

Arvydas Šeškevičius, Jūratė Macijauskienė

SLAUGOS FAKULTETO 30 METŲ ISTORIJA

Istorija, faktai, prisiminimai,
straipsniai, dokumentai

LSMU Akademinei leidyba

Arvydas Šeškevičius, Jūratė Macijauskienė

SLAUGOS FAKULTETO 30 METŲ ISTORIJA

Istorija, faktai, prisiminimai,
straipsniai, dokumentai

LSMU Akademinė leidyba
Kaunas, 2024

Aprobavo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Slaugos fakulteto taryba ir LSMU Leidybos komisija 2023 09 06. Protokolas Nr. 9/2023.

Recenzantai:

doc. dr. Tauras Antanas Mekas
prof. dr. Olga Riklikienė

Knygos leidybą finansavo

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale *ibiblioteka.lt*

ISBN 978-9955-15-871-4
eISBN 978-9955-15-872-1

© Arvydas Šeškevičius, 2023
© Jūratė Macijauskienė, 2024
© LSMU, 2024

**Knygą skiriame Lietuvos sveikatos mokslų universiteto
Medicinos akademijos Slaugos fakulteto 30 metų jubiliejui
ir kolegų, paskyrusių savo kilnius darbus ir išmintį,
kad šis fakultetas klestėtų, atminimui**

Prof. Arvydas Šeškevičius, prof. Jūratė Macijauskienė

TURINYS

ĮVADAS	10
SLAUGOS FAKULTETO BRANDA.....	12
SEMPER SINT IN FLORE!	14
SLAUGOS FAKULTETO AUGIMO DEŠIMTMEČIAI	16
LSMU SLAUGOS FAKULTETUI – 30 METŲ: ISTORIJĄ KURIA DRĄSŪS ŽMONĖS.....	19
AMBICINGI FAKULTETO TIKSLAI.....	22
LIETUVOS SLAUGOS SPECIALISTŲ ORGANIZACIJOS SVEIKINIMAS...24	
SLAUGOS FAKULTETO ĮKŪRIMAS, RAIDA IR PLĖTRA	26
Pradžių pradžia	27
Studijų programų plėtra, slaugos mokslo ir praktikos integracija.....	34
Studijų programos	40
Išplėstinės praktikos slauga – naujas požiūris į pacientą.....	52
Tarptautinė veikla – įvertinimas ir pripažinimas	54
Plečiama partnerystė ne tik su ES, bet ir su JAV, Centrinės Azijos šalimis...62	
Vardinė Birutės Petrikas stipendija	64
Fakulteto bendruomenė	65
Fakulteto administracija	65
Slaugos fakulteto taryba	66
FAKULTETO PADALINIAI	70
Slaugos klinika	70
Geriatrijos klinika – vienintelė Lietuvoje ir pirmoji Baltijos šalyse	74
Reabilitacijos klinika	80
Sporto medicinos klinika.....	86
Elgesio medicinos klinika	92
Vaikų reabilitacijos klinika	95
ISTORINIAI IŠŠŪKIAI KURIANT SLAUGOS STUDIJAS	99
Būta ir daugiau iššūkių.....	101

TRADICIJOS IR ŠVENTĖS	105
PRISIMINIMAI LAIKO DELNUOSE	115
Kelią įveikia einantys	115
Pažangą apibrėžia nuveikti darbai ir jų vertė	124
Aplenkėme laiką.....	125
Tikėjau Slaugos fakulteto ateitimi.....	126
Pirmieji žingsniai išsirutuliavo iki plačios apimties darbų.....	127
Teko įrodinėti savas tiesas.....	129
Fakultetas žengia koja kojon su laikmečiu	132
Kiek galėjome, tiek padėjome... ..	133
Liko geri prisiminimai... ..	137
Fakulteto ryškiausias bruožas – veržlumas	138
Humanitarinių-socialinių dalykų studijos Slaugos fakultete	140
Kuo daugiau žmones mokysime, tuo mažiau reikės gydyti... ..	146
Svarbus dėstytojo ir studento santykis	149
Vyravo kūrybiškumas, entuziazmas ir dėmesys studentams	152
Vertybinių nuostatų ugdymas	156
Matyti žmogų, o ne ligą... ..	160
Dėstytojos prašė į jas kreiptis vardais.....	163
Mes didžiuojamės jūsų pažangumu	166
Jūs esate išskirtinis pavyzdys pasaulio slaugos bendruomenei	168
Maloni mokymo atmosfera	169
Intensyviosios terapinės slaugos dalyko pasiekimai.....	170
Studentų vertinimas	171
Rezultatai	171
Lietuva užėmė ypatingą vietą mūsų širdyse	172
Tai buvo Fakulteto kūrimosi metas	173
Susitikome su profesionalumu, kultūra ir draugiškumu	175
Matėme jūsų pasididžiavimą pirmaisiais nepriklausomybės rezultatais....	178
Tai buvo kūrybinis ir įkvepiantis laikas	179
Studijų metus prisimenu su džiaugsmu ir nostalgija	180
Įsimintinos uždegančios diskusijos	182
Didžiavomės savimi, nes jautėme, kad mokomės universitete	183
Mes vis dar jauni, tik vaikai užaugę.....	185
Tai buvo mano prasmingo kelio pradžia... ..	186

Dabar kitus mokau...	187
Mokau cukriniu diabetu sergančius vaikus	188
Tai buvo ne finišas, o startas!	189
Sugebame ne tik gerai mokyti...	190
Norint išmokyti pacientus, pirma reikia mokėti patiems	192
Norėjau padėti vaikams, turintiems negalią	193
SVARBIAUSIOS DATOS	194
IN MEMORIAM	203
PRO MEMORIA. Profesorius Emeritas Arvydas Šeškevičius (1939-07-05–2023-01-22)	203
Gintautas Bagdonas	205
Julija Braždžionytė	205
Doc. Irena Čygaitė-Buožienė (1941–2018)	208
Raimundas Brunonas Kibiša	209
Ričardas Liachovičius	210
Kunigas Virgilijus Dudonis	211
Mirė VDU prorektorius prof. R. Laužackas	214
Irena Lukoševičienė	216
Profesorius Antanas Praškevičius (1934-09-08–2022-10-23)	217
Kunigas Ričardas Repšys	218
Margarita Staniūtė	218
Ligija Švedienė	220
Audris Visokinskas	221
EPILOGAS	222
PRAEITO LAIKO ŽENKLAI	224
Slaugos fakultetas	224
Garsiname Universitetą	227
Bendradarbiaujame	234
Mokomės	245
Kitus mokome	253
Šventės	258
Jubiliejai	269
PRIEDAS	272
XXI amžiaus slaugytojos (-o) priesaika	272

APIE MUS RAŠO	273
Slaugos fakultetas atšventė jubiliejų	273
Augimo dešimtmečiai sutelkė veiklią Fakulteto bendruomenę.....	275
Profesorius, išauginęs Fakultetą iki brandos.	278
„Fakultetas šiandien yra toks, kokį įsivaizdavau“	280
MEDICINOS IR SVEIKATOS MOKSLŲ SRITIES, SLAUGOS (M005)	
KRYPTIES APGINTOS DISERTACIJOS (IKI 2024-01-01).....	283
PAGRINDINIAI VADOVĖLIAI IR MOKOMOSIOS KNYGOS,	
PARENGTI SLAUGOS FAKULTETO DĖSTYTOJŲ	289
30-YEAR ANNIVERSARY OF FACULTY OF NURSING	293
Development of Study Programs.....	295
International Evaluation and Recognition	297
The Partnership is Being Expanded not only with the EU Countries,	
but also with the USA and Central Asian Countries	301
Birutė Petrikas Scholarship.....	302
FACULTY DEPARTMENTS: STUDIES, PROJECTS, SCIENCE.....	303
The Department of Nursing	303
The Department of Geriatrics is the only One in Lithuania	
and the First in the Baltic States.....	305
The Department of Rehabilitation	308
The Department Sports Medicine	310
The Department of Behavioral Medicine	311
The Department of Children's Rehabilitation	311
HISTORICAL CHALLENGES IN CREATING NURSING STUDIES.....	313
There were more Challenges	314
TRADITIONS AND CELEBRATION	316
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ.....	319
ŠALTINIAI.....	327
LITERATŪRA	329
APIE AUTORIUS.....	330

S L A U G O S F A K U L T E T A S

*Tai, ką visi vadina pažanga, kaip ir visa žmonijos istorija, vykdoma ne minios,
bet nedidelės saujelės žmonių, kurie yra geros valios.
Ir tada atsiranda tai, kas dieviška – mokslas ir kultūra.*

Hermanas Hese

IVADAS

Ši knyga – tai Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – Universitetas, LSMU) Slaugos fakulteto (toliau – Fakultetas) kūrimo, augimo, stiprėjimo atspindys. Joje siekta dokumentuoti įvykius, surinkti prisiminimus, aprašyti patirtis ir draugėn sujungti visą informaciją, liudijančią Slaugos fakulteto 30 metų istoriją.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, kilo poreikis kurti modernias, šiuolaikiškas studijų programas, atliepiančias sveikatos sistemos ir visuomenės lūkesčius. Per šiuos dešimtmečius kito kvalifikaciniai reikalavimai sveikatos priežiūros darbuotojams – juos lėmė greita medicinos mokslo pažanga, socialinė visuomenės raida, verčianti tobulinti profesinį parengimą. Istorškai susiklostė, kad Slaugos fakultete rengiami būsimi slaugytojai, akušeriai, kineziterapeutai, ergoterapeutai, dailės terapeutai, gydytojai geriatrai, fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojai, sporto medicinos gydytojai. Šie specialistai padeda visuomenei įveikti sveikatos iššūkius, teikiant saugias, kokybiškas ir veiksmingas sveikatos priežiūros paslaugas.

Universitetinis rengimas siejamas ne tik su žinių teikimu ir išmokimu, įgūdžių formavimu, bet ir naujų mokslo žinių kūrimu bei jų taikymu praktikoje. Fakulteto mokslininkų atliekami sveikatos mokslų tyrimai prisideda prie visuomenės sveikos gyvensenos gerinimo bei profilaktikos ir rekreacinių strategijų naudojimo globaliu, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Fakulteto tarpdiscipliniškumas, grindžiamas skirtingoms mokslo sritims atstovaujančių mokslininkų įtraukimu į sveikatos mokslinius tyrimus, leidžia įsitraukti į įvairius ir skirtingų sričių mokslinius tyrimus. Moksliniai tyrimai Fakultete apima daugelį svarbių visų amžiaus grupių ir veiklų sveikatos aspektų, įskaitant vaikų, suaugusiųjų ir senjorų sveikatą, fizinį aktyvumą, daugiadalykes intervencijas į gyventojų sveikatą, reabilitaciją ir funkcinę autonomiją, sveikatos technologijas bei įrodymais grįstą praktiką.

Glaudus bendradarbiavimas su sveikatos priežiūros institucijomis visoje Lietuvoje sustiprina Universitetą įgyvendinamą studijų, mokslo ir praktikos vienvę, kuri užtikrina aukščiausios klasės specialistų parengimą.

Šiuo metu Slaugos fakultetas – tai inovatyvus ir dinamiškas tarpdisciplininis sveikatos mokslų kompetencijų centras, telkiantis mokslininkus, dėstytojus, praktikus mokslo ir studijų, projektinei veiklai, vykdamis visuomenės sveikatinimą ir švietimą. Fakultetas vadovaujasi atvirumo naujovėms, įsitraukimo, įvairovės ir tvarumo vertybėmis, savo veikla orientuojasi į dabarties visuomenės gyvenimo aktualijas ir yra pasirengęs ateities iššūkiams.

LSMU Slaugos fakulteto vizija – atviras, tarptautiniu ir nacionaliniu mastu pripažintas slaugos mokslo ir studijų centras.

Knygoje apžvelgiamas Fakulteto trijų dešimtmečių naujų studijų kūrimas, augimas ir plėtra. Čia sugulė įvykiai, datos, akademinė veikla, dėstytojų ir buvusių studentų neįkainojami prisiminimai – praeities liudijimai ir pamokymai, kurių laikas neišdildė. Tai lieka atmintyje daugelį dešimtmečių ir mums padeda.

Įprasta, kad nuėję tam tikrą atkarpą atsigręžiame, stabtelėjame ir pamąstome, ar teisingai nuėjome, kokia dabartis ir koks ateities kelias? Tai jau istorija, kurioje tiek daug prasmės ir kuri padaro mus kilnesnius.

Dėkojame kolegoms bendražygiams, kurių pasišventimas, atsidavimas, pas-tangos ir nuoširdus darbas padėjo įgyvendinti dabartinę Fakulteto viziją. Esame dėkingi studijų administratorių kolektyvui už nepriekaištingą darbą ir už tai, kad padėjo mums būti dekanais. Širdingai **Ačiū!** tariame Universiteto visų laikotarpių rektorato, Senato ir Tarybos nariams už akademinę išmintį, palaikymą, kad svajo-nė tapo realybe, o labiausiai dėkojame už pagalbą, sugebėjimą suprasti, išklaudyti ir padėkoti. Ir jūs, mieli kolegos, pelnytai galite didžiuotis Fakulteto pasiekimais ir pripažinimu.

Rengdami šią knygą, 2023 m. sausio 22 m. netekome profesoriaus Arvydo Šeškevičiaus. Jo didžiulė meilė rašytiniam žodžiui ir knygoms, pagarba istorijai ir ją kūrusiems žmonėms, ištikimybė Universitetui ir jo puoselėtam Fakultetui buvo postūmis rengti šį leidinį. Profesoriaus Arvydo sukauptas archyvas, pasidalyti pri-siminimai, išsaugotos Fakulteto istoriją liudijančios fotografijos nugulė šios knygos puslapiuose. Ačiū brangiam Mokytojui už Fakulteto istorijos kūrimą, saugojimą ir dalijimąsi!

Saugodami istoriją kuriame LIETUVĄ.

SLAUGOS FAKULTETO BRANDA

2022 m. Lietuvos universitetai minėjo svarbų jubiliejų – 100 metų, kai Kaune įkurti Aukštieji kursai. Šie kursai buvo pirmoji Nepriklausomos Lietuvos aukštojo mokslo įstaiga, tapusi svarbiausiu žingsniu kuriant pirmąją nacionalinę Lietuvos universitetą, kuris tapo šandienos Kauno technologijos, Lietuvos sveikatos mokslų, Vytauto Didžiojo universitetų lopšiu.

Jau 2024 metais mūsų Universitetas šventė ir kitą jubiliejų – Slaugos fakulteto 30 metų sukaktį. Žmogaus gyvenime toks laiko tarpsnis – branda. Branda ir jauniausiam Universiteto fakultetui. Tai liudija pirmosios ir antrosios pakopų studijų programų ir studentų gausa bei vienintelė šalyje Slaugos doktorantūra. Šie pasiekimai kelia pasididžiavimą, kad per trumpą laiką nuveikti darbai garsina Universitetą ne tik šalyje, bet ir užsienyje. Tik dėl pasiaukojamo, atkaklaus ir planingo darbo Fakultetas sulaukė aukšto tarptautinių ekspertų studijų ir mokslo įvertinimo.

Kaip LSMU rektorius turiu aiškia viziją – vesti Universiteto bendruomenę į kokybišką mokslo, studijų bei praktikos vienovę, didinti Universiteto konkurencingumą, suteikiant mūsų studentams kokybiškų, mokslu grįstų žinių ir praktinių įgūdžių, kad, baigę studijas ir gavę Universiteto diplomus, jie didžiuotųsi savo *Alma mater* ir būtų laukiami specialistai visuomenėje. Tikiuosi, kad kartu su akademine Fakulteto bendruomene ir toliau įgyvendinsime šiuos lūkesčius, nepaisydami visų išorės iššūkių.

Universitetui būdingas liberalus ugdymas, kur siekiama ir stengiamasi plėtoti pasaulinio lygio mokslą bei plėtojamos mokslu grindžiamos tarptautinio lygio studijos. Šią Universiteto viziją Slaugos fakultetas vykdo. Fakulteto akademinė bendruomenė, įgijusi europinį pripažinimą, neužmigo ant laurų, o išlaiko pasiektą lygį bei reikalavimus sau ir studentams.

Prof. Rimantas Benetis.
LSMU archyvas

Džiaugiamės ir šia knyga, į kurią sugulė Universiteto akademinės bendruomenės išminties lobiai. Istorijos rašymas – kilni misija ir dovana mums visiems, neleidžianti nugrimzti užmarštin tikrosioms žmogiškoms vertybėms, daugelio puoselėtoms, brangintoms. Vertindami istoriją mes prisidedame prie Tautos kultūros ir pilietiškumo apraiškų.

Šiam Fakultetui galima tik pavydėti: aktyvumo, kūrybiškumo ir jaunatviško veržlumo. Džiaugiuosi Slaugos fakulteto bendruomenės siekiais ir darbais. Linkiu visokeriopos sėkmės!

LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis

SEMPER SINT IN FLORE!

2022 metai ypatingi tiek Lietuvai, tiek mums, akademinei bendruomenei, – šventėme Lietuvos universiteto 100-mečio jubiliejų. Kartu ir kitą svarbų universitetinio gyvenimo įvykį – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Slaugos fakulteto, keitusio slaugos paradigmą Lietuvoje, įkūrimo 30-metį.

Istorija rodo, kad medikams, globojantiems svarbiausią žmogaus turtą – sveikatą, būdingi greiti sprendimai, kurie būtini visuomenės sveikatos gerovei. Taip buvo 1919 metais, kai Lietuvai kritiškai trūko gydytojų, – buvo siekiama sudaryti sąlygas studentams medikams, grįžusiems dėl karo į Lietuvą, tęsti studijas. Tada chirurgas Juozas Žemgulys sukvietė studentus į pirmąją paskaitą, ligonių demonstraciją Kauno valstybinėje ligoninėje. Taip buvo ir 1990 metais, kai Lietuvai pasirinkus Nepriklausomybės kelią iškilo būtinybė reformuoti sveikatos apsaugos sistemą, o viena iš esminių šios sistemos dalių – slauga. Skubiai parengus studijų programą, nuo 1990 m. rugsėjo 1 d. pradėtas medicinos seserų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, rengimas. Po dvejų metų įkurtas Slaugos fakultetas, kuris buvo pirmasis Universiteto (tuometės Kauno medicinos akademijos) fakultetas, įkurtas Lietuvai atgavus Nepriklausomybę. Jis yra ne tik slaugos universitetinių studijų, bet ir slaugos mokslo pirmtakas Lietuvoje. Nuo 1998 metų, Universitetui suteikus slaugos doktorantūros teisę, daktaro disertacijas apgynė net 45 disertantai.

Džiugu, kad tarp geriausių Lietuvos sveikatos mokslo universiteto mokslininkų, publikuojančių straipsnius prestižiniuose tarptautiniuose mokslo žurnaluose, visada būna ir Slaugos fakulteto dėstytojų, savo tyrimus paskleidžiančių pasaulinėje slaugos mokslo erdvėje. Dėsninga, kad Slaugos fakultetas, tęsdamas tarptautiškumo, etinių vertybių puoselėjimo ir aukšto profesionalumo kultūrą,

Prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaitė.
LSMU archyvas

įsilieja ir į naujas erdves – mokslo žinių virsmo inovacijomis, jas pritaikant slaugos praktikai.

Linkiu, kad Slaugos fakulteto akademinės bendruomenės akyse visada žibėtų pažinimo džiugesys, o planuojami darbai šiek tiek lenktų laiką.

Semper sint in flore!

Prorektorė mokslui prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaitė

SLAUGOS FAKULTETO AUGIMO DEŠIMTMEČIAI

Nuo vienos slaugos studijų programos – iki keturių bakalauro ir keturių magistrantūros programų šiandien. Nuo keleto dešimtmečių entuziastingų absolventų veiklos pradžios – iki tūkstančio Fakulteto studentų šiandien. Su tokiu kraičiu Slaugos fakultetas pasitiko 30 metų jubiliejų.

Slaugos fakultetas yra vienas iš jauniausių Universitete. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę atsirado galimybė ne tik šalies politiką, ekonomiką, švietimą, bet ir sveikatos priežiūros sistemą keisti demokratiniais principais. Besikeičianti visuomenė pareikalavo naujo požiūrio į sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.

Atsirado poreikis įkurti universitetines slaugos studijas, grindžiamas holistiniu požiūriu į pacientą. Ankstesnis slaugytojų rengimas medicinos mokyklose neatitiko naujo požiūrio – slauga buvo suprantama kaip techninių veiksmų atlikimas pagal gydytojo nurodymą: slaugytojai yra gydytojų pagalbininkai. Buvo suabejota: *Ar universitetinio mokslo diplomas slaugytojams būtinas?* Daugumos nuomonė buvo skeptiška. Tačiau nutarta tuometinėje Kauno medicinos akademijoje slaugos studijas vykdyti pagal Vakarų Europos pripažintus principus trimis pakopomis – suteikti slaugos bakalauro, slaugos magistro kvalifikacinius laipsnius, taip pat – slaugos daktaro mokslo laipsnį.

1992 m. Slaugos fakultetas buvo pradėtas kurti ir 1994 metais įkurtas. Šiandien esu įsitikinęs, kad tai buvo labai teisingas žingsnis.

Slaugytojui, kaip ir kitiems sveikatos priežiūros specialistams, reikalingas aukštasis universitetinis išsilavinimas. Šiuo metu tai jau ne prestižas, bet būtinybė – sveikatos priežiūros institucijose vis labiau plečiamos specialistų

Prof. habil. dr. Renaldas
Jurkevičius. LSMU archyvas

kompetencijos ir diegiamos naujos technologijos. Jie, turėdami aukštąjį mokslo bakalauro, magistro, daktaro laipsnį, įgyja daug žinių, gebėjimų savarankiškai organizuoti sveikatos priežiūros procesą, dirbti komandoje su gydytojais ir kitais sveikatos priežiūros specialistais.

Universitetinis išsilavinimas, tam tikros žmogiškosios savybės sudaro sąlygas eiti vadovaujamas, vadybininko pareigas. Klinika įdarbino daug slaugytojų, baigusių universitetinį mokslą. Jie užima vadovaujamus postus: direktoriaus slaugai, vyriausiojo slaugos specialisto, skyrių vyresniojo specialisto. Slauga tapo šiuolaikiška, išaugo slaugos kokybė.

Šalia ankstesnių studijų programų „Slauga“, „Kineziterapija“ ir „Ergoterapija“, pradėtos vykdyti naujos studijų programos: „Akušerija“, „Dailės terapija“, „Sveikatinimas ir reabilitacija“, „Išplėstinė slaugos praktika“, ir „Slaugos lyderystė“. Tai rodo didelį Fakulteto intelektualinį potencialą.

Garbingą ir svarbų intelektualinį potencialą Fakultete užima gydytojų reabilitologų, sporto medicinos ir geriatrų rezidentūros studijos. Universitetas didžiuojasi vienintelės šalyje Geriatrijos klinikos holistine veikla, skirta senjorų gyvenimo kokybei gerinti. Pagirtina aukštos kvalifikacijos Reabilitacijos klinikų specialistų veikla, įgyvendinant naujus reabilitacijos metodus, grąžinant pacientus į visavertį gyvenimą.

Tarptautinį pripažinimą turi stiprios studijų programos, kuriose įdiegti šiuolaikiški mokymo (-si) metodai. Vykdomi daugiadalykiai tarptautiniai moksliniai tyrimai, kurių rezultatai viešinami prestižiniuose žurnaluose. Aktyvūs dėstytojai, savo žinias perteikiantys jaunesniems kolegoms, besivadovaujantys vertybiniais principais. Visa tai ir yra Fakulteto misija.

LSMU visada orientavosi į Europos universitetų studijas ir tradicijas.

Fakultetas aktyviai dalyvauja ir visuomeninėje veikloje. Slaugytojai aktyviai dalyvauja Lietuvos slaugos specialistų organizacijos, Lietuvos slaugytojų vadovų sąjungos, Onkologinių slaugytojų organizacijos, Lietuvos neurochirurgijos slaugytojų sąjungos, Lietuvos operacinių slaugytojų draugijos, Lietuvos akušerių sąjungos veikloje. Jų iniciatyva parengta ir patvirtinta: Slaugytojų norma, Slaugytojų etikos kodeksas. Lietuvos Respublikos Seime priimtas Slaugos praktikos įstatymas. Sveikatos apsaugos ministerijoje patvirtinta: Akušerių norma, Slaugos administratorių norma. Taip pat Fakulteto darbuotojai dalyvauja: kineziterapeutų, ergoterapeutų draugijų, reabilitologų ir geriatrų asociacijose, Lietuvos paliatyviosios medicinos draugijos, Skausmo draugijos veikloje. Organizuoja

konferencijas, kvalifikacijos tobulinimo kursus, aktyviai dalyvauja sveikatos priežiūros formavimo politikoje.

Šiandien Slaugos fakultetas išaugo iki brandos.

Tik atkakliu, entuziastingu ir sistemingu darbu pasiekta, kad Slaugos fakultetas yra pripažintas šalyje kaip prestižinė, plačiai žinoma institucija užsienyje.

Linkiu, kad Universiteto Fakultetas ir toliau būtų svarbus, pavyzdingas ir naują pastatą ilgai puoštą užrašas – LSMU SLAUGOS FAKULTETAS.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

*Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų
generalinis direktorius*

LSMU SLAUGOS FAKULTETUI – 30 METŲ: ISTORIJĄ KURIA DRĄSŪS ŽMONĖS

Minėdami Lietuvos universiteto 100 metų jubiliejų net nesusimąstome, kad galėjo būti kitaip. Toks, koks Universitetas dabar, galėjo net nebūti, jei nebūtų atsiradę lyderių, kurie sunkiaisiais 1919 m., nugalėdami sunkumus ir pasipriešinimą, sukūrė Aukštuosius medicinos kursus. Pagal jų pavyzdį po kelių mėnesių jau lengviau buvo įsteigti Aukštuosius kursus. Jie ir tapo Lietuvos universiteto pagrindu.

Beveik analogiška, kelių asmenybių subrandinta idėja, sulaukus atitinkamo patogaus laiko, – 1990 m. tuometinėje Kauno medicinos akademijoje įsteigti Medicinos seserų su aukštuuoju išsilavinimu skyrių, kuris per dar kelis reorganizavimo etapus 1992 m. tapo Slaugos fakultetu. Taip prasideda Slaugos, o vėliau ir reabilitacijos krypties universitetinio lygmens, tarpdisciplininės, mokslu bei įrodymais, gerąją klinikinę praktiką, naudojant šiuolaikines edukacines technologijas, grįstos studijos.

Susipažinęs su slaugos srities, Slaugos fakulteto istorija ir pastaruosius 7-rius metus tiesiogiai dalyvaudamas ir stebėdamas šio mūsų Universiteto akademinio junginio progresą galiu teigti – kiekvieną iniciatyvą, kiekvieną projektą, kiekvieną pataisymą ar pagerinimą pasiūlė, įvykdė, atliko, pastūmėjo konkretūs žmonės: dėstytojai, mokslininkai, praktikos mokslininkai, administratoriai, studentai ir socialiniai partneriai. Universiteto tarpdisciplininė aplinka, finansai bei ištekliai, vardas, regioniniai ar tarptautiniai ryšiai ir kita sukuria palankias tobulėjimo bei progreso sąlygas. Neabejotinai tokia sąveika sukuria vertę pačiam Fakultetui, jo veiklų produktams, studentams ir dėstytojams, skatina tobulėti kitus Universiteto junginius ir padalinius, stumia ir tempia Lietuvos ir kitų šalių sveikatos apsaugą į progresą ir geresnę gyventojų sveikatą.

Prof. Kęstutis Petrikonis.
LSMU archyvas

Visi pasiekimai, trikdžiai, lūkesčiai ir vizijos puikiai aprašyti šios knygos atitinkamuose skyriuose. Norėčiau išskirti kelias pagrindines vietas, kurios buvo svarbios Lietuvoje prieš 100 ir daugiau metų, sukuriant Universitetą, ir prieš 30 metų įkuriant Slaugos fakultetą. Pirmiausia – tai slaugos ir reabilitacijos specialistų profesinis identitetas, prestižas, nepriklausomumas ir reikalingas finansavimas. Iki šiol Slaugos fakulteto rengiami specialistai turi įrodinėti, kad gali savarankiškai priimti sprendimus, diktuoti madas sveikatos apsaugos sistemoje, jų atliekami moksliniai tyrimai yra vienodai svarbūs ir vertingi. 2021 m. Lietuvos sveikatos mokslų universitete įkurta Slaugos klinika ir rengiami įprastos ir išplėstinės praktikos specialistai tikėtina per artimiausius metus savo pasiekimais padės nugalėti likutines abejones dėl universitetinio lygio slaugos specialistų vietos modernioje sveikatos sistemoje.

Siekiant prestižo ir įvertinimo pastaraisiais metais vien tik tikėjimo ir pasitikėjimo nepakanka. Būtinai įrodymai, kuriuos pateikia parengtų specialistų kvalifikacija, imlumas naujovėms, ir sveikatos sistemos kasdieniam funkcionavimui patarimų teikiantis mokslas bei inovacijos.

Panašių iššūkių turi ir reabilitacijos specialistai – kineziterapeutai, ergoterapeutai, iš dalies – ir fizinės medicinos ir reabilitacijos, geriatrijos, sporto medicinos gydytojai. Tikiu, kad valstybės mastu priimti sprendimai dėl specialistų didesnių kompetencijų, atsakomybių, rezidentūros programų ilginimas ir atnaujinimas, naujosios mokslo laboratorijos leis pasiekti norimą šių profesijų prestižą per geresnes parengtų specialistų kompetencijas ir profesines sąlygas jau artimiausiu metu.

Daugiau nei prieš dešimt metų Slaugos fakultete pradėti rengti universitetinio lygmens akušerijos specialistai – rengimas nuo pat pradžios gali būti labai sėkmingo į kompetencijas orientuotų Universiteto studijų pavyzdys. Programa sukurta ir įgyvendinama pagal visuomenėje reikalingą akušerių kompetencijų rinkinį. Kompetencijos – žinių, gebėjimų, požiūrio ir patirties sąjunga, įgyvendinama sėkmingai derinant teoriją, praktiką, mokslą ir modernumą, bendradarbiaujant su moderniai veikiančia Akušerijos ir ginekologijos klinika. Remiantis šiuo pavyzdžiu galima žinoti, kuria linkme reikia augti ir tobulėti.

Tarptautiškumas, tarptautinių rekomendacijų ir patirčių įdiegimas, lyderiavimas ir dalijimasis yra Slaugos fakulteto stiprybė nuo pat įsikūrimo. Pastarųjų metų globaliniai įvykiai dar labiau iškelia būtinybę adaptuoti ir adaptuotis prie nacionalinių realiųjų. Pastaroji užduotis buvo sunki ir liks sunki, todėl geresnis

viso Universiteto galimybių išnaudojimas ir tarpdiscipliniškumas gali padėti įveikti tam tikrus nacionalinius nepasitikėjimo ir uždarumo barjerus.

Artimiausiais metais Slaugos fakultete laukia ir geriatrijos, paliatyviosios medicinos mokslo, studijų ir klinikinės veiklos plėtra bei su ja ateinantis ir rezultatų proveržis. Tai susiję su jau senokai pradėtais darbais, kuriems, kaip visada, reikia atitinkamo laikotarpio ir drąsių bei pokyčiams nusiteikusių žmonių. Šia mintimi norėčiau ir palinkėti Slaugos fakultetu: ieškokite, ugdykite, išlaikykite ir atsiminkite savo žmones. Šie žmonės ir yra Fakultetas.

Prof. Kęstutis Petrikonis, prorektorius studijoms

AMBICINGI FAKULTETO TIKSLAI

Idėjos, ant kurių pamato įsitvirtino ir išaugo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Slaugos fakultetas, turėjo didelės įtakos slaugos paradigmos pokyčiui visoje Lietuvoje.

Nuo gydytojo padėjėjo, gydytojo nurodymų vykdytojo – iki savarankiško specialisto, turinčio konkrečias profesines funkcijas ir atsakomybes.

Nuo pirmųjų 50 studentų, priimtų į Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyrių – iki Fakulteto, kuriame visose studijų pakopose rengiama daugiau kaip 1000 aukštos kvalifikacijos būsimųjų slaugos, akušerijos, ergoterapijos, kineziterapijos specialistų, atliekami plataus diapazono moksliniai tyrimai, ugdomi šių sričių mokslininkai.

Tokį kelią per tris dešimtmečius įveikė vienas jauniausių LSMU fakultetų – Slaugos fakultetas.

Pirmaisiais atkurtos Lietuvos nepriklausomybės metais imtis kurti profesionalias, visavertes, tarptautiniu mastu pripažįstamas universitetines slaugos studijas tuometei Kauno medicinos akademijai buvo nemažas iššūkis.

Patirties semtasi iš kviestinių dėstytojų. Kurį laiką stigo ne tik vadovėlių, bet ir institucijų pritarimo: iš pradžių ginčytas ir pats universitetinių šios srities studijų poreikis.

Greita medicinos mokslo ir technologijų pažanga Europoje ir pasaulyje diktavo aukštos kvalifikacijos specialistų, gebančių panaudoti mokslo ir klinikinės praktikos naujoves, imtis lyderystės, galinčių savarankiškai atlikti didelės atsakomybės reikalaujančias procedūras, dirbti daugiadalykėse komandose su kitų sričių medikais, poreikį.

Prof. habil. dr. Daiva Rastenytė.
LSMU archyvas

Fakulteto pirmeiviai – doc. Stasys Gendvilis, ilgametis (dirbo 1992–2007) Fakulteto dekanas prof. Arvydas Šeškevičius – studijų programas kūrė atsižvelgdami į užsienio medicinos akademijų ir Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) reikalavimus. Nuoseklus darbas sulaukė pirmojo svarbaus pripažinimo, kai slaugos studijų programą patvirtino Europos kvalifikacinė komisija.

Pirmoji kregždė buvo ne vienintelė: pasitelkus įvairių sričių specialistus, Slaugos fakultete sukurtos stiprios ir sėkmingos studijų programos „Kineziterapija“, „Ergoterapija“, „Akušerija“, pradėtos plėtoti paliatyviosios ir onkologinių ligonių slaugos, geriatrijos, reabilitologijos, sporto medicinos sritys.

Slaugos fakultetą ugdė ir stiprino toliaregiška tuometės Kauno medicinos akademijos rektorius prof. Antano Praškevičiaus, vėliau – tuometinio Kauno medicinos universiteto rektorius prof. Viliaus Grabausko bei ilgamečio LSMU rektorius akademiko prof. Remigijaus Žaliūno profesinė parama, gebėjimas žvelgti į priekį, numatyti ateities poreikius.

Nuo 2007 m. Slaugos fakultetui vadovauja prof. Jūratė Macijauskienė. Į Fakultetą įsiliejus puikiai parengtiems absolventams, didėjo akademinis jo potencialas, tarptautinis bendradarbiavimas, sukurta naujų stiprių, europinius standartus atitinkančių magistro studijų programų, stiprėjo praktinis specialistų rengimas.

2016 m. LSMU MA Slaugos fakultetas sulaukė svaraus įvertinimo: tapo vienu iš septynių Europoje PSO bendradarbiaujančiu centru slaugos praktikos ir studijų srityje.

Šiandien LSMU Slaugos fakultetas – vienas greičiausiai besiplečiančių Universiteto fakultetų. Anglų kalba dėstomos programos pritraukia nemažai užsienio studentų. Fakultetas vienintelis Lietuvoje vykdo Slaugos krypties doktorantūros studijas ir svariai prisideda prie šios srities mokslo pažangos: atlieka sveiko senėjimo prielaidų, mokslo įrodymais grįstos slaugos, biopsichosocialinių sutrikimų koregavimo, vaikų raidos ir funkcinės būklės sutrikimų bei kitus mokslinius tyrimus.

Tarp ambicingų Fakulteto ateities tikslų – naujos studijų programos, daugia-dalykiai inovatyvūs mokslo projektai, tarptautiškumu grįstos veiklos.

Per tris dešimtmečius slauga Universitete išaugo iki prioritetinės, o Lietuvoje – iki reikšmingos, visų matomos srities.

Sveikiname visą Fakulteto bendruomenę su prasminga sukaktimi.

Prof. habil. dr. Daiva Rastenytė, LSMU Medicinos akademijos kanclerė

LIETUVOS SLAUGOS SPECIALISTŲ ORGANIZACIJOS SVEIKINIMAS

Minint solidų ir garbingą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Slaugos fakulteto (SF) 30 metų gyvavimo jubiliejų nuoširdžiai sveikiname jo steigėjus, vadovus, bendradarbius, absolventus, studentus, dėstytojus ir visą akademinę bendruomenę.

Lietuvos slaugos specialistų organizacija (LSSO) nuo pat įsikūrimo pradžios palaikė ir rėmė slaugos studijų atsinaujinimą, slaugos mokslo ir praktikos plėtrą, ypač siekė, kad Lietuvos slaugytojų išsilavinimas atitiktų Europos Sąjungos direktyvose numatytus standartus, kad gyventojų sveikata rūpintųsi profesionalūs

Aušra Volodkaitė.

Asmeninis archyvas

slaugytojai, o slauga būtų autonomiška, gerbiama ir vertinama profesija. LSMU SF ir LSSO lūkesčiai buvo bendri – kad slaugytojai galėtų įgyti geriausią universitetinę išsilavinimą, būtų maksimaliai savarankiški, gerai pasirengę praktikai, aktyviai dalyvautų mokslo tyrimuose ir gebėtų panaudoti praktikoje jų rezultatus, galėtų siekti mokslo aukštumų – slaugos magistro, mokslų daktaro laipsnio ir tobulėtų mokslo tiriamojoje, akademinėje veikloje, praktiką grįstų mokslo naujovėmis.

Viena iš pagrindinių Lietuvos slaugos specialistų organizacijos steigėjų ir pirmoji prezidentė Aldona Čiočienė su ypatinga energija ir lūkesčiais aktyviai palaikė slaugytojų ugdymo pokyčius ir artimai bendradarbiavo su kolegomis iš LSMU SF, kūrė bendras idėjas, prisidėjo prie slaugos studijų atnaujinimo, planų kūrimo, paramos studijų programų rengimui, slaugos studijų proceso harmonizavimui.

LSSO bendradarbiavimas su LSMU Slaugos fakultetu vadovaujant Aldonai Čiočienei (vėliau – Danutei Margelienei) buvo produktyvus ir paremtas bendrais tikslais, bendromis idėjomis bei siekiais. Bendradarbiavimas, palaikymas ir bendri siekiai gyvuoja iki šiol.

Dėkojame už prasmingą Jūsų darbą ir pasiekimus stiprinant slaugos studijas bei rengiant profesionalius slaugytojus, praktikus, dėstytojus, mentorius, mokslininkus, tyrėjus.

Linkime Jums ilgų gyvavimo metų, iniciatyvumo, aktyvumo, energijos, nuolatinio tobulėjimo, naujų planų įgyvendinimo bei draugų, kolegų, partnerių, bendražygių palaikymo ir pagarbos.

Pagarbiai LSSO prezidentė Aušra Volodkaitė, 2022 m.

SLAUGOS FAKULTETO ĮKŪRIMAS, RAIDA IR PLĖTRA

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Slaugos fakultetas gimė kartu su Lietuvos Atgimimu. Šiuo metu SF rengia ir tobulina aukštos kvalifikacijos slaugos, akušerijos, kineziterapijos, ergoterapijos specialistus, gydytojus geriatrus, reabilitacijos ir fizinės medicinos gydytojus, sporto medicinos gydytojus, suteikia žinias ir ugdo profesinius įgūdžius. Studentai aktyviai dalyvauja moksliniuose tyrimuose, sveikatos politikos strategijos formavimo ir įgyvendinimo procese. Fakultete itin skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas bei studentų ir dėstytojų mainų programos. Fakulteto padaliniai ir dėstytojai taip pat dalyvauja Medicinos, Odontologijos, Farmacijos, Visuomenės sveikatos, Gyvūnų mokslų fakultetuose vykdomose studijų programose.

SF sudaro penki akademiniai padaliniai: Geriatrijos klinika, Reabilitacijos klinika, Slaugos klinika, Sporto medicinos klinika, Vaikų reabilitacijos klinika.

Fakultete įgyvendinamos 4 bakalauro (pirmosios pakopos) studijų programos – „Slauga“, „Akušerija“, „Kineziterapija“, „Ergoterapija“ bei 4 magistrantūros (antrosios pakopos) studijų programos – „Slaugos lyderystė“, „Išplėstinė slaugos praktika“, „Sveikatinimas ir reabilitacija“ bei „Dailės terapija“. Taip pat vykdomos 4 studijų programos anglų kalba: bakalauro (pirmosios pakopos) studijų programos – „Slauga“, „Ergoterapija“ ir „Kineziterapija“ bei magistrantūros (antrosios pakopos) studijų programa – „Išplėstinė slaugos praktika“.

LSMU Slaugos fakulteto misija – ugdyti atsakingus, kompetentingus, kūrybingus, išsilavinusius, iniciatyvius bei analitiškai ir kompleksiškai mąstančius sveikatos priežiūros specialistus lyderius, integruoti inovacijas ir mokslu grįstą praktiką, kurti ir skleisti mokslo žinias, siekti visuomenės gerovės, sveikatos, darnos ir šalies pažangos.

Pradžių pradžia

Iki 1990 metų Lietuvoje medicinos seseris rengė Kauno P. Mažylio, Klaipėdos, Šiaulių, Utenos, Vilniaus ir A. Domaševičiaus Panevėžio medicinos mokyklos. Mokslas truko dvejus–trejus metus, o tęstinių ir slaugos bakalauro bei magistro (universitetinių) studijų tuo metu nebuvo.

Pirmosios diskusijos dėl slaugytojų universitetinio mokymo įvyko 1989 m. vasarą Gotlando saloje (Švedija) vykusioje 38-oje Europos lietuviškųjų studijų savaitėje. Prof. V. Grabauskas susitiko su socialinio darbo medicinoje magistre Irena Lukoševičiene (Kanada), kuri tuo metu buvo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė. Kalbėta apie holistinį požiūrį į sveikatą, medicinos ir sveikatos mokslus bei sveikatos priežiūrą. Aptarus ir įvertinus Lietuvos ir Kanados slaugytojų rengimo modelius, svarstyta apie slaugytojų universitetinių studijų kūrimo galimybes Lietuvoje. Susitarta artimiausio vizito į Lietuvą metu organizuoti I. Lukoševičienės (1924–2006) susitikimą su Kauno medikų akademine bendruomene.

Garbės profesorė Irena Lukoševičienė. *SF archyvas*

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, atsirado visos galimybės reformuoti sveikatos apsaugos sistemą ir pereiti iš centralizuotos, biurokratinės sistemos į pažangią bei šiuolaikinę, orientuotą į holistinę žmogaus sveikatos priežiūrą. Pradėjus Lietuvoje sveikatos priežiūros sistemos reformą, vis daugiau dėmesio buvo skiriama ne tik žmonių, turinčių negalią ir sergančių lėtinėmis ligomis, slaugos bei gyvenimo kokybei gerinti, bet ir sveikų žmonių sveikatos priežiūrai. Iš visuomenės nuolat kylantys nauji poreikiai ir lūkesčiai iš slaugos personalo taip pat formulavo ir naujus uždavinius, koregavo jų vaidmenį ir funkcijas. Dirbant šį atsakingą ir sunkų darbą, reikėjo daugiau aukštos kvalifikacijos slaugos darbuotojų, kurie galėtų ne tik kvalifikuotai slaugyti ligonius, bet ir suteiktų tinkamą pagalbą jų šeimos ir bendruomenės nariams. Naujasis slaugos darbuotojų vaidmuo reikalavo naujų žinių ir kompetencijų, kurios būtų orientuotos į savarankišką veiklą bei asmeninę atsakomybę, gebėjimus priimti sprendimus ir juos įgyvendinti. Svarbi veiklos dalis buvo bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis, siekiant

kuo geriau patenkinti jos narių poreikius. Todėl tuometinės Kauno medicinos akademijos (KMA) (dabar – Lietuvos sveikatos mokslų universitetas) rektorius prof. Antanas Praškevičius (1934–2022), atsižvelgdamas į Lietuvos gailėstingųjų seserų draugijos (pirmininkė Ona Mitalienė) prašymą, taip pat į Lietuvos, Latvijos ir Estijos regionų sveikatos politikų sveikatos priežiūros klausimais pasitarimo rekomendacijas (Ryga, 1990 m. vasario 5–7 d.), kreipėsi į Lietuvos sveikatos apsaugos ministeriją su prašymu pritarti medicinos seserų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, rengimui. KMA tarybos posėdžio, įvykusio 1990 m. vasario 23 d., nutarimu nuo 1990 m. rugsėjo 1 d. pradėti rengti medicinos seseris, turinčias aukštąjį išsilavinimą.

Prof. Antanas Praškevičius.
SF archyvas

Planuota mokymo trukmė – ketveri metai, mokymo forma – stacionarinė, mokoma lietuvių kalba. Naują specialybę galėjo įgyti visi šalies gyventojai, jau turintys specialų aukštesnįjį vidurinį išsilavinimą (medicinos seserys, felčeriai, akušeriai), pagal specialybę turintys dvejų metų darbo stažą.

Pirmoji naujos specialybės mokymo programa buvo parengta pagal Balstogės medicinos akademijos (Lenkija) Slaugos fakulteto programą ir planą. Programai ir planui parengti sudaryta komisija: pirmininkas – mokymo reikalų prorektorius prof. Rimvydas Stropus, nariai – doc. Stasys Gendvilis, doc. Romualdas Gailys (1941–2017), vyr. dėstytoja Elena Molytė, prof. M. Staponkienė, doc. Jurgis Bojarskas, doc. Donatas Bierontas, Respublikinių medicinos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo kursų direktorius Juozas Ruolia ir Kauno P. Mažylio medicinos mokyklos direktorė Elvyra Tamašauskienė (vadovavo 1976–1990).

Naujasis Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyrius buvo įkurtas prie Medicinos fakulteto. Į šį skyrių 1990 m. rugsėjo 1 dieną buvo priimta 50 medicinos seserų. Studijų vadovu paskirtas Medicinos fakulteto Parengiamojo kurso dekanas, Normaliosios fiziologijos katedros docentas S. Gendvilis, skyriaus sekretore – Tamara Golubova.

1991 m. sausio 3 d. LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. 3/3-k Kauno medicinos akademijos l. e. p. rektoriumi tapo prof. habil. dr. Vilius Jonas Graubauskas, prorektore studijų reikalams – prof. Nijolė Misiūnienė, prorektoriumi

klinikiniam darbui – prof. habil. dr. Petras Stirbys, vėliau – Kauno akademinių klinikų direktoriaus pavaduotojas terapijai doc. Raimundas Sakalauskas. Prorektorius mokslo reikalams prof. Rimvydas Stropus, studijų skyriaus vedėja doc. Alma Urmonienė-Pilvinienė, Tarptautinių programų koordinavimo skyriaus vadovas prof. Limas Kupčinskas.

1991 m. balandžio 26 d. KMA slaptu balsavimu rektoriumi išrinktas prof. V. J. Grabauskas.

1992 m. vasario 1 dieną rektoriaus prof. V. Grabausko įsakymu Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyriaus prie Medicinos fakulteto pirmuoju dekanu paskirtas gydytojas kardiologas doc. Arvydas Šeškevičius. Tuometinė studijų programa ir planas neatitiko ES direktyvų, todėl pradėta rengti nauja programa ir naujas studijų planas. Dėl naujos studijų programos vyko konsultacijos su Danijos, Švedijos, Škotijos, Islandijos, Norvegijos universitetais.

1992 metų birželio 10 d. Kauno medicinos akademijos tarybos ir senato sprendimu Medicinos seserų skyrius prie Medicinos fakulteto buvo reorganizuotas į KMU **Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu fakultetą**. Šio fakulteto dekanu paskirtas doc. A. Šeškevičius. Fakultetas tapo atskiru Universiteto padaliniu.

1993 m. vasario 8–13 d. konsultacijai atvyko Lodiano (*Lothian*) slaugos ir akušerijos kolegijos (vėliau integravosi į Neipyro universitetą ir tapo Slaugos fakultetu, Edinburgas, Škotija) rektorė Patricia Peattie, dėstytojai Veronika Leadbeater ir George'as Petrie'as, Odensės slaugos kolegijos dėstytojos Grete Lindegaard ir Gitte Aahange, Liuleo (*Lulea*) technologijos universiteto Bodeno slaugos kolegijos rektorė Lillemor Karlstrom ir tarptautinių ryšių koordinatorė Gerd Andersson. Tai pirmasis tarptautinis seminaras, kuris buvo vienas iš svarbiausių žingsnių

Prof. habil. dr. Vilius Jonas Grabauskas. *SF archyvas*

Prof. Arvydas Šeškevičius.
Asmeninis archyvas

kuriant naują slaugos studijų programą. Su šiomis institucijomis daugelį metų SF palaikė ryšį, turėjo bendrus projektus.

Naujoje programoje atsirado naujų dalykų, būtinų pagal PSO reikalavimus, norint gauti universitetinį slaugos bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Taip pat atsižvelgta į LR aukštojo mokslo įstatymo reikalavimus, keliamus *diplomuotam slaugytojui*. Naujoji programa buvo sudaryta tęstiniu principu, t. y. kai kurios aukštesniojoje medicinos mokykloje studijuotos disciplinos įskaitomos, todėl mokslas sutrumpėjo iki trejų su puse metų. Šią programą baigę absolventai galėjo dirbti klinikinį, pedagoginį darbą, taip pat administruoti slaugą.

Šiuo laikotarpiu trūko profesionalių dėstytojų, nebuvo pakankamai dėstytojų-slaugytojų, turinčių aukštąjį universitetinį išsilavinimą, taip pat stigo slaugos vadovėlių. Dėl šių priežasčių buvo kviečiamasi dėstytojų iš užsienio: Toronto, Bodeno, Tistedo, Odensės, Kopenhagos, Mičigano, Oklando, Floridos, Oslo, Linšiopingo. Pastarojo universiteto dėstytoja M. Beierholm (1938–2004) ypač dažnai atvykdavo dėstyti Slaugos

Pirmoji dėstytoja iš užsienio
Veronika Leadbeater
(Edinburgas, Škotija). 1993 m.
SF archyvas

Buvusi Liuelo technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegijos tarptautinių ryšių koordinatore
Gerd Andersson. 2020 m.
Asmeninis albumas

Linšiopingo universiteto (Švedija) dėstytojams Margareta Beierholm ir Staffanas Pellingas įteikiamas KMU Rektoriaus padėkos raštai už ilgametį bendradarbiavimą vykdančią slaugos studijas. Viduryje dekanas prof. A. Šeškevičius.
SF archyvas

fakulteto studentams, kurie labai ją gerbė už profesionalumą ir už nuoširdumą (žr sk.: *Prisiminimai laiko delnuose ir Istoriniai iššūkiai kuriant slaugos studijas*).

1994 m. liepos 7 d. Universiteto senato nutarimu (1994 m. birželio 24 d. protokolas Nr. 11) ir rektoriaus V. Grabausko įsakymu (1994 m. liepos 7 d., Nr. 261) fakultetas pavadintas **Slaugos fakultetu**. Senato nutarimu (1994 m. vasario 2 d. protokolo Nr. 70) studijos įteisintos kaip aukštasis universitetinis mokslas.

1994 m. studijas baigė pirmoji Lietuvoje slaugos bakalauro laida, 46 absolventės įgijo diplomuotų medicinos seserų (slaugos bakalauro) kvalifikaciją. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija buvo išleidusi nurodymą, baigus universitetą pridėti žodį „diplomuotas“, tačiau medicinos mokyklų ir kalbos kultūros institucijos tai kritikavo. Tada buvo pradėta vadinti „slaugytojas / slaugytoja“. Dauguma medicinos darbuotojų nesutiko su šiuo nauju pavadinimu ir norėjo išlaikyti istorinį pavadinimą „medicinos seselė“, tačiau Lietuvos slaugos specialistų organizacija (pirmoji organizacijos prezidentė Aldona Čiočienė (1934–2021)) reikalavo keisti pavadinimą sakydama: „Aš tau ne sesuo“.

Tais pačiais metais Fakulteto absolventės sukūrė draugiją „Vita“, pirmininke tapo Nijolė Stašaitienė, Garliavos ligoninės slaugos administratorė.

1994 m. rugsėjo 1 d. pradėjo veikti naujai įkurtas Visuomenės sveikatos fakultetas. Paskirtas pirmasis dekanas gydytojas reabilitologas doc. Algimantas Kimtys

Pirmosios laidos programos „Slauga“ baigiamasis valstybinis egzaminas. Iš kairės: studentė V. Vilkaitė-Kondratavičienė, dekanas doc. A. Šeškevičius ir doc. A. Baltuškevičius. 1994 m. *SF archyvas*

Pirmosios Slaugos fakulteto laidos (1994) absolvenčių susitikimas po 25 metų.

Pirmoje eilėje iš dešinės: buvęs dekanas prof. A. Šeškevičius,
SF raštinės vedėja T. Golubova. *SF archyvas*

(dabar – prof. Ida Liseckienė). Minėtas fakultetas ir Slaugos fakultetas glaudžiai bendradarbiauja tiek studijose, tiek bendruose projektuose.

1994 m. KMA senato sprendimu įkurta pirmoji šalyje tokio tipo Slaugos ir rūpybos katedra. Katedros vedėjas doc. A. Šeškevičius.

1995 m. įkurta pirmoji Slaugos fakulteto taryba, jos pirmininku išrinktas dekanas doc. A. Šeškevičius, sekretore paskirta gydytoja psichoterapeutė dr. Margarita Beresnevaite. Į KMA Slaugos fakulteto sudėtį įėjo Slaugos ir rūpybos katedra (vad. doc. A. Šeškevičius), Reabilitacijos klinika (vad. prof. A. Kriščiūnas), Geriatrijos klinika (vad. prof. V. Lesauskaitė) ir funkciniais pagrindais – KMA Kardiologijos instituto Reabilitacijos laboratorija (vad. doc. D. Vasiliauskas).

Prof. Nijolė Misiūnienė.
SF archyvas

Tais pačiais metais KMA prorektorės studijoms prof. N. Misiūnienės pastangomis stu-

Studijų programos „Slauga“ ir modulinio studijų plano rengimas. Iš kairės: doc. A. Šeškevičius ir studijų programos konsultantas J. Bydamas (Danija). 1996 m. *SF archyvas*

Prof. R. Laužackas.
Asmeninis archyvas

dijos reorganizuotos į kreditų sistemą, kuri leido studijų apimtį skaičiuoti pagal Europoje veikiančią sistemą. Studentams atsirado galimybė kai kuriuos studijų dalykus mokytis užsienyje.

1996 m. mokinių ir jų tėvų pageidavimu KMA įkūrė slaugos bakalauro studijas asmenims, baigusiems vidurinę mokyklą. Studijų trukmė – ketveri metai (160 kreditų).

1997 metais doc. A. Šeškevičius kartu su Kopenhagos sveikatos mokslų kolegijos slaugos pedagogu Jensu Bydamu parengė naują slaugos studijų programą ir planą **moduliniu principu**. Tai buvo pirmoji tokio pobūdžio programa, trūko patirties ir žinių, todėl patirta tam tikrų sunkumų. Kai kurie dėstytojai prieštaravo, norėjo išlaikyti seną ugdymo metodą – savo dalyką dėstyti iš-tisai, o ne skaidyti į atskirus modulius. Pradėjus taikyti šį metodą aktyviau, studijų dalyviai gana greitai įvertino jo privalumus ir naudą. Ši programa nuo 1998 metų visiškai integruota į slaugos studijų procesą.

Dauguma Slaugos fakulteto dėstytojų buvo baigę Vytauto Didžiojo uni-

Neipyro universiteto prorektorė slaugos studijoms Patricia Peattie (Edinburgas, Škotija). *SF archyvas*

versiteto (VDU) Socialinių mokslų fakulteto Profesinio rengimo centro jiems skirtas specialias edukologijos studijas. Mokymui vadovavo prof. Rimantas Laužackas (1950–2009).

Tuo metu trūko vadovėlių, skirtų slaugai. Šią spragą padėjo užpildyti pasaulio lietuvių bendruomenės, į kurias kreipėsi Fakulteto atstovai. Per trumpą laiką JAV lietuvių katalikų religijos šalpos draugija atsiuntė per 3000 slaugos vadovėlių anglų kalba, daugiau kaip 1000 vadovėlių ir slaugos žurnalų atsiuntė Australijos, Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės, taip pat Škotijos Neipyro universiteto prorektorė slaugos studijoms P. Peattie.

1998 m. Kauno medicinos akademija pavadinta Kauno medicinos universitetu.

Nuo 1999 m. pirmą kartą šalyje pradėta dėstyti kaip atskiras dalykas „Paliatyvioji pagalba“ (dėstytojas doc. A. Šeškevičius), parengti paskaitų konspektai.

Studijų programų plėtra, slaugos mokslo ir praktikos integracija

1998 m. KMU rektoratas, Senatas, Slaugos fakulteto taryba ir Valstybinis kvalifikacinis studijų centras patvirtino slaugos doktorantūros programą, kuri sėkmingai veikia iki šiol (Biomedicinos sritis, Slaugos kryptis 11B, dabar – Medicinos ir sveikatos mokslai, Slaugos kryptis M005). Buvo priimta pirmoji studentė Daiva Kriukelytė, turinti slaugos bakalauro ir socialinių institucijų vadybos magistro kvalifikacinius laipsnius. Ir dabar LSMU yra vienintelis Lietuvoje universitetas, turintis teisę vykdyti Slaugos krypties doktorantūros studijas. Iki 2024 metų apgintos 55 Slaugos krypties daktaro disertacijos (žr. sk. *Medicinos ir sveikatos mokslų srities, Slaugos (M005) krypties apgintos disertacijos (iki 2024-01-01)*).

1999 m. KMU įsakymu (1999 m. lapkričio 15 d., Nr. 434), remiantis Senato nutarimu (1999 m. lapkričio 5 d., protokolo Nr. 4), patvirtintas pirmasis Slaugos krypties doktorantūros komitetas – pirmininkas doc. A. Šeškevičius, nariai: doc. D. Vasiliauskas (1940–2017), prof. Pr. Grybauskas, prof. A. Kriščiūnas, prof. R. Laužackas (VDU).

1999 metais pirmą kartą įkurta slaugos magistrantūra. Studijų trukmė 2 metai (80 kreditų). Šiuo lygmeniu slaugos teorija yra integruota su praktika ir moksliniais tyrimais, dėstoma ne tik kiekybiniai tyrimo metodai, bet ir kokybiniai. Studijos baigiamos magistro mokslinio baigiamojo darbo gynimu. Suteikiamas slaugos magistro kvalifikacinis laipsnis. Baigusieji gali toliau studijuoti slaugos doktorantūroje, dirbti dėstytojais universitetuose, kolegijose ir slaugos

koordinatoriais. Į magistrantūros studijas „Klinikinė slauga“ buvo priimtos pirmosios šešios slaugos bakalaurės: Jolanta Toliušienė, Jovita Demskytė, Rasa Lipovskienė, Jūratė Sėdaitytė, Alina Vaškelytė, Aušra Lekauskaitė (2001).

Vėliau įkurtos naujos antrosios pakopos studijų programos (žr. sk.: *Studijų programos ir Studijų programų plėtra, slaugos mokslo ir praktikos integracija*). Magistrantūros studijos „Klinikinė slauga“ vyko iki 2019 metų, nuo 2017 m. ši programa reorganizuota į „Slaugos lyderystės“ programą.

Pirmoji Klinikinės slaugos absolventų laida. Iš kaitės: J. Toliušienė, J. Demskytė, Fakulteto raštinės vedėja T. Golubova, R. Lipovskienė, dekanas doc. A. Šeškevičius, J. Sėdaitytė, A. Vaškelytė, A. Lekauskaitė, prof. V. Lesauskaitė. 2001 m. *SF archyvas*

Klinikinės slaugos magistrantės. Iš kairės: V. Nenartavičienė, R. Zunkienė, Ž. Olbutaitė-Povilaitienė, dekanas prof. A. Šeškevičius, D. Meištavičiūtė, I. Urbonienė. 2003 m. *SF archyvas*

Kelerius metus (1999 ir 2000) buvo organizuojamas daugiadalykis mokymas: slaugytojams kartu su Medicinos fakulteto ketvirtojo kurso studentais kartu vyko praktikos darbai ir seminarai. Šis metodas ypač populiarus Švedijos universitetuose. Kaip eksperimentas buvo organizuotas dėstant Kardiologinę slaugą, o medikams – Kardiologiją. Abiejų specialybių studentai kartu vizitavo kardiologinėmis ligomis sergančius ligonius: tyrė, tarėsi dėl ligonio esamų ir potencialių problemų, gydymo ir slaugos. Po vizitacijos seminaro metu kompleksiskai sprendė ligonių problemas, rašė bendrus planus. Tai ir buvo komandinio darbo užuomazga.

1999 m. pirmą kartą Lietuvos slaugos istorijoje buvo pradėtos **nuotolinės kvalifikacijos tobulinimo studijos** pagal PSO Europos regiono tarybos medžiagą LEMON (*LEarning Materials On Nursing*). Studijų vadovas doc. A. Šeškevičius. Šią medžiagą, kurią sudarė 13 knygelių, 1993 m. pradėjo rengti 10 Europos šalių. Vadovavo ir koordinavo Majda Šlajmer-Japelj. Mokomoji medžiaga skirta Centrinės ir Rytų Europos šalių slaugytojų studijoms. Nuo 1998 m. spalio Slaugos fakultetas tapo LEMON mokomosios medžiagos priežiūros centru Lietuvoje – Universiteto bibliotekai suteikta teisė kaupti PSO dokumentus, juos saugoti ir platinti.

Studijos buvo skirtos slaugytojams, kurie dėl įvairių priežasčių negalėjo atsisitraukti nuo tiesioginio darbo ir dalyvauti stacionariuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose. Šios studijos organizuotos kartu su laikraščio „Gydymo menas“ kolektyvu (vyriausiasis redaktorius med. dr. Julius Neverauskas, administratorė Reda Repečkaitė). Laikraštyje buvo spausdinama doc. A. Šeškevičiaus parengta mokomoji medžiaga ir klausimynas. Studijuojantieji, perskaitę medžiagą, privalėjo užpildyti klausimyną ir atsiųsti į redakciją, kur patyrę slaugytojai tikrindavo atsakymus. Po metų studijų Universitete arba darbo vietose vyko baigiamasis testuotas egzaminas ir išduodama 120 val. studijų baigimo pažymėjimas. Studijas, vykusias dvejus metus, baigė per 4000 dirbančių slaugytojų.

2000 m. PSO leido skleisti LEMON medžiagą Lietuvoje. Atviros Lietuvos fondas skyrė finansavimą platinti per internetą ir kompaktinius diskus. Pagal šį projektą į diskus buvo įrašomas sutrumpintas LEMON medžiagos variantas, taip pat savikontrolės klausimynas ir atsakymų vertinimo elektroninė programa. Pagaminta 500 diskų, kurie išdalyti visoms sveikatos priežiūros institucijoms, slaugytojų organizacijoms ir bibliotekoms. Sudarytojas doc. A. Šeškevičius.

2000 m. pradėta vykdyti „Geriatrijos“ rezidentūros studijos. Atsakinga Geriatrijos klinikos vadovė prof. Vita Lesauskaitė.

2001 m. prasidėjo bakalauro studijų programa „Socialinis darbas medicinoje“. Šią programą rengė doc. Ligija Švedienė, Rosita Gavėnaitė, doc. Algimantas Kimtys. Pagrindiniai dėstytojai: dr. R. Butkevičienė, dr. R. Jurkuvienė, doc. L. Švedienė, G. Kavaliauskienė, R. Gudėnaitė, L. Škudienė, P. Šedienė, D. Snieškienė (žr. sk. *Prisiminimai laiko delnuose*). Studijų programa „Socialinis darbas medicinoje“ vėliau buvo perkelta į Visuomenės sveikatos fakultetą.

2001 m. taip pat pradėta bakalauro studijų programa „Ergoterapija“.

2002 m. įkurtos **kineziterapijos** studijos, kurių populiarumas nuolat didėjo.

Studijų programas „Ergoterapija“ ir „Kineziterapija“ rengė: prof. Aleksandras Kriščiūnas, doc. Algimantas Kimtys, doc. Inesa Rimdeikienė, doc. Jūratė Samėnienė, dr. Giedrė Kavaliauskienė, dr. Ričardas Kerpė, doc. Raimondas Savickas, doc. Ligija Švedienė (1945–2014).

2003 m. spalio 1 d. prasidėjo **neakivaizdinės slaugos studijos** slaugytojams, sovietiniu laikotarpiu baigusiems medicinos mokyklas. „Spalio pirmoji diena Slaugos fakultete yra nepaprasta diena – pirmą kartą Universiteto istorijoje prasidėjo **neakivaizdinės slaugos studijos**. Priimta 60 studentų. Norinčiųjų buvo daug – beveik 5 į vieną vietą, – rašo dekanas prof. A. Šeškevičius“ (A. Šeškevičius. *Startavo neakivaizdinės saugos studijos. Ave vita. 2003 m. spalio 10 d., Nr. 32 (1556), p. 1*). Į pirmąjį kursą priimta 60 studentų. Trukmė 4 metai. Vėliau,

Pirmoji slaugos studijų neakivaizdininkų laida.
Centre dekanas, prof. A. Šeškevičius. 2007 m. *SF archyvas*

išleidus švietimo ir mokslo ministro įsakymą, dalis kolegijų slaugos studijų dalykų buvo įskaitoma. Studijų trukmė sutrumpėjo iki dvejų metų. Programą parengė doc. A. Šeškevičius. Dekano A. Šeškevičiaus rūpesčiu Kauno klinikinėje ligoninėje (Laisvės al. Nr. 17) auditorijų suteikė direktorius Juozas Skirmantas Paukštys (1950–2008). Studijos čia vyko iki 2020 m.

Padaugėjus studentų ir darbų, 2003 m. vasario 14 d. KMU Slaugos fakulteto taryboje Geriatrijos klinikos gydytoja doc. dr. **Jūratė Macijauskienė išrinkta Slaugos fakulteto prodekanė.** „Darbų ištis daug. Slaugos fakultetas per 12 gyvavimo metų labai išaugo, išsiplėtė programos. Pareiga – padėti dekanui prof. A. Šeškevičiui vykdyti fakulteto tarybos deleguotas funkcijas, – teigia nauja fakulteto prodekanė (L. Giedraitienė. „Prodekanė pasiryžusi studentams padėti. Ave vita. Slaugos teorija ir praktika“. 2003 m. kovo 28 d. Nr. 12 p. 3).

2005 m. lapkričio–gruodžio mėn. parengtas Europos struktūrinių fondų BPD 2.4 priemonei „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“ projektas „**Slaugos, kineziterapijos ir ergoterapijos studijų kryptčių inovatyvių mokymo (-si) metodų ir formų sukūrimas ir įgyvendinimas**“, kurio tikslas – įgyvendinti inovatyvias daugiadalykio, modulinio, el. mokymo ir nuotolinio mokymo formas ir metodus Reabilitacijos ir Slaugos studijų kryptčių specialistams. Projektą rengė: doc. J. Macijauskienė, Kastytis Šmigelskas, prof. A. Šeškevičius, dr. Laimonas Šiupšinskas, dr. J. Toliušienė, J. Gulbinienė, A. Lekauskaitė. Projektas patvirtintas 2006 m. kovo mėn., įgyvendinimui gautas finansavimas 1,2 milijono litų. Už programos vykdymą atsakinga Geriatrijos klinikos asistentė Jurgita Knašienė. Tai vienas pirmųjų svarbiausių Slaugos fakulteto projektų, skirtas studijų mokomajai medžiagai atnaujinti, dėstytojų edukacinei kompetencijai ugdyti ir studijų kokybei gerinti. Parengtos penkios studijų programos, pritaikytos inovatyviems mokymo (-si) metodams; parengti trys vadovėliai, aštuonios mokomosios knygos, du praktikos vadovai, devyni paskaitų konspektai; šeši dėstytojų metodiniai aplankai. Pagal šį projektą buvo parašyta ir išleista 18 pavadinimų leidinių (žr. sk. *Pagrindiniai vadovėliai ir mokomosios knygos, parengti slaugos fakulteto dėstytojų*).

2010 m., bendradarbiaujant su Akušerijos ir ginekologijos klinika, bei palai-
kant klinikos vadovei prof. Rūtai Jolantai Nadišauskienei (1959–2021), pradėta vykdyti pirmosios pakopos studijų programa „Akušerija“ – pirmoji ir vienintelė universitetinė tokio turinio studijų programa. Tai paskatino akušerijos mokslo plėtrą: akušeriai studijuoja doktorantūroje, viena apgynė disertaciją, vyksta aktyvus tarptautinis bendradarbiavimas plėtojant akušerijos studijas, mokslą ir praktiką.

2010 m. Lietuvos veterinarijos akademijos ir Kauno medicinos universiteto

taryboms ir senatams pritarus LR Seimo sprendimu **įkurtas Lietuvos sveikatos mokslų universitetas**.

2010 m. pradėta antrosios pakopos studijų programa „Fizinė medicina ir reabilitacija“, o 2011 metais pradėta vykdyti nauja antrosios pakopos studijų programa „Sveikatinimas ir reabilitacija fiziniais pratimais“, parengta kartu su dar trijų užsienio šalių aukštosiomis mokyklomis (HARPE projektas). Programos kito, tobulėjo, transformavosi ir vietoje abiejų programų 2015 metų rugsėjo 1 dieną įregistruota ir pradėta vykdyti magistrantūros studijų programa „Sveikatinimas ir reabilitacija“.

2012 m. įkurta Elgesio medicinos klinika, kuriai nuo 2017 metų vadovavo dr. Narseta Mickuvienė, 2022 m. birželio mėn. LSMU tarybos sprendimu ši klinika buvo panaikinta.

Įvertinus poreikį, 2013 m. pradėta vykdyti jungtinė magistrantūros studijų programa „Dailės terapija“ – kartu su Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultetu. Lietuvoje buvo akivaizdus šios terapijos specialistų poreikis, todėl buvo būtina pradėti šių specialistų rengimą Lietuvoje: meno terapijos metodai buvo taikomi nepakankamai kvalifikuoti dėl meno terapijos taikymo spontaniškumo, žinių stokos, skirtingo taikytojų pamatinio išsilavinimo ir mažos kompetencijos, universitetinės specialistų rengimo programos nebuvimo. Nebuvo ir teisės aktų, reglamentuojančių meno terapijos specialistų veiklą bei kvalifikaciją ir meno terapijos paslaugų teikimą sveikatos priežiūros įstaigose. LSMU rektoriaus įsakymu (2011-09-20 Nr. V-691) buvo sudaryta darbo grupė programai parengti. Į grupę įėjo LSMU ir VDA dėstytojai ir Lietuvos dailės terapijos taikymo asociacijos atstovai. Ši programa sukurta remiantis užsienio patirtimi: dr. Janeko Dubowskio iš Roehamptono universiteto (JK) ir dr. Margaret Hills iš Karalienės Margaret universiteto (Edinburgas Škotija).

Pirmoji laida – 2016 m. Studentai kasmet vyksta į Nidos menų koloniją, kur skaitomos paskaitos ir vyksta kūrybiniai seminarai. Organizuojama darbų paroda.

2022 m. įsteigta dailės terapijos draugija „Terapiarta“. Steigėjai A. Sebeikaitė (LSMU ir VDA), dr. J. Rapolienė (LSMU) ir V. Navickienė (VDA). Draugijos nariai kiekvienais metais organizuoja konferenciją „Dailės terapija ir asmens sveikata“. Draugijos narių šūkis – Tik gerai pažinęs save, gali pažinti kitą!

Šioje programoje dėsto LSMU ir VDA dėstytojai, taip pat – kvietiniai lektoriai. Programos studentams kasmet paskaitas skaito ir praktikos darbus veda kvietiniai dėstytojai: prof. Kristine Martinsone, Rygos Stradinio universitetas, dr. Marian Liebmann, Bristolis (JK), dr. J. Dubowski, Roehamptono universitetas (JK),

dr. Margaret Hills, Karalienės Margaret universitetas, Edinburgas (Škotija), dr. Liudmila Lebedeva (Rusija), Astri Zestler (Norvegija) ir prof. Eha Ruutel (Estija).

2014 m. Fakultete įsteigiama Vaikų reabilitacijos klinika, kuriai iki 2024 m. vadovavo doc. Audronė Prasauskienė. Nuo 2024 m. lapkričio mėnesio klinikai vadovauja doc. Indrė Bakanienė. Vaikų reabilitacijos klinikoje sutrikusios raidos ir funkcijų praradusiems vaikams teikiamos ankstyvosios reabilitacijos, reabilitacijos ir paliatyvosios pagalbos paslaugos, atliekami moksliniai tyrimai „Cerebrinis paralyžius: epidemiologija, komorbidiškumas, ankstyvoji diagnostika“, „Mielomeningocelė: epidemiologija, komorbidiškumas, gyvenimo kokybė“, dalyvaujama mokslo projektuose, vykdoma pedagoginė veikla.

Slaugos fakultetas kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikomis ir Lietuvos slaugytojų vadovų sąjunga aktyviai bendradarbiauja, skleidžiant partnerystės idėjas ir mokslo ir praktikos svarbą. Nuo 2002 metų kasmet organizuoja tarptautinę mokslinę praktinę konferenciją „Slaugos studijų, mokslo ir praktikos integracija“, skirtą Tarptautinei slaugytojų dienai (gegužės 12 d.). Bendradarbiaujant visoms konferencijoje dalyvaujančioms institucijoms ir dalyviams, 2005 metais paskelbtos Lietuvos slaugos politikos gairės, o 2010 metais – Lietuvos slaugos studijų mokslo ir praktikos plėtros kryptys.

Studijų programos

SLAUGA

Vykdoma nuo	1990 m.
Pakopa	Pirmoji, bakalauro studijų programa
Studijų krypčių grupė	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis	Sauga ir akušerija
Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų bakalauro kvalifikacinis laipsnis, profesinė kvalifikacija bendrosios praktikos slaugytojas
Studijų trukmė	4 metai (nuolatinės formos studijos, taikomas dieninis mokymosi būdas)
Ypatumai	Studijų programa vykdoma modulinio mokymo principu; teoriniai dalykai jungiami su klinicine praktika. Dėstomi humanitariniai ir socialiniai bei biomedicinos mokslai: bendravimo ir psichologijos pagrindai, sveikatos priežiūros pagrindai, žmogaus anatomijos, mikrobiologijos, genetikos, farmakologijos, slaugos technikos, specialiosios,

Ypatumai	geriatrinės slaugos ir kiti dalykai. Klinikinei slaugos praktika skiriama daugiau nei 2000 valandų praktika, atliekama kasmė; galima pasirinkti norimą miestą ir ligoninę, o pagal nustatytą praktikos pobūdį – ir skyrių Studijų metu galima išvykti studijoms ir profesinei praktikai pagal <i>Erasmus+</i> ir kitas mainų programas Galima rinktis iššėstinę studijų formą – gali studijuoti asmenys, turintys aukštąjį neuniversitetinį biomedicinos mokslų krypties išsilavinimą ir bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją
Galimybės baigus studijas	Dirbti bendrosios praktikos slaugytojais sveikatos priežiūros įstaigose, valstybinėse ir privačiose visų sveikatos priežiūros lygmenų įstaigose ir institucijose: ligoninėse, poliklinikose, vaikų gydymo ir ugdymo, sveikatingumo paslaugas teikiančiose įstaigose, globos namuose, pensionatuose ir pan., slaugyti ligonius namuose
Tolesnės studijų galimybės	Igijus slaugos bakalauro laipsnį ir bendrosios praktikos slaugytojo kvalifikaciją, studijas galima tęsti LSMU Slaugos krypties magistratūros studijų programose: „Slaugos lyderystė“ (iššėstinė forma, trukmė – 2,5 metų) ar „Išplėstinė slaugos praktika“ (trukmė – 2 metai) bei kitose studijų programose Vėliau galima rinktis mokslininko kelią ir doktorantūros studijas
Pirmosios pakopos studijų programos „Slauga“ komitetas (patvirtinta 2022-03-18 rektoriaus įsakymu Nr. 2022-V-009)	Dr. Jurgita Gulbinienė, Slaugos klinika (komiteto pirmininkė) Prof. Aurelija Blaževičienė, Slaugos klinika Prof. Olga Riklikienė, Slaugos klinika Dr. Daiva Zagurskienė, LSMU ligoninės Kauno klinikų Slaugos koordinavimo tarnyba Asist. Jovita Demskytė, Slaugos klinika Miglė Lazinkaitė, studijų programos „Slauga“ studentė Guoda Jankauskaitė, studijų programos „Slauga“ studentė Ieva Tarvydavičiūtė, studijų programos „Slauga“ studentė Socialinė partnerė – Sonata Račkauskienė, K. Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės slaugos administratorė

Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	299
Programos absolventų skaičius	1832

AKUŠERIJA

Vykdoma nuo	2010 m.
Pakopa	Pirmoji, bakalauro studijų programa
Studijų kryptių grupė	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis	Slauga ir akušerija
Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų bakalauro kvalifikacinis laipsnis, profesinė kvalifikacija – akušeris
Studijų trukmė	4 metai (nuolatinės formos studijos, taikomas dieninis mokymosi būdas)
Ypatumai	Studijų programa patraukli dėl modulinio mokymo, teorijos mokomasi 50 proc. studijų laiko, kita dalis studijų vyksta klinikinėje aplinkoje. Studijuojami humanitariniai-socialiniai mokslai, žmogaus anatomija fiziologija, sveikatos priežiūros, klinikinių įgūdžių bei klinikinių dalykų pagrindai, motinos ir naujagimio sveikatos priežiūra, intensyvioji slauga ir skausmo malšinimo pagrindai akušerijoje, šeimos psichinė sveikata, administravimas akušerijoje ir kt. disciplinos. Vykdomos penkios klinikinės praktikos LSMU ligoninėje Kauno klinikose ir kitose Kauno miesto ligoninėse. Studijoms arba klinicinei praktikai galima vykti į daugelį Europos universitetų pagal <i>Erasmus+</i> mainų programą, dalyvauti Daugiadalykių tinklų organizuojamuose intensyviuose mokymuose ar atlikti trumpąsias klininkines praktikas užsienio šalių universitetinėse klinikose
Galimybės baigus studijas	Dirbti akušeriais savarankiškai ir sveikatos priežiūros specialistų komandoje, šeimos klinikose, ligoninių skyriuose, gimdymo namuose
Tolesnės studijų galimybės	Galima tęsti studijas magistrantūros studijų programose. Siekiantieji mokslininko karjeros vėliau gali rinktis 4 metų doktorantūros studijas

Pirmosios pakopos studijų programos „Akušerija“ komitetas (patvirtinta 2021-12-09 rektoriaus įsakymu Nr. 2021-V-0634)	Dr. Alina Vaškelytė, Slaugos klinika (komiteto pirmininkė) Prof. Aurelija Blaževičienė, Slaugos klinika Prof. Arnoldas Bartusevičius, Akušerijos ir ginekologijos klinika Prof. Eglė Bartusevičienė, Akušerijos ir ginekologijos klinika Asist. Bronislava Petrošienė, Akušerijos ir ginekologijos klinika. Diana Skuratovič, studijų programos „Akušerija“ studentė Samanta Žavoronkytė, studijų programos „Akušerija“ studentė Socialiniai partneriai – Auksuolė Naujalienė, Kauno krikščioniškųjų gimdymo namų vyr. akušerė, prof. Billie Hunter, Kardifo (<i>Cardiff</i>) universitetas
Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	98
Programos absolventų skaičius	186

KINEZITERAPIJA

Vykdoma nuo	2002 m.
Pakopa	Pirmoji, bakalauro studijų programa
Studijų krypčių grupė	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis	Reabilitacija
Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų bakalauro kvalifikacinis laipsnis, profesinė kvalifikacija – kineziterapeutas
Studijų trukmė	4 metai (nuolatinės formos studijos, taikomas dieninis mokymosi būdas)
Ypatumai	Per pirmuosius dvejus studijų metus mokomasi bendrojo universitetinio lavinimo ir pamatinių medicinos mokslų dalykų (citologijos, genetikos, fiziologijos ir kt.), vėliau dėmesys skiriamas specialiosioms žinioms, praktiniams įgūdžiams, klinikiniam mąstymui ugdyti ir lavinti (neurologinių, ortopedinių, traumatologinių ligonių kineziterapija, reabilitacija ir kt.). Svarbi šių studijų ypatybė – netūkstantis valandų praktikos. Studentai praktiką atlieka

Ypatumai	vienoje didžiausių ligoninių Baltijos šalyse – LSMU ligoninėje Kauno klinikose ir kitose Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose. Galima išvykti studijoms arba praktikai į užsienio šalių universitetus pagal <i>Erasmus+</i> ar kitas akademinių mainų programas. Išmokstama ištirti ir įvertinti įvairaus amžiaus žmonių funkcinę būklę, nustatyti kineziterapijos poreikį ir kineziterapinę diagnozę, sudaryti ir taikyti kineziterapijos programą bei vertinti jos veiksmingumą. Mokoma įvairių ligų ir traumų gydymo ir profilaktikos principų, pažinti ligų ir traumų sukeltus funkcinės būklės sutrikimus, priemonės ir būdus jiems mažinti, koreguoti ir kompensuoti. Baigus studijas gebama integruoti ir naudoti atitinkamas biologijos, medicinos, humanitarinių psichologijos, socialinių, technikos ir kineziterapijos mokslų žinias, parinkti kineziterapijos metodus ir priemonės, juos kūrybiškai taikyti bei koreguoti
Galimybės baigus studijas	Dirbti kineziterapeutais ligoninėse, poliklinikose, reabilitacijos, socialinės reabilitacijos įstaigose, sveikatingumo centruose, privačiose klinikose, palaikomojo gydymo ir slaugos institucijose, sporto klubuose, turinčiuose licenciją sveikatos priežiūros veiklai teikti
Tolesnės studijų galimybės	Įgytą kvalifikaciją galima tobulinti antrosios studijų pakopos – magistrantūros studijų programoje „Sveikatinimas ir reabilitacija“ ir specializuotis klinikinės, sporto, sveikatinimo fiziniais pratimais, vaikų reabilitacijos, ergoterapijos bendruomenėje srityse. Taip pat galima rinktis kitas LSMU arba kitų universitetų magistrantūros studijų programas. Siekiantieji mokslininko karjeros vėliau gali rinktis 4 metų doktorantūros studijas
Pirmosios pakopos studijų programos „Kineziterapija“ komitetas (patvirtinta 2022-07-29 rektoriaus įsakymu Nr. 2022-V-0202)	Dr. Agnė Slapšinskaitė, Reabilitacijos klinika (komiteto pirmininkė) Doc. Vilma Tamulionytė, Sporto medicinos klinika Prof. Kristina Berškienė, Sporto medicinos klinika Dr. Gražina Krutulytė, Reabilitacijos klinika Asist. Laura Rutkauskienė, Reabilitacijos klinika Matas Šikšnius, studijų programos „Kineziterapija“ studentas Socialiniai partneriai – Romantė Aleknavičienė, Palangos reabilitacijos ligoninės direktorė; Rokas Navickas, SPA Vilnius generalinis direktorius

Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	125
Programos absolventų skaičius	509

ERGOTERAPIJA

Vykdoma nuo	2001 m.
Pakopa	Pirmoji, bakalauro studijų programa
Studijų kryptių grupė	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis	Reabilitacija
Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų bakalauro kvalifikacinis laipsnis, profesinė kvalifikacija – ergoterapeutas
Studijų trukmė	4 metai (nuolatinės formos studijos, taikomas dieninis mokymosi būdas).
Ypatumai	LSMU studijų programa „Ergoterapija“ yra vienintelė Lietuvoje, gavusi Pasaulinės ergoterapijos federacijos sertifikatą, yra vertinama ir pripažįstama tarptautiniu mastu: absolventai, įgiję bakalauro kvalifikaciją, gali įsidarbinti daugelyje pasaulio šalių Jau pirmaisiais studijų metais būsimieji ergoterapeutai greta bendrojo lavinimo dalykų studijuoja ir specialiuosius (profesinius) dalykus: ergoterapijos teoriją ir modelius, atlieka pirmąją ergoterapijos praktiką. Svarbi šių studijų ypatybė – net tūkstantis valandų klinikinės praktikos, kuri atliekama vienoje didžiausių ligoninių Baltijos šalyse – LSMU ligoninėje Kauno klinikose bei kitose Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose. Įgiję pakankamai sudėtingų atvejų praktikos, absolventai puikiai parengiami savarankiškai dirbti iš karto po studijų Pagal <i>Erasmus+</i> mainų programą galima vykti studijoms ar praktikai į Belgijos, Norvegijos, Danijos, Ispanijos universitetus Bendradarbiaujama su KTU Mechatronikos institutu nagrinėjant, tobulinant, kuriant pagalbines technologijas

Galimybės baigus studijas	Dirbti ergoterapeutais sveikatos priežiūros įstaigose, valstybinėse ir privačiose visų sveikatos priežiūros lygmenų įstaigose ir institucijose: ligoninėse, poliklinikose, vaikų gydymo ir ugdymo, sveikatingumo paslaugas teikiančiose įstaigose, profesinės, socialinės reabilitacijos įstaigose, globos namuose, pensionuose ir pan.
Tolesnės studijų galimybės	Igytą kvalifikaciją galima tobulinti antrosios studijų pakopos magistrantūros studijų programoje „Sveikatinimas ir reabilitacija“ ir specializuotis klinikinės, sporto, sveikatinimo fiziniiais pratimų, vaikų reabilitacijos, ergoterapijos bendruomenėje srityse. Taip pat galima rinktis kitas LSMU arba kitų universitetų magistrantūros studijų programas. Siekiantieji mokslininko karjeros vėliau gali rinktis 4 metų trukmės doktorantūros studijas
Pirmosios pakopos studijų programos „Ergoterapija“ komitetas (patvirtinta 2022-01-07 rektoriaus įsakymu Nr. 2022-V-21126)	Doc. Sigitas Mingaila, Reabilitacijos klinika (komiteto pirmininkas) Prof. Daiva Petruševičienė, Reabilitacijos klinika Doc. Algė Daunoravičienė, Sporto medicinos klinika Asist. Erika Endzelytė, Reabilitacijos klinika Urtė Šmitaitė, studijų programos „Ergoterapija“ studentė Rytė Pucilauskaitė, studijų programos „Ergoterapija“ studentė Socialinės partnerės – Edita Želvienė, UAB „Teida“ direktorė; Šarūnė Tamulionytė, Kauno specialioji mokyklos ergoterapeutė
Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	16
Programos absolventų skaičius	189

IŠPLĖSTINĖ SLAUGOS PRAKTIKA

Vykdoma nuo	2015 m.
Pakopa	Antroji, magistrantūros studijų programa
Studijų krypčių grupė	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis	Slauga ir akušerija

Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų magistro kvalifikacinis laipsnis, profesinė kvalifikacija – išplėstinės praktikos slaugytojas
Studijų trukmė	2 metai (nuolatinės formos studijos, taikomas dieninis mokymosi būdas)
Ypatumai	Išplėstinė slaugos praktika – viena aukščiausių pakopų slaugytojų klinikinėje veikloje. Išplėstinė slaugos praktika – tai nauja mąstymo paradigma slaugoje, apimanti studijas, praktiką ir mokslą. Išplėstinė slaugos praktika orientuota į pacientą, o ne į užduočių vykdymą Išplėstinės slaugos praktikos slaugytojas turi platesnį sudėtingesnių kompetencijų spektrą bei yra savarankiškesnis. Pagal savo kompetenciją šie specialistai priima sprendimus savarankiškai Studijuojama sveikatos priežiūros sistemos valdymas, klinikinė farmakologija, patofiziologija, sveikatos būklės vertinimas, skubių ir lėtinių būklių valdymas ir kt. Studijuojant pagal interesų sritis pasirenkama specializacija (šaka): Išplėstinė slaugos praktika pirminiame sveikatos priežiūros lygyje; Išplėstinė slaugos praktika skubios medicinos pagalboje; Išplėstinė slaugos praktika anestezijoje ir intensyviojoje terapijoje Galima pasinaudoti <i>Erasmus+</i> akademinio studentų mainų programa ir išvykti praktikai arba studijoms į Skandinavijos šalių universitetus
Galimybės baigus studijas	Slaugytojai gali dirbti tiek pirminiame, tiek antrinio, tiek tretinio sveikatos priežiūros lygmenų įstaigose. Tapus išplėstinės praktikos slaugytojais, dirbama pagal pasirinktą veiklos modelį: tiek savarankiškai, tiek įgūdžių derinimo (angl. <i>skill-mix</i>) principu, tiek perimant dalį gydytojų funkcijų Galima teikti sveikatos priežiūros paslaugas namuose, pirminėse arba stacionariose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninėse, paliatyvosios pagalbos centruose, greitosios medicinos pagalbos stotyse ir kt.
Tolesnės studijų galimybės	Siekiantieji mokslininko karjeros gali rinktis 4 metų doktorantūros studijas

Pirmosios pakopos studijų programos „Išplėstinė slaugos praktika“ komitetas (patvirtinta 2022-01-25 rektoriaus įsakymu Nr. 2022-V-0050)	Prof. Aurelija Blaževičienė, Slaugos klinika (komiteto pirmininkė) Doc. Lina Spirgienė, Slaugos klinika Prof. Ida Liseckienė, Šeimos medicinos klinika Prof. Lina Jaruševičienė, Šeimos medicinos klinika Prof. Andrius Macas, Anesteziologijos klinika Doc. Milda Švagždienė, Anesteziologijos klinika Prof. Kęstutis Stašaitis, Skubiosios medicinos klinika Dr. Judita Andrejaitienė, Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinika Monika Petraitytė, studijų programos „Išplėstinė slaugos praktika“ studentė Arūnė Norvilaitė, studijų programos „Išplėstinė slaugos praktika“ studentė Socialiniai partneriai – prof. Jamesetta Newland, NY universitetas, NYU <i>Rory Meyers College of Nursing</i> ; Erika Jasukaitienė, LSMU Kauno ligoninė, direktoriaus pavaduotoja slaugai
Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	43
Programos absolventų skaičius	108

SLAUGOS LYDERYSTĖ

Vykdoma nuo	2017 m.
Pakopa	Antroji, magistrantūros studijų programa
Studijų krypčių grupė	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis	Slauga ir akušerija
Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų magistro kvalifikacinis laipsnis
Studijų trukmė	2,5 m. (ištęstinės formos studijos)
Ypatumai	Studijų programa suteikia slaugos lyderystės ir organizavimo, slaugos žmogiškųjų išteklių valdymo ir slaugos kokybės užtikrinimo žinių ir įgūdžių bei stiprina jų gebėjimus atlikti mokslinius darbus, kurių rezultatus taikys slaugos praktikoje. Studijuojamos disciplinos, pvz., sveikatos priežiūra ir sveikatos informacinės technologijos, slaugos ir

Ypatumai	reabilitacijos sistemos, kokybės valdymas ir pacientų sauga, slaugos kokybė, klinikiniai standartai, vadovavimas ir lyderiavimas slaugoje ir kt. Pagal <i>Erasmus+</i> ir kitas akademinių mainų programas galima išvykti studijuoti ar praktikai į užsienio šalių universitetus
Galimybės baigus studijas	Dirbti administracinį ir vadybininko darbą, pvz., slaugos administratoriais sveikatos priežiūros arba švietimo įstaigose Taip pat galima teikti sveikatos priežiūros paslaugas namuose, pirminėse ar stacionariose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninėse, paliatyviosios pagalbos centruose, greitosios medicinos pagalbos stotyse ir kt.
Tolesnės studijų galimybės	Siekiantieji mokslininko karjeros gali rinktis 4 metų doktorantūros studijas
Pirmosios pakopos studijų programos „Slaugos lyderystė“ komitetas (patvirtinta 2022-01-20 rektorius įsakymu Nr. 2022-V-0041)	Prof. Aurelija Blaževičienė, Slaugos klinika (komiteto pirmininkė) Prof. Olga Riklikienė, Slaugos klinika Prof. Skirmantė Sauliūnė, Sveikatos vadybos katedra Prof. Liudmila Bagdonienė, Kauno technologijos universitetas Indrė Mickevičiūtė, studijų programos „Slaugos lyderystė“ studentė. Socialinė partnerė – dr. Lina Urbietė, LSMU Kauno ligoninės Slaugos klinikos vadovė
Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	76
Programos absolventų skaičius	288

DAILĖS TERAPIJA (JUNGTINĖ STUDIJŲ PROGRAMA SU VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA)

Vykdoma nuo	2013 m.
Pakopa	Antroji, magistrantūros studijų programa
Studijų kryptių grupė	Sveikatos mokslai

Studijų kryptis	Reabilitacija
Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų magistro kvalifikacinis laipsnis
Studijų trukmė	3 metai (iššęstinės formos studijos)
Ypatumai	Dailės terapija – viena meno terapijos sričių, skirta pacientui fizinei ir psichikos sveikatai stiprinti, naudojant dailę, kūrybos procesą ir psichoterapinius santykius. Studijų programa unikali – joje integruojami dailės, medicinos, psichologijos, psichoterapijos, specialiojo ugdymo ir socialinio darbo žinių ir praktikos aspektai Svarbus šių studijų akcentas – savęs pažinimas, grindžiamas principu, kad tik gerai save pažinęs, gali pažinti kitą. Vyksta profesinis konsultavimas (supervizijos), studentams rekomenduojama dalyvauti individualiose dailės terapeuto arba psichoterapeuto konsultacijose Studijų metu dėstomos tam tikros disciplinos, pvz., biomedicina / vizualinė raiška (modulis), dailės terapijos teorija ir praktika, psichopatologija, psichosocialinė raida ir emocijų raiška piešiniuose, meno filosofijos ir psichopatologijos idėjinės sandūros, ir kt. Vyksta ne tik teorinės paskaitos, bet ir patirtiniai dailės terapijos seminarai, praktinis mokymasis klinikinėse vietose: susipažįstama su skirtingomis klientų grupėmis, iš arti stebimas dailės terapeuto darbas, asistuojama patyrusiems specialistams, vėliau – savarankiškai, prižiūrint vyresniajam specialistui, rengiamos dailės terapijos sesijos. Taip įgyjama savarankiško dailės terapeuto darbo patirties Šioje studijų programoje itin skatinamas studentų mokslinis aktyvumas: pagal <i>Erasmus+</i> mainų programas atvyksta dailės terapijos praktikai bei teoretikai iš užsienio, rengiamos tarptautinės mokslinės bei mokslinės praktinės konferencijos
Galimybės baigus studijas	Dirbti reabilitacijos, sanatorinio gydymo įstaigose, psichikos sveikatos centruose, asmens sveikatos priežiūros įstaigose, krizių pagalbos centruose, socialinių paslaugų arba specialiojo ugdymo įstaigose, savanoriško darbo ir privačiame sektoriuje
Tolesnės studijų galimybės	Siekiantieji mokslininko karjeros gali rinktis 4 metų doktorantūros studijas

Pirmosios pakopos studijų programos „Dailės terapija“ komitetas (patvirtinta 2021-12-28 rektoriaus įsakymu Nr. 2022-V-0675)	Doc. Jolita Rapolienė, Reabilitacijos klinika (komiteto pirmininkė) Doc. Stasys Mostauskis, Vilniaus dailės akademija Doc. Vaida Almonaitytė-Navickienė, Vilniaus dailės akademija Dr. Jovita Varkulevičienė, Vilniaus dailės akademija Asist. Aušra Sebeikaitė, Vilniaus dailės akademija Rasa Kirkaitė, studijų programos „Dailės terapija“ studentė Socialinė partnerė – Inga Musulienė, UAB Akmenės sveikatos centro Psichikos sveikatos centras
Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	69
Programos absolventų skaičius	84

SVEIKATINIMAS IR REABILITACIJA

Vykdoma nuo	2015 m.
Pakopa	Antroji, magistrantūros studijų programa
Studijų krypčių grupė	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis	Reabilitacija
Baigus suteikiama	Sveikatos mokslų magistro kvalifikacinis laipsnis
Studijų trukmė	2 metai (nuolatinės formos studijos)
Ypatumai	Ši studijų programa aprėpia visus sveikatinimo ir reabilitacijos aspektus. Studijuojant pagal darbo pobūdį arba interesų sritis pasirenkama dominanti specializacija: įgijus žinių ir įgūdžių, galima konsultuoti pacientus ir rengti naujas sveikatinimo programas. Galima rinktis šias specializacijas (šakas): Išplėstinė ergoterapija, Klinikinė kineziterapija, Sporto kineziterapija, Sveikatinimas fiziniais pratimais, Vaikų reabilitacija. Studijų metu gilinamasi į tam tikras disciplinas, pvz., kompleksinės sistemos sveikatos stiprinimo ir reabilitacijos kompleksinės sistemos, sveikatos priežiūros vadyba ir rinkodara, biostatistika, sveikatos priežiūros darbuotojų psichologinės krizės ir

Ypatumai	jų įveika. Taip pat studijuojami pasirinktos specializacijos dalykai. Pagal <i>Erasmus+</i> studentų mainų programą praktikai arba studijoms galima išvykti į įvairių Europos šalių universitetus
Galimybės baigus studijas	Dirbti visose sveikatos priežiūros sistemos grandyse (ligoninėse, poliklinikose, reabilitacijos ir sanatorinio gydymo įstaigose), fizinės gerovės, bendruomenės centruose, sveikatingumo centruose, sporto komandose bei su sportu susijusiose organizacijose, dėstyti aukštosiose mokyklose
Tolėsnių studijų galimybės	Siekiantieji mokslininko karjeros gali rinktis 4 metų doktorantūros studijas
Pirmosios pakopos studijų programos „Dailės terapija“ komitetas (patvirtinta 2022-01-07 Nr. 2022-V-21124)	Doc. Renata Žumbakytė-Šermukšnienė, Sporto medicinos klinika (komiteto pirmininkė) Dr. Lina Leimonienė, Reabilitacijos klinika Prof. Raimondas Savickas, Reabilitacijos klinika Prof. Audronė Prasauskienė, Vaikų reabilitacijos klinika Prof. Laimonas Šiupšinskas, Sporto medicinos klinika Doc. Vilma Tamulionytė, Sporto medicinos klinika Dr. Daiva Baltaduonienė, Reabilitacijos klinika Justė Balevičiūtė, studijų programos „Sveikatinimas ir reabilitacija“ studentė Socialinė partnerė – Gintarė Vaitkienė, RVUL, Fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytoja
Šiuo metu studijuojančių studentų skaičius	75
Programos absolventų skaičius	456

Išplėstinės praktikos slauga – naujas požiūris į pacientą

Labai svarbus žingsnis slaugos studijoms ir praktikai buvo 2015 metais pradėta nauja magistrantūros studijų programa „Išplėstinė slaugos praktika“. Tai – savarankiška slaugos praktika, orientuota į pacientą, atspindinti klinikinės slaugos praktikos lygį, kai maksimaliai išnaudojant išplėstinės praktikos slaugytojo parengimo galimybes, įgyjamos gilios slaugos žinios ir gebėjimai identifikuoti pacientų sveikatos priežiūros poreikius bei dirbti savarankiškai. Šiuolaikinė sveikatos

priežiūros sistema reikalauja slaugytojų kompetencijų plėtros, tačiau teisinė bazė neleidžia jų realizuoti praktiškai: pavyzdžiui, pratęsti anksčiau gydytojo paskirtą gydymą ligoniui, sergančiam lėtinėmis ligomis, kurio būklė yra stabili, arba, įvertinus paciento būklę, savarankiškai paskirti reikalingus tyrimus ir kt. Parengus Išplėstinės slaugos praktikos koncepciją ir įsigaliojus Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo pakeitimams, kurie įteisino išplėstinės slaugos praktikos slaugytojo veiklą, pradėta slaugos studijų programa. Dabartinė slaugos sistema praturtėjo naujai parengtais specialistais – išplėstinės slaugos praktikos slaugytojais. Tikimasi, kad visiškai įgyvendinus šios koncepcijos principus ir sveikatos priežiūros sistemoje sėkmingai dirbant išplėstinės praktikos slaugytojams, turėtų: padidėti ankstyvos diagnostikos ir profilaktikos programų apimčių dinamika bei efektyvumas; geriau būtų prižiūrimi pacientai, sergantys lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis, mažėtų hospitalizacijų ir komplikacijų dėl šių ligų; bus įmanoma vykdyti slaugos paslaugų namuose plėtrą; pacientų išrašymas iš stacionaro bus planingas, pagerinantis lėtinų ligų valdymą bei sumažinantis pakartotinių hospitalizacijų riziką.

Aptartos išplėstinės praktikos slaugos aktualijos. Iš kairės: prof. J. A. Newland, M. Žeruolienė, prof. E. Capezuti, prof. A. Blaževičienė, E. Jasukaitienė. 2022 m.

Nuotrauka iš savaitraščio „Ave vita“. 2022 m. spalio 19 d., Nr. 33, p. 3

Tarptautinė veikla – įvertinimas ir pripažinimas

Praėjus trisdešimt metų, Slaugos fakultetas tapo populiarus ir žinomas ne tik mūsų šalyje, bet ir užsienyje. Pripažinimas atėjo dėl intensyvaus darbo: vykdomi bendri tarptautiniai projektai, Fakulteto dėstytojai skaito paskaitas užsienio universitetuose, kiekvienais metais iš užsienio atvyksta vis daugiau kviestinių profesorių, vyksta intensyvūs studentų ir dėstytojų mainai.

Pirmoji tarptautiškumo užuomazga buvo užsienio dėstytojų parama tik įsikūrus Slaugos fakultetui (plačiau žr. sk. *Pradžią pradžiai*).

1994 m. Fakultetą pakvietė dalyvauti **Europos slaugos modulyje** (ESM), kurį įkūrė Braitono (*Brighton*) universiteto Slaugos kolegija (JK). Tikslas – pasidalyti slaugos studijų ir praktikos patirtimi. Įkūrėjas ir vadovas N. Rossas. Vėliau vadovavo S. Wattas iš Neipyro universiteto (Škotija). Šiame projekte dalyvavo 24 Europos slaugos mokymo institucijos, tarp jų – ir Kauno medicinos akademijos Slaugos fakultetas. ESM konferencijos vyko: Braitone, Trondheime (Norvegija), Insbruke (Austrija), Bore (Švedija), Edinburge (Škotija), Kiumenlakse (*Kymenlaakson*, Suomija), Plovdive (Bulgarija), Taragonoje (Ispanija), Silkeborge (Danija), Lidse (*Leeds*, JK). Šio projekto KMA koordinatorius – Fakulteto dekanas doc. A. Šeškevičius. Nuo 2005 m. Kauno medicinos universiteto Slaugos fakultetas šio projekto nevykdė, nes studentai ir dėstytojai vyko į ES šalis pagal ERASMUS/SOCRATES programą. Pagal ESM patys studentai privalėjo finansuoti savo kelionę, o praktika truko tik dvi savaites.

Tarptautinių ryšių ir studijų centras (dekanė prof. habil. dr. Angelija Valančiūtė, nuo 2018 m. – prof. Ingrida Janulevičienė) pradėjo bendradarbiavimą su Europos šalių universitetais pagal programą ERASMUS/SOCRATES (dabar – *Erasmus+*).

Universitetas aktyviai įsitraukė į tarptautines studentų mainų programas: buvo pasirašytos *Erasmus* programos sutartys su partneriais iš įvairių Europos šalių. Tarptautinių ryšių ir studijų centras skatino studentus vykti pagal mainų programas į svečias šalis, siekė svetingai priimti užsienio studentus, atvykstančius pagal *Erasmus+* programą – tiek studijoms, tiek praktikai.

Pasirašytos sutartys su 12 Europos šalių universitetais ir kolegijomis. Šios institucijos priėmė SF studentus ir dėstytojus: Liuleo (*Lulea*) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegija (Švedija), Linšiopingo (Švedija), Kristianstado (Švedija), Karstanštato (Švedija), M. *Liuterio Halle/Saale* (Vokietija), Groningeno (Olandija), Porto, Bejo (Portugalija), Tamperės, Turku, Kukano-soki (Suomija), Tistedo (*Thisted*, Danija) ir kt. Slaugos fakulteto studentai pagal

šià programà vyko į Vokietiją, Ispaniją, Portugaliją, Suomiją, Švediją. Studentai turėjo galimybę atlikti praktikà Europos šalių ligoninėse, taip pat iš Europos šalių studentai atlikti praktikà atvyko į Kauno medicinos universiteto klinikas.

Anksčiausiai (nuo 1993 m.) nuolatiniai ryšiai užsimezgė su Liuleo (*Lulea*) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegija. Kaune slaugos dalykus dėstė dėstytojai: Gerd Andersson, Ingalill Nordstrom, Eva Numan, Kerstin Öhrling, Monika Fredriksson, Daina Dagis, kurios tėtis sovietų okupacijos metu plaustu pasiekė Švediją. Šios kolegijos rektorė Lillemor Karlstrom rūpinosi finansine galimybe aprūpinti auditorijas pažangiomis technologinėmis mokymo priemonėmis.

1996 metais KMU Visuomenės sveikatos fakultetas kartu su Slaugos fakultetu, Reno (*Renne*) nacionalinės visuomenės sveikatos mokykla (Prancūzija), Geteborgo Šiaurės šalių institutu ir Tamperės universitetu (Suomija) pagal programà „Tempus“ parengė Visuomenės sveikatos vadybos (magistrantūros) studijas. Po kelerių bendradarbiavimo metų kartu su Visuomenės fakulteto dėstytojais svečiai iš Reno parengė projektà „Management Du Changement En Sante Publique“ („Visuomenės sveikatos pokyčių valdymas“), kuris buvo pristatytas ES programai TEMPUS. Koordinatorius F.-X. Schweyeris. Šio projekto pagrindu Visuomenės sveikatos fakultete buvo įkurtos visuomenės sveikatos vadybos magistrantūros studijos.

Pagal ERASMUS/SOCRATES programà 2003–2005 m. Slaugos ir rūpybos katedra vykdė projektà „Pažangios slaugos praktikos vystymas Europoje“ (angl. *Promoting Excellence in European Nursing Practice Through Thematic Collaboration*). Šiame projekte dalyvavo 19 Europos šalių. Koordinatorė – Lankasterio universiteto Šv. Martino kolegija. Pagal šį projektà parengtas Mentorų rengimo reglamentas (angl. *Preparing Mentors of Professional Learning and Development*). Atsakingas prof. A. Šeškevičius, vykdytoja – doktorantė O. Riklikienė.

Plečiantis bendradarbiavimui pagal Erasmus/Socrates programà užmegzti ryšiai su Bežà (Beja, Portugalija) politechnikos instituto Slaugos kolegija, kurie iki šiol itin aktyvūs ir šilti. 2002 m. dėstytoja Maria Manuela Narciso Gncalves skaitė slaugos filosofijos paskaitas ir vadovavo seminarams. Kitais metais buvo atvykusi dėstytoja Ana Christina Martins. 2004 m. – Maria Miquelina da Fonseca Pena skaitė vaikų slaugos paskaitas ir vadovavo seminarams. Šioje kolegijoje SF dėstytojos A. Vaškelytė, dr. D. Kriukelytė ir J. Demskytė taip pat skaitė paskaitas. 2005 m. gegužės 6–7 d. svečiai organizavo tarptautinį seminarà „Teisė ir etika sveikatos sistemoje“.

1999–2001 m. Slaugos ir rūpybos katedra dalyvavo PSO projekte („*TELE-NURSE. The International Classification of Nursing Practice*“, TELE SLAUGYTOJAS. Slaugos praktikos tarptautinė klasifikacija“). Konferencijos ir pasitarimai vyko: Maribore (Slovėnija), Prahoje, Kopenhagoje. Šio projekto tikslas – pagal slaugos procesą sukurti bendrą Europoje slaugos kompiuterinę dokumentaciją. Projekto koordinatoriai – Danijos slaugytojų asociacija.

2002–2004 m. pagal Europos Sąjungos Leonardo da Vinčio programą katedra vykdė Slaugos universitetinių studijų modelį (*Nurse – University – Level Education*). Šiame projekte dalyvavo Vroclavo medicinos universiteto Slaugos fakultetas, Sheffield Hallam universiteto Sveikatos mokslų kolegija. Trijų universitetų kolektyvas parengė ir publikavo universitetinių slaugos studijų rekomendacijas „Nurse’s University – Level Education Models“ (Atsakingas – prof. A. Šeškevičius).

Fakultetas užsienyje galėjo lygiuotis į tokio paties profilio mokymo / mokslo institucijas. Kartu su kitų šalių mokslininkais buvo vykdomos SF doktorantūros studijos. Porto D. Ana Guedes Slaugos kolegijos (Portugalija) profesorius

Leonardo da Vinčio projekto „Universitetinės slaugos studijų modulis“ aptarimas.

Iš kairės: prof. A. Šeškevičius, H. Wojnowska-Dawiskiba (Vroclavas Lenkija), A. Pžekiewicz, prof. R. Žaliūnas, M. Gajos (JK), V. Keating (JK), J. Demskytė, doc. J. Macijauskienė. 2005 m. *SF archyvas*

Wilsonas Correia's de Abreu's 2003–2005 m. m. Slaugos fakulteto magistrantams ir doktorantams skaitė paskaitas ir vadovavo seminarams „Slaugos mokslo kiekybiniai metodai ir jų taikymas slaugoje“. Danijos slaugytojų organizacijos atstovės Lis Wagner ir Merete Thorsen slaugos doktorantėms J. Gulbinieni, J. Toliušienei, A. Vaškelytei organizavo slaugos mokslo metodologijos seminarus, asmeniškai teikė konsultacijas (2004). Šios mokslininkės iš Danijos padėjo rengti Nacionalinę slaugos mokslo strategiją.

Studentės Odeta Baltikauskaitė ir Giedrė Alinauskaitė 2002 m. dalyvavo Groningeno universitete (Olandija) organizuotame tarptautiniame seminare. Iš viso dalyvavo per 150 studentų iš 10 Europos šalių. Savo šalies istorijos ir slaugos studijų pristatyme laimėjo pirmąją vietą. Groningeno universiteto tarptautinių ryšių koordinatorius Maartenas Kaajikas rašė: „Studentės Odeta ir Giedrė nuostabiai reprezentavo jūsų šalį ir universitetą. Jos padarė didžiausią įspūdį seminaro dalyviams. Aktyviai dalyvavo diskusijose ir kultūriniuose renginiuose. Kauno medicinos universitetui dėkojame už gerą studentų parengimą, jūs galite didžiuotis savo studentais. Tikiuosi, kad jūsų ir mūsų universitetas sudarys bendradarbiavimo sutartį, nes daugelis studentų ir dėstytojų susidomėjo jūsų šalimi ir studijomis“ (*M. Kaajik. Padėka [Rankraštis]. 2002*).

Turėjome puikius kolegas iš Linšiopingo universiteto (Švedija). Dėstytojai Margareta Beierholm (1938–2004) ir Staffanas Pellingas buvo nepamainomi Fakulteto draugai. Jie nuo 1998 m. ne tik dirbo su mūsų studentais, bet rašė projektus, rūpinosi mokymo priemonėmis ir vadovėliais. M. Beierholm, sunkiai sirgdama (mirė 2004 m. lapkričio 30 d.), organizavo seminarus, rūpinosi studentų ir dėstytojų kelionių finansavimu. Prisimename ją kaip inteligentišką, intelektualią asmenybę. Šie dėstytojai skaitė intensyvosios terapinės slaugos paskaitas ir vadovavo praktikos darbams (*žr. sk. Maloni mokymo atmosfera*).

Linšiopingo universitetas yra vienas iš probleminio – daugiadalykio – mokymo pradininkų Europoje. Susipažinti su šio mokymo metodu 2001 m. kovo 15–18 d. buvo organizuotas tarptautinis seminaras, kuriame dalyvavo SF dekanas doc. A. Šeškevičius ir Visuomenės sveikatos fakulteto dekanas doc. Algimantas Kimtys. Vėliau šiuo pažangiu mokymo metodu dalytis atvyko dekanė Evy Beattie, intensyvosios terapinės slaugos dėstytoja M. Beierholm ir tarptautinių programų koordinatorė Ann-Christine Persson. Rengiamo bendradarbiavimo projekto tikslas – padėti jauniems, pradedantiems dėstytojams tobulinti paskaitų ir seminarų turinius bei pedagoginius metodus, t. y. įkurti probleminį – daugiadalykį – mokymą. 2004 m. SF doktorantės J. Dėmskytė, A. Vaškelytė, J. Gulbinienė,

J. Toliušienė ir Podiplominių studijų centro programų koordinatorė O. Baltikauskaitė (O. Vitkūnienė) Linšiopingo (Švedija) universiteto doktorantūros studijose išmoko taikyti kokybinio tyrimo metodus, dėstytoja – prof. A. C. Ek, projekto koordinatorė – Margareta Beierholm.

Kartu su Linšiopingo universiteto dėstytojais M. Beierholm, E. Beattie ir Lancaster, Šv. Martino universiteto dėstytoju M. Cooku buvo rašoma slaugos studijų magistrantūros programa, kuri finansavimui buvo teikta Erasmus Leonardo da Vinčio programai.

Likimas lėmė, kad užsienyje radome puikių draugų, kurie vėliau tapo mūsų kolegomis ir ilgus metus dirbo mūsų Fakultete. Nemažai jų buvo ir išeivijos lietuvių slaugos dėstytojai: I. Lukoševičienė, prof. V. H. Barkauskas, R. Mikaila, prof. L. Karosas, prof. R. Gelažis, A. Paukštelis. Taip pat buvo nemažai vienminčių mūsų Universiteto kolegų, rektorato, Senato narių, kurie palaikė mūsų idėjas, patarė, drąsino ir buvo šalia sunkiausiu laikotarpiu. Visiems esame šiandien didžiai dėkingi (*žr. sk. Mes didžiujamės jūsų pažangumu*).

Kiekvienais metais SF programos „Ergoterapija“ dėstytojai ir studentai dalyvauja tarptautiniuose kursuose „Inovacijos ir kūrybiškumas gyvenimui“ (angl. *IC4Life*), kuriuos nuo 2013 m. organizuoja Ervinas Vanrojus iš Belgijos PXL universiteto.

Kursuose dalyvauja dėstytojai ir studentai iš Belgijos, Didžiosios Britanijos, Bulgarijos ir Lietuvos. Kasmet kursai vykdomi skirtingose šalyse partnerėse, 2015 m. šie kursai vyko Lietuvoje (Kaune), o dvejus metus (2020 ir 2021) dėl COVID-19 pandemijos planuoti kursai Kaune vyko virtualiai. Šiuose mokymuose (nuo 2021 m.) LSMU ergoterapijai atstovauja ne tik lietuvių, bet ir anglų kalbomis studijuojantys studentai.

Kursai unikalūs tuo, kad įvairių šalių skirtingų specialybių studentus – ergoterapijos, inžinerijos, verslo, dizaino – suburia bendram tikslui: sukurti naujus produktus arba paslaugas, kurie pagerintų žmonių, turinčių negalią, gyvenimo kokybę.

Intensyvios programos metu studentai mokosi dirbti komandoje, kūrybiškai mąstyti ir savo idėjas paversti tikrove: nuo logotipo kūrimo iki verslo plano bei produkto prototipo gaminimo. Studentai, dirbdami komandose, atlieka įvairias dėstytojų parengtas užduotis, skatinančias kūrybiškumą, inovatyvų mąstymą. Prieš pradėdami kurti produkto prototipą, studentai turi turėti net šimtą galimų problemos sprendimo būdų!

Tarptautinių kursų metu studentai įgyja naujos naudingos patirties, skatinančios į ergoterapiją pažvelgti naujomis – inovatoriaus – akimis!

1999 m. kovo 25–28 d. PSO Europos regiono slaugytojų departamento konsultantė **Majda Šlajmer-Japelj** atliko slaugos studijų vertinimą. Įvertinta „puikiai“. Ji susitikime su Universiteto rektoriumi prof. V. Grabausku pakvietė Slaugos fakultetą tapti PSO Europos ateities slaugos studijų strategijos ir standartų kūrimo komiteto nariu (*Šeškevičius A. Slaugos studijų perspektyvos Europoje. „Ave vita“. 1999 m. balandžio 28 d., Nr. 16 (1371), p. 4*).

Europos Komisija TAIEX (angl. *Technical Assistance Information Exchange Office*) 2002 m. vasario 18–21 d. studijų programą vertino „puikiai“, t. y. atitinka Europos Sąjungos direktyvas. Slaugytojų diplomai pripažįstami užsienyje. Medicinos mokyklų (dabar kolegijų) programas atidėjo vieniems metams pataisyti. Europos TAIEX vertinimo misijos vadovas Tomas Keighley'as prisipažino: „Džiaugiuosi jūsų pažanga, kuri tapo itin akivaizdi baigus vertinimo misijas kitose šalyse. Lietuva – tai pavyzdys, sukurtas intensyviu pastarojo dešimtmečio darbu“ (*Olga Riklikienė. Slaugytojai formuoja įtakos strategiją. „Ave vita“. 2003 m., sausio 31 d., Nr. 4 (1528), p. 7*). Universiteto studijų programa „Slauga“, suteikianti bakalauro kvalifikacinį laipsnį bei slaugytojo profesinę kvalifikaciją, atitiko bendrosios slaugytojų rengimo ES reikalavimus.

2003 m. kovo 31–balandžio 1–2 d. Slaugos fakultetą vizitavo PSO Slaugytojų tarybos prezidentė **Christine Hancock**. Susipažino su slaugos studijų programomis, susitiko su Fakulteto dėstytojais, studentais, doktorantais. Slaugos fakulteto veiklą vertino labai gerai. Ch. Hancock teigė: „Stebiu ypač didelius pastarojo dešimtmečio laimėjimus Universiteto slaugos studijų bei šalies slaugytojų praktikos srityje. Kitos šalys, tokios kaip Anglija, Švedija, Suomija, reformuodamos slaugos mokslą ir praktiką užtruko kur kas ilgiau, todėl dabartiniai Lietuvos laimėjimai artimi Vakarų Europos šalims“ (*H. Noreikaitė. Tarptautinės slaugytojų tarybos prezidentės vizija. „Ave vita“. Slaugos teorija ir praktika. 2003 m. balandžio 28 d., Nr. 16 (1540), p. 4*).

Tarptautinės slaugytojų federacijos tarybos prezidentė
Christine Hancock.
SF archyvas

2015 m. rudenį Vilniuje vykusioje PSO asamblėjoje buvo priimtose Strateginės slaugytojų ir akušerių vaidmens stiprinimo Europos regione kryptys, siekiant „Sveikata 2020“ tikslų, kurie įgyvendinami tiek Lietuvoje, tiek tarptautiniu lygiu. Dar 2013 m. gegužę vykusioje 133-iojoje PSO Vykdomojoje Taryboje Lietuva buvo išrinkta atstovauti Europos regiono valstybėms PSO Programų, biudžeto ir administraciniame komitete. Lietuvai šiose PSO valdybos organuose atstovavo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto prof. V. Grabauskas.

2012 metais įkurtas ir prof. Rūtos Jolantos Nadišauskienės (1959–2021) vadovaujamas PSO Žmogaus reprodukcinės sveikatos mokslų centras, konsultuoti kitų šalių, kuriose sveikatos priežiūros sistemos nėra tokios pažangios (Kazachstanas, Tadžikistanas, Uzbekistanas ir kt.), kolegas. Tai rodo Universiteto ir Slaugos fakulteto studijų, mokslo ir praktikos pažangos pripažinimą.

LSMU Tarptautinių ryšių ir studijų centro veikla bei partnerystė su Europos regiono šalimis, jau Universitete esančio PSO bendradarbiaujančio centro Neužkrečiamųjų ligų prevencijai ir kontrolei veikla, visų bendraminčių sutelktos pastangos prisidėjo prie Slaugos fakulteto kelionės – tapimo PSO bendradarbiaujančiu centru.

2016 m. spalio 5 dieną LSMU Slaugos fakultetas tapo PSO bendradarbiaujančiu centru Slaugos edukacijos ir praktikos srityje. PSO Europos regiono direktorė dr. **Zsuzsanna Jakab** patvirtino, kad LSMU Slaugos fakultetas tapo PSO bendradarbiaujančiu centru (žr. p. 61). Tokia teisė suteikiama ketveriems metams, 2024 m. Slaugos fakultetas trečią kartą buvo nominuotas tęsti šią veiklą. Tai didelis ne tik Slaugos fakulteto, bet ir LSMU pripažinimas ir įvertinimas. Šiuo metu LSMU veikia jau du PSO bendradarbiaujantys centrai: Visuomenės sveikatos tyrimų institutas ir LSMU Slaugos fakultetas. PSO bendradarbiaujantys centrai, atsakingi už tam tikras sritis, veikia aštuoniasdešimtyje šalių.

Kiekvienas iš PSO bendradarbiaujančių centrų yra atsakingas už tam tikrą sritį, pavyzdžiui, Slaugos institutas Suomijoje – už mokslą, Kardifo universitetas (Jungtinė Karalystė) – už akušerijos sritį, Koimbros universitetas (Portugalija) – už pažangią slaugos praktiką. „PSO pavedimu LSMU Slaugos fakulteto specialistai padės įgyvendinti PSO strategiją Europos regiono šalyse, LSMU Slaugos fakulteto atstovai vyks į paskirtas šalis ir perduos žinias bei įgytą patirtį. Būti tarp šešių labiausiai pripažintų Europos universitetų ir jų fakultetų – neeilinis įvertinimas, bet kartu – labai didelė atsakomybė ir įpareigojimas. Mums didelė garbė būti viename sąrašė su kitais pripažintais ir vertintais universitetais“, – teigė prof. J. Macijauskienė (*Džiuljeta Kulvietienė. LSMU Slaugos fakultetas tapo*

WORLD HEALTH ORGANIZATION
ORGANISATION MONDIALE DE LA SANTÉ
WELTGESUNDHEITSORGANISATION
ВСЕМИРНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

REGIONAL OFFICE FOR EUROPE
BUREAU RÉGIONAL DE L'EUROPE
REGIONALBÜRO FÜR EUROPA
ЕВРОПЕЙСКОЕ РЕГИОНАЛЬНОЕ БЮРО

Head office:

UN City, Marmorvej 51,
DK-2100 Copenhagen Ø, Denmark
Tel.: +45 45 33 70 00; Fax: +45 45 33 70 01
Email: contact@euro.who.int
Website: <http://www.euro.who.int>

Date: 5 October 2016

Professor Remigijus Žaliūnas
Faculty of Nursing
Lithuanian University of Health Sciences
A. Mickevičiaus g. 9
LT-44307 Kaunas
Lithuania

Our reference: LTU-4
Notre référence:
Unser Zeichen:
См. наш номер:

Your reference:
Votre référence:
Ihr Zeichen:
На Ваш номер:

Dear Professor Žaliūnas,

I am pleased to inform you that the World Health Organization has designated the Faculty of Nursing, Lithuanian University of Health Sciences as WHO Collaborating Centre for Nursing Education and Practice, under WHO's reference number LTU-4. As previously agreed, Professor Jūratė Macijauskienė and Assoc. Professor Aurelija Blaževičienė will act as Heads of the Centre. Should there be any change in the future, please inform WHO without delay.

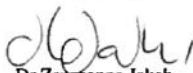
The agreed terms of reference and workplan of the Centre are attached. We wish to emphasize that institutions designated as WHO collaborating centres are expected to implement the agreed workplan in a timely manner and to the highest possible standard of quality. Any issue that may affect the implementation of the agreed workplan should be brought to the attention of the WHO responsible officer, Dr Galina Perfilieva, e-mail: perfilieva@who.int. For information on administrative matters, please visit the WHO website: <http://www.who.int/collaboratingcentres/information/en/>

We wish also to emphasize that institutions designated as WHO collaborating centres must comply with the attached *Terms and conditions for WHO collaborating centres*. Please note that the WHO name and emblem may only be used by a WHO Collaborating Centre as described in the terms and conditions. On the anniversary of the designation date, institutions designated as WHO collaborating centres must complete a short online progress report. Details will be sent to the email address of the Head of the Centre specified in the designation form.

The designation as a WHO Collaborating Centre will be effective for a period of four years, as from 5 October 2016 and will automatically end on 5 October 2020 unless redesignation has been approved by WHO before that date. During the period of designation, either party may revoke the designation at any time by giving three months advance notice in writing.

I look forward to our successful collaboration.

Yours sincerely,

Dr Zsuzsanna Jakab
Regional Director

UN City, Marmorvej 51
DK-2100 Copenhagen Ø
Denmark

Tel.: +45 45 33 70 00
Fax: +45 45 33 70 01

Email: contact@euro.who.int
Website: <http://www.euro.who.int>

PSO Europos regioninio direktoriaus patvirtinimas, kad LSMU Slaugos fakultetas
tapo PSO bendradarbiaujančiu centru

PSO bendradarbiaujančiu centru. „Ave vita“. 2016 m. spalio 28 d., Nr. 35, p. 1 ir 9). PSO bendradarbiaujančio centro direktorės yra prof. Jūratė Macijauskienė ir prof. Aurelija Blaževičienė.

Fakulteto ištakų metu tarptautiniams projektams įgyvendinti buvo reikalingi patyrę koordinatoriai, gerai mokantys anglų kalbą. Tokių buvo gana mažai. Įvairiais projektų įgyvendinimo etapais koordinatoriais dirbo: prof. Žilvinas Padaiga, dr. Egidija Šakinienė, Daiva Mašanauskaitė, Asta Šlapikienė, dr. Austė Pundziūtė, dr. Gabija Pundziūtė. Jie labai svariai prisidėjo prie Slaugos fakulteto tarptautinio pripažinimo ir plėtros. Slaugos fakultetas tapo žinomas, jo veiklą teigiamai vertino užsienio šalių slaugos institucijos. Ir dabar Fakulteto atstovai kviečiami dalyvauti konferencijose: Suomijoje, Norvegijoje, Japonijoje, Vokietijoje, Škotijoje, Jungtinėje Karalystėje, JAV.

Plečiama partnerystė ne tik su ES, bet ir su JAV, Centrinės Azijos šalimis

Reabilitacijos klinikoje 2002 metais, gavęs Fulbraito (*Fulbright*) stipendiją, lankėsi prof. Donaldas A. Neumannas iš Milvokio Marketo (*Marquette*) universiteto (Viskonsino valstija, JAV) ir skaitė biomechanikos kursą studijų programos „Kineziterapija“ dėstytojams ir studentams. 2003 metais Reabilitacijos klinikos dėstytojai I. Rimdeikienė, L. Varžaitytė, 2006 metais kineziterapeutė ir lektorė dr. Rasa Šakalienė, o 2017 metais dr. G. Krutulytė vyko į stažuotę Marketo universitete.

2010 metais, turėjusi Fulbraito (*Fulbright*) stipendiją, Slaugos fakultete viešėjo doc. Patricia Cholewka iš Niujorko miesto universiteto (angl. *The City University of New York*, CUNY), su kuria fakultetą ir Kauno klinikas sieja ilgametė draugystė. Universitete ji viešėjo daugybę kartų. Prof. Anna Bavier, turėjusi Fulbraito (*Fulbright*) stipendiją, iš Konektikuto universiteto (angl. *University of Connecticut*) Slaugos mokyklos viešėjo vieną mėnesį.

2013 metais prof. Guy'as G. Simoneau'as (Milvokis, Viskonsinas, JAV), laimėjęs Švietimo ir mokslo ministerijos paskelbtą konkursą dėl paramos užsieniečiams dėstytojams, atvykusiems dėstyti Lietuvos aukštosiose mokyklose, buvo pakviestas į LSMU Reabilitacijos kliniką.

2014 metais LSMU ir Niujorko universitetas pasirašė bendradarbiavimo sutartį, kuria šalys įsipareigojo keistis gerąja praktika, patirtimi ir žiniomis. Bendradarbiaujant su Niujorko universiteto dėstytojais, patobulinta nauja LSMU magistrantūros studijų „Išplėstinės slaugos praktikos“ programa, kurioje atsispindi geriausia JAV patirtis slaugos srityje. Šios studijų programos komiteto

narė – Niujorko universiteto profesorė Jamesetta Newland ne kartą lankėsi Lietuvoje ir kaip Fulbraito stipendiatė. LSMU delegacija taip pat ne kartą lankėsi Niujorko universitete, o 2016 metais doc. Aurelija Blaževičienė, laimėjusi Fulbraito stipendiją, Niujorko universitete stažavosi tris mėnesius.

2015 metais Baltijos ir Amerikos laisvės fondo (angl. *Baltic American Freedom Foundation*, BAFF) stipendiją laimėjusi doc. Olga Riklikienė stažavosi Jeilio universiteto (*Yale University*) Slaugos mokykloje bei Tarpdisciplininiam Jeilio universiteto Bioetikos centre (JAV), kur nagrinėjo dvasinės pacientų slaugos problematiką.

Plėtojami ryšiai pagal 2017 metais pasirašytą sutartį su Kvinpiako universiteto (*Quinnipiac University*, Konektikuto valstija, JAV) Slaugos mokykla.

Pažymėtina, kad plečiant ir stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą, 2017 metais buvo reikšmingi ir išskirtiniai – pradėtos studijos anglų kalba (studijų programos: „Slauga“, „Ergoterapija“, „Išplėstinė slaugos praktika“), o nuo 2020 metų vykdoma „Kineziterapijos“ studijų programą anglų kalba.

Slaugos fakulteto mokslininkų bendradarbiavimas nuolat plėtėsi. Užmegzti ryšiai su Japonijos mokslininkais. Prof. Olga Riklikienė ir dr. Dovilė Naruševičiūtė kelis mėnesius stažavosi Japonijos universitetuose. Dr. Dainius Butvilas, vėliau dr. Agnė Slapšinskaitė-Dackevičienė stažavosi Kinijoje.

Daugkartinės išvykos į Kazachstaną, Uzbekistaną, Tadžikistaną, Azerbaidžaną ir šių šalių specialistų ir universitetų atstovų vizitai į LSMU sustiprino

*Erasmus+ programos Slaugos magistrantūros ir doktorantūros studijų vystymas Kazachstane (2020–2023 m.) dalyviai. Centre (sėdi) prof. J. Macijauskienė.
Nuotrauka iš savaitraščio „Ave vita“ 2022 m. sausio 14 d., Nr. 2, p. 3*

bendradarbiavimą, leido pasidalyti sukaupta patirtimi slaugos studijų, mokslo ir praktikos srityje. 2020 m. pabaigoje pradėtas naujas slaugos tobulinimo Kazachstane projektas – sustiprinti ir plėtoti slaugos magistrantūros ir doktorantūros lygius aukštojo mokslo sistemoje Kazachstane (*AccelEd*). Pirmą kartą LSMU Slaugos fakultetas dalyvauja *Erasmus+* finansuojamos programos projekte *AccelEd – Accelerating Master and PhD level nursing education development in the higher education system in Kazakhstan* kaip projekto koordinatorius. Per trejus projekto vykdymo metus stažuotėse ir mokymo kursuose Kazachstano magistrantai ir doktorantai, dėstytojai, administracinis personalas galėjo išplėsti savo žinias ir gilinti slaugos mokslo kompetencijas.

Vardinė Birutės Petrikas stipendija

Ponas Aloyzas Petrikas (1931–2022) iš Jungtinių Amerikos Valstijų savo žmonos Birutės Petrikas atminimui 2010 m. įsteigė keturias vardines stipendijas, dvi skirtas Slaugos studijų krypties pirmosios studijų pakopos (bakaluro) ir dvi – antrosios studijų pakopos (magistrantūros) studentams.

Birutė Judita Lipnickaitė-Petrikas gimė Kaune, vėliau su šeima persikėlė gyventi į Vilnių. Likimas nubloškė Birutę į Vokietiją, kur ji pokario metais baigė lietuvių gimnaziją, vėliau su šeima išvyko gyventi į Angliją. Jungtinėje Karalystėje ji baigė gailastingųjų slaugytojų mokyklą Oldame, vėliau mokslus tęsė Peiso (*Pace*) universitete (JAV). Puikiai išlaikiusi egzaminus ir gavusi slaugytojo licenciją pradėjo dirbti Niujorko French ligoninės operacinėje.

Birutė Petrikas, augindama vieną sūnų ir dvi dukteris, pradėjo dirbti Pleinvu (*Plainview*) ligoninėje gimdymo skyriaus vyresniąja slaugytoja. Vėliau su šeima persikėlė gyventi į Konektikuto valstiją, ir nuo 1973 metų devynerius metus dirbo vyresniąja slaugytoja *White Plains* centrinėje ligoninėje. 1973–1981 m. Birutė dirbo direktoriaus pavaduotoja slaugai, vadovavo operacinės darbui, taip pat 7 metus dirbo pooperaciniame sektoriuje. Nuo 1988 metų dirbo *White Plains* centrinės ligoninės Slaugos direktore. Ji ne tik mokėjo suburti darnų kolektyvą, puikiai sutarė su personalu, bet ir su besąlygišku atsidavimu daug metų dirbo su pacientais bendruomenėje. Eidama vadovaujamas pareigas aktyviai dirbo slaugos vadybos, infekcijų kontrolės, operacinės ir pooperacinės priežiūros, pagyvenusių ligonių slaugos srityse, buvo aktyvi įvairių komitetų narė. Birutės darbai šioje ligoninėje buvo pripažinti kaip vieni reikšmingiausių to meto darbų ir ji su didžiausia pagarba 1991 metų sausio 31 d. buvo apdovanota ligoninės direktorių tarybos garbės raštu.

Fakulteto bendruomenė didžiuojasi ir džiaugiasi atsiradusia galimybe Birutės Petrikas stipendijas skirti keturiems gerai besimokantiems, aktyviems ir siekiantiems žinių studentams, studijuojantiems Slaugos krypties studijų programose.

B. Petrikas stipendija Lietuvos tautos fondo sprendimu buvo apdovanoti šie studentai: Ingrida Žemaitaitytė (2014, 2015), Monika Murnikova (2015), Daugilė Piekauskaitė (2015), Inga Zeltzakytė (2015), Marija Jasinskaitė (2016, 2017), Emilija Žukauskaitė (2018), Aurelija Bajer (2018), Goda Mačijauskaitė (2018, 2019, 2021), Vita Balčienė (2018), Kristina Gedeikytė (2018), Ieva Pernavaitė (2019), Kristina Gedeikytė (2019), Ieva Jogaitė (2019), Svajūnė Goštautaitė (2019), Emilija Urbonaitė (2020), Ieva Marija Kiršinaite (2020), Diana Ptašinskienė (2021), Goda Barzdienė (2022), Evelina Alūzaitė (2022).

Fakulteto bendruomenė

Priėmimas į Slaugos fakultetą nuosekliai didėjo – nuo pirmųjų 52 studentų, priimtų 1990 metais, iki 389 studentų, į pirmąjį kursą įstojusių 2024 metais. Šiuo metu iš viso studijuoja 1037 (2024-12-20) studentai. Slaugos fakultetą per visą gyvavimo istoriją baigė 3958 absolventai (2024-12-20).

Realizuojamos naujos studijų programos: „Akušerija“, „Dailės terapija“, „Sveikatinimas ir rehabilitacija“, „Išplėstinės slaugos praktika“, „Slaugos lyderystė“. 2007 m. į pirmąjį kursą priimta 177 studentai, o 2024 metais kartu su užsienio studentais – 389.

Slaugos fakulteto dėstytojai ir mokslininkai, kurių šiuo metu yra 105, studijų administratoriai (12) prisideda prie Slaugos fakulteto klestėjimo ir žinomumo.

Fakulteto administracija

Pirmasis SF dekanas – gydytojas kardiologas prof. Arvydas Šeškevičius (vadovavo 1992–2007), nuo 2007 metų Fakultetui vadovauja gydytoja geriatrė prof. Jūratė Macijauskienė (2003–2007 m. buvo SF prodekanė). Slaugos fakulteto prodekanė nuo 2007 metų – ergoterapeutė prof. Daiva Petruševičienė. 2024 m. stiprinant mokslo administravimą prodekanė paskirta prof. Kristina Berškienė.

Slaugos fakulteto dekanato administratorės: didelį indėlį įnešę ilgametė SF dekanato raštinės vedėja Tamara Golubova (dirbo 1990–2020), neakivaizdinių studijų administratorėmis dirbo Virginija Grinevičienė, Sigita Jakutavičienė, Dovilė Charičevienė, nuo 2011 m. studijų administratore dirba Rasa Kleinienė, kuri

Slaugos fakulteto administracija švenčia 25 metų Fakulteto jubiliejų.
Iš kairės: Rūta Lingytė, prof. Daiva Petruševičienė, prof. Jūratė Macijauskienė,
prof. Arvydas Šeškevičius, Tamara Golubova, Rasa Kleinienė. 2017 m. *SF archyvas*

šiuo metu kuruoja ir kitas studijų programas. Nuo 2020 m. dekanato vyriausioji administratorė Enrika Morkienė. Pradėjus studijas anglų kalba, tarptautinių programų koordinatorėmis dirbo Rūta Lingytė (dirbo 2017–2020) ir Gintarė Bukaraitė (dirbo 2020–2021).

Slaugos fakulteto taryba

1995 m., formuojant SF, gruodžio 7–12 dienomis vyko Slaugos fakulteto tarybos rinkimai. Į Tarybą išrinkta 15 asmenų. Rektoriaus įsakymu (1995 m. gruodžio 15 d. Nr. 582) patvirtinti šie **Slaugos fakulteto pirmosios tarybos nariai**: pirmininkas doc. A. Šeškevičius, pavaduotoja doc. V. Lesauskaitė; nariai: prof. A. Kriščiūnas, doc. N. Indrelienė, dr. G. Bagdonas, dr. A. Visokinskas, dr. J. Samėnienė, doc. B. R. Kibiša, dr. I. Čygaitė, dr. R. Raugalienė, dr. A. Lazarevičius, doc. A. Kimtys;

slaugytojos: Ž. Nutautienė, D. Zagurskienė, B. Baliulevičiūtė. Slaugos fakultetas tapo visaverčiu, atskiru fakultetu, į kurio sudėtį įėjo: Slaugos ir rūpybos katedra (vedėjas doc. A. Šeškevičius), Reabilitacijos klinika (vadovas prof. A. Kriščiūnas), Geriatrijos klinika (vadovė doc. V. Lesauskaitė) ir funkciniais pagrindais – KMA Kardiologijos instituto Reabilitacijos laboratorija (vedėjas doc. D. Vasiliauskas).

Išrinkta Konkursų ir atestacijos komisija: pirmininkas doc. B. R. Kibiša, nariai: doc. V. Lesauskaitė, dr. I. Čygaitė, doc. A. Šeškevičius, doc. N. Indrelienė, dr. J. Samėnienė ir dr. M. Beresnevaitė, kuri paskirta Tarybos sekretore.

2001 m. gruodžio 18 d. išrinkta antroji SF taryba: tarybos pirmininkas – doc. A. Šeškevičius, pavaduotoja – doc. J. Macijauskienė, nariai: doc. I. Čygaitė-Buožienė, prof. A. Kriščiūnas, prof. V. Lesauskaitė, prof. R. Lekas, doc. J. Samėnienė, L. Pauliukėnas, doc. L. Švedienė, doc. A. Visokinskas, doktorantė J. Gulbinienė.

Antroji Slaugos fakulteto taryba. Iš kairės: dr. Linas Pauliukėnas, doc. Jūratė Macijauskienė, prof. Aleksandras Kriščiūnas, Rasa Lipovskienė (rinkimų komisijos sekretorė), doc. Ligija Švedienė, prof. Vita Lesauskaitė, dr. Rasa Raugalienė (rinkimų komisijos narė), Birutė Baliulevičiūtė, doc. Arvydas Šeškevičius (tarybos pirmininkas), Jurgita Gulbinienė, doc. Jūratė Samėnienė, doc. Irena Čygaitė-Buožienė, doc. Audris Visokinskas. 2001 m. *SF archyvas*

2007 m. išrinkta trečioji SF taryba: pirmininkas – prof. A. Šeškevičius, nariai: prof. J. Macijauskienė, doc. J. Samėnienė, doc. A. Kimtytis, prof. A. Kriščiūnas, doc. R. Savickas, L. Pauliukėnas, dr. D. Kriukelytė, doc. A. Visokinskas, prof. V. Lesauskaitė, prof. A. Vainoras, studentė A. Slapšinskaitė (2011 m. ją pakeitė L. Gedmintaitė).

Slaugos fakulteto taryba. Iš kairės: prof. J. Macijauskienė, prof. V. Lesauskaitė, prof. A. Šeškevičius, doc. J. Samėnienė, doc. A. Visokinskas, dr. L. Pauliukėnas, prof. A. Kriščiūnas. 2007 m.

2012 m. vyko rinkimai į ketvirtąją SF tarybą. Pirmininkė – prof. J. Macijauskienė, nariai: prof. V. Lesauskaitė, prof. A. Vainoras, prof. A. Kriščiūnas, doc. J. Samėnienė, doc. A. Kimtys, doc. D. Petruševičienė, doc. R. Savickas, doc. L. Šiupšinskas, dr. D. Kriukelytė, socialinis partneris A. Astrauskas; studentai (keitėsi): Lina Gedmintaitė, Laura Razgutė, Inga Zeltzakytė. Doc. R. Kubilius tarybos nariu tapo 2016 m.

2017 m. išrinktos SF tarybos sudėtis: pirmininkas – doc. Eglė Lendraitienė, pirmininko pavaduotoja doc. Algė Daunoravičienė, sekretorė – doc. Kristina Berškienė. Nariai: prof. Jūratė Macijauskienė, doc. Aurelija Blaževičienė, doc. Raimondas Kubilius, prof. Vita Lesauskaitė, doc. Vilma Mauricienė, dr. Sigitas Mingaila, doc. Raimondas Savickas, Algimantas Astrauskas socialinis partneris, studentai: Goda Mačijauskaitė, Monika Šaulytė, Inga Zeltzakytė.

2022 m. SF tarybos sudėtis: prof. Eglė Lendraitienė – Tarybos pirmininkė, prof. Aurelija Blaževičienė – Tarybos pirmininko pavaduotoja, prof. Kristina

Berškienė – Tarybos sekretorė. Nariai: doc. Algė Daunoravičienė, prof. Raimondas Kubilius, prof. Vita Lesauskaitė, doc. Sigitas Mingaila, prof. Jūratė Macijauskienė – Slaugos fakulteto dekanė (Tarybos narė pagal pareigas), doc. Vilma Tamulionytė, prof. Raimondas Savickas, Algimantas Astrauskas – UAB „Pirmas žingsnis“, išrinktas iš socialinių partnerių atstovų, ir Studentų atstovybės deleguoti studentai: Evelina Alūzaitė, Ieva Balaišytė, Rūta Žąsytytė.

FAKULTETO PADALINIAI

Slaugos klinika

1994 metais KMA Slaugos fakultete įkurta Slaugos ir rūpybos katedra (rektorius V. Graubauskas įsakymas Nr. 495, 1994 m. gruodžio 27 d., nuo 2021 m. – Slaugos klinika, LSMU tarybos sprendimas 2021 m. birželio 17 d. Nr. UT1-7-1). Tai pirmoji tokios paskirties katedra Lietuvos švietimo istorijoje. Katedros vedėju tapo doc. A. Šeškevičius. Šioje katedroje pirmosiomis asistentėmis buvo pakviestos Slaugos fakulteto absolventės Jolanta Toliušienė, Audra Adomavičiūtė, Rasa Lipovskienė,

Kunigas Virgilijus Dudonis.
SF archyvas

Slaugos ir rūpybos katedros darbuotojai. Iš kairės: dr. Alina Vaškelytė, doc. Jūratė Macijauskienė, Aušra Lekauskaitė, dr. Jolanta Toliušienė, Jurgita Gulbinienė. Antroje eilėje: dr. Daiva Kriukelytė, Jovita Demskytė, prof. Arvydas Šeškevičius (katedros vedėjas), dr. Ramunė Jurkuvienė, dr. Rūta Butkevičienė. 2006 m. *SF archyvas*

Birutė Baliulevičiūtė ir Vilma Emužienė, taip pat kunigas Ričardas Repšys (1950–2009), vėliau Virgilijus Dudonis (1970–2020). Studijų administratorė Kristina Jonaitienė, vėliau – Genovaitė Vaškevičienė, operatorė – D. Vasiukonytė. Kunigai R. Repšys (1950–2009) ir V. Dudonis (1970–2020) pirmojo kurso studentams dėstė krikščioniškąją etiką.

Slaugos ir rūpybos katedros dėstytojai pradėjo dėstyti ne tik Slaugos fakulteto studentams, bet ir Medicinos, Odontologijos (tuo metu Stomatologijos), Visuomenės sveikatos, Farmacijos fakultetų studentas: desmurgiją, klinikinę slaugą, injekcijas, infuzijas, bendravimą, sveikatos priežiūrą.

Reikėjo dėstyti administravimą, vadybą ir pedagogiką, todėl buvo pakviesti dėstytojai iš kitų universitetų: dr. Rūta Butkevičienė (VDU), dr. Laima Sajienė (VDU) ir doc. Eugenijus Bagdonas (KTU).

Socialinį darbą medicinoje dėstė iš Kanados atvykusi Irena Lukoševičienė (1924–2006), vėliau – jos mokinė doc. Rūta Butkevičienė.

Studijos ir mokslas

Katedros darbuotojai per pirmąjį egzistavimo dvidešimtmetį vykdė šiuos ES projektus: PSO *TeleNurse* (kompiuterinės slaugos dokumentacijos programa), „Tempus“, „European Nursing Module Network“; vadovavo Leonardo da Vinčio projektams: „Pažangioji slaugos praktika“ (2003–2005), EURHOMAP (2008–2010). Parengė ir vykdė projektą ES BPD „Slaugos, kineziterapijos ir ergoterapijos studijų kryptį inovatyvių mokymo(si) metodų ir formų įgyvendinimas“ (2006–2008), Leonardo da Vinčio projektą „Partenaires Academiques / Professionnels et Formations“ (2000–2006), vadovavo „Thematic European Network for Nursing“ (2003–2005), „Kacheksija“ (2008–2010), „Prisma“ (2007–2010).

Nuo 2016 metų katedra dalyvauja Lietuvos mokslo tarybos administruojamoje COST veikloje „Normavimas: neatlikti arba uždelsti slaugos veiksmai – tarptautinė daugiaaspektė problema“ (atstovauja prof. O. Riklikienė). 2017–2019 metais katedroje vykdomi Lietuvos mokslų tarybos finansuojami mokslininkų grupių projektai „Dvasingumas slaugoje: onkologinėmis ligomis sergančių pacientų dvasinė gerovė ir dvasiniai poreikiai – mišrių metodų tyrimas“ (vadovė prof. O. Riklikienė, tyrėja doc. L. Spirgienė) ir „Integrali psichinę negalią turinčių vyresnio amžiaus asmenų priežiūra: tarpsektorinio bendradarbiavimo modelio sukūrimas“ (tyrėja prof. A. Blaževičienė).

Prof. A. Blaževičienė vadovavo dviem *Erasmus+* projektams: „Sveikatos priežiūros rodiklių gerinimas lėtinėmis ligomis sergantiems – studijų programos

gerinimas magistrantūroje“ („Improving Healthcare Outcomes in Chronic Disease – Enhancing the Curriculum at Masters Level“) (2016–2020) ir „Neformalių vyresnio amžiaus žmonių globėjų mokymas“ („TRACE: TRA-ining of Informal C-aregivers in E-lderly Care“) (2015–2018). Taip pat vykdytas tarptautinis projektas „INTEGRATE-HTA Septintosios programos („Seventh Framework Programme“, FP7-Health-2012)“ (garbės tyrėjo pareigas ėjo prof. A. Blaževičienė). Klinika yra viena iš partnerių daugiadalykiuose tinkluose: „Rosa Linea“, „Nordman“, „Trollinet“, „Nordinnett“ – finansuojamose programos „Nordplus“ veiklose. Pasirašyta „Erasmus/Socrates“ 18 sutarčių su įvairiais Europos universitetais.

Klinika atsakinga už pirmosios studijų pakopos – Slauga ir Akušerija – studijų programas bei antrosios studijų pakopos programas „Slaugos lyderystė“ (iki 2017 metų – „Klinikinė slauga“) bei „Išplėstinė slaugos praktika“. Nuo 1999 metų pradėtos Slaugos mokslo krypties doktorantūros studijos. Slaugos fakultetas vieningas Lietuvoje turi teisę organizuoti Slaugos mokslo doktorantūros studijas.

2009 m. Slaugos ir rūpybos katedroje prasidėjo pirmosios iniciatyvos mūsų šalyje plėtoti slaugos studentų praktinį mokymą. 2010–2013 m. katedra įsitraukė į tarptautinį „Erasmus+“ projektą, Slaugytojų profesionalumo įgalinimas per mentorystę“ („Empowering the Professionalization of Nurses through Mentorship – EmpNURS“) (2010–2013)“, kurio metu buvo parengta ir keturiose šalyse (Lietuvoje, Vengrijoje, Čekijoje ir Rumunijoje) išbandyta slaugos praktikos mokytojų rengimo programa. Remiantis tarptautinio bendradarbiavimo patirtimi, LSMU parengta podiplominė praktikuojančių slaugytojų-praktikos mokytojų tobulinimo programa „Praktikos mokytojo veikla“ (36 val.). Bendradarbiaujant su LSMU ligonine Kauno klinikomis, 2009–2017 m. programą baigė daugiau nei 140 slaugytojų ir 20 akušerių. 2013 metais parengtas ir magistrantūros programoje dėstomas dalykas „Vadovavimas slaugos studentų praktikos mokymui“. Išleistas aukštųjų mokyklų vadovėlis „Praktinis slaugos mokymas“ (O. Riklikienė, L. Sajienė, 2011), vadovas „Slaugos praktikos mokytojas“ (O. Riklikienė, 2008) bei su bendraautorais parengti dviejų knygų „CLES anketa: Sveikatos priežiūros studijų vertinimo instrumentas“ („The CLES-Scale: An Evaluation Tool for Healthcare Education“) (2018) skyriai. Katedros darbuotojai parengė slaugos praktikos dienynų programą „Slauga ir akušerija“ studentams, taip pat pritaikė lietuvių kalbai standartizuotas anketas, vartojamas slaugos studentų praktinio mokymo aplinkai bei praktikos mokytojų kompetencijoms analizuoti mokslo tyrimuose.

Dauguma dėstytojų dirba klinikinį darbą, glaudžiai bendradarbiauja su LSMU ligonine Kauno klinikomis, LSMU Kauno ligonine bei kitomis Lietuvos

sveikatos priežiūros institucijomis. Bendras darbas vyksta LR sveikatos apsaugos ministerijos inicijuotose darbo grupėse.

Nuo 2008 metų katedros vedėja išrinkta prof. A. Blaževičienė. Visi katedros dėstytojai – slaugytojai, Slaugos fakulteto absolventai: prof. O. Riklikienė, doc. L. Spirgienė; lektorės: D. Kriukelytė, J. Gulbinienė, A. Vaškelytė, D. Zagurskienė, A. Vanckavičienė ir asistentės: A. Lekauskaitė, J. Demskytė, V. Bulikaitė. Kiti darbuotojai: psichologė lektorė dr. V. Grigaliūnienė; studijų administratorės: Sandra Zviagincevienė, Ingrida Eisrodienė, Deivė Šurmaitienė ir laborantė L. Kiburienė. Anksčiau studijų administratorėmis dirbusios: Genovaitė Vaškevičienė, Regina Markauskienė.

2021 m. birželio 17 d. LSMU tarybos sprendimu (Nr. UT1-7-1) Slaugos ir rūpybos katedra pavadinta Slaugos klinika. Klinikos vadove išrinkta prof. A. Blaževičienė.

Slaugos klinikos kolektyvas. Iš kairės: prof. Olga Riklikienė, asistentė Aušra Lekauskaitė, asistentė Jovita Demskytė, doc. Lina Spirgienė, administratorė Sandra Zviagincevienė, administratorė Regina Markauskienė, asistentė Virginija Bulikaitė, lektorė dr. Daiva Kriukelytė, lektorė dr. Viktorija Grigaliūnienė, lektorė dr. Alina Vaškelytė, Slaugos ir rūpybos katedros vedėja prof. dr. Aurelija Blaževičienė. 2018 m. *SF archyvas*

2010 m. pradedamas leisti žurnalas „Nursing education, research & practice“ (NERP, ISSN 2029–705X) – tai du kartus per metus leidžiamas mokslo žurnalas anglų kalba. Jo tikslas – kaupti naujausius duomenis ir skleisti mokslinių tyrimų rezultatus, reikšmingus slaugos ir akušerijos praktikai. Priimami rankraščiai (originalūs tyrimai, atvejo analizės, literatūros apžvalgos), analizuojantys slaugos

mokslo ir slaugytojų bei akušerių veiklai svarbias praktikos, studijų, mokslo, politikos, istorinės raidos, vadybos, etikos ir kitas tematikas. Straipsniai NERP žurnale leidžiami tik anglų kalba su lietuviškomis santraukomis. 2014 m. NERP mokslo žurnalui suteiktas Koperniko indeksas (angl. IcV – *Index Copernicus Value*). Mokslo žurnalų vertinimo metodologija Koperniko indeksui gauti apima du kriterijus: žurnalo mokslo kokybę ir žurnalo indėlį (skaičiuojama pagal algoritmą). Priimami rankraščiai (originalūs tyrimai, atvejo analizės, literatūros apžvalgos). Žurnalo vyr. redaktorius prof. Edgaras Stankevičius, redaktorė – prof. Olga Riklikienė, redakcinė kolegija: prof. Jūratė Macijauskienė, prof. Aurelija Blaževičienė, doc. Lina Spirgienė, doc. Snieguolė Kaselienė. Tarptautinių ekspertų ir recenzentų kolegija: Mary Casey (Airija), Wilson Correia de Abreu (Portugalija), Raul Cordeiro (Portugalija), Beata Dobrowolska (Lenkija), Lisbeth Fagerstrom (Norvegija), Clare Harvey (Australija), Karen Holland (JK), Tuula Hyppönen (Suomija), Gabija Jarašiūnaitė-Fedosejeva (VDU, Lietuva), Maria Kääriäinen (Suomija), Laima Karosas (JAV), Sultan Kav (Turkija), Tom Keighley (JK), Kristina Mikkonen (Suomija), Abdonas Tamošiūnas (LSMU, Lietuva).

Siekama, kad žurnalas taptų vienu pagrindinių slaugos mokslo populiarinimo šaltinių Rytų Europoje, skleistų mokslo įrodymus ir demonstruotų greitą bei sėkmingą slaugos ir akušerijos plėtrą.

Geriatrijos klinika – vienintelė Lietuvoje ir pirmoji Baltijos šalyse

Šiuo metu LSMU Kauno ligoninėje veikiančios Geriatrijos klinikos ištakos – 1922 metais Kauno universitete įkurta Terapijos klinika ir katedra. Ji, keičiantis pedagoginio, klinikinio ir mokslinio darbo turiniui, 1995 metais buvo reorganizuota į Geriatrijos kliniką, kuriai ilgus metus vadovavo prof. Vita Lesauskaitė. 2024 m. lapkričio mėnesį Geriatrijos klinikos vadove išrinkta prof. Jūratė Macijauskienė.

1922–1938 metais Terapijos klinikai ir katedrai vadovavo prof. K. Buinevičius, 1938–1940 metais – prof. P. Gudas-Gudavičius, 1940–1946 metais – prof. J. Kupčinskas. 1946 metais nuo katedros atsiskyrė Vidaus ligų propedeutikos katedra. 1954 metais vietoj Vidaus ligų katedros buvo įkurtos Hospitalinės terapijos (vedėjas doc. Z. Januškevičius) ir Fakultetinės terapijos katedros. 1954–1971 metais jai vadovavo prof. J. Kupčinskas, 1971–1972 metais – doc. B. Vasiliauskas, 1972–1992 metais – prof. Pr. Šnipas. 1985 metais Fakultetinės terapijos katedra pavadinta II vidaus ligų katedra (vedėjas prof. Pr. Šnipas), o nuo 1992 metų – II vidaus ligų klinika. Ją sudarė II vidaus ligų katedra ir Kauno II klinikinės ligoninės vidaus ligų skyriai.

Jauna ir pirmoji Baltijos šalyse Geriatrijos klinika atitinka senstančios Lietuvos visuomenės, kaip ir visos Vakarų Europos, poreikius bei lūkesčius. Geriatrijos klinikos bazė – LSMU Kauno ligoninės Geriatrijos skyrius, kuriame yra 50 vietų. Šiame skyriuje gydomi vyresni nei šešiasdešimties metų keliomis lėtinėmis paūmėjusiomis arba ūminėmis ligomis sergantys pacientai, kai sutrinka funkcinė jų būklė. Pagrindinis klinikos tikslas – atkurti pagyvenusio žmogaus biopsichosocialines funkcijas ir grąžinti jį į bendruomenę, kad jis ir toliau galėtų gyventi namuose bei savarankiškai tvarkytis. Čia dirba gydytojai geriatrai, slaugytojai, kineziterapeutai, ergoterapeutai, medicinos psichologas, gydytojas psichiatras ir socialinis darbuotojas. LSMU Kauno ligoninėje taip pat vyksta ambulatorinės gydytojo geriatro konsultacijos. 2023 m. LSMU Kauno ligoninėje po rekonstrukcijos duris atvėrė Geriatrijos centras, kuriame yra 50 lovų geriatrijos skyrius, dienos stacionaras, veikia konsultacijų poliklinika. Įrengta kineziterapijos salė, ergoterapijos kabinetas, moderni šiuolaikiška įranga leidžia teikti vyresniems žmonėms kokybiškas paslugas, užtikrinti daugiadalykės komandos darbą, padeda vyresniems žmonėms saugoti sveikatą ir išlaikyti savarankiškumą.

Geriatrijos klinika. Sėdi iš kairės: doc. N. Šmigelskienė, doc. I. Čygaitė-Buožienė, prof. V. Lesauskaitė, doc. N. Indrelienė. Stovi: prof. B. Vasiliauskas, J. Jakaitytė (J. Macijauskienė), dr. G. Bagdonas, dr. A. Visokinskas. Apie 1995 m. *SF archyvas*

Klinikos darbuotojai aktyviai dalyvavo plėtojant geriatrijos paslaugas Lietuvoje: rengiant LR sveikatos apsaugos ministro įsakymą „Dėl geriatrijos profilio teikimo specialiųjų reikalavimų ir bazinės kainos“ (2011 m. vasario 10 d. Nr. V-117, Vilnius) bei „Sveiko senėjimo užtikrinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų planas“ (2014 m. liepos 16 d. Nr. V-825), ambulatorinių ir dienos stacionaro geriatrijos paslaugų teikimo aprašus (LR sveikatos apsaugos ministro 2017 m. liepos 27 d. įsakymas Nr. V-912 „Dėl Geriatrijos dienos stacionaro paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo ir geriatrijos ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“). Dalyvauta rengiant visų redakcijų (1999, 2006, 2017) Gydytojo geriatro medicinos normą.

Studijos ir mokslas

Medicinos fakulteto VI kurso studentai ir rezidentai klinikoje studijuoja geriatriją, Slaugos fakulteto studijų programų „Slauga“, „Kineziterapija“ ir „Ergoterapija“ studentai ir Odontologijos fakulteto studentai – geriatrinę slaugą ir senyvų pacientų priežiūrą. Geriatrijos klinikoje vyksta kvalifikacijos tobulinimo kursai šeimos gydytojams, vidaus ligų gydytojams, gydytojams geriatrams. Rezidentūroje rengiami gydytojai geriatrai. Geriatrijos rezidentūra, pirmoji Baltijos šalyse, buvo pradėta 2000 m. Klinikos darbuotojai išleido šešis geriatrijos vadovėlius, skirtus Medicinos ir Slaugos fakultetų studentams. Išleistas mokomasis kompaktinis diskas apie demencijos problemas. Klinikoje nuolat vykdomi klinikinės geriatrijos moksliniai darbai, nagrinėjantys ankstyvą senyvų žmonių ligų diagnostiką, funkcinį sutrikimą ir jų koregavimą, gyvenimo kokybę, demencijos problemą. Vienas iš klinikos kompleksinio darbo uždavinių – gerontologinė slauga. Slaugos mokslas, gerontologinė slauga – Lietuvoje aktuali problema, nes tiek slauga, tiek geriatrija pradėtos kurti visai naujai tiek infrastruktūros, tiek mokslo požiūriu, reorganizuojant Lietuvos sveikatos apsaugos sistemą pagal Vakarų modelį ir stengiantis užpildyti didžiulę pagyvenusių žmonių priežiūros spragą.

Mokslo projektuose bendradarbiaujama su Kauno technologijos universitetu, dalyvaujama Demencijų diagnostikos tematinio tinklo (angl. Nordic Network in Dementia Diagnostics) veikloje bei „InterRAI“ teminiame tinkle (<http://www.interrai.org>), per COST veiklas dalyvaujama dviejuose tematinuose tinkluose „Tarptautinio tinklo įrodymais grįsto mokslo klinikiniam mokslui kūrimas“ („Towards an International Network for Evidence-based Research in Clinical Health Research, EVBRES; COST Action CA17117) ir „Stiprinant geriatrinę

mediciną šalyse, kuriose ji tik vystosi“ (CA21122 – PROMoting GeRiAtric Medicine IN countries where it is still eMerGing (PROGRAMMING)). Įgyvendinti projektai (tarptautiniai ir vietiniai):

1. Slaugos fakulteto edukacinis projektas „Slaugos, kineziterapijos ir ergoterapijos mokymo(si) metodų ir formų įgyvendinimas“ buvo skirtas dėstyto kokybei gerinti. Pagal šį projektą išleistas vadovėlis ir trys mokomosios knygos.

2. ENABLE – projekte dalyvavo penkios šalys (Airija, Didžioji Britanija, Norvegija, Suomija ir Lietuva), jis vyko pagal Europos Komisijos programą „Gyvenimo kokybės ir gyvenimo išteklių“ (QLK6- CT-2000-00653), finansavo Europos Komisija. ENABLE projektas skirtas ištirti pagalbinių technologijų įtaką didesniai savarankiškumui žmonėms, sergantiems demencija ir gyvenantiems namuose. Šio tyrimo tikslas buvo pagerinti gyvenimo kokybę demencija sergantiems žmonėms – sukurti produktus, kompensuojančius atminties ir orientacijos sutrikimus (daiktų iešiklis, dienos ir nakties kalendorius), užtikrinančius pacientų saugumą (dujinės viryklės monitorius).

3. Kauno sveiko senėjimo studija. Kauno mieste atliktas žvalgomasis tyrimas demencijos, depresijos paplitimui įvertinti, sąsajų su sociodemografiniais, širdies ir kraujagyslių, neinfekcinių ligų rizikos veiksniais nustatyti. Projektą finansavo Oslo universitetas (Norvegija).

4. PREDICT. Projekte dalyvavo devynios ES šalys. Jį finansavo Europos Komisija (HEALTH-F4-2008-201917). Tyrėjai siekė nustatyti, kaip padidinti pagyvenusių žmonių dalyvavimą klinikiniuose vaistų tyrimuose. Senyvi žmonės yra pagrindiniai vaistų vartotojai, tačiau klinikinio tyrimo metu vaistai pagyvenusiems žmonėms dažnai neišbandomi. Projekto PREDICT vykdytojai sukūrė chartiją: rekomendacijas, kaip pagerinti vyresnių žmonių dalyvavimą klinikiniuose vaistų tyrimuose ir užtikrinti etikos taisyklių laikymąsi. Daugiau informacijos apie projektą PREDICT interneto svetainėje <http://www.predictEU.org/>.

5. EUREKA – paskirstyto intelekto funkcinės būklės įvertinimo sistema pagyvenusiems asmenims ir neįgaliesiems. Siekta užtikrinti pagyvenusių žmonių stebėseną ligoninėse, namuose, senelių namuose. Nustatyti pagrindiniai saugumo poreikiai ir kaip juos patenkinti: griuvimo rizika, namų saugumas ir atsirančią ritmą sutrikimų atpažinimas. Projektą finansavo Tarptautinė mokslo ir technikos plėtros programų agentūra.

6. GUARANTEE, arba „Angelas sargas išplėstai namų aplinkai“, – tarptautinis projektas, kuriuo siekiama sukurti saugią aplinką pagyvenusiems žmonėms ir juos stebėti. Pagyvenusius žmones nelaimingi atsitikimai ištinka ne darbe,

gatvėje, o namuose, buityje. Reikia užtikrinti saugią namų aplinką, taip pat stebėti, kad pagalbą žmogus galėtų prisišaukti. Visa turi būti atliekama nenusižengiant etikai. GUARANTEE konsorciumą sudarė 55 institucijos iš 12 ES šalių. Finansavo Tarptautinė mokslo ir technikos plėtros programų agentūra.

7. EEG in Diagnosis of Dementia using Statistical Pattern Recognition – tarptautinis projektas, kuriame dalyvavo mokslininkai iš Islandijos, Danijos, Suomijos, Švedijos, Norvegijos ir Lietuvos, bendradarbiaujantys per Demencijų diagnostikos tematinį tinklą (angl. *Nordic Network in Dementia Diagnostics*).

8. Vykdamt projektą GRIŪTIS (LSMU-KTU, 2016) sukurtas senyvo amžiaus žmonių griuvimo nustatymo ir informavimo sistemos prototipas, kuriam būdinga sprendimo produkto inovacija, grindžiama detektoriumi, realizuojamu išmaniajame telefone, turinčiame automatinį griuvimo judesio aptikimą, bei prietaiso lokalizacija. Sukurtas prototipas leidžia tikruoju laiku stebėti visų pacientų buvimo vietą, kuri yra pateikiama planšetinio kompiuterio arba kito gydytojo išmaniojo įrenginio ekrane. Pacientui nugriuvus automatiškai informuojamas gydytojas arba kiti ligonį prižiūrintys asmenys.

9. Projekte SOTIS (LSMU-KTU, 2017) pirmą kartą, pasinaudojant tarptautinės mokslininkų komandos pasiūlytu protokolu „Infogest“, kuris gali būti naudojamas maisto komponentų išsiskyrimo įvairiose virškinimo organų sistemos vietose tyrimams, buvo įvertintas įvairios kilmės, įvairiai apdorotų maisto baltymų hidrolizės greitis virškinimo organų sistemoje. Kitas projekto naujumo aspektas – tiršinamojo biopolimero paieška, kuriant naujus produktus. Buvo tiriamas gliukomanano – iš augalo *Amorphophallus konjac* išskirtos skaidulinės medžiagos – įtaka kuriamų produktų tekėjimo savybėms. Šios skaidulos teigiamas poveikis sveikatai įrodytas moksliskai ir patvirtintas Europos maisto saugos tarnybos, tačiau nėra mokslinių duomenų apie šios medžiagos įtaką produktų tekėjimo savybėms. Be to, sukurti produktai skiriasi iš rinkoje esančių panašios paskirties produktų – natūraliu skoniu ir aromatu, artimu maisto produktams.

10. LMT finansuoto projekto „iGeronTech“ metu (2016–2018) atlikti tyrimai, įrodantys, kad senyvi žmonės, turintys sutrikimų, pvz., sumažėjusi ištvermė, silpnumas, sumažėjęs judrumas, vaikščiojimas, nestabili pusiausvyra, namų vidaus nesaugumo ir pan., turi galimybę savarankiškai gyventi savo namuose, naudodami išmaniąsias geriatrijai skirtas technologijas, kurios leidžia pagerinti saugumą ir gyvenimo kokybę, reintegruojant senyvus žmones į jų įprastą socialinę aplinką. Projekto metu sukurti ir išbandyti asmeninių stebėjimo prietaisų prototipai, kuriais nustatoma vieta, griuvimas, vietos nustatymo ir duomenų perdavimo

infrastruktūra, pagalbos iškviatimas, fiziologinių parametų stebėjimas (širdies ritmo, kraujospūdžio ir deguonies įsisotinimo) tikruoju laiku.

11. Tarptautinis projektas ADVANTAGE (angl. *Joint Action projektas*) (2017–2020). Šiame projekte parengtas senatvinių silpnumo sindromo profilaktikos protokolai, kuris išverstas į lietuvių kalbą ir vartojamas klinikinėje praktikoje, tęsiami moksliniai tyrimai šia tematika.

12. Vykdam projektą „GerAsMaistas“ (LSMU-KTU, 2019) sukurtas kremienės konsistencijos maisto produktas, papildytas būtiniausiomis maisto medžiagomis (baltymais, nesočiais riebalais, vitaminais, mineralais), skirtas ir adaptuotas senyvo amžiaus žmonėms. Pavartojus sukurtą maisto produkto prototipą 10 d. senyvo amžiaus pacientų mitybos būklė pagerėjo – padidėjo žasto apimtis, pagreitėjo eisena, padidėjo vitamino B₁₂ koncentracija, vitamino D koncentracija turėjo tendenciją didėti. Žasto apimtys pokytis buvo didesnis nei vartojant komercinį produktą. Visi tiriamieji puikiai toleravo produktą. Vykdam projektą „GerAsMaistas“ pateikta tarptautinė patentinė paraiška ir gautas tarptautinis patentas, komercinei įmonei parduota produkto gamybos licencija bei parengti specialios medicininės paskirties produkto notifikavimo dokumentai ir rekomendacijos potencialiems šio produkto gamintojams.

13. Remiantis projekto „Gerimodis“ (LSMU-KTU, 2020) rezultatais, sukurtas geriatrinio paciento sveikatos būklės rizikų vertinimo modelis ir realizuotas maketas šiam modeliui išbandyti.

14. Atlikus papildomus tyrimus ir technologinės plėtros darbus, projekte ProtoArtis (LSMU-KTU, 2021) sukurta inovatyvi sprendimų paramos sistema, skirta teikti rekomendacijas gydytojams geriatrams, šeimos gydytojams arba kitam medicinos personalui (net nepatyrusiam), padedant įvertinti pacientui kylančias sveikatos rizikas (sindromus), atsižvelgiant į medicinos praktikoje nustatytus ir patvirtintus simptomus ir veiksnius.

15. TELELISPA projekto metu, bendradarbiaujant su LSMU šeimos medicinos klinika, rengiamos darbai su pacientais, kuriems nustatytas dauginis ligotumas (angl. multimorbid), metodinės rekomendacijos.

16. MICOVID projekte išanalizuota pagalbos teikimo širdies ir kraujagyslių ligomis sergantiems ligoniams karantino metu galimybės ir parengta hibridinė metodika, tinkama apmokyti nutolusių įstaigų sveikatos priežiūros specialistus karantino / izoliacijos sąlygomis.

17. Tęsiant gerontechnologijų paieškas, kartu su KTU plėtojamas projektas „Verte grįstų ir personalizuotų telesveikatos paslaugų verslo modelio vystymo įrankiai COVID-19 sukeltų problemų mažinimui (TeleCareBMI)“.

Klinikoje dirba dėstytojai mokslininkai: prof. Vita Lesauskaitė (Maltos universitete baigusi gerontologijos ir geriatrijos vienerių metų studijas), prof. Jūratė Macijauskienė (Europos senėjimo medicinos akademijos narė), prof. Gytė Damulevičienė, lektorės dr. Odeta Kučikienė ir Jurgita Knašienė, asistentės Rita Razgevičiūtė, Diana Milonienė, Jolita Kudirkienė, Agnė Butkienė, Marius Juška; studijų administratorė Agnė Raudonienė ir vyresnioji laborantė Violeta Motiejūnienė. Anksčiau klinikoje yra dirbę šviesios atminties doc. Irena Čygaite-Buožienė, doc. Audris Visokinskas, doc. Gintautas Bagdonas.

Geriatrijos klinikos kolektyvas. Pirmoje eilėje (iš kairės): gyd. Giedrius Seniūnas, gyd. Irina Korovčenko, gyd. dr. Odeta Kučikienė, skyriaus vedėja dr. Gytė Damulevičienė, Geriatrijos klinikos vadovė prof. Vita Lesauskaitė, slaugytoja Virginija Vilkaitė, ergoterapeutė Agnė Šimanauskaitė, slaugytoja Rima Zagreckienė, vyr. slaugytoja Vida Karalienė; antroje eilėje: kineziterapeutė Ramunė Matiušovienė, medicinos psichologė Palmira Kazlauskienė, gyd. Ona Kusienė, gyd. Rita Razgevičiūtė, gyd. Irena Grinienė, ūkio reikalų tvarkytoja Tatjana Kleizienė, slaugytoja Daiva Viliušienė, slaugytojo padėjėja Irma Abromavičienė, slaugytoja Aida Naujalienė, slaugytoja Ilona Norvilė. 2016 m. *SF archyvas*

Reabilitacijos klinika

Klinika įkurta 1991 metais Kauno medicinos akademijos klinikų Fizioterapijos ir Gydomosios mankštos skyrių bazėje. Nuo pirmųjų klinikos egzistavimo dienų iki 2015 metų klinikai vadovavo prof. A. Kriščiūnas. 1996 m. įkurta Lietuvos reabilitologų asociacija (pirmininkas prof. A. Kriščiūnas). Joje aktyviai dalyvavo ir kineziterapeutų, ir ergoterapeutų draugijų atstovai. Ši asociacija savo

veiklą baigė 2015 m. ir įsikūrė atskira draugija – Lietuvos fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojų draugija (pirmininkė doc. L. Varžaitytė).

1995 m. gruodžio 14 d. įvyko steigiamoji Lietuvos kineziterapeutų draugijos konferencija (draugija registruota 1996 m. kovo 5 d.). Lietuvos kineziterapeutų draugija (pirmininkė G. Krutulytė) 1999 metais priimta į Pasaulio kineziterapeutų konfederacijos nares. Dabartinė draugijos prezidentė prof. I. Rimdeikienė.

1999 metų pavasarį įkurta Lietuvos ergoterapeutų draugija (pirmininkas – R. Kerpė), ilgą laiką įėjo į Lietuvos rehabilitologų asociacijos sudėtį, 2008 metais registruota kaip savarankiška organizacija (pirmininkas – doc. Sigitas Mingaila). Lietuvos ergoterapeutų draugija (pirmininkė G. Kavaliauskienė) 2016 metais tapo pilnateise Pasaulinės ergoterapeutų federacijos nare. Šiuo metu draugijai vadovauja G. Sasnauskienė.

Tuo laikotarpiu klinikos mokslinę pedagoginę ir gydomąją veiklą vykdė doc. L. Švedienė, doc. R. Kibiša, doc. A. Kimtys ir gydytojai D. Gradauskienė, doc. Z. Petrulienė, A. Valasevičienė, T. Ulozienė ir kt.

Reabilitacijos klinikos darbuotojai. 2006 m.

2015 metais klinikos vadovu tapo prof. R. Kubilius.

Šiuo metu Reabilitacijos klinika turi šiuos padalinius:

1. Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyrius (vadovas gyd. A. Keizeris) su Ambulatorinės reabilitacijos poskyriu.
2. Neuroreabilitacijos skyrius (vadovas prof. R. Savickas).
3. Kineziterapijos skyrius (vadovė prof. I. Rimdeikienė).

Reabilitacijos klinikos kolektyvas. Sėdi asistentas Tomas Morkevičius; pirmoje eilėje (iš kairės): doktorantė Lina Bykovienė, dr. Rasa Šakalienė, asistentė Audronė Zasimauskienė, dr. Edita Jazepčikienė, doc. Inesa Rimdeikienė, klinikos vadovas doc. Raimondas Kubilius, asistentė Erika Endzelytė, asistentė Justina Nalivaikaitė, asistentė Greta Žemaitytė, doktorantė Toma Steponkienė, administratorė Rūta Smalinskaitė; antroje eilėje (iš kairės): prof. dr. Raimondas Savickas, doc. Jūratė Samėnienė, doc. Eglė Milinavičienė, asistentas Alvidas Keizeris, asistentė Vilija Žebrauskaitė, kineziterapeutė Vaida Margevičiūtė, asistentė Jurgita Daubarienė, dr. Gediminas Tankevičius, doktorantė Venta Donec, doc. Gražina Krutulytė, prof. Lina Varžaitytė, doc. Sigitas Mingaila, prof. Eglė Lendraitienė, prof. Daiva Petruševičienė, asistentas Tomas Čiupkevičius, asistentė Rosita Gudėnaitė, asistentė Brigita Siparytė–Sinkevičienė, studijų administratorė Inga Falentinienė. 2017 m. *SF archyvas*

Studijos ir mokslas

Reabilitacijos klinika dalyvauja šiose studijų programose:

- Pirmosios pakopos (bakalauro): „Ergoterapija“, „Kineziterapija“, „Slauga“, „Socialinis darbas medicinoje“, „Visuomenės sveikata“, „Gyvūnų mokslas“.
- Antrosios pakopos (magistro): „Sveikatinimas ir reabilitacija“, „Dailės terapija“, „Gyvūninių išteklių valdymas“.
- Vientisųjų studijų: „Medicina“ (įdiegtos probleminės studijos Medicinos fakulteto ketvirtojo kurso studentams, kuriems dėstoma dviejuose moduluose) ir „Odontologija“.
- Trečiosios pakopos: Slaugos krypties doktorantūra.
- Laipsnio nesuteikiančioje (rezidentūros): Fizinė medicina ir reabilitacija.

Vykdamas pedagoginį, mokslo tiriamąjį darbą, bendradarbiaujama su LSMU ligoninės Kauno klinikų viešosios įstaigos Kauno klinikų filialais: Kulautuvos reabilitacijos ligonine, Vaikų reabilitacijos ligonine „Lopšelis“, Kauno klinicine ligonine, Palangos reabilitacijos ligonine, AB „Ortopedijos technika“, „Pirmas žingsnis“. Praktikos darbai studentams vyksta Kauno neįgaliojo jaunimo užimtumo centre, Kauno apskrities kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centre, Kauno statybininkų mokyklos profesinės reabilitacijos skyriuje, Panemunės senelių namuose.

Klinikoje įsteigti keturi studentų moksliniai būreliai: Reabilitacijos – vadovauja gyd. R. Šemeškevičius, Kineziterapijos – doc. G. Krutulytė, Ergoterapijos ir Dailės terapijos – dr. J. Rapolienė.

Reabilitacijos klinika dalyvavo penkių universitetų rengtame projekte „Europos magistrantūros programa Sveikatinimas ir reabilitacija fiziniais pratimais“, vykdė mokslinius tyrimus „Ligonių biopsichosocialinių sutrikimų vertinimas ir jų korekcija reabilitacijoje“, EQUAL ANGELAS.

Vykdyti projektai:

1. Trijų universitetų (LSMU, UCN – University College of Northern Denmark, PHL University college) rengiamas iniciatyvinis tarptautinis projektas – Inovatyvios ergoterapijos bakalauro studijų programa. 2010–2011 m.

2. Slaugos, reabilitacijos ir visuomenės sveikatos imitacinio centro praktiniam mokymui kūrimas.

3. Pirmosios pakopos studijų programų – „Visuomenės sveikata“, „Sauga“, „Kineziterapija“ ir „Ergoterapija“ – atnaujinimas, plėtojant savarankišką studentų mokymąsi ir diegiant į problemą orientuoto mokymo (-si) metodus.

4. Kartu su KTU Biomedicininės inžinerijos institutu „Automatiniai algoritmai prieširdžių virpėjimo išsivystymo rizikai po ūminio miokardo infarkto prognozuoti“ vykdomi paieškomieji mokslo tiriamieji darbai.

5. Įgyvendinamas LMT finansuojamas mokslo projektas „Didelio galingumo lazerio poveikio vertinimas, esant kliniškai nustatytiems lėtiniais plantarinės fascijos, Achilo sausgyslės pažeidimams“.

6. Klinika kartu su Kulautuvos reabilitacijos ligonine, Kardiologijos instituto Klinikinės kardiologijos laboratorija, Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinika vykdo mokslinį tyrimą „Pacientų po aortos vožtuvo operacijos ilgalaikio fizinio treniravimo poveikis širdies ir kvėpavimo funkcijai, kairiojo skilvelio

remodeliavimuisi, fizinio krūvio tolerancijos kitimui bei gyvenimo kokybei“. Mokslinę veiklą vykdo penki doktorantai ir klinikos darbuotojai.

7. Projektas „Interaktyvių kineziterapijos priemonių poveikis funkciniam pajėgumui, griuvimų baimei, motyvacijai ir gyvenimo kokybei sergant išemine širdies liga bei esant senatvinio silpnumo sindromui antruoju reabilitacijos etapu“. Vadovė prof. E. Lendraitienė.

8. Projektas „Natūralių gamtinių faktorių įtraukimo į kompleksinę medicininę reabilitaciją, sergančiųjų degeneracinėmis sąnarių ligomis, įtaka funkcinės būklės kitimui, gyvenimo kokybei ir socialinė-ekonominė reikšmė mažinant laikiną nedarbingumą bei neįgalumą“. Vadovė doc. L. Varžaitytė.

9. Projektas „Pacientų, sergančių galvos smegenų insultu, kartotinės transkranijinės magnetinės stimuliacijos veiksmingumo vertinimas pažeistos rankos motorinės funkcijos atstatymui ankstyvajame reabilitacijos laikotarpyje“. Vadovas prof. R. Savickas. Konsultantas prof. A. Sack, Maastrichto universitetas (Olandija).

10. Projektas „Transkutaninės diafragmos elektrostimuliacijos taikymas diafragmos atrofijos, sukkelto dirbtinės plaučių ventiliacijos, profilaktikai, pacientams sergantiems COVID-19 infekcija ir gydomiems intensyvios terapijos skyriuje“.

Vadovas prof. R. Kubilius, konsultantas dr. I. Bilevičiūtė-Ljungar, Karolinskos institutas (Švedija).

11. Erasmus+ projektas „Bendradarbiavimas profesinio mokymo srityje: unikalūs mišrus mokymasis, skirtas ergonomiškam globėjų mokymui“. Vadovas doc. S. Mingaila, 2021–2024 m.

Tarptautinis bendradarbiavimas. Klinika bendradarbiauja su Bergenio universitetine kolegija (Norvegija), Olšteino universitetu (Lenkija), Viskonsino-Madisono universitetu (JAV), Limburgo universitetine kolegija (Belgija), Ulmo universitetu (Vokietija). Plėtojamas bendradarbiavimas su Kazachstanu: klinikos dėstytojai vyksta skaityti paskaitų reabilitacijos tema sveikatos priežiūros specialistams.

Reabilitacijos klinikos darbuotojai aktyviai dalyvauja tarptautinių organizacijų veikloje: Europos medicinos specialistų sąjungos (angl. *European Union of Medical Specialists*, UEMS), Pasaulinės kineziterapeutų konfederacijos (angl. *World Physiotherapists*, WCPT) aukštųjų kineziterapijos mokyklų tinklo Europoje (angl. *European Network of Physiotherapy in Higher Education*, ENPHE), Pasaulinės ergoterapeutų federacijos (angl. *World Federation of Occupational*

Reabilitacijos klinikos kolektyvas. 2016 m. SF archyvas

Therapists, WFOT), Aukštųjų ergoterapijos mokyklų tinklo Europoje (angl. *European Network of Occupational Therapy in Higher Education*, ENOTHE).

Pasirašytos sutartys Erasmus+ su Alfonso X El Sabio (Ispanija), Applied Sciences for Health Professions Upper (Austrija) universitetais ir Applied Sciences „Lavosaly Ružička“ in Vukovar (Kroatija kolegija).

Šiuo metu klinikoje dirba profesoriai: R. Kubilius, D. Petruševičienė, R. Savickas, I. Rimdeikienė, E. Lendraitienė; docentai: J. Samėnienė, E. Milinavičienė, L. Varžaitytė, S. Mingaila, G. Krutulytė; mokslo daktarai: J. Rapolienė, L. Leimonienė, E. Jazepčikienė, G. Tankevičius, R. Šakalienė, V. Donec, D. Naruševičiūtė, D. Baltaduonienė, L. Bykovienė ir doktorantai: A. Beigienė, J. Jeremičė, E. Tamulevičiūtė-Prascienė, T. Steponkienė, D. Važgėlienė, I. Žemaitienė. Studijų administratorė Inga Falentinienė, administratorė Jūratė Žeglienė. Anksčiau administratorė studijoms dirbo Ilmara Čeponienė, administratorė Rūta Smalinskaitė.

Sporto medicinos klinika

Sporto medicinos klinikos istorija prasideda nuo 1948 metų, kai Kaune Vytauto Didžiojo universitete buvo įkurta Fizinio auklėjimo ir sporto medicinos katedra, kuriai vadovauti pasiūlyta neseniai Kauno kūno kultūros institutą baigusiam ir tuo metu Gydomojo fakulteto IV kurse studijuojančiam Zigmui Vegertui. 1951 metais reorganizavus universitetą, Fizinio auklėjimo ir sporto medicinos katedra buvo integruota į Kauno medicinos institutą. Pirmajam katedros vedėjui – Z. Vegertui – pavyko suburti jaunų, ambicingų kūno kultūros specialistų komandą, kuri dalyvavo Gydomojo ir Farmacijos-Stomatologijos fakultetų studijose, organizavo mokslinę-metodinę ir sportinę veiklą. Pirmieji Fizinio auklėjimo ir sporto medicinos katedros dėstytojai: A. Dambrauskienė, V. Dainys, S. Vaišienė. Iki 1975 m. padaliniui vadovavo doc. Z. Vegertas, aktyviai dirbęs mokslinį darbą, 1963 m. apgynęs daktaro disertaciją „Kauno aukštųjų mokyklų studentų fizinio išsivystymo dinamika ir kai kurios fiziologinės savybės 1952–1962 m. duomenimis“.

Pirmą kartą šalyje buvo dėstomas Sporto medicinos ir gydomosios gimnastikos kursas medicinos ir odontologijos studentams. Didėjant studentų skaičiui, didėjo dėstytojų ir tuometinės erdvesnės sporto bazės poreikis. 1960 m. Fizinio auklėjimo ir sporto medicinos katedra ir Sporto klubas įsikūrė naujame pastate (M. Jankaus g. 2), kuriame buvo sportinių žaidimų, gimnastikos salė, sporto medicinos kabinetas. Plėtėsi ne tik instituto infrastruktūra, bet ir dėstytojų kolektyvas. Dėstytojais pradėjo dirbti A. Vietrinai, R. Baltaduonis, G. Šauklys,

E. Barkauskienė, L. Plioplys, A. Petronis, F. Bimbienė, A. Skarbalius, J. Žižys. Dar vėliau jų gretas papildė R. Liachovičius, V. Bieliūnas, G. Garbenienė, R. Karčiauskas, R. Juodris, Ž. Tendzegolskis, R. Kazlauskienė, V. Kontvainis, R. Baublienė. Be doc. Z. Vegerto, sporto medicinos žinias studentams perteikė padalinyje dėstytojais dirbę gydytojai – doc. V. Jankauskas, doc. A. Kimtys. 1976 m. katedros vedėjo pareigos patikimos doc. Gerardui Šaukliui. Beveik du dešimtmečius padaliniui vadovavęs doc. G. Šauklys daug laiko ir energijos skyrė mokymo bazei stiprinti, metodiniam ir moksliniam darbui gerinti, akademiniam jaunimui skiepijo humanizmo, kilnaus elgesio sporte ir gyvenime vertybes bei sveikos gyvensenos principus.

Devintajame dešimtmetyje katedros dėstytojai vykdė mokslinius tyrimus, nagrinėjančius raumenų elektrinės stimuliacijos poveikį specialiosios medicininės grupės studentų sveikatai ir darbingumui. Šių mokslinių tyrimų organizavimui ir vykdymui vadovavo doc. R. Kibiša ir doc. A. Kimtys. Katedros dėstytojai aštuntajame ir devintajame dešimtmečiais parengė medicininės kontrolės praktikos darbus, metodinius leidinius apie sportininkų sveikatos patikrą, tinklininkų rengimą, specialiųjų medicininių grupių studentų ir moksleivių fizinį ugdymą, miokardo infarktu persirgusių asmenų reabilitaciją.

Atkūrus nepriklausomybę prasidėjusios studijų reformos skatino keisti studijų turinį, ieškoti naujų dėstymo metodų. Akademijoje buvo atsisakyta privalomų kūno kultūros užsiėmimų. Šiuo nelengvu laikotarpiu 1993 m. katedros vedėju išrenkamas prof. Valerius Jasiūnas. Į kolektyvą pakvietęs biofiziką prof. A. Vainorą, sporto mokslo srityje dirbusius doc. A. Seibutienę ir prof. J. L. Poderį, prof. V. Jasiūnas didelį dėmesį skyrė studijų dalykų turiniui ir dėstymo kokybei, jo iniciatyva pradėtos vykdyti kineziologijos magistrantūros studijos. Katedros mokslinių tyrimų kryptis buvo sietina su studentų ir Kauno miesto gyventojų fizinės būklės ir sveikatos rodiklių koregavimu, taikant individualizuotus ir adekvačius organizmui fizinius krūvius.

Ne vieną kartą padaliny skeitė pavadinimą. Beveik penkis dešimtmečius gyvavusi Fizinio auklėjimo ir sporto medicinos katedra 1998 m. buvo pavadinta Kineziologijos, o nuo 2003 m. – Kineziologijos ir sporto medicinos katedra. Amžių sandūroje dėstytojų gretas papildė jauni, kineziterapijos studijas baigę specialistai: V. Zaveckas, E. Sendžikaitė (dabar – Gurskienė), V. Tamulionytė. Tais pačiais metais katedros vedėjo pareigos patikėtos prof. habil. dr. Alfonsui Vainorui. Profesoriaus A. Vainoro iniciatyva fizinio krūvio poveikis organizmui buvo pradėtas vertinti kompleksiškai ir integraliai, nesiremiant vienos organizmo

sistemos tyrimais. Tuo tikslu reikėjo suburti didesnę dėstytojų kolektyvą, kuris buvo skatinamas vykdyti mokslinius tyrimus, rengti naujų integruotų studijų dalykų programas. Katedroje dėstytojais pradeda dirbti V. Poškaitis, V. Bertašiūtė, sporto medicinos gydytojos – A. Kajėnienė, R. Žumbakytė-Šermukšnienė, kineziterapeutai – L. Šiupšinskas, B. Zachovajevienė, A. Leonaitė-Evans, I. Muntianaitė. Prof. A. Vainoras į kolektyvą pakviečia ir taikomosios matematikos specialistę – K. Berškienę. Per aštuonerius prof. A. Vainoro vadovavimo metus buvo apginta vienuolika daktaro disertacijų, parengta mokomųjų knygų ir kitų metodinių leidinių, aktyviai bendradarbiaujama su KTU Matematikos ir gamtos mokslų fakultetu, Mechatronikos institutu, Sveikatos telematikos mokslo institutu, LSMU Kardiologijos institutu, Kardiologinių tyrimų automatizacijos laboratorija rengiant bendrus mokslo projektus, užmegzti tarptautiniai ryšiai su *HeartMath* institutu (JAV), Mainco Johano Gutenbergo universiteto Sporto institutu (Vokietija), Barselonos INEFC institutu (Ispanija).

2011–2020 m. padalinio vadovo pareigas ėjo ortopedas-traumatologas prof. Rimtautas Gudas. 2012 m. Kineziologijos ir sporto medicinos katedra reorganizuojama į Sporto institutą, o 2019 metais – į Sporto medicinos kliniką. Sporto centras, iki tol buvęs katedros, instituto dalimi, tampa atskiru Universiteto

Kineziologijos ir sporto katedros darbuotojai. Iš kairės: V. Zaveckas, doc. A. Kajėnienė, R. Liachovičius, dr. V. Poškaitis, dr. V. Bertašiūtė, L. Plioplys, dr. K. Poderytė, dr. K. Bačiulienė, doc. G. Šauklys, D. Ašeriškytė, prof. K. Berškienė, V. Bieliūnas, doc. A. Daunoravičienė, prof. A. Vainoras, prof. J. L. Poderys, doc. R. Žumbakytė-Šermukšnienė, dr. Ernesta Gurskienė. 2006 m. *SF archyvas*

padaliniu (vadovas dr. D. Velička). 2015 m. Sporto institutas kartu su Lietuvos sporto medicinos federacija surengė tarptautinę mokslinę konferenciją „Pratimai sveikatai ir reabilitacijai“ („Exercise for health and rehabilitation“), kuri vėliau tapo gražia kasmetine tradicija. 2024 m. ši konferencija vyko jau devintąjį kartą.

Profesoriaus R. Gudo vadovaujamame kolektyve pradėta labiau plėtoti mokslinių tyrimų sritis, susijusi su sporto traumų profilaktika, gydymu ir reabilitacija. Pradėta bendradarbiauti su Lietuvos krepšinio federacija. Kartu su Lietuvos krepšinio federacija kasmet buvo atliekami sporto traumų rizikos veiksmų vertinimai ne tik įvairaus amžiaus Lietuvos vaikinų, merginų, vyrų ir moterų krepšinio rinktinių, bet ir Lietuvos moterų krepšinio lygos komandų sportininkams. Buvo vykdomi tam tikri projektai, pvz., Lietuvos moterų krepšinio lygos sporto traumų ir ligų registras; Krepšininkų žaidybinio efektyvumo analizė po kelio sąnario kremzlės rekonstrukcinių operacijų; Gebėjimas sugrąžinti prieš pažeidimą buvusius sportininkų fizinio aktyvumo lygius po skirtingo diametro priekinio kryžminio raiščio rekonstrukcijų. 2013–2020 m. apginta devynios daktaro disertacijos.

Nuo 2020 m. pavasario, į Sporto medicinos klinikos vadovo pareigas atėjus doc. Renatai Žumbakytei-Šermukšnienei, šalia LSMU Sporto medicinos klinikos

Sporto medicinos klinikos darbuotojai. Iš kairės: dr. V. Poškaitis, doc. A. Kajėnienė, doc. A. Daunoravičienė, prof. L. Šiupšinskas, prof. K. Berškienė, E. Aukštuolytė (dabar – Aukštuolytė-Bačienė), doc. R. Žumbakytė-Šermukšnienė, doc. V. Tamulionytė, prof. A. Vainoras, I. Daunoravičiūtė, dr. V. Bertašiūtė, dr. D. Velička, V. Zaveckas. 2022 m.

Sporto medicinos klinikos nuotr.

įkuriamas LSMU ligoninės Kauno klinikose naujas klinikinis padalinys – Sporto medicinos klinika. Jos tikslas – tapti universitetinio lygio, tarptautinius specialybės standartus atitinkančia klinika, teikiančia visas sporto medicinos paslaugas vaikams ir suaugusiesiems. 2021 m. LSMU Sporto medicinos klinikoje įkuriama Sporto traumų tyrimų laboratorija. Į ją pakviečiami jauni specialistai – vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Agnė Slapšinskaitė-Dackevičienė ir jaunesnioji mokslo darbuotoja Miglė Misiūnienė.

Studijos ir mokslas

Klinika dalyvauja šiose studijų programose:

- Pirmosios pakopos: Burnos higiena, Ergoterapija, Gyvulininkystės technologija, Gyvūnų mokslas, Kineziterapija, Maisto mokslas, Sveikatos psichologija, Veterinarinė maisto sauga, Visuomenės sveikata;
- Antrosios pakopos: Gyvensenos medicina, Išplėstinė slaugos praktika, Slaugos lyderystė, Sveikatinimas ir reabilitacija, Veterinarinė medicina;
- Vientisųjų studijų: Farmacija, Medicina, Odontologija;
- Trečiosios pakopos: Biologijos, Medicinos ir Slaugos krypčių doktorantūra;
- Laipsnio nesuteikiančioje: Sporto medicinos rezidentūra.

Dėstytojai vadovauja bakalauro ir magistro darbų rengimui, dalyvauja naujų studijų programų kūrimo darbo grupėse, rengia vadovėlius, mokomąsias knygas ir metodines priemones.

Vadovės doc. R. Žumbakytės-Šermukšnienės plėtojamų mokslinių tyrimų bei medicinos ir sveikatos specialistų rengimo sritis plečiama, siekiant gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, vykdant visų pakopų ir rezidentūros studijas, profesinės kvalifikacijos tobulinimą, mokslinę ir projektinę veiklas. Tikimasi apimti visas įvairaus amžiaus grupių asmenų ligas, būkles ir traumas, susijusias su bet koku fiziniu krūviu. Fizinio krūvio individualizavimas ir kompleksinis požiūris į procesus, vykstančius fizinio krūvio metu, tampa neatsiejama mokslinių tyrimų ir studijų dalis. Todėl šiuo metu nagrinėjama Sporto medicinos klinikos mokslinė tema yra „Su fiziniu aktyvumu ir sportu susijusių traumų ir ligų profilaktikos, diagnostikos, gydymo ir reabilitacijos tyrimai“ (2022–2026).

Tęsimi pradėti daugiau nei 6 mokslo projektai ir klinikiniai tyrimai, rengiama nauja studijų literatūra, nauja sporto medicinos rezidentūros pakopinių kompetencijų programa, plėtojamas tarptautinis bendradarbiavimas, atliekami moksliniai tyrimai, pvz.: „Jauno amžiaus fiziškai aktyvių asmenų, kuriems atlikta priekinio kryžminio raiščio rekonstrukcija, tolimųjų gydymo rezultatų

įvertinimas“; „Sensomotoriką lavinančių pratimų poveikis sėdimą darbą dirbančių jauno amžiaus asmenų judėjimo funkcijai“; „Aukšto meistriškumo sportininkų ir fiziškai aktyvių žmonių traumų ir ligų sporte LSMU ligoninės Kauno klinikų Sporto medicinos klinikos registras“; „Integruotas aukšto meistriškumo sportininkų, sirgusių COVID-19 infekcija, grįžimo į sportą valdymo algoritmo kūrimas“; „Santykinio energijos trūkumo sindromo sporte (RED – S) tyrimai“.

Tarptautinis bendradarbiavimas ir projektai

Lietuvoje vykdomi projektai: „Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų ir slaugos darbuotojų, prisidedančių prie sergamumo ir mirtingumo nuo pagrindinių neinfekcinių ligų mažinimo, kvalifikacijos kėlimas“, Kvalifikacijos tobulinimo kursai „Sveikatos stiprinimas, sveikos gyvensenos skatinimas, širdies ir kraujagyslių ligų prevencija“. Nr. VP1-1.1-SADM-10-V-01-007. 2009–2014 m.

„Arterinės hipotenzijos epizodų prognozavimo inovacinės sistemos technologinė plėtra“. Nr. VP1-3.1-ŠMM-10-V-02-003. 2013–2015 m.

„Alogeninio kremzlės ir kaulo komplekso transplantacijos poveikis sąnario kremzlės regeneracijai eksperimentiniame kremzlės pažeidimo modelyje (CHONDRO)“. VP1-3.1-ŠMM-07-K-03-078. 2013–2015 m.

„3D mikrostruktūrizuotų ir kolageninių konstrukčių su chondrogeninėmis ląstelėmis sukūrimas ir jų transliacinis panaudojimas kremzlės regeneracijai“. Nr. SEN-20/2015. 2015–2018 m.

„Pažangios ląstelinės terapijos prototipų, skirtų sąnarinės kremzlės ūminių ir lėtinių pažeidimų prevencijai ir gydymui, vystymas (RECART)“. Nr. 01.2.2-CPVA-K-703-02-0011. 2018–2021 m.

Tarptautiniai projektai: „Individualizuota reabilitacija: įkūnijantis judėjimas“ („Individualized rehabilitation: embodying movement“), remiamas Baltijos šalių ir Vokietijos aukštųjų mokyklų biuro per Vokietijos akademinių mainų tarnybą (DAAD) Vokietijos Federacinės Respublikos užsienio reikalų ministerijos lėšomis. 2021-06-01–2021-11-15.

Erasmus+ Jungtinės Karalystės Vūlverhamptono universiteto Erasmus+ Sporto programos projektas „Virtual Advice, Nurturing, Guidance on Universal Action, Research and Development for physical activity and sport engagement: the VANGUARD project“.

Eureka projektas EDFAS „Paskirstyto intelekto funkcinės būklės įvertinimo sistema pagyvenusiems ir neįgaliesiems“. 2008–2012 m.

Eureka ITEA2 projektas GUARANTEE „Angelas sargas išplėstai namų aplinkai“. 2009–2011 m.

INTERREG IVB projektas „ICT for Health – Strengthening social capacities for the utilisation of eHealth technologies in the framework of ageing population“. 2010–2012 m.

„PrimCareIT-Counteracting brain drain and professional isolation of health professionals in remote primary health care (PrimCareIT)“. 2011–2014 m.

Klinikinis tyrimas, skirtas NOVOCART® 3D plus saugumui ir veiksmingumui įvertinti, palyginti su mikrolūžių procedūra, pacientams, turintiems kelio sąnario kremzlės defektų. Nr. AAG-G-H-1202. 2016–2019 m.

Klinika bendradarbiauja su: HeartMath institutu (JAV); Mainco Johano Gutenbergo universiteto Sporto institutu (Vokietija); Seinėjokio taikomųjų mokslų universitetu (Suomija); Flensburgo taikomųjų mokslų universitetu (Vokietija); Skopjė Ss. Kirilo ir Metodijaus universitetu (Makedonija); Barselonos INEFC institutu (Ispanija); Tartu universitetu, Sporto mokslų ir kineziterapijos institutu bei Sporto medicinos ir reabilitacijos klinika (Estija); JAV Olimpiniu treniruočių centru Kolorado Springs'e ir Vienos technologijų universitetu (Austrija).

Taip pat bendradarbiauja su Lietuvos krepšinio federacija, KTU Sveikatos telematikos mokslo institutu ir Matematikos ir gamtos mokslų fakultetu, Mechatronikos institutu bei LSMU gimnazija.

Šiuo metu LSMU Sporto medicinos klinikoje dirba prof. K. Berškienė, prof. R. Gudas, prof. L. Šiupšinskas, doc. A. Daunoravičienė, doc. A. Slapšinskaitė-Dackevičienė, doc. V. Tamulionytė, doc. B. Zachovajevienė, doc. R. Žumbakytė-Šermukšnienė, lekt. dr. V. Bertašiūtė, lekt. dr. E. Gurskienė, lekt. dr. V. Poškaitis, lekt. dr. D. Velička, lekt. V. Zaveckas, asist. E. Aukštuolytė-Bačienė, asist. M. Misiūnienė.

Elgesio medicinos klinika

LSMU Slaugos fakulteto profilinė Elgesio medicinos klinika įsteigta dr. Roberto Bunevičiaus, tuometinio Elgesio medicinos instituto direktoriaus, iniciatyva 2012-09-07 LSMU Elgesio medicinos instituto bazėje, Palangoje. Klinika kurį laiką savo veiklos nevykdė. Tik nuo 2017 m. profilinei klinikai pradėjus vadovauti doc. Narsetai Mickuvienei pradėta aktyvi veikla. Tuo metu buvo įsteigti pedagoginiai etatai, įdarbinti dėstytojai ir pradėta vykdyti pedagoginė ir kita veikla.

LSMU SF Elgesio medicinos klinikos tikslas buvo: organizuoti bei vykdyti ikidiplomines ir podiplomines studijas, psichologinės medicinos, psichoterapijos, klinikinės psichologijos, elgesio medicinos ir kitose Universiteto deleguotose

sirtyse; propaguoti mokslu pagrįstus psichoterapijos ir kitus nemedikamentinius terapijos metodus; organizuoti bei didinti jų prieinamumą specialistams, visuomenei, pacientams; rengti mokslo straipsnius, vadovėlius, mokomąsias knygas ir kitas mokslo ir studijų priemones; dalyvauti mokslo projektuose ir vykdyti mokslinius tyrimus pagal savo kompetenciją, bendradarbiaujant su kitais LSMU padaliniais.

Klinikos veiklos pagrindas buvo mokslo įrodymais pagrįsta kognityvinė ir elgesio terapija (KET), kurią imta plėtoti profilinėje klinikoje. KET yra greičiausiai besivystanti žmogaus gyvenimo kokybės gerinimo sritis, peržengusi srities dalykų – a) psichiatrijos (intervencijos gali būti naudojamos ir kitų medicininių būklių, pirmiausia – lėtinių ligų kontrolei); b) medicinos (intervencijos naudojamos pedagogikoje (labai plačiai), kariuomenėje, versle); c) psichologijos (intervencijos naudojamos socialinėse programose) – veiklos ribas.

Lietuvoje geriausi KET specialistai koncentravosi Elgesio medicinos klinikoje. Per penkerius savo aktyvios veiklos metus LSMU Elgesio medicinos klinika dėjo dideles pastangas populiarindama Lietuvoje įrodymais grįstos psichoterapijos metodikas ir buvo pasiekta, kad KET tapo viena pagrindinių praktikoje taikomų metodų ir Lietuvoje.

Pedagoginė veikla

Klinikoje lietuvių ir anglų kalbomis buvo dėstomi tiek privalomieji, tiek pasirenkamieji dalykai:

1. Sveikatos psichologijos pirmosios pakopos studijose: Elgesio medicina.
 2. Sveikatos psichologijos antrosios pakopos studijose: Sveikatos sutrikimai ir jų psichologiniai aspektai; Psichologinis konsultavimas sveikatos priežiūroje; Elgsena, stresas ir sveikata; Klinikinis psichologinis įvertinimas; Specializacija sveikatos psichologijos srityse (Reabilitacijos psichologija).
 3. Gyvensenos medicinos antrosios pakopos studijos: Psichikos sveikata ir gyvensena; Įsisąmoninimu grįstos kognityvinės ir elgesio terapijos pagrindai; Integruotas požiūris į sveiką senėjimą ir šiuolaikinę senėjimo sutrikimų prevenciją. Elgesio medicinos galimybės.
 4. Baigiamųjų darbų rengimas: vadovaujant klinikos dėstytojams per 5 metus sėkmingai apginta daugiau kaip 30 studentų magistrinių darbų.
- Elgesio medicinos klinika aktyviai vykdė podiplominius mokymus:
1. Įvadinis psichoterapijos kursas (Kognityvioji ir elgesio terapija) (3 600 val.).
 2. Įsisąmoninimu grįstos kognityvinės ir elgesio terapijos pagrindai (160 val.).

Šiuose kursuose buvo aktyvus tarptautinis bendradarbiavimas – dėstė kvies-
tiniai užsienio dėstytojai: prof. Hannah Whitney (JK), (Redingo universiteto,
KET mokymo programos vadovė), prof. Markas Reinecke'as (JAV), (Šiaurės
Vakarų Arktikos (Northwestern) universitetas, Psichologijos skyriaus vadovas,
elgesio mokslų profesorius), dr. Rebecca Crane (JK), (Bangoro universitetas, Psi-
chologijos mokykla).

Per penkerius metus mokymo programose užsienio lektoriai dėstė iš viso
570 akademinių valandų (paskaitos, seminarai, praktikos darbai).

Tarptautiniai projektai

- Vyrų ir moterų socialinių vaidmenų supratimo įvairiose šalyse tyrimas,
„Understanding Men and Women's Communion and Agency Across
Countries“ – tarptautinis projektas, dalyvavo 62 šalys (be finansavimo),
su užsienio bendraautoriais išspausdinti du straipsniai tarptautiniuose
žurnaluose, turinčiuose citavimo indeksą). Vadovė – doc. Narseta Mic-
kuvienė. Šiuo tyrimu siekta išsiaiškinti socialinių vaidmenų supratimą
atsižvelgiant į lytį, pasirinktą studijų programą, šeiminių padėčių, kultūri-
nius ir religinius skirtumus.
- 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo pro-
gramos „Sveikata“ priemonės „Konsultavimo paslaugos asmenims, su-
siduriantiems su emociniais sunkumais (gerovės konsultantai)“ tiesio-
ginio finansavimo projektas „Gerovės konsultantų modelio sukūrimas“,
(260 tūkst. Eur). Vadovė – doc. Narseta Mickuvienė. Projekto tikslas –
parengti ir pritaikyti mokymų programą, kurios metu rengiami labai
motyvuoti specialistai (emocinės gerovės konsultantai, angl. *well-being
advisers*), teikti individualias trumpas, įrodymais pagrįstas, standartizuo-
tas konsultacijas žmonėms, kaip įveikti pirmuosius depresijos ir nerimo
simptomus; sukurti veiksmingą nuolatinį tokių paslaugų teikimo modelį
Lietuvoje. Projektas įgyvendintas ir pirmą kartą Lietuvoje parengti nauji
specialistai – emocinės gerovės konsultantai, įdiegta paslauga visuomenės
sveikatos biuruose bei parengta įstatyminė šių specialistų paslaugų teiki-
mo bazė.

Konferencijos, seminarai

Elgesio medicinos klinika aktyviai organizavo tarptautines ir respublikines
konferencijas, skirtas: medicinos psichologams, psichologams-psichoterapeu-

tams, visų specialybių gydytojams. Vedė seminarus ir praktines dirbtuves klinikų vadovams, įvairių specialybių darbuotojams bei plačiai visuomenei:

- „Įsisąmoninimo psichologija Lietuvoje ir pasaulyje 2021“, organizuota kartu su Lietuvos įsisąmoninimu grįstos psichologijos asociacija. Metinė konferencija, 2021 m.
- „Kognityvinė ir elgesio terapija 2021“, organizuota kartu su Lietuvos kognityvinės ir elgesio terapijos asociacija, 2021 m.
- „Kognityvinė ir elgesio terapija Lietuvoje, pasiekimai ir perspektyvos“, 2020 m.
- „Nuolatinės pastangos įkūnyti sąmoningumą įtampos kupiname gyvenime“, organizuota kartu su Lietuvos įsisąmoninimu grįstos psichologijos asociacija ir Europos asociacija, vienijančia skirtingų Europos šalių dėmesingo įsisąmoninimo asociacijas (EAMBA), 2019 m.
- Įsisąmoninimu grįstos kognityvinės terapijos 10 blokų mokymo kursas Latvijoje, Gruzijoje.
- Įsisąmoninimu grįstos lyderystės 5-ių seminarų ciklas vadovams Vilniuje.
- Įsisąmoninimu grįstos psichologijos seminarai visuomenei ir daugelis kitų renginių.

Klinikos dėstytojai aktyviai dalyvavo tarptautinėse konferencijose Lietuvoje ir užsienyje: pristatė tiek žodinius, tiek stendinius pranešimus apie vykdomas veiklas ir mokslinius tyrimus.

Darbuotojai

Klinikos vadovė – doc. dr. Narseta Mickuvienė (gydytoja endokrinologė, profesorė). Kiti darbuotojai: dr. Julius Neverauskas (gydytojas psichoterapeutas, docentas), dr. Julija Gečaitė (klinikinė psichologė, psichoterapeutė, lektorė), dr. Alicja Juškienė (klinikinė psichologė, psichoterapeutė, lektorė), Lina Bagdonavičienė (psichologė, psichoterapeutė, asistentė), Dovilė Genutytė-Katarskienė (psichologė, psichoterapeutė, asistentė), Giedrė Žalytė (psichologė, psichoterapeutė, asistentė), dr. Nijolė Kažukauskienė (slaugytoja, asistentė).

2022 m. birželio mėn. LSMU tarybos sprendimu Elgesio medicinos klinika buvo likviduota.

Vaikų reabilitacijos klinika

Klinika įkurta 2014 m., klinikos vadovė iki 2024 m. vasario mėn. buvo prof. Audronė Prasauskienė. Šiuo metu klinikai vadovauja doc. Indrė Bakanienė.

Klinikos tikslas – Lietuvos vaikų sveikatos gerinimas. Klinika organizuoja studijas, mokslinius tyrimus ir sveikatos priežiūros darbą; rengia specialybių ir specializacijų studijų planus, dėstomų dalykų programas; organizuoja specialistų tobulinimą ir perkvalifikavimą; rengia mokslo straipsnius, vadovėlius, mokomąsias knygas ir kitas mokslo ir studijų priemones.

Vaikų reabilitacijos klinika turi dvi doktorantes: kineziterapeutę Redą Pikutienę, kineziterapeutę Kristiną Zalanskienę.

Studijos ir mokslas

Klinikos darbuotojai dalyvauja studijų programose:

1. Pirmosios pakopos (bakalauro) „Ergoterapijos“ studijų programoje lietuvų ir anglų kalbomis dėstomas dalykas „Vaikų, turinčių sveikatos sutrikimų, ergoterapija“.

2. Antrosios pakopos (magistro) studijų programoje „Sveikatinimas ir reabilitacija“ dėstomas dalykas „Vaikų reabilitacija“, jungtinėje programoje su Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultetu „Dailės terapija“ ir Visuomenės sveikatos fakulteto studijų programoje „Sveikatos psichologija“.

Dalyvauja rezidentūros programose: šeimos gydytojų, vaikų ir paauglių psichiatrių, fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojų, vaikų ligų gydytojų.

Vaikų reabilitacijos klinika turi parengusi šias podiplominio kvalifikacijos tobulinimosi programas:

- Autizmas: šiuolaikiniai diagnostikos ir terapijos metodai 30 vaikų kalbos, kalbėjimo, valgymo sutrikimų diagnostika ir šalinimas 36 val. Botulino toksino terapija vaikų spastiškumo ir distonijos gydymui 36 val.
- Paliatyvioji pagalba. Paliatyviosios pagalbos teikimo ypatumai vaikams ir paaugliams 36 val.
- Socialinė pediatrija. Įvadinė dalis 638 val.

Klinikinė veikla

Vaikų reabilitacijos klinikoje sutrikusios raidos ir funkciją praradusiems vaikams teikiamos paslaugos: ankstyvosios reabilitacijos; medicininės reabilitacijos; paliatyviosios pagalbos.

Mokslinė veikla

Vykdomi tyrimai: „Cerebrinio paralyžiaus epidemiologija“ (dakt. Reda Pikutienė) ir „Telemedicinos naudojimas didelę raidos sutrikimo riziką turinčių vaikų ankstyvojoje reabilitacijoje“ (dakt. Kristina Zalanskienė).

Vykdomas projektas: „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas psichikos, elgesio ar raidos sutrikimų turintiems bei rizikų grupių vaikams“ metodinių rekomendacijų ruošimas.

Vaikų reabilitacijos klinikoje vykdomi moksliniai darbai, susiję su normalia ir sutrikusia vaiko vystymosi raida.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Vaikų reabilitacijos klinika dalyvauja tarptautiniuose mokslo projektuose: (šiuo metu) *SUCCES_Supporting success for all* (S).

Darbuotojai

Klinikos vadovė – doc. Indrė Bakanienė. Kiti darbuotojai: Vitalija Gresevičienė (lektorė / gydytoja vaikų neurologė), Jonas Andreikėnas (lektorius / gydytojas vaikų neurologas), Ivanas Gavriljevas (lektorius / vaikų ligų gydytojas), Kotryna Ramanauskienė (lektorė / medicinos psichologė), Judita Rinkevičienė

Vaikų reabilitacijos ligoninei „Lopšelis“ – Kauno „Rotary“ dovanos.

Pirma iš kairės – ligoninės vadovė doc. Indrė Bakanienė,

kiti – Kauno „Rotary“ klubo nariai. 2019 m.

Nuotrauka iš savaitraščio „Ave vita“. 2019 m. rugsėjo 27 d., Nr. 30, p. 7

(lektorė / dailės terapeutė), Irma Gaidienė (lektorė / ergoterapeutė), Alma Dapševičienė (lektorė / ergoterapeutė), Justina Minelgienė (lektorė / ergoterapeutė), Giedrė Šležienė (lektorė / ergoterapeutė), Asta Kilienė (lektorė / logoterapeutė), Aušra Šlečkienė (lektorė / logoterapeutė-spec. pedagogė), Vaida Vasiliauskienė (lektorė / kineziterapeutė), Žydrūnė Inčiūrienė (studijų administratorė).

ISTORINIAI IŠŠŪKIAI KURIANT SLAUGOS STUDIJAS

Pirmaisiais SF egzistavimo metais didžiausi sunkumai – nebuvo dėstytojų, turinčių aukštąjį universitetinį slaugytojo išsilavinimą, trūko slaugos vadovėlių lietuvių kalba. Visi dėstytojai buvo gydytojai. Dauguma naujų disciplinų Lietuvoje pradėta dėstyti pirmą kartą, todėl nuolat buvo kviečiami dėstytojai iš užsienio. Pirmoji dėstytoja Veronika Leadbeater atvyko iš Škotijos Neipyro universiteto. 1993 metais ji dėstė slaugos procesą, slaugos filosofiją, slaugos pagrindus ir slaugos modulį pagal N. Roper – pagrindines slaugos disciplinas. Kitų metų pavasarį šias disciplinas dėstė Sigrid Watt, taip pat iš Neipyro universiteto.

1994 m. rudenį atvyko svečiai iš Danijos Odenso slaugos kolegijos – dėstytojos Lisbeth Larsen ir Gunvor Mogensen. Jos skaitė paskaitas ir vedė seminarus apie F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, N. Nodding slaugos modulius. Tistedo (Thisted, Danija) slaugos kolegijos dėstytojos Mai-Britt Nielsen ir Inge Rasmussen dėstė Europos slaugos istoriją, bendrąją etiką ir bendravimą. Vėliau šias disciplinas pradėjo dėstyti pirmosios ir antrosios laidų Fakulteto absolventės.

1994 m., baigus pirmajai laidai, Fakulteto dekanas turėjo vilties, kad absolventės taps dėstytojomis. Gera anglų kalbą mokančiai Zitai Masiulytei-Lothian (Škotija) Sveikatos mokslų kolegijos rektorė Patricia Peattie pusės metų studijoms išrūpino stipendiją, kad grįžusi taptų dėstytoja. Tačiau Z. Masiulytė ir toliau pasiliko užsienyje. Tada pradėjo dirbti pirmosios laidos absolventė Jolanta Toliušienė. Kaip puiki organizatorė ji vėliau buvo pakviesta eiti LSMU ligoninės Kauno klinikų direktoriaus pavaduotojo slaugai pareigas.

Po metų pradėjo dėstyti antrosios laidos absolventės: Vilma Emužienė, Rasa Lipovskienė ir pirmosios laidos absolventė Birutė Baliulevičiūtė bei Daiva Kriukelytė.

Nesant kam dėstyti administravimą, iš Kauno technologijos universiteto buvo kviečiamas doc. Eugenijus Bagdonas. Docentas kartu su bendradarbe doc. L. Rapoliene išleido vadovėlį „Administravimo principai“ (E. Bagdonas, L. Rapolienė.

Administravimo principai: vadovėlis. Kauno technologijos universitetas. – Kaunas: Technologija, 1996, 206 p.).

Nemažai metų (1992–1998) kokybiškai organizuoti slaugos studijas padėjo Liuleo (Lulea) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegija (rektorė Lillemor Karlstrom, tarptautinių ryšių koordinatorė Gerd Andersson, Švedija). Kolegijos dėstytojos – Ingall Nordstrom, Gerd Andersson, Eva Numan, Kerstin Öhrling – skaitė paskaitas ir vadovavo seminarams. Temos: sveikatos priežiūros politika, intensyvioji terapinė slauga, vaikų slauga ir akušerinės slauga. Monika Fredriksson ir Daina Dagis vadovavo praktikos darbams „Ergonomija slaugoje“. Kolegijos administracija savo studentus siūsdavo praktikai į Universiteto klinikas – pasidalyti patyrimu, kaip yra slaugomi ligoniniai Švedijoje ir, kartu bendraujant su Universiteto slaugytojais, išmokyti juos anglų kalbos (žr. sk. *Prisiminimai laiko delnuose*).

1995 m. birželio mėnesį atvyko delegacija iš (Prancūzija) Reno (Rennes) nacionalinio visuomenės sveikatos mokyklos: J. Arditi, M. Sacco, Vicar, C. Brial, A. Bidan, F. Leclercg, E. Wickquart. Svečiai Slaugos fakulteto studentams ir klinikose dirbantiems slaugytojams-administratoriams skaitė paskaitas ir vadovavo seminarams apie sveikatos apsaugos sistemas, valdymą ir slaugos organizavimą. Pageidavo, kad bakalauro programose, tobulinimosi kursuose ir antrosios pakopos studijose būtų dėstoma vadyba, pasiūlė steigti respublikinį sveikatos priežiūros vadybos studijų centrą (A. Šeškevičius. *Respublikinis sveikatos priežiūros vadybos kolokviumas Dzūkijos sostinėje. „Ave vita“. 1999 m. gegužės 5 d., Nr. 17 (1372), p. 6*).

Atsiliepė JAV lietuvių slaugos dėstytojos. Doc. dr. Laima Karosas 1995 m. sausio mėnesį kartu su Ann Maria slaugos kolegijos dėstytojais (Masačusetso valstijos, JAV) organizavo vienos savaitės praktinį seminarą. Tokie praktiški seminarai vyko kelerius metus. Ji vėliau daug metų skaitė paskaitas Fakulteto studentams, vadovavo seminarams, buvo doktorantės O. Riklikienės (šiuo metu – profesorės) neformali mokslinio darbo konsultantė. Moksliniai ryšiai su Laima Karosas nenutrūkę iki šiol – su Kvinipeko universitetu pasirašyta Erasmus+ mobilumo sutartis, pagal kurią vyksta intensyvūs dėstytojų mainai.

1995 m. kovo–gegužės mėnesiais Mičigano universiteto Slaugos fakulteto prof. Violeta H. Barkauskas SF ir VU skaitė paskaitas ir vadovavo praktikos darbams tema „Bendruomenės slauga“.

1996 m. Klivlando šv. Gertrūdės kolegijos (JAV) slaugos profesorė Rauda Gelažis skaitė psichiatrinės slaugos paskaitas ir vedė seminarus. Padovanojo vadovėlių „Psichiatrinė slauga“.

1996–1997 m. Ouklando (*Oakland*, JAV) universiteto slaugos dėstytoja Ramunė Mikaila skaitė paskaitas ir vadovavo seminarams „Bendravimas. Bendravimo psichologija“. KMA bibliotekai padovanojo slaugos vadovėlių.

1998 m. mokyklų slaugytoja Aldona Paukštelis (Florida, JAV) skaitė paskaitas ir vadovavo praktikos darbams „Slaugytojo darbas vidurinėje mokykloje“. Taip pat KMU bibliotekai padovanojo slaugos vadovėlių.

Daug metų pasiaukojamai dirbo Linšiopingo (Švedija) universiteto dėstytojai Margareta Beierholm (1938–2004) ir Staffanas Pellingas. Studentai šiuos dėstytojus labai gerbė ir mylėjo už profesionalumą ir nuoširdumą. Jie kartu su tarptautinių programų koordinatorė Ann-Christine Persson bei dekane Evy Beattie parengė bendradarbiavimo projektą, kurio tikslas – padėti jauniems, pradedantiems dėstytojams tobulinti paskaitų ir seminarų turinius bei pedagogikos metodus. Nemažai Fakulteto dėstytojų stažavosi Linšiopingo universitete. 2004 m. SF doktorantės J. Demskytė, A. Vaškelytė, J. Gulbinienė, J. Toliušienė ir Podiplominių studijų centro programų koordinatorė O. Baltikauskaitė (O. Vitkūnienė) dalyvavo Linšiopingo (Švedija) universiteto doktorantūros studijose, išmoko taikyti kokybinio tyrimo metodus, dėstytoja prof. A. C. Ek. Projekto koordinatorė – Margareta Beierholm.

Gana anksti pasirodė pirmieji vadovėliai lietuvių kalba, versti iš danų ir anglų kalbų: Anne Vesterdal. *Sveikatos priežiūra ir ligonių slauga*. Slaugos vadovėlis. Charbdė. 1996 m. p. 235 ir Nancy Roper, Winifred W. Logan, Alisa J. Tierney. *Slaugos pagrindai. Nuo gyvenimo modelio iki slaugos modelio*. Elada. 1996 m., p. 682 vertimus ir leidybą finansavo Danijos slaugytojų asociacija (organizavo Lise Kaalund-Jørgensen). Šiais vadovėliais aprūpino Universiteto ir kolegijų bibliotekas. Studentams mokytis tapo lengviau.

Trečias vadovėlis buvo verstas iš norvegų kalbos: Hollbjorg Almas. *Klinikinė slauga*. Vertėja Rita Paičienė. Charibdė. Vilnius, 1999 m., I T, (521 p.), II T., (966 p.). Leidybą organizavo Kopenhagos (*Herlev*) slaugos kolegija, finansavo Danijos sveikatos apsaugos ministerija. Vadovėlis skirtas slaugos studentams ir praktikams.

Slaugos ir rūpybos katedros darbuotojai pirmąją mokomąją knygą išleido 2000 m. (A. Šeškevičius, D. Kriukelytė, R. Lipovskienė, V. Bulikaitė, B. Baliulevičiūtė. *Injekcijos. Infuzijos. Spaustuvė: UAB „Dalių dizainas“*. Kaunas. 2000 m. 66 p.).

Būta ir daugiau iššūkių

Daugėjant studijų programų, didėjant studentų skaičiui, SF išgyveno organizacinius sunkumus – trūko auditorijų. Slaugos ir rūpybos katedra Universiteto

klinikų centrinio korpuso trečiajame aukšte turėjo vieną auditoriją ir vieną kambarį dėstytojams. Trūkstant patalpų, siekiant priartinti studijas prie praktikos, 2000 m. dekanas kreipėsi į Kauno Raudonojo Kryžiaus palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninę (direktorė Stanislava Jancevičienė). Universitetas ir ligoninė pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Ligoninė suteikė šešias patalpas: katedros vedėjui, dėstytojams ir keturias auditorijas. Buvo patenkinti visi: palengvėjo darbas ligoninės kolektyvui, nes studentai čia atliko praktiką. Pagaliau Fakultetas turėjo pakankamai auditorijų ir puikų, draugišką ligoninės kolektyvą. Buvo tik vienas nepatogumas – toli nuo centro ir nepatogus susisiekimas. Direktorius pavaduotojo ūkio reikalams Adolfo Stankevičiaus ir direktorės pavaduotojos slaugai Dailios Keliauskaitės rūpesčiu, miesto autobusas užsukdavo ir į ligoninės kiemą.

Kauno Raudonojo Kryžiaus palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje studijos vyko 8 metus, kol Fakultetas gavo patalpą Universiteto Mokomajame laboratoriniame korpuse šeštajame aukšte.

2003 m. pradėjus slaugos pirmosios pakopos neakivaizdines studijas, skirtas medicinos mokyklai baigusiams absolventams, Fakulteto dekanas doc. A. Šeškevičius kreipėsi į Kauno miesto klinikinės ligoninės administraciją (Laisvės al. Nr. 17). Direktorius Juozas Skirmantas Paukštys (1950–2008) geranoriškai sutiko sename korpuse skirti penkias patalpas. Šiose patalpose paskaitos vyko iki 2020 metų.

Pradžią buvo sunki, trūko mokymo priemonių. Dekanas kreipėsi į Fakulteto draugus užsienyje. Atsiliepė suomiai. Devynis projektorius 1994 m. padovanojo Espo (*Espoo*, Suomija) sveikatos ir socialinių mokslų kolegija (direktorė K. Luka, tarptautinių ryšių koordinatorė L. Forsman). Tai pirmieji projektoriai Universitete. Fakulteto dėstytojai džiaugėsi galėdami naujoviškai (tuo laiku) kokybiškai įgyvendinti mokymo procesą. Kompiuterių dar nebuvo.

Pirmąjį naudotą kompiuterį ir adatinį spausdintuvą 1995 m. padovanojo Liuleo (*Lulea*) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegija. Vėliau, 1997 m., Danijos slaugytojų asociacija padovanojo naują kompiuterį ir spausdintuvą. Tai buvo pirmieji kompiuteriai. Darbas palengvėjo.

Šalyje plačiai diskutavo: *Kokia turėtų būti slaugytojų mokymo sistema?* Slaugytojų draugijos ir medicinos mokyklų kolektyvai teigė, kad užtenka tik 3,5 m. medicinos mokyklų išsilavinimo. Tam pritarė ir Danijos slaugytojų asociacija. Fakulteto administracija ir dėstytojai susitiko su pasipriešinimu ir universitetinių studijų ignoravimu. Universiteto studentai praktikoje patirdavo patyčias ir pažeminimą, pvz., liepdavo išvalyti ligonių spinteles arba atlikti kitą nekvalifikuotą

darbą, o medicinos mokyklų studentus paskirdavo atlikti injekcijas, infuzijas. Ligoninių administracija nepriimdavo dirbti universitetą baigusių slaugytojų, tyčiodavosi: „Galiu įdarbinti tik valytoja“ (absolventės J. Šuminienės prisiminimai). Tai buvo taip pat nemaži iššūkiai. Todėl praktikos vadovais iš pradžių teko skirti Fakulteto dėstytojus – gydytojus, kurie palankiai vertino universitetinį mokymą.

Sveikatos apsaugos ministerija ilgai vilkino įsakymo dėl diplomuotų slaugytojų (bakalaurų) įdarbinimo ir didesnio atlyginimo koeficiento įvedimo išleidimą, nors kiekvienais metais duodavo užsakymą parengti 20–30 slaugos bakalaurų. 1994 m. KMA rektoriui prof. V. Grabauskui atkakliai reikalaujant, tuometinis sveikatos apsaugos ministras prof. Jurgis Brėdikis (SAM ministru dirbo 1993–1994) išleido įsakymą, kurio pagrindu sveikatos priežiūros institucijose buvo galima steigti naujus diplomuotų (bakaluro) slaugytojų etatus, turinčius didesnę pareiginę algos koeficientą. Universitetas stengėsi užtarti absolventus ir kovoti su biurokratiu pasipriešinimu.

Medicinos mokyklos reikalavo, kad Universitetas nepriimtų vidurines mokyklas baigusių studentų ir universitetuose vyktų tik antrosios arba trečiosios pakopos studijos, t. y. magistrantūros ir doktorantūros. Slaugytojų organizacijos ir šešios medicinos mokyklos pasitelkė žiniasklaidą: televiziją, radiją. Vyko audringos diskusijos. 1993–1998 m. šios institucijos ypač atvirai siekė, kad Švietimo ir mokslo ministerija sustabdytų universitetines slaugos studijas. Pagrindinis jų motyvas – Lietuvai universitetinių slaugos studijų nereikia, slaugytojas negali būti bakalauras arba magistras ir juo labiau – slaugos mokslų daktaras, teigė, kad pakanka medicinos mokyklų mokymo.

Posėdžiai vyko Vilniaus medicinos mokykloje, kuri tuo metu buvo pagrindinė institucija kuriant naują (Danijos modelis) bendrosios praktikos slaugytojo mokymo programą. Vadovavo konsultantai iš Danijos (vadovė Lise Kaalund-Jørgensen). Universiteto administracija suvokė, kad tokį prieštaraimą sukėlė konkurencijos baimė.

Naujasis Universiteto Fakultetas nepasidavė, atkakliai dirbo, ėjo tiesiausi keliu į pripažinimą ir studijų kokybę. Danijos slaugytojų asociacijos atstovai, matydami tokį atkaklų Fakulteto siekį tęsti pradėtą darbą, pasiūlė padėti studijų programą priartinti prie Europinio lygio. 1997–1998 m. dekanas A. Šeškevičius ir svečiai iš Kopenhagos slaugos ir radiologijos kolegijos – dėstytojas Jensas Bydamas ir Lise Kaalund-Jørgensen – padėjo parengti naują bendrosios praktikos slaugytojų studijų programą ir planą modulinio principu. Daug dirbta su dėstytojais, aiškinant jų dėstomo dalyko tikslą, uždavinius, kaip organizuoti paskaitas,

seminarus, praktikos darbus. Mokymas modulinio metodu pradėtas įgyvendinti 1998 m. rugsėjo 1 d. Tai buvo pažanga. Studentams šis metodas patiko.

Pasipriešinimas sumažėjo.

Laikas daug pakeitė. Šešios medicinos mokyklos 2012 m. tapo kolegijomis, daug Universiteto absolventų dirba kolegijose dėstytojais, su Universitetu dalijasi vadovėliais, organizuoja bendras konferencijas, priklauso toms pačioms slaugytojų organizacijoms: LSSO (pirmoji prezidentė A. Čiočienė vadovavo 1992–2008 m., vėliau D. Margelienė 2008–2020; nuo 2020 m. A. Volodkaitė), Lietuvos slaugytojų vadovų sąjungos prezidentė doc. D. Zagurskienė.

SF tapo šalyje vadovaujančiuoju pagrindiniu slaugos studijų centru, pripažintu užsienyje.

TRADICIJOS IR ŠVENTĖS

Slaugos fakulteto tradicijos yra labai branginamos dėstytojų ir studentų. Joms puoselėti ir išlaikyti skiriamas didelis dėmesys. Tradicijos padeda atsiskleisti studentų kūrybiškumui ir meniniams jų gebėjimams, sušildo studentų ir dėstytojų santykius, įtvirtina studentų tapatybę, savimone, didina pasididžiavimą savo universitetu ir suteikia didelį saviraiškos bei bendradarbiavimo džiaugsmą.

Rugsėjo pirmąją švenčia visi LSMU fakultetai. Pirmakursiams – įspūdinga ir džiaugsminga diena, nes tai labai reikšmingas posūkis jų gyvenime. Dar vienas laiptelis siekiant savo tikslo įgyti svajojamą specialybę – diena, kai ilgai puoselėta svajonė tampa realybe. Nuoširdžios rektoriaus ir dekanų kalbos padrąsina pirmakursius nesuklupti ištikus pirmiesiems sunkumams ir pasitikėti savo jėgomis. Jau daug metų Universitetas organizuoja ypatingą šventę mieste: Universiteto bendruomenės eiseną per Laisvės alėją, kuri sulaukia daug dėmesio iš praeivių, miestelėnų. 2022 m., minint Lietuvos universiteto šimtmetį, Rugsėjo pirmosios šventinėje eisenoje žengė ir kartu šventėje dalyvavo LSMU, KTU ir VDU akademinės bendruomenės.

Pirmojo kurso **studentų krikštynos**. Tai – smagi tradicinė šventė ne tik pirmakursiams, bet ir jų organizatoriams. Šią linksmą šventę Universiteto visų fakultetų studentai švenčia spalio pabaigoje. Organizuoja Studentų atstovybės nariai – vyresniųjų kursų studentai. Susirinkimuose jie tariasi, kokias užduotis turės atlikti pirmakursiai, kas juos koordinuos, svarsto, kokia turėtų būti renginio tema.

Iš pradžių pirmakursiai pasveikinami, suskirstomi į grupes ir išlydimi vykdyti užduočių. Išbandoma fizinė pirmakursių ištvermė, humoro jausmas, aktoriniai gebėjimai – ar teisingai atsakė į klausimus?

Įveikę visas kliūtis pirmojo kurso studentai „pasižada būti ištikimi savo Fakultetui, mylėti ir gerbti dėstytojus ir vyresniųjų kursų studentus.“ Pos šios iškilmingos akimirkos „nulinukai“ tampa tikraisiais fuksais.

Baigus antrąją kursą švenčiamas studijų įpusėjimas – mediumas. Tai linksmą studentų šventę, daug juoko ir išmonės. Studentai parengia programą su humoristinėmis sentencijomis. Kad studijų įpusėjimas būtų visiškai įteisintas ir būtų

Pirmakursių krikštytos „Sunkus kelias į fuksus“. SF archyvas

užtikrinta, kad esi vertas šios garbės, reikia išlaikyti papildomą „egzaminą“. Egzaminuoja „rūsti“ komisija, t. y. persirengę studentai, egzaminuoja klausimai taiklūs ir humoristiniai, dažnai parodijuoja dėstytojus, dekaną. Egzaminas būna ne tik „teorinis“. Dar reikia imituoti, suvaidinti epizodą arba įvykį, kuris atsitiko per dvejų metų studijas.

Paskutinė paskaita. Šią tradiciją SF studentai perėmė iš Medicinos, Odontologijos, Farmacijos fakultetų. Vyksta pasibaigus studijoms, kai belieka ginti baigiamąjį bakalauro darbą. Studentai į paskutinę paskaitą kviečia visus dėstytojus, atsineša taures, ant kurių išgraviruota data, vieną taure padovanoja dekanui. Šventė vyksta iškilmingai pagrindinėje auditorijoje. Paskutinę paskaitą skaityti kviečiamas dekanas. Kūrybingi ir linksmai nusiteikę studentai su dėstytojais ir bendramoksliais dalijasi smagiais prisiminimais, kiti – dėstytojus gaudena nuoširdžiai pasakytais padėkos žodžiais. Paskutinė paskaita – tai metas, kai studentai gali artimai sakyti padėką dėstytojams ir baigiamųjų darbų vadovams.

Bakalauro, magistro diplomų įteikimas. Tai iškilmingas Universiteto senato posėdis, dalyvaujant rektorato, Senato, Tarybos nariams, svečiams, fakultetų dėstytojams, absolventų artimiesiems. Absolventai slaugytojai pasižada laikytis PSO slaugytojo priesaikoje pasakytų vertybių. Sakomos prasmingos kalbos, padėkos, palinkėjimai. Jau daug metų studentai puošiasi togomis, kepurėmis su kutais.

Pirmosios slaugos studijų studentų laidos paskutinė paskaita.
Centre dekanas, prof. A. Šeškevičius. 2007 m. *SF archyvas*

Gavę diplomą kutą permeta į dešinę pusę – vadinasi, jau esu bakalauras arba magistras. Ši šventė nuo 2012 m. metų organizuojama visiems Fakulteto absolventams „Žalgirio“ arenoje – tiems, kurie studijas baigia birželio mėnesį.

Trys Karaliai. Kaip Slaugos fakultete gimė ši šventė? Istorija paprasta. Trijų Karalių šventė sausio 6 d. labai populiari Šveicarijoje prancūziškai kalbančiųjų šeimose. Prof. A. Šeškevičiaus senelio brolis – VDU Lietuvos istorijos profesorius Ignas Jonynas (1884–1954) – tarpukariu

dirbo Jungtinių Tautų Organizacijoje Lietuvos atstovu Ženevoje, kur stebėjo šią šventę. Sugrįžęs į Lietuvą perdavė šią gražią tradiciją savo šeimai. Švėsdavo profesoriaus dukra Lietuvos nusipelnusi mokytoja Birutė Jonynaitė-Andrejevienė (1922–1998), pas kurią dažnai lankydavosi ir studentavimo metu gyveno prof. A. Šeškevičius. Tai gi šią šventę Fakultetas pradėjo švęsti nuo 1998 m. Trijų Karalių dieną į Slaugos ir rūpybos katedrą rinkdavosi Fakulteto absolventai. Atsineša didžiulį, būtinai aguoninį, tortą, į kurį, niekam nematant, įdedama moneta. Tačiau kaip trys karaliai be karalienės ir rūmų diduomenės palydos? Iš pradžių rengiamas žinomos pasakos motyvais sugalvotas trumpas romantinis spektaklis-žaidimas arba varžybos. Žaidėjai meta

LSMU absolventėms iškilmingai įteikti diplomai: pagaliau esame diplomuotos specialistės! *Nuotrauka iš savaitraščio „Ave vita“. 2019 m. liepos 5 d., Nr. 26, p. 1*

burtus, kam būti ginklanešiais, rūmų freilinomis, pelenėmis, raudonkepuraitėmis, riteriais ar nykštukais. Tada reikia atlikti užduotis: suvaidinti epizodą iš pasakos, padainuoti, atminti mįslės arba pantomima pavaizduoti, pvz., medį ir paukščius, vėją ir malūną, arba sušokti didžiųjų gulbių šokį. Surengiamos varžybos, pvz., gulbės plunksnos nešimo estafetė ir kt. Karaliaus rūmų išrinkta komisija įvertina geriausiai pasirodžiusius dalyvius. Laimėtojai pirmieji turi teisę paragauti karalienės torto. Kam tenka torto gabaliukas su moneta, tas tais metais tampa karaliumi ar karaliene. Karalienė pagerbiama – ant galvos uždėjus karūną, karalienė pasodinama į sostą, už karalienę keliama šampano taurė. Po metų išrinktoji karalienė kepa vėl aguoninį tortą, parengia karališko sosto perdavimo kalbą. Visi absolventai labai mėgsta šią šventę ir gausiai susirenka.

Slaugos fakulteto Trijų karalių šventė. Karališkosios fiestos ceremonmeisteris prof. A. Šeškevičius. 2010 m. *Asmeninio archyvo nuotr.*

Slaugos fakulteto Trijų Karalių šventė. Pirmoje eilėje iš kairės: G. Stankevičienė, R. Pilkauskienė, V. Rastenienė, R. Markauskienė, karalienė J. Kazlauskienė, A. Vancavičienė, prof. A. Šeškevičius, <...>, J. Kalasauskienė, V. Bulikaitė, dr. J. Gulbinienė. Antroje eilėje: J. Demskytė, doc. A. Blaževičienė, <...>, R. Petraškienė, R. Zunkienė, D. Meištavičiūtė, L. Klezienė, J. Platukytė, R. Urkienė, L. Laurs. Trečioje eilėje: dr. D. Kriukelytė, prof. J. Macijauskienė, <...>, <...>, V. Raškelienė, dr. A. Vaškelytė, <...>, <...>. 2010 m. *SF archyvas*

Mokslo metų užbaigimo šventė. Švenčiama birželio pabaigoje, pakviečiami Fakulteto dėstytojai ir administratoriai. Ne Universiteto aplinkoje surengiama įdomi paskaita, pranešimas, praturtinantys bendrąsias kompetencijas ar žinias. Vyksta sporto varžybos, žaidimai, koncertai (žr. sk. *Praeito laiko ženklai*).

Universiteto mokslo metų pabaigtuvių šventė. Sporto varžybų pagrindinės Rektoriaus taurės Slaugos fakulteto laimėtojai. Iš kairės: prof. A. Šeškevičius, doc. J. Samėnienė, rektorius prof. R. Žaliūnas, dr. D. Kriukelytė, dr. J. Gulbinienė, dr. A. Vaškelytė, doc. L. Šiupšinskas, prof. J. Macijauskienė, kancleris prof. V. Grabauskas, A. Lekauskaitė, R. Markauskienė. Kirkšnovės sodyba, Raseinių raj. 2006 m. *SF archyvas*

Slaugos fakulteto mokslo metų pabaigtuvių šventė. Iš kairės: doc. J. Samėnienė, <...>, R. Markauskienė, dr. D. Kriukelytė, V. Bulikaitė, dr. O. Kučikienė, dr. G. Kavaliauskienė, dr. V. Grigaliūnienė, dr. L. Spirgienė, prof. A. Šeškevičius, T. Bardauskas, svečiai iš Turkijos. Antroje eilėje: doc. L. Šiupšinskas, doc. R. Kerpė. Trakų raj. Padvariškių km. „Viltoma“ sodyba. 2011 m. birželio 22 d. *SF archyvas*

Šv. Dievo Jonas yra Slaugos fakulteto globėjas, tad šios dienos minėjimas (kovo 8 d.) prasideda Universiteto klinikų evangelisto Šv. Luko koplyčioje šv. Mišiomis ir baigiasi agape. Kartais šventė organizuojama kitose bažnyčiose ar vienuolynuose, pvz., Pažaislio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčioje aukojamos šv. Mišios, o agapė vyksta šv. Kazimiero kongregacijos edukacijos auditorijoje.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje paminėta LSMU SF globėjo Šv. Dievo Jono diena. *SF archyvas*

Minint Tarptautinę slaugytojų dieną, surengta mokslinė praktinė konferencija „Slaugos studijų, mokslo ir praktikos integracija: sveikata – žmogaus teisė“.

Pirmoje eilėje iš kairės: doc. A. Blaževičienė, prof. R. Jurkevičius, R. Vainienė, prof. A. Veryga, prof. J. Macijauskienė, dr. V. Raškelienė, prof. J. Newland (JAV), dr. J. Gulbinienė. 2018 m.

Nuotrauka iš savaitraščio „Ave vita“. 2018 m. gegužės 11 d., Nr. 19, p. 3

Kiekvienais metais gegužės 12 d. iškilmingai švenčiama **Tarptautinė slaugytojų diena**. Universitete Respublikinę slaugytojų konferenciją organizuoja slaugytojų asociacijos, LSMU ligoninės Kauno klinikų administracija, Fakulteto administracija ir dėstytojai. Dalyvauja pranešėjai kviestiniai profesoriai ir slaugytojų asociacijų nariai.

Tarptautinės slaugytojų dienos paminėjimas. Universiteto klinikų generalinis direktorius prof. R. Jurkevičius slaugytojas apdovanojo padėkos raštais.
Nuotrauka iš savaitraščio „Ave vita“. 2021 m. gegužės 14 d., Nr. 15, p. 4

Prof. A. Šeškevičius (ilgametis Lietuvos paliatyvosios medicinos draugijos prezidentas) kartu su draugijos nariais spalio pirmąjį šeštadienį organizuodavo **PSO paliatyvosios pagalbos dienos** minėjimą. Vyksta respublikinė konferencija, o vakare 21.00 val. daugelyje miestų geltona spalva apšviečiamos rotušės ar savivaldybių pastatai (saulėgrąžos žiedas yra PSO paliatyvosios pagalbos simbolis, t. y. geltona – vilties spalva). Sekmadienį šv. Mišios aukojamos už sunkiai sergančius ligonius, jų artimuosius ir paliatyvosios pagalbos medikus. Po pamaldų – klasikinės muzikos koncertas.

Paminėta Pasaulinė paliatyviosios pagalbos diena Kauno šv. Mykolo arkangelo (Igulos) bažnyčioje. Pirmoje eilėje iš kairės: vargonininkė J. Bujanovaitė, operos solistė R. Vaicekauskaitė, draugijos prezidentas, prof. A. Šeškevičius, W. Howe (JK), <...>, dr. I. Poniškaitienė, prof. V. M. Čigrijienė, I. Danielienė, <...>, J. Buterlevičiūtė, V. Bakutienė, J. Demskytė, R. Kabašinskienė, Antroje eilėje: aktorius P. Venslovas, <...>, <...>, Č. Zvicevičius, L. Ražukienė, <...>, P. Danielius.

2010 m. spalio 10 d. *SF archyvas*

Nuo 2015 m. studentų mokslinės draugijos Ergoterapeutų būrelio nariai spalio 27 d. mini **Pasaulinę ergoterapeutų dieną**. Vyksta konferencija, susitikimai su visuomene. Renginio metu Laisvės alėjoje ir Kauno savivaldybės priegose praeiviai gali išbandyti pagalbines priemones, padedančias ligoniui vėl įsiliesti į kasdienę veiklą, tapti savarankiškam ir nepriklausomam, sugrįžti į visavertį gyvenimą.

Minima ir Pasaulinė kineziterapeutų diena – rugsėjo 8-oji.

Populiarūs tapo reguliarūs popietiniai pašnekesiai su studentais ir dėstytojais. Su užsienio studentais organizuojamos jų šalių kultūros dienos.

Absolventai švenčia Universiteto baigimo jubiliejus: dešimt, penkiolikos metų ir kt. Jubiliejines šventes organizuoja patys absolventai. Didžiausias įspūdis – susitikimai su savo ilgai nematytais draugais, pasidalijimas gyvenimo patirtimi, pasiekta karjera. Šventėje dalyvauja buvę rektoriai, dekanai ir dėstytojai.

Universiteto ergoterapeutai pirmą kartą paminėjo Pasaulinę ergoterapijos dieną. Iš kairės: dr. S. Mingaila, E. Endzelytė, doc. D. Petruševičienė, J. Nalivaikaitė. *SF archyvas*

Švenčiame Pasaulinę ergoterapijos dieną.
Stovi: iš kairės pirmas doc. S. Mingaila, ketvirta – doc. D. Petruševičienė.
Dešinėje pirmą stovi prof. J. Macijauskienė. 2016 m. *SF archyvas*

Pasaulinė kineziterapijos diena: konferencija ir klinikinė praktika.
Centre prof. R. Gosselinkas (Belgija), kiti – dėstytojai ir studentai.
Nuotrauka iš savaitraščio „Ave vita“. 2019 m. rugsėjo 13 d., Nr. 28, p. 2

Religines šventes – šv. Velykas, šv. Kalėdas ir kalendorines šventes Naujuosius metus, Užgavėnes – švenčia atskirai Fakulteto padaliniai. Pažymi šias šventes iškilmingu susėdimu už vieno stalo – kaip viena šeima. Tai **bendrystės šventės**.

PRISIMINIMAI LAIKO DELNUOSE

Kelią įveikia einantys

Slaugos fakultetas jau švenčia trisdešimt metų sukaktį. Per šį laikotarpį Fakultetas labai išaugo, tapo populiarius, vertinamas ne tik Lietuvoje, bet ir toli už jos ribų, užmegzti platūs tarptautiniai ryšiai. Sukaupta patirtis leidžia manyti, kad einama teisingu keliu.

Sukakties proga norisi suprasti ir įvertinti atliktus darbus, įveiktus sunkumus. Tad pravartu atsigręžti atgal, į pradžią, sugrįžti į Sovietų Sąjungoje aštuoniasdešimtaisiais prasidėjusią pertvarką, kuri veikė visų žmonių sąmonę. Medicinos seserys, įpratusios susitaikyti su savo vaidmeniu sveikatos priežiūros sistemoje, jau tuo metu panoro išsiveržti iš tokio vergovinio modelio. Pradėjo kurtis medicinos seserų organizacijos. 1986–1987 metais, kai grįžau iš darbo Pasaulio sveikatos organizacijoje, į mane kreipėsi Respublikinės Kauno klinikinės ligoninės vyriausioji sesuo Janina Ivaškevičienė, norėdama iš pirmų lūpų išgirsti apie medicinos seserų darbą tarptautiniu mastu.

Mokomojo-laboratorinio korpuso Simpoziumų salėje, kur buvo, regis, susirinkusios vyresniosios medicinos seserys, vardijau problemas, su kuriomis susiduria medicinos seserys. Pasakojau, kaip jų darbas vertinamas Vakarų Europos šalyse ir apskritai plačiajame pasaulyje. Namų problemos man buvo žinomos, nes nemažai laiko dirbau klinikinėje medicinoje. Kita vertus, grįžus iš darbo PSO, kur pasauliniu mastu teko koordinuoti lėtinių ligų problemų sprendimo programą, kitoks požiūris į medicinos sesers darbą dar labiau išsiplėtė. Lėtinių ligų kilmė lemia ilgalaikį ir nuolatinį kontaktą tarp sveikatos priežiūros personalo ir pacientų. Laiko dažniausiai gydytojui ir trūksta.

Mūsų sveikatos sistemoje jau tada atsirado bandymas pažiūrėti į medicinos sesers darbą ne kaip į gydytojo tarnaitės, bet kaip į aktyvaus ir labai svarbaus sveikatos sistemos dalyvio darbą. Lietuvoje vykdomoje PSO integruotos lėtinių ligų profilaktikos programoje svarbus vaidmuo teko medicinos seserų darbui.

Mano mokytojai slaugą taip pat laikė labai svarbiu veiksmu, nulemiančiu pasveikimą. Pvz., prof. Telesforas Šiurkus (1908–1974) dažnai sakydavo:

„Chirurgas išoperavo, ir jo darbas lyg ir baigtas, o paskui viską „ištraukia“ medicinos sesuo.“

Aktyviai medicinos sesers veiklai visoje sveikatos sistemoje buvo pakankamai vietos, tiktai sistema tuo metu buvo kažkokia rigidiška. Tai buvo būdinga visai didelei šaliai, kuri vadinosi Sovietų Sąjunga. Todėl tarptautinė patirtis, planuojant universitetines slaugos studijas, buvo ypač svarbi. Susitikime agitavau medicinos seseris studijuoti kalbas, nes nemokant kalbų neįmanoma pasisemti tarptautinės patirties, aktyviai jungtis į savo organizacijas, galvoti apie tobulėjimą.

Džiaugiuosi, kad tasai bendras tam tikras laisvėjimas pasiekė mūsų tuometės institucijos administraciją ir buvo priimtas sprendimas Medicinos fakultete įsteigti Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyrių. Jį kuruoti buvo pavesta doc. Stasiui Gendviliui. Docentas studijavo Rytų Vokietijos, Lenkijos patirtį, važiavo į Baltijos šalių aukštųjų medicinos mokyklų atstovų pasitarimą. Tuometės administracijos atstovai šiuo tikslu važiavo į Rygą. Bendros pozicijos tarp Baltijos šalių nebuvo pasiekta, diskusija užsitęsė. Pirmosios studentės į Kauno medicinos akademiją buvo priimtos tik 1990 m.

Buvo visiškai aišku, kad, norėdami savo sveikatos priežiūros sistemą kurti ir plėtoti pagal europietiškus standartus, šalia tradicinių trijų fakultetų privalome įkurti Slaugos bei Visuomenės sveikatos fakultetus. Kai buvau išrinktas rektoriumi, ėmiausi daryti aktyvią įtaką šitam labai sudėtingam procesui. Ir Slaugos, ir Visuomenės sveikatos fakultetų kūrimas buvo sutiktas su dideliu pasipriešinimu. Ko gero, didesnio pasipriešinimo sulaukė Slaugos fakultetas.

Doc. S. Gendvilis buvo labai užsiėmęs įvairiausiomis tarptautinėmis pareigomis. Tikrai džiaugiuosi, kad, pasitarę su tuometine studijų prorektore prof. Nijole Misiūniene, dekanu paskyrėme doc. Arvydą Šeškevičių. Tada dar nebuvo dekanų rinkimų procedūros, paskui jis jau buvo išrinktas.

Doc. A. Šeškevičių pažinojau nuo akademiko Zigmo Januškevičiaus (1911–1984) vadovavimo laikų – drauge dirbome kuriamos vientisinės išeminės širdies ligos kontrolės programos skirtingose atkarpose. Buvo visiškai aišku, kad šis žmogus – sąžiningas, moka susitelkti, bendrauti su žmonėmis. Bendrauti reiškia ne tik turėti savo nuomonę, bet ir girdėti, ką sako kiti. Ta diskusija turi būti profesionali, gerbiant abipuses nuomones, ieškant optimalių sprendimų. Doc. A. Šeškevičius šią Dievo dovaną turi.

Kuriant Fakultetą, teko įveikti nesupratimą, įvairaus lygio pasipriešinimą. Nežinau, kiek tuometės akademijos struktūroje, bendruomenėje buvo palaikančių ne tik europietišką specialistų rengimo dvasią, bet netgi ir naują terminiją. Reikėjo

nugalėti siaubingiausią pasipriešinimą, šią profesiją įvardijant kaip slaugos profesiją. Tiesioginė prasmė iš anglų kalbos vertimo yra slauga. Iki šiol niekaip negaliu suprasti, kodėl buvo nenorima šito priimti. Tas pat laukė įteisinant šią kryptį kaip mokslo kryptį. Reikėjo gerokai įtikinėti mūsų centrinės valdžios struktūras, kad terminijoje turi atsirasti savarankiška slaugos mokslo kryptis. Kiekvienai smulkmenai reikėjo skirti daugiau laiko nei tam reikėjo, o tuo metu buvo galima daryti kitus darbus. Visur susidūrėme su žmoniu, kurie tradiciškai suvokė ir siekė išlaikyti tokį medicinos sesers vaidmenį, siaubingu pasipriešinimu: jau funkcionavusių medicinos seserų organizacijų, pačių medicinos seserų, administracijos, gydytojų, vienos ir kitos ministerijos. Atrodė tiesiog nepramušama: buvo tyčiojamasi, įtraukta visuomenė, medicinos seserys, kurios nenori būti slaugėmis, nes tai jas žemina... Ir visa tai turėjo atlaikyti jaunas dekanas doc. A. Šeškevičius.

Dirbtinius nesupratimo, nesuvokimo nulemtus barjerus pasisėkė įveikti, ir inauguravome Slaugos fakultetą su aiškia jo misija. Kai kam ji dar ilgai nebuvo aiški, o specialistai dar turėjo išsikovoti sau vietą po saule pačioje sistemoje.

Kodėl mums pavyko tą sunkų mūšį laimėti?

Todėl, kad iš pat pradžių tai darėme atvirai, skaidriai, diegdami tarptautinius standartus, į talką pasikvietę tarptautinę bendruomenę. Vertėtų prisiminti Lietuvos išeivijos indėlį. Ji turėjo ilgametę patirtį ir daug funkcionuojančių mechanizmų, kaip puoselėti lietuvių kalbą, kultūrą, tradicijas. Europos lygmeniu vyko Europos lietuviškų studijų savaitės, kurias organizuodavo tam tikrose šalyse gyvenančios lietuvių išeivijos bendruomenės. Pamenu, iš Švedijos Geteborgo universiteto man paskambino prof. Edvardas Varnauskas (1923–2014). Žymus to meto kardiologas anuomet turbūt įėjo į pirmąją Europos kardiologijos penketuką pagal kompetenciją, turėjo pripažinimą, tarptautinį vardą, koordinavo labai svarbią PSO studiją apie konservatyvųjį ir chirurginį išeminės širdies ligos gydymo palyginimą. Prof. Edvardas Varnauskas pranešė, kad Gotlande vyks 36-oji Europos lietuviškų studijų savaitė. Profesorius kalbėjo, kad kaip įprasta, bus skaitomi pranešimai apie kovą už Lietuvos reikalą, už lietuvių kalbos išlikimą. Kartu paminėjo, kad Lietuva išliks dar ir todėl, kad joje gyvena lietuviai, kurių sveikatos problemas taip pat reikia spręsti vadovaujantis tarptautiniais standartais. Manęs paprašė Gotlande padaryti pranešimą apie jų sveikatą. Tuomet, 1989-ųjų rugpjūčio 6 dieną, 36-osios Europos lietuvių studijų savaitės metu buvo pasirašytas Gotlando komunikatas dėl Nepriklausomybės siekio. Vėliau kolegos kalbėjo, būtų buvę gražu Lietuvos gydytojų vardu, kaip sąjungos viceprezidentui, pasirašyti ir man. Tačiau aš tokių įgaliojimų neturėjau, be to, komunikatą pasirašė politikai.

Gotlande sutikau ir Ireną Lukoševičienę (1924–2006), socialinio darbo medicinoje magistrę iš Kanados. Ji teiravosi, kaip Lietuvoje organizuojama sveikatos priežiūra, kokia yra vienos ar kitos kategorijos sveikatos profesionalo, ne vien gydytojo, vieta. Mums buvo lengva kalbėtis, nes dirbdamas PSO aš su tuo susidurdavau kasdien, šitos koncepcijos man buvo artimos. Problema – tokie specialistai pas mus nebuvo rengiami. Prasidėjo diskusija. Prof. E. Varnauskas kalbėjo, kad netgi Gotlando saloje vasaros metu daug lenkų studentų. Nemaža dalis jų dirba ligoninėse. Ir palatas tvarko, ir mato, kaip sistema organizuota kitoje valstybėje. Jaunam žmogui tai praplečia akiratį. Profesorius klausė, ar mes nenorėtume pabandyti ir savo studentų atsiųsti, aš su malonumu sutikau.

Tada dar vadovavau Centrinei mokslo tyrimo laboratorijai, tačiau sugrįžęs doc. Limui Kupčinskui pasiūliau parašyti laiškus į Švedijos ligonines ir pasiūlyti mūsų studentus. Užsienio politikai Lietuvos poziciją tada vertino atsargiai, netgi kvietė būti atsargesniems, bet žmonės, plačioji visuomenė labai domėjosi Lietuvoje vykstančiais procesais ir jiems pritarė.

Apskritai manau, kad akademiniame pasaulyje dirbantys žmonės randa būdų bendrauti. Jie nuoširdesni, juos jungia profesinis noras pagelbėti. Sveikatos profesiją daugiausia renkasi žmonės, kviečiami pašaukimo. Ši profesija iš ją pasirinkusiųjų daug pareikalauja tiek studijų, tiek ir profesinės veiklos metu. Apmaudu ir nesuprantama, kodėl jos įvaizdis šiandien įnirtingai griaujamas. Mediko darbas sunkus, siaubingai sudėtingas, reikalaujantis pasiaukojimo. Jei kartais pervargę medikai ir pasako ką nors ne taip, reikėtų įsigilinti, kodėl. Be abejo, kiekvienoje profesijoje pasitaiko ne į koją einančių, kaip ir tarp kunigų, tarp žurnalistų.

Dar būdami SSRS, į visas Švedijos didžiąsias ligonines parašėme gal porą šimtų laiškų. Žinoma, pagelbėjo prof. E. Varnauskas. Niekada neturėjęs jokio užnugario, siekęs, kad ir kiti vadovautųsi savo jėgomis, stengiausi, kad ir tarptautiniu lygmeniu suvoktų lietuvių iš tiesų esant darbščia tauta. Nenorėdamas, kad mūsų studentai būtų išlaikytiniai, parašiau, kad jie galėtų prisidurti prie išlaikymo dirbdami ligoninėse nekvalifikuotą darbą.

Atėjo ne tiek daug atsakymų. Įdomiausia, kad pirmasis sureagavo Liuleo (Lulea) universitetas iš Bodeno provincijos Šiaurės Švedijoje. Jie rašė esą susidomėję, norėtų mus aplankyti. Buvau tik išrinktas rektoriumi, parašiau kvietimus. Atvykus delegacijai, ne iš karto supratau, kodėl jie kalba taip atsargiai. Vėliau tiesiai buvau paklaustas, kodėl noriu, kad mūsų studentai būtų įdarbinti. Paaiškinau, kad jie neturi būti išlaikytiniai, turi užsidirbti. Delegacijos nariai bandė išsiaiškinti, ar mes sutinkame, kad ligoninė padengtų visas išlaidas. Paaiškėjo, kad yra

paprasta kliūtis, dėl kurios didžioji dalis ligoninių ir neatsakė į laiškus. Švedijoje darbo įstatymas labai griežtas, darbo vietas gina įstatymas. Todėl įdarbinti užsieniečių yra sudėtinga problema. Atsakiau, kad džiaugiamės pasiūlytu variantu, studentus siunčiame kad ir rytoj.

Į Liuleo (*Lulea*) technologijos universitetą vyko mūsų delegacija, tuometinė Medicinos fakulteto prodekanė doc. Angelija Valančiūtė, dekanas doc. Arvydas Šeškevičius, tarptautinių ryšių koordinatorius dr. Žilvinas Padaiga. Faktiškai pats glaudžiausias ryšys su Bodeno ligonine užsimezgė tarp slaugos specialistų. Jie bendradarbiavo, skaitė paskaitas, įvairiuose renginiuose darė pranešimus.

Malonu prisiminti, kaip pirmą kartą teko atstovauti Lietuvai nacionaliniu lygmeniu dar esant SSRS-je. Vykdam tarptautinę PSO programą „Europos sveikatos regionai“, sveikatos politiką buvo bandoma formuoti subnacionaliniu lygmeniu. Pirmasis programos dalyvių pasitarimas turėjo įvykti Šveicarijoje, Luganoje. Pasiūliau, kad į ją pakviestų pirmąjį Lietuvos sveikatos apsaugos ministrą. Įdomiau sia, kad pakvietė, nors dar nebuvo tarptautinio pripažinimo, dar įėjome į SSRS ir mūsų sveikatos politikos plėtrą buvo galima vertinti tik subnacionaliu lygmeniu. Tačiau rugsėjo 25–26 dienomis, savaitė po pučo Maskvoje, kai vyko steigiamasis renginys, PSO posėdyje mes atstovavome jau nebe subnacionaliniam, o nacionaliniam lygmeniui. Pirmą kartą su ministru Juozu Oleku, atstovaudami Lietuvai, sėdėjome prie lentelės su mūsų šalies pavadinimu.

PSO programa „Europos sveikatos regionai“ buvo skirta sveikatos politikos plėtros reikmėms subnacionaliniu lygmeniu. PSO programos koordinatore dr. A. Ritsatakis, kuri ir toliau mums labai padėjo, pasiūlė sukurti tarpregioninę trijų Baltijos šalių grupę. Jei pasisektų susitarti, Lietuva, kuri laiką koordinuodama šios grupės veiklą, galėtų atstovauti ne subnacionaliniam, o tarpregioniniam lygmeniui, nes tada trys Baltijos šalys Europoje buvo suvokiamos kaip regionas. Tuo metu Baltijos šalys daug geriau suprato viena kitą nei dabar. Abiejų šalių ministrai pasiūlymą noriai priėmė, nes turėjome didelį įdirbį PSO, buvome vertinami. Taip Lietuva tapo šios programos Baltijos regiono koordinatore – sveikatos politikos formavimo procese slaugai teko jai priklausantis vaidmuo.

Dalyvaudami lėtinųjų ligų strategijos plėtros programoje, užmezgėme ryšius su vienu iš moderniausių Švedijoje Linšopingo universitetu, kuris pirmasis įdiegė sveikatos mokslų probleminį mokymą. Šituos ryšius išplėtėme iki slaugos.

Toliau mūsų kontaktai iš Skandinavijos išplito į Jungtinę Karalystę, Škotiją. Pabandėme parašyti laiškus į Daniją, mūsų svarbų ilgalaikį rėmėją, jau nekar-todami studentų įdarbinimo „klaidos“. Iš karto iš Danijos ligoninių sulaukėme

lavinos atsakymų: važiuokit, studentus mielai priimsime, viską dengiame, tik kelionę susiorganizuokite.

Pirmoji grupė buvo sudaryta iš 30–40 studentų, daugiausia medikų. Kai kurie iš jų vėliau pradėjo mokytis danų kalbą, mat, plečiantis ryšiams buvome įvedę danų kalbos kursą. Ta grupė padarė didžiulį įspūdį Danijos partneriams. Prisiėmimu, prieš išvykdami dauguma suėjo į rektoriaus kabinetą. Jaunimas nedrąsus, tarptautiniai ryšiai nebuvo tokie laisvi. Aš jų nemoralizavau, tik paprasčiau prisiminti, kad jie atstovauja ne vien sau, o kartu ir savo *Alma mater*, savo šaliai, į kurią šiandien žiūri visas pasaulis.

Bendravimas, ypač jaunimo pasirodymas Danijoje, sužavėjo tuometę šios šalies sveikatos apsaugos ministrę, kuri net nežinojo, kad šalyje yra tiek Lietuvos studentų. Visus juos ministrė sukvietė į Bornholmo salą, surengė konferenciją ir žavėjosi, kad mūsų medikai studentai tiek daug išmano. Man tai buvo labai malonu. Užsimezgė tiesioginis bendradarbiavimas su kai kuriomis grafystėmis, ligoninėmis. Bendradarbiavimas slaugos srityje buvo ypač vaisingas.

Visai kitos nuostatos, kitoks požiūris į slaugos studijų ir mokslo plėtrą buvo Lietuvoje. Sulaukėme nesupratimo, skundų. Bandžiau įrodinėti, siūliau iškviesti tarptautinius ekspertus. Po jų vizito buvo nurodyta leisti plėtoti slaugos mokslą. Ekspertus stebino skleidžiama dezinformacija.

Slaugos sektoriaus vadovė PSO Europos regione Aina Powket-Henesy glaudžiai bendravo su ten dirbančia mūsų atstove dr. Aušra Šačkute. Kartais į nesibai giančius puolimus atsakydavau: informaciją teiks PSO. Skambindavau į Kopenhagą, prašydavau atsiųsti raštus. Buvo prieita iki to, kad PSO į mūsų Sveikatos apsaugos ministeriją parašė auklėjamąjį raštą. Tokių pasipriešinimo pavyzdžių buvo daugybė. Jie tik rodo, kaip buvo sudėtinga siekti tarptautinio standarto.

1994 m. Slaugos fakultetą baigė pirmoji laida. Dekano A. Šeškevičiaus pastangomis iš anksto buvo rūpinamasi jų įdarbinimo problemomis, kalbamasi su gydymo įstaigų vadovais. Jau buvo pasiekta tam tikrų susitarimų. Ir vėl aki-brokštas – Sveikatos apsaugos ministerijos sprendimu mūsų absolventams nutarta mokėti atlyginimus nuo pradinio lygmens. Tokį elgesį sunku suvokti. Ir vėl teko kovoti. Ne argumentai paveikė, o pažadas sukelti triukšmą per visą Lietuvą, paskelbiant, kad sveikatos apsaugos ministras pažeidinėja Lietuvos Respublikos įstatymą, nurodantį, kokio lygio atlyginimo minimumas taikomas specialistams, turintiems universitetinį išsilavinimą.

Slaugos fakultetą kūrėme palaipsniui. Visada laikiausi pozicijos, kad negalima sustoti vietoje, keistis verčia mokslo pažanga. Universitetas eina europietišku

keliu, kelio atgal nėra. Aiški administracijos pozicija ir palaikymas ne viską galėjo išspręsti. Dar 1989 m., atkūrus Lietuvos gydytojų sąjungą, viešai kalbėjau, kad būtina tuometines aukštesniąsias medicinos mokyklas susieti su universitetais, nes beviltingai atsiliksime. Jei norime europietiskai plėtoti savo sveikatos sistemą, turime matyti konkrečią svarbios sveikatos profesijos – medicinos sesers (tuometine terminija) – vietą. Bandėme kviesti Kauno aukštesniosios medicinos mokyklos medikus bendradarbiauti, bet jie į kalbas nesileido, nors direktorius argumentų paneigti tai, kuo aš bandžiau jį įtikinti, neturėjo.

Mūsų akademinė nuostata buvo tokia: pirma, turime rengti specialistus pagal Europoje pripažintą modelį; antra, įteisiname ne tik studijų programas, bet ir studijų ir mokslo kryptį ir įregistruojame ją Lietuvoje nustatyta tvarka, tai ir padarėme; trečia, kurdami Fakultetą, rengdami studijų programas ir žvelgdami į ateitį kviečiamės tarptautinius ekspertus; ketvirta, turėdami aiškų tikslą, bandomė įtikinti kolegijas, kad ir jos eitų tuo pačiu keliu, planuodamos prisijungimą prie universitetų. Abiem ministerijoms netgi siūliau padaryti išimtį Vilniaus ir Kauno aukštesniosioms medicinos mokykloms, kur yra sveikatos mokslų universitetai. Šis žingsnis galėjo padėti įtikinti kolegijas šlietis prie universitetų, kad būtų išlaikytas ryšys ir studijų programų tęstinumas tarp dviejų egzistuojančių struktūrų.

Realybėje buvo prieita iki absurdo: kumščiu daužoma, reikalaujama, kad mes neturime priimti net turinčiųjų medicinos sesers diplomą. Vėliau – kad jokia būdu negalime priimti studijuoti po vidurinės mokyklos baigimo. Vėliau – dar geriau: kad privalėtume po vienų metų studijų universitete išduoti bakalauro diplomus medicinos seserims, baigusioms aukštesniąsias mokyklas.

Kauno aukštesniosios medicinos mokyklos (2001 m. tapo Kauno kolegijos Sveikatos ir socialinių mokslų centru) direktoriui aiškinau, jog niekur nėra taip, kad vienus metus universitete pasimokę studentai gautų universiteto diplomą. Galėtume kalbėtis apie studijų perimamumą, bet tada turėtume akredituoti kolegijos programas. Mane įtikinėjo, kad jos akredituotos, net tarptautiniu mastu. Priminus, kad dėstytojus taip pat reikėtų akredituoti, jei kalbame apie perimamumą, nes, išduodami Universiteto diplomą, laiduojame už periodą, kurį šie studentai praleidžia kolegijoje, su kolegijomis taip ir nesusitarėme. Tiesa, buvo atvažiavęs Šiaulių kolegijos direktorius, prašėsi priimami į Universiteto struktūrą. Tačiau tai buvo sudėtinga daryti, kai tokia Kauno kolegijos pozicija. Keista, Vakarų Europoje laikoma garbe susieti medicinos kolegijas su universitetais, o pas mus buvo stengiamasi atsiriboti, procesai diametraliai priešingi.

Slaugytojų renginiuose ugnį turėjo atlaikyti pirmasis dekanas doc. A. Šeškevičius.

Tokia laikysena labai stebino tarptautinius ekspertus, dėstytojus, pirmiausia Ireną Lukoševičienę, kuri nepaprastai daug prisidėjo prie Slaugos fakulteto kūrimo. Su ja labai lengvai vieni kitus supratome, jos parama buvo didelė, pas mus praleido labai daug laiko. Ji yra pirmoji, kuri, įvertinus jos pastangas, buvo išrinkta tuo metu dar Akademijos garbės profesore.

Pamažu jauname Slaugos fakultete atsirado daug naujų programų. Dalį naujų disciplinų dėstė dėstytojai iš VDU, KTU, užsieniečiai. Atsirado dalykų, kurie tuo metu negalėjo tilpti viename fakultete, nes darbų buvo daugiau nei fiziškai buvo galima aprėpti. Todėl jų įgyvendinimas prasidėjo Visuomenės sveikatos fakultete, o paskui jie buvo perkelti į Slaugos.

Vienas iš tikrai svarbių žingsnių buvo Slaugos ir rūpybos katedros įkūrimas (pirmasis vedėjas doc. A. Šeškevičius). Konceptualiai buvo svarbu, kad augtų būtent šitos studijų ir mokslo krypties profesionalai, kurie ir dėstyti ateinančiai slaugytojų kartai. Sovietmečiu to daryti net nebuvo bandoma. Medicinos mokyklose daugiausia dėstė gydytojai, mažai išmanantys praktinės slaugos problemas. Tokį modelį norėjo ir toliau formuoti valdininkai Vilniuje. Tačiau Kauno medicinos universitete strategija iš pat pradžių buvo aiški: mes organizuojame bakalauro, magistro studijas, doktorantūrą. Šiandien turime gabių doktorantų ir jau apsigynusių daktaro disertacijas, ir besirengiančių tuoj pat gintis. Planavome tiek Slaugos, tiek Visuomenės sveikatos fakultetuose išauginti mokslininkus, pedagogus, kurie nuo pat pirmų kursų rengiasi šiai specialybei ir galėtų palaipsniui perimti dėstymą.

Maniau, būtina, kad KMU tiek Slaugos, tiek Visuomenės sveikatos fakultetus baigiantieji gautų tvirtą biomedicinos mokslų pagrindą. Tos nuomonės nepakeičiau. Be to, šitose plačiose kryptyse būtina specializacija, nes neįmanoma visko aprėpti, ir tai ypač ryšku slaugoje. Klinikinė slauga gerokai skiriasi chirurgijos, reanimacijos, vaikų ar akušerijos palatose. Kiekviename etape padeda papildomi dalykai: ergoterapija, kineziterapija.

Daug dalykų buvo suplanuota iš pat pradžių, tačiau negali padaryti visko iš karto. Užregistravę šią studijų ir mokslo programą, nuosekliai dirbame. Beje, Universiteto strateginės plėtros vizija buvo aiški nuo pat pradžių. Reikėjo grąžinti aukštąsias medicinos studijas į Europos universitetinį modelį: studijas, mokslą ir medicinos praktiką integruoti į bendrą sistemą. Įdomu, kad Bolonijos deklaracija, kurioje toks kelias numatytas, priimta gerokai vėliau, o mes jau turime daugiau nei dešimties metų patirties. Universitetas šia prasme Europos mastu tikrai gana

pažangus. Kitas klausimas, kad mūsų bazė, mūsų ekonominė situacija neleido tų dalykų daryti daug greičiau. Tačiau conceptualiai mes aplenkėme laiką, aplenkėme daug turtingų Europos šalių. Turime, ko siekėme, mūsų specialistai vertinami visos Europos mastu.

Istorija ir bėdos, su kuriomis susidūrėme, pamažu pasimiršamos. Tikrai džiaugiuosi, kad doc. A. Šeškevičius sutiko balotiruotis dekanu pareigoms antrajai kadencijai. Prieš rinkimus (antrajai kadencijai) jam buvo kilę abejonių, nes esą savo jau padarė. Prisimenu, mano nuomonės paklausė rektorius. Tada neabejodamas pasakiau: ne, dekanas negali dabar sustoti, turi darbus tęsti, nors dekaną gerai supratau. Po pirmosios savo kadencijos taip pat galvojau, kad padariau, ką norėjau, dabar tegul daro kiti.

Švenčiame Slaugos fakulteto jubiliejų. Vizijos, strategijos, veiksmų plano turėjimas, kaip ir reikalauja vadybos ir valdymo menas, – neatsižvelgiant į sudėtingas ekonomines sąlygas, nestabilią politinę situaciją, kuri darė įtaką ne vien mūsų institucijos, bet ir Lietuvos gyvenimui, – padėjo ir povandeninius akmenis, ir sroves apeiti, padėjo išlikti flagmanu medicinos studijų, mokslo ir praktikos srityje.

Universitete gimė ir įgyvendinta daug įdomių dalykų. Plačiąja prasme mūsų parengtiems specialistams nesunku įsidarbinti bet kur, nes jie parengti pagal Europos standartus. Jei Lietuva įvairiais požiūriais jų negerbs, t. y. nebus tinkamai atlyginama už jų kompetenciją, sunkų ir sudėtingą darbą, ir neretai pasitaikantis tyčiojimasis, jie išvyks. Esu viešai pasakęs, kad jaunesnės kartos emigraciją lemia ne vien finansiniai dalykai. Kai bus siekiama sudaryti normalias sąlygas dirbti, vertinamas sunkus darbas, aukštinamas, o ne žeminamas, profesinis prestižas, iškilęs didžiulis emigracijos pavojus tikrai sumažės.

Slaugos fakultetas – bendrų pastangų rezultatas. Džiaugiuosi, kad akademinėje bendruomenėje visą laiką buvo šios problemos svarbą suvokiančių, palaikančių žmonių. Neturint pritarimo tokioje sudėtingoje struktūroje, koks yra Universitetas, neįmanoma įgyvendinti reikšmingų pokyčių. Didžiuojusi šita institucija, jos darbai. Jie atlikti ne vieno žmogaus pastangomis, o komandos ir, be jokios abejonės, palaikant bendruomenei.

Kelią įveikia einantys. Sukakties proga Slaugos fakultetui linkiu sėkmės, linkiu nesustoti ir toliau žengti pažangos keliu. Žaviuosi buvusio dekanu prof. Arvydo Šeškevičiaus iniciatyva išleisti leidinį, apžvelgti Fakulteto istoriją. Įsivaizduoju, kad jam tie metai nebuvo lengvi.

Prof. Vilius Jonas Grabauskas, buvęs LSMU rektorius emeritas

Pažangą apibrėžia nuveikti darbai ir jų vertė

Atlikome didžiulį darbą. Vyko intensyvios diskusijos, pasitarimai. Naudingas buvo bendradarbiavimas su Lietuvos medicinos seserų sąjungos pirmininke Ona Mitaliene. Dalyvavome Rygoje vykusiame Baltijos šalių pasitarime. Tuo metu jau galėjome pasimokyti iš latvių, kurie buvo daugiau šia kryptimi nuveikę.

Ilgai užtruko įvairūs derinimai, kūrėme programas. Atlaikėme nihilistinę požiūrį, kritiką. Pagaliau ryžomės ir 1990 m. priėmėme pirmąsias studentes į Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyrių prie Medicinos fakulteto. Tokio profilio specialistus mes pirmieji pradėjome rengti. Studijuoti buvo priimami tik medicinos mokyklų absolventai. Tais pačiais metais į Medicinos fakultetą buvo priimti ir pirmieji studentai užsieniečiai.

1992 m. skyrius buvo pavadintas Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu fakultetu ir tęsė darbą. Pavadinimo pakeitimas tai nėra naujo fakulteto įsteigimas. Tų pačių metų vasario 1 d. jo dekanu paskirtas prof. Arvydas Šeškevičius, kuris, mano nuomone, idealiai tiko šioms pareigoms. Tie, kurie jį pasirinko, pasielgė įžvalgiai. Galima nusilenkti prof. Arvydui Šeškevičiui, kuris tobulino, plėtojo programas, Fakultetą pakėlė į šiuolaikinį lygį. Daug širdies įdėjo doc. Stasys Gendvilis, svarūs jo atlikti darbai, nuopelnai Fakultetui. Ypač pradiniu laikotarpiu.

Slaugos bakalaurai garsina Universitetą, kelia prestižą ir, manau, ras darbo vietą. Jie – išprusę medikai. Jų darbas yra gydymas slauga. Gydymas rūpesčiu, širdimi, parodant ligoniui, kad jis yra vertybė, sušildant jį jausmais, širdimi. Ligonis dažniausiai nėra gražus ir fiziškai, ir savo dvasia. Slaugos specialistas nemalonius pojūčius turi užgniaužti savy, nesureikšminti. Sergantis žmogus jam negali nusižeboti. Be to, reikia turėti nemažai žinių. Ko per trumpą laiką nepastebi gydytojas, daugiau bendraudamas su ligoniu, pastebi slaugytojas. Jis padeda nustatyti diagnozę, parinkti gydymą. Tik pasišventusieji gali dirbti šį darbą. Visai medicinai svarbus terminas „gydymo menas“, slaugytojams ypač svarbus dar ir pašaukimas. Manau, kad tokie yra Slaugos fakulteto absolventai.

Fakultetas užėmė tinkamą vietą Universiteto struktūroje, jo absolventus palankiai įvertino visuomenė. Ligoninės, sveikatos priežiūros įstaigos šiandien be jų jau sunkiai įsivaizduoja savo gyvavimą.

Prof. Antanas Praškevičius (1934–2022), buvęs KMI rektorius

Aplenkėme laiką

Slaugos fakulteto sukūrimas buvo istorinis įvykis. To meto administracija žvelgė toli į ateitį ir suvokė būtent šio Kauno medicinos universiteto padalinio svarbą. Slaugos studijų programų įdiegimas Kauno medicinos akademijoje, vėliau 1999 m. – Slaugos fakulteto įsteigimas suteikė naują postūmį slaugos studijoms, mokslui ir praktikai.

Per trisdešimt Nepriklausomybės metų Slaugos fakultetas užaugo, subrendo, susiformavo. Įdiegtos studijų programos, įtvirtintos modernios studijų struktūros ir formos, nuolat atnaujinamas studijų turinys, išplėtota Fakulteto integracija į tarptautinius akademinius tinklus ir sukurta moderni Slaugos fakulteto infrastruktūra.

Džiugu, kad aplenkėme laiką ir to meto Universiteto ir Fakulteto vadovai padarė tai, kuo šiandien didžiuojamės.

Galiu tvirtai pasakyti, kad Slaugos fakultetas turi puikias perspektyvas. Aki-vaizdi yra studijų programų plėtra, kooperavimasis ir konkurencingumas su kitais mūsų šalies ir Europos universitetų fakultetais. Tačiau, manau, svarbiausia, kad parengiami aukštos kvalifikacijos specialistai ir jie neabejotinai gali konkuruoti Lietuvos ir Europos darbo rinkoje. Reikia pažymėti, kad tarp Slaugos fakulteto absolventų bedarbių nėra.

Vis tik raginčiau nesustoti, praeis dar nemažai laiko, kol įvyks pokyčiai žmonių galvose. Gajus tebėra profesinės hierarchijos mitas, slaugytojai dar nėra tinkamai įvertinti. Nesuvokta iki galo ir slaugos samprata bei jos filosofija.

Turėdami didžiulį profesinį įdirbį ir patirtį, slaugytojams stinga savarankiškumo klinikinėje praktikoje. Pacientai vis dar pageidauja, kad visus sprendimus priimtų gydytojai ir gal per mažai pasitiki slaugytojų kompetencijomis.

Tai turi pasikeisti.

Prof. Remigijus Žaliūnas.
SF archyvas

Slaugytojai, kineziterapeutai, ergoterapeutai bei akušeriai yra vienos ir tos pačios sveikatos sistemos komandos nariai, lygiaverčiai gydytojų, kitų sričių specialistų partneriai, užtikrinantys aukštos kokybės sveikatos priežiūrą ir jos prieinamumą mūsų šalies gyventojams.

*Remigijus Žaliūnas, gydytojas kardiologas, profesorius, habilituotas
biomedicinos mokslų (medicinos) daktaras, akademikas,
Kardiologijos klinikos vadovas, buvęs LSMU rektorius emeritas*

Tikėjau Slaugos fakulteto ateitimi

Apie aukštųjų slaugos studijų reikalingumą nedrąsiai pradėta diskutuoti jau sovietiniais laikais. Diskusijos dėl „sestrinskoje delo“ vyko vangiai, nes tuomet slauga nebuvo laikoma svarbia savarankiška klinikinės praktikos dalimi, ypač sunkiai įsivaizduojama kaip atskiras mokslo objektas. 1989 m. MF dekanas doc. Stanislovas Kindziulis (1930–2008) KMI vadovybę informavo apie Erfurto medicinos institute jau vykdomas medicinos seserų aukštojo mokslo studijas. Gilintis į šią problemą buvo pavesta buvusiam prodekanui S. Gendviliui, tuo laiku sėkmingai dirbusiam docentui Fiziologijos katedroje.

Buvo svarstomos galimybės, kaip ir kur pradėti tokias studijas. Žengti pirmieji svarbūs žingsniai. Todėl, atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, prie Medicinos fakulteto buvo galima įkurti Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyrių, vėliau išaugintą iki Slaugos fakulteto.

Ištrūkome į laisvę ir turėjome patys, be nurodymų iš viršaus tobulinti ateities medikų studijas. Tai buvo nuostabūs atsivėrusių naujų horizontų, iki tol nematytų galimybių metai. Viskas atrodė įmanoma, reikia tik pasistengti. Labai padėjo dalyvavimas Europos aukštųjų medicinos mokyklų asociacijų (AMSE ir AMEE) veikloje, tiesioginis bendradarbiavimas su platesnio požiūrio kolegomis. Stengėmės įgyvendinti viską, ką gero rasdavome kitur. Dirbdama prorektore studijoms, visada palaikiau Slaugos fakulteto kūrimosi ir plėtros iniciatyvas, niekada nekilo abejonių dėl jo būtinumo. Aukštojo slaugos mokslo idėją aktyviai palaikė rektorius prof. V. Grabauskas. Elektrostimuliacijos katedros docentui kardiologui doc. Arvydui Šeškevičiui buvo pavesta įgyvendinti Slaugos fakulteto viziją. Tai buvo labai sudėtinga užduotis. Reikalingos kvalifikacijos, pasirengusių dėstyti slaugos specialistų Lietuvoje nebuvo. Slaugą ėmėsi dėstyti gydytojai. Fakulteto gimimas buvo sunkus, pareikalavo pasiaukojamo

darbo, didžiulės kantrybės ir organizacinių gebėjimų, ieškant kontaktų su užsienio specialistais. Nuolat konsultuojantis, buvo rašomi, taisomi studijų planai, tobulinamos programos, dėstytojai mokėsi patys ir mokė kitus. Rektoriaus dėka Kaune dažnai lankėsi Toronte dirbanti profesionalė p. Irena Lukoševičienė (1924–2006). Studentams ir dėstytojams ji skaitė paskaitas apie slaugą, socialinę rūpybą, komandinį darbą, daug prisidėjo pralaužiant ledus kokybiškos slaugos studijoms.

Dabar akivaizdu, kad atkaklus darbas buvo vaisingas, ant tvirtų pamatų užaugo puikus tarptautinį pripažinimą užsitarnavęs slaugos mokslo židinys. Linkiu Slaugos fakultetui kuo didžiausios sėkmės.

Nijolė Misiūnienė, LSMU profesorė emeritė

Pirmieji žingsniai išsirutuliavo iki plačios apimties darbų

Slaugos fakulteto trisdešimtmečio ištakos yra susijusios su Kauno medicinos instituto virsmu į Kauno medicinos akademiją. Tai įvyko po 1989 m. rugpjūčio 23 d., kai, minint 50-ąsias Molotovo–Ribentropo pakto metines, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio, Estijos ir Latvijos liaudies fronto pakviesti okupuotų valstybių gyventojai Baltijos kelyje, susikibę į nenutrūkstamą grandinę nuo Vilniaus iki Talino, pareikalavo nepriklausomybės. KMI akademinė bendruomenė neliko nuošalėje nuo šalyje greitai besiplečiančio išsivadavimo iš sovietų okupacijos. Pirmasis akademinės bendruomenės žingsnis, vaduojantis nuo Maskvos centralizuoto val-

Prof. Rimvydas Stropus.
LSMU archyvas

dymo, buvo sprendimas pakeisti institucijos pavadinimą į KMA. Šį sumanymą parėmė Sveikatos apsaugos ministerija. LSSR Aukščiausiosios tarybos prezidiumo posėdyje (1989-10-23) šis pavadinimas buvo įteisintas. Sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinkus patvirtino atnaujintą KMA vadovybės sudėtį: rektoriumi – iki šiol šias pareigas ėjusį prof. A. Praškevičių, man – mokslo reikalų prorektoriumi – buvo pasiūlyta užimti atsilaivinusią mokymo reikalų prorektoriaus

vietą, prof. F. Bukauskas (1947–2017), 1984–1989 m. vadovavęs KMI Centrinei mokslinei laboratorijai, paskirtas mokslo reikalų prorektoriumi.

Pirmą kartą Kauno aukštųjų medicinos studijų vadovybės buvo patvirtinta nauja pareigybė – prorektorius klinikiniam darbui. Juo tapo širdies elektrinės stimuliacijos specialistas, jauniausias habil. dr. doc. Petras Stirbys.

Sumanymas pakeisti *Alma mater* pavadinimą kilo ne atsitiktinai. Tam turėjo įtakos susiklosčiusios nevienmetės bendravimo su kaimyninių šalių medicinos studijų institucijomis – Balstogės, Krokuvos (Lenkija), Erfurto, Magdeburgo (Rytų Vokietija) medicinos akademijomis – tradicijos. Mūsų institucijos delegacijos šių aukštųjų mokyklų struktūroje, studijų bei klinikinio darbo organizavimo procesuose matė daug naujovių.

Mums imponavo Vokietijos medicinos akademijose šalia aukštųjų medicinos studijų vykdoma medicinos seserų rengimo programa. Gimė idėja šio tikslo siekti kartu su Kauno P. Mažylio medicinos mokykla. Istoriskai su pastarąja buvo susiklostę geri bendradarbiavimo santykiai – nemažai instituto dėstytojų čia dėstė medicinos seserų rengimo programos dalykus. Man buvo pavesta organizuoti susijungimo idėjos įgyvendinimą. Buvo mintis susijungti su šia mokykla ir KMA-oje organizuoti medicinos kolegiją. Tam tarsi ir pritarė mokyklos vadovai – direktorė Elvyra Tamašauskienė (bei jos pavaduotojas Česlovas Grigas – abu KMI auklėtiniai). Tačiau, pakviestas šią susijungimo idėją aptarti mokyklos kolektyve, buvau sutiktas gana nedraugiškai ir todėl, mano galva, progresyvios idėjos teko atsisakyti.

Šiandieną dėl neįgyvendintos idėjos Kaune mes turime du medicinos fakultetus – vieną LSMU, kitą – Kauno kolegijoje.

Slaugos fakultetas – KMA naujagimis. Jis buvo pradėtas pirmaisiais KMA gyvavimo metais. 1990 m. KMA, remdamasi Lietuvos, Latvijos ir Estijos regioninio medicinos specialistų pasitarimų rekomendacijomis ir atsižvelgdama į Lietuvos gailėstingųjų seserų draugijos prašymą, kreipėsi į Lietuvos sveikatos apsaugos ministeriją su prašymu, kad būtų leista rengti medicinos seseris, turinčias aukštąjį išsilavinimą. Sveikatos apsaugos ministras, daug metų vadovavęs Klaipėdos ligoninei ir Kauno klinikoms, naujai idėjai pritarė, nes slaugos darbą laikė labai svarbiu. Tų pačių metų rugsėjo 1 d. buvo priimti pirmieji studentai – 50 medicinos seserų. Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyriaus ir studijų programos vadovu buvo paskirtas Fiziologijos katedros doc. S. Gendvilis. Jam teko spręsti daug šio skyriaus studijų organizavimo problemų. Tai buvo nauja medicinos specialistų rengimo kryptis dar to meto sovietinės sąjungos mastu – neturėjome

nei patirties, nei studijų programų. Jas kurdami naudojomės minėtų Lenkijos ir Vokietijos medicinos akademijų patirtimi.

1992 m. skyriui ima vadovauti doc. Arvydas Šeškevičius. Jis atliko didelį darbą kuriant studijų programas pagal PSO departamento ir Lietuvos aukštojo mokslo įstatymo reikalavimus, keliamus bakalauro slaugytojų specialybei. Jis Medicinos seserų su aukštuoju medicinos išsilavinimo skyrių išplėtojo iki Slaugos fakulteto, tapo pirmuoju jo dekanu.

Mintimis sugrįžęs į Slaugos fakulteto ištakas, prisiminiau KMA pirmaisiais metais mano, kaip prorektorius, studijų kuruojamoje srityje pradėtą dar vieną naujovę. Rektoriaus prof. A. Praškevičiaus įgaliotas pasirašiau su Libano Respublikos konsulato Maskvoje atstovu tarptautinę sutartį dėl šios šalies piliečių studijų. 1990 m. KMA medicinos studijas pradėjo 21 libanietis. Šiuo priėmimu KMA tapo Lietuvoje pirmąja aukštąja mokykla, pradėjusia tarptautines studijas. Iki šiolei Kaunas, buvęs uždaras miestas užsieniečiams, tapo atviras užsienio studentams.

Sveikinu Slaugos fakulteto akademinę bendruomenę, dideliais studijų ir mokslo pasiekimais pažymintį 30 metų veiklos tarpsnį. *Vivat academia, vivat profesores!*

LSMU prof. emeritas habil. dr. Rimvydas Stropus

Teko įrodinėti savas tiesas

Kuriant Kauno medicinos universitete Slaugos fakultetą prisidėjau nedaug. Tuo metu, kai Fakultetas kūrėsi, koordinavau tarptautines studijų programas. Slaugos fakultetui – taip pat. Teko dirbti su prof. Arvydu Šeškevičiumi ir kartu ieškoti ryšių su užsienio universitetų slaugos fakultetais bei katedromis. Kartu su prof. A. Šeškevičiumi parengėme keletą projektų, jų pagrindu bendravome su Edinburgo universitetu. Slaugytojai iš Edinburgo daug kuo padėjo įdiegiant keletą KMU Slaugos fakulteto programų.

Kartu su prof. A. Šeškevičiumi vykome į Škotiją, Edinburgą, ir priėmėme svečius čia,

Prof. Žilvinas Padaiga.
SF archyvas

Lietuvoje. Su Švedijos Umeo (Umea) universiteto Slaugos fakultetu teko bendrauti ir bendradarbiauti bei stebėti, kokias programas savo slaugytojams siūlo švedai, kuo jie gali padėti mums Lietuvoje. Su jais teko bendrauti Švedijoje ir Lietuvoje.

Mano misija buvo ryšių palaikymas: laiškų rašymas, dalyvavimas vertėjaujant, svečių priiminėjimas, vykimas kartu su KMU Slaugos fakulteto dekanu prof. A. Šeškevičiumi į užsienį. Kartu buvome Suomijoje, Švedijoje ir Škotijoje.

Sunku buvo numatyti ir prognozuoti, kad KMU Slaugos fakultetas taip išsiplėtos, Kauno medicinos universitete turės daugiausia studijų programų, taps toks populiarus. Tuo metu tikrai buvo nelengva, ypač sunkiaisiais blokados metais. Pamenu, į Lietuvą atvyko škotai. Buvo žiema, labai šalta. Su svečiais vaikščiojome Vilniuje, nebuvo net kur užėiti sušilti. Tik vakare, apsilankę operoje, pakliuvome į šiek tiek šildomą patalpą.

Škotams paliko įspūdį mūsų rūpestis ir noras kurti, gauti žinių ir tobulėti. Jie labai šiltai atsiliepė apie Lietuvą, mūsų pastangas kurti Slaugos fakultetą. Bendradarbiavimas buvo vaisingas ir prasmingas.

Pamenu, buvo ir nusivylimų. Buvo žmonių, į kuriuos KMU Slaugos fakulteto dekanas prof. A. Šeškevičius dėjo daug vilčių, kad jie po studijų užsienyje grįš ir taps tikrai gerais specialistais. Didžioji dauguma grįžo, bet buvo ir tokių, kurie taip ir negrįžo arba nepateisino vilčių.

Išsilavinę žmonės tuo metu buvo be galo brangūs. Kalbu apie tuos, kas slaugos sritį išmanė daug daugiau nei kiti tautiečiai ir galėjo padėti kurti Slaugos fakultetą Lietuvoje.

Žinoma, pagrindinė varomoji jėga – prof. A. Šeškevičius. Jis palaikė ryšius visame pasaulyje. Daug tų ryšių, ne tik profesinių, bet jau ir asmeninių. Dėl ypatingų asmeninių savybių prof. A. Šeškevičius turėjo labai daug draugų ir rėmėjų, pasekėjų. Jis, rodos, nepavargdavo, nenuilsdavo, ieškodavo naujų idėjų ir ryšių. Lietuvoje prof. A. Šeškevičius puoselėjo be galo daug ambicingų planų.

Visa tai lėmė, kad KMU Slaugos fakultetas yra vienas stipriausių Universitete. Pradėtos studijuoti ne tik bakalauro, bet ir magistro, doktorantūros studijų programos. Skandinavijos šalys pradeda pavydėti Lietuvai nes, pvz., Danijoje slaugos studijų daktaro disertacijas apgynusių slaugytojų dar nėra. Lietuvoje – jau turime. Ir toliau studijuoja tikrai labai gražus būrys slaugytojų.

Labai sunkiai kelią skynėsi slaugytojai, turintys aukštąjį išsilavinimą. Buvo tokių nuomonių ir minčių: „Kam reikia slaugytojos su aukštuoju? Yra gydytojai, jie viską geriau žino – susitvarkys.“

Labai greitai slaugytojai, turintys aukštąjį išsilavinimą, įrodė savo vertę. Tai iš tiesų labai vertinga specialybė. Slaugytojai, turintys aukštąjį išsilavinimą, daug kur ir daug kuo gali padėti gydytojams, pavaduoti juos.

Iš tiesų prieš 30 m. diskusija buvo labai aštri. KMU Slaugos fakulteto dekanui prof. A. Šeškevičiui teko labai daug kartų įrodinėti savo tiesas, kad iš tiesų reikia slaugytojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą. Apžvelkime Europą, ir pamatysime, kad slaugos mokslas eina tokia linkme, kai slaugytojai privalo turėti aukštąjį išsilavinimą. Kitokių minčių mūsų dienomis jau ir nebekyla.

Be jokios abejonės, net nedvejodamas palaikau neakivaizdinių studijų idėją. Džiugu, kad KMU Slaugos fakulteto dekanas prof. A. Šeškevičiaus dėka sukurta studijų programa, pagal kurią studijuoti atėjo labai daug stiprių slaugytojų, jau suteikia galimybę įgyti išsilavinimą neakivaizdiniu būdu.

Tuo metu buvau studijų prorektorius. Mažiau teko prisidėti, bet mačiau, kaip KMU Slaugos fakulteto dekanas prof. A. Šeškevičius kūrė neakivaizdinių studijų programą.

Ir vėl visam Universitetui buvo nemažas nerimas: kokie slaugytojai ateis, kaip seksis pagal minėtą programą studijuoti? Dar kartą buvome maloniai nustebinti. Studijuoti atėjo labai stiprūs slaugytojai, reiklūs, kėlė aukštus reikalavimus tiek dėstytojams, tiek ir Universitetui.

Šiandien didžiuojusi, kad tuometinis Kauno medicinos universitetas jų lūkesčius pateisino...

Studijuojančios slaugytojos labai gerai atsiliepė apie Kauno medicinos universitetą ir džiaugėsi šiomis studijomis. Manau, negali būti didesnio įvertinimo. KMU Slaugos fakulteto dekanas prof. A. Šeškevičius pagrįstai turėjo kuo didžiuotis: Slaugos fakultetas yra jo kūdikis, jo rankų, proto ir širdies darbo rezultatas. Ir šiandien jau matome: Fakulteto laukia tikrai labai gera ateitis.

Manau, reikia pasidžiaugti ir pelnytai didžiuotis prof. A. Šeškevičiaus asmenybe. Už tai verta padėkoti.

Linkėčiau neprarasti tempo, kurį KMU Slaugos fakultetas pasiekė nuo pat įsikūrimo. Linkiu toliau tobulėti, siekti naujų aukštumų, diegti naujas studijų programas ir tapti lyderiu ES. Tai pateisintų visas į Fakultetą sudėtas pastangas ir jėgas.

Prof. Žilvinas Padaiga, buvęs prorektorius studijoms

Fakultetas žengia koja kojon su laikmečiu

Slaugos fakultetas per 30 savo gyvavimo metų užėmė reikšmingą vietą Universiteto struktūroje, išugdė gražų būrį puikių specialistų. Nueitas didelis kelias, ir šiandien matome, kad jis buvo teisingas. Jau niekas nebesvarsto, ar reikalingi aukštąjį išsilavinimą turintys slaugytojai. Šiandieną jie mielai priimami dirbti į universitetinę ligoninę.

Kai Universitete buvo nuspręsta kurti Slaugos fakultetą, jo užuomazgos jau buvo. Veikė medicinos seserų aukštieji kursai, kuriems vadovavo doc. Stasys Gendvilis. Prisimenu, su prof. Arvydu Šeškevičiumi tuo pačiu metu, 1992 m. vasario 1 d., Universitete pradėjome dirbti administracinį darbą. Aš – Medicinos fakulteto prodekane, profesorius A. Šeškevičius – Slaugos fakulteto dekanu. Kaip naujokai, patirties neturėjome. Nebuvo lengva, patirties neturėjome. Abu gražiai, kolegiškai bendradarbiavome. Sužinoję ką naujo užsienyje, vienas kitam papasakodavome. Dalijomės naujienomis, keitėmės informacija apie studijų reglamentą, kaip funkcionuoja dekanatai. Tuo metu į Universitetą atvažiuodavo nemažai užsienio svečių, katalikiškų organizacijų atstovų iš Danijos, Švedijos ir kitų šalių. Draugiškai vienas kitam padėdavome pabendrauti.

Mums palaipsniui pradėjo aiškėti, kad KMU rengiame tarsi ir minigydytojus. Užsienio kolegos patardavo, kad patys slaugytojai turi rengti slaugos specialistus. Nauja ir negirdėta mums buvo, kad iš slaugos mokslo galima parengti disertacijas, įgyti daktaro laipsnį. Kaip ir tai, kad slaugytojai taip pat rašo pacientų slaugymo istoriją.

Bėgo metai, atsirado patirties. Keitėsi studijų programos, jos tapo daugiau orientuotos į praktiką, kaip konkrečiai padėti ligoniui. Atsisakyta fundamentaliųjų disciplinų. Prof. A. Šeškevičius, kurdamas Fakultetą ir toliau jam vadovaudamas, įdėjo daug širdies. Jis labai rūpinosi, kad Fakultetas pasiektų analogiškų Europos fakultetų lygį. Dekanas padarė viską, ką buvo galima padaryti tomis sąlygomis. Pradėta daug naujų studijų programų: „Kineziterapija“, „Ergoterapija“, – ir būtent šių studijų programų yra daugiausia. Europos Komisijos ekspertai ne vieną kartą pripažino, kad šios programos atitinka Europos standartus.

Per šį laiką Fakultetas išugdė puikių, aktyvių specialistų. Jaunos dėstytojos

Prof. Angelija Valančiūtė.
LSMU archyvas

aktyviai dalyvauja Erasmus projektuose. Jos kviečiamos skaityti paskaitų į Vakarų Europos šalis, ypač į Skandinaviją. Fakultetas nedidelis, tačiau jo dėstytojos Erasmus mainų programose yra aktyviausios. Jas visada malonu sutikti ir bendrauti. Parengta nauja dėstytojų karta.

Išsisklaidė visos buvusios abejonės. Matyti, kad Fakultetas yra reikalingas, nes slaugos specialistų trūksta ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Fakultete yra labai daug doktorantų, linkiu, kad visi jie sėkmingai apgintų disertacijas.

Slaugos fakultetas turi savo dvasią, jis žengia koja kojon su laikmečiu. Linkiu nesustoti ties pasiektu.

*Prof. Angelija Valančiūtė, Tarptautinių ryšių ir studijų centro dekanė,
buvusi Medicinos fakulteto prodekanė*

Kiek galėjome, tiek padėjome...

KMU Slaugos fakultetas kūrėsi baigiantis 1989 m. ir 1990 m. Tai buvo didelių permainų laikas visoje Lietuvoje ir respublikos aukštojo mokslo sistemoje. Būtent minėtu laikotarpiu buvo kuriama nacionalinė Lietuvos medicinos sveikatos apsaugos koncepcija, kūrėsi Lietuvos gydytojų sąjunga, didelės reformos vyko ir KMU (tuomet dar Kauno medicinos akademija). Sutapo, kad dar 1989 m., būnant KMU docentu, man buvo patikėta kurti ir kuruoti KMU tarptautinį bendradarbiavimą. 1989 m. pabaigoje–1990 m. buvo įkurtas Tarptautinių programų koordinavimo skyrius. Man teko vadovauti šiam skyriui 1989–2002 m. Šio skyriaus kūrimo iniciatorius buvo tuomet dar būsimasis rektorius prof. Vilius Graubauskas, dirbęs KMA Biomedicininų tyrimų instituto direktoriumi.

Menasi 1989 m., kai, artėjant Lietuvos nepriklausomybei, dar ne visi suprato tarptautinio bendradarbiavimo svarbą, galimybes, suteikiamas šio bendradarbiavimo. KMU administracija pasiūlė imtis tarptautinio bendradarbiavimo srities, nors tuo laiku į pareigas, susijusias su tarptautiniu bendradarbiavimu, buvo žiūrima gana skeptiškai. Pasigirsdavo replikų, kad šis postas gali pasitarnauti tik „siunčiant ponų vaikus į užsienį“.

Prof. Limas Kupčinskas.
LSMU archyvas

Tuo metu dirbau docentu Vidaus ligų katedroje. Tarptautinių programų koordinavimo skyriuje skyrė papildomą 0,5 vadovo etato. Nebuvo lengva, juo labiau, kad teko derinti du darbus – 1992 m. reorganizavus Vidaus ligų katedrą, buvau išrinktas ir Gastroenterologijos klinikos vadovu (juo dirbau iki 2018). Kaip Tarptautinių programų koordinavimo skyriaus vadovas neturėjau jokių talkininkų, darbuotojų ar komandos. Tik kurjerę. Teko pradėti dirbti beveik tuščioje vietoje. Reikėjo labai didelio ir daug entuziazmo. Jis rėmėsi dažniausiai asmeniniais ryšiais su užsienio kolegomis, kurie, nors ir nuoširdžiai bendraudami, atidžiai stebėjo mūsų kompetenciją, supratimą apie mediciną ir studijų reformą, ar tikrai žinome, ko norime, ir kt. Buvo sunku, bet vėliau ši patirtis tapo pagrindu parengti ir konkurso būdu laimėti labai svarbias mūsų Universitetui ES finansuojamas programas, pvz., TEMPUS, Leonardo da Vinčio ir kt. Per šias programas 1995–2000 m. daugiau kaip 100 KMU dėstytojų ir KMUK gydytojų kėlė kvalifikaciją žymiausiuose Europos universitetuose. KMU paskaitas skaitė garsūs užsienio specialistai, buvo sukurta ne viena specializuota mokymo klasė. 1993 m. į užsienio skyrių 0,5 etato buvo priimtas jaunas klinikinis farmakologas, būsimas profesorius, Romaldas Mačiulaitis, daug prisidėjęs prie Europos PHARE projektų rengimo.

Taip gimė patyrimas, kuris leido ateiti šiandienos pasiekimams.

Pirmasis bendradarbiavimo partneris atsirado dar 1989 m. – Šiaurės Švedijos Bodeno regioninė ligoninė. Prof. V. Grabausko iniciatyva vyko su tuometiniu prorektoriumi studijoms prof. R. Stropumi susipažinti su sąlygomis ir pasirašyti bendradarbiavimo sutarties. Sutarties pagrindu apie 30 KMU žmonių – gydytojų, dėstytojų, studentų – 5 m. tobulinosi svarbiausioje Šiaurės Švedijos regioninėje ligoninėje. Tai buvo pirmoji tokia didelė bendradarbiavimo sutartis. Nuvykę radome Bodeno aukštąją universitetinę medicinos seserų mokyklą. Delegacijos nariams kilo mintis prof. A. Šeškevičių supažindinti su šios mokyklos direktore G. Andersson. Direktorė atvyko į Lietuvą. Taip buvo pasirašyta sutartis tarp Kauno ir Bodeno dėl studentų – būsimų slaugytojų – mainų, įgyvendinti kiti projektai.

Sulaukėme Nepriklausomybės paskelbimo. Neturėjome ir nebuvo jokio finansavimo. Dar neturėjome kompiuterių, fakso, susirašinėjimas vyko tik per paprastą paštą ar net telegramomis. Daug KMU reikalų ir darbų rėmėsi į prof. V. Grabausko tarptautinį įdirbį ir autoritetą. Tuo metu daug kas buvo pradėta nuo nulio. Kartu vienu metu kūrėsi 2 struktūros: Tarptautinių programų koordinavimo skyrius ir Slaugos fakultetas. Teko įdėti labai daug darbo. Iš anksčiau jau egzistavusio MF Slaugos skyriaus KMU Slaugos fakultetą kurti pradėjo prof.

Arvydas Šeškevičius. Tik prof. A. Šeškevičiaus dėka Medicinos seserų su aukštesniu išsilavinimu skyrius prie MF tapo atskiru KMU Slaugos fakultetu.

Tarptautinių programų koordinavimo skyriaus viena pirmųjų darbo krypčių buvo orientuota į jaunimą, kad KMU studentai vasaros praktikų metu galėtų susipažinti su vakarų medicinos studijų sistema ir vakarų medicinos sistema apskritai. Savo akimis pamatę studentai tapdavo Tarptautinių programų koordinavimo skyriaus pagalbininkais. Nebuvo išteklių ir susitarimų, į kurią šalį studentus siųsti. 1989 m. pabaigoje parašėme į visas Danijos ligonines prašymus rasti galimybę vasaros metu priimti mūsų studentus praktikai. Atėjo 1991 m. tragiški Sausio 13 d. įvykiai. Lietuvos nepriklausomybę jau buvo pripažinusi Islandija, Danija ruošėsi pripažinti. Galbūt lėmė emocijos, bet didžioji dalis Danijos ligoninių sutiko priimti ir finansuoti mūsų studentų vasaros praktikos atlikimą jų šalyje. Tais metais apie 30 KMU studentų buvo išvykę į Daniją. Ši Danijos vasaros praktikų programa tęsėsi beveik dešimtmetį, Danijoje ligoninėse pabuvojo keli šimtai KMU studentų. Į šį projektą stengėmės įtraukti ir prof. A. Šeškevičiaus studentes, tuo metu vykstančias dar po MF vėliava.

Specialistų, kurie mokėtų užsienio kalbas ir žinotų, kaip plėtoti bei puoselėti tarptautinį bendradarbiavimą, turint bent minimalų supratimą apie medicinos sistemos specifiką, nebuvo. Į Tarptautinių programų koordinavimo skyrių buvo įdarbinami ir puikiai mokantys užsienio kalbas kitų Universiteto padalinių darbuotojai 0,5 ar 0,25 etato krūviu, taip pat užsienio praktikose jau dalyvavę studentai. Studentė, būsima gydytoja kardiologė Gabija Pundziūtė, vėliau išvykusi gyventi ir dirbti į Belgiją, šiame skyriuje rengė Leonardo da Vinčio projektus. Gydytojas Petras Simaška, puikiai mokėjęs anglų kalbą, padėjo rengti sutartis ir kitus dokumentus.

Tiesiogiai buvau atsakingas už MF tarptautinius ryšius. Naujai besikuriamam Slaugos fakultetui skyrėme 2 darbuotojus (ėjusius antraeiles pareigas), plėtojančius slaugytojų ryšius su užsieniu. Mažas kambarėlis Centrinuose rūmuose ir darbas namuose. (Tokiomis sąlygomis pradėjo dirbti ir prof. A. Šeškevičius). Tarptautinių programų koordinavimo skyrius augo. Laikui bėgant (tik apie 1997–1999) atsirado galimybė į darbą priimti pirmaeiles pareigas einančius darbuotojus. Tuo metu į skyrių dirbti atėjo Gintarė Diliūnienė, Jolita Škėmaitė, Liudvika Lovkytė. Prisijungė ir jaunas KMU dėstytojas, būsimas profesorius Žilvinas Padaiga (vėliau tapęs LSMU Tarptautinių studijų centro dekanu), kuris vėliau buvo atsakingas už Slaugos fakulteto ryšius su užsienio šalimis. Būsima gydytoja endokrinologė Austė Pundziūtė, vėliau išvykusi gyventi ir dirbti į Švediją, irgi dirbo šiame skyriuje, Slaugos fakultetui rengė tarptautinio bendradarbiavimo

projektus. Rengiant Europos projektus daug padėjo jaunas chirurgas Algimantas Tamelis, būsimas profesorius, Chirurgijos klinikos vadovas ir Medicinos fakulteto dekanas. Šiandien galime džiaugtis, kad mūsų darbas, neretai atliekamas iš idėjos ir aukojant laisvalaikį, davė vaisių.

Tuomet Lietuvoje buvo daug nesuprantančių, kam reikalingos medicinos seserys, turinčios universitetinį išsilavinimą. Jau buvau šiek tiek po pasaulį pasižvalgęs, todėl man tai atrodė natūralu. Mačiau, kad Anglijoje visos kelių pakopų (bakalauro, magistro ir tolesnės) medicinos seserų studijos vyksta tik prie universitetų. Juk lietuviai nėra kitos prigimties žmonės. Jei matėme, kad tokia studijų sistema sėkmingai funkcionuoja Vakarų šalyse, natūralu, kad taip pat, tik pasimokant iš svetimų klaidų ir patyrimo, reikia kurti ir mums.

To meto Universiteto administracijos nuostata buvo visais būdais palaikyti naująjį Slaugos fakultetą. Jei tik atsirasdavo galimybė MF pasirašyti vieną ar kitą sutartį, stengdavomės, kad šalia MF atsirastų Slaugos fakultetas. Reikėjo išnaudoti visas naujojo Slaugos fakulteto galimybes.

Buvo sukurta mišri dėstytojų sistema. Prof. A. Šeškevičius kvietė tam tikrų katedrų dėstytojus atsidėti ir slaugytojų studijoms. Ne viskas vyko, kaip norėjosi. Ne visose katedrose atsirado tokių žmonių. Kitur jų buvo net po kelis. Šie dėstytojai yra ir šiandien, dirba pagal parengtą integruotą sistemą. Jau dirba ir pačių parengti specialistai. Manau, tai natūralu. Mokymas ir mokymasis pačioje pradžioje vyksta iš praktikos, vėliau susidaro teorinės parengimo programos.

KMU Slaugos fakultetas augo kartu su KMU Tarptautinių programų koordinavimo skyriumi. Kiek galėjome, tiek padėjome. Kiek atsimenu, atskiros Slaugos fakulteto idėjai įgyvendinti visada skyrėme daugiau dėmesio nei kitai idėjai puoselėti. Natūralu, nes slaugos reikšmė medicinos pagalbos sistemoje ir struktūroje nuolat didėja. Kvalifikuoti slaugytojai perima dalį gydytojo pareigų, net instrumentinio darbo. Iš kitos pusės: paciento mokymas ligos atveju – lieka slaugytojams, nes gydytojams tam tiesiog gali trūkti laiko. Džiugu, kad slaugytojai ir gydytojai Lietuvoje pamažu tampa lygiaverčiais partneriais. Džiaugiuosi, kad Slaugos fakulteto kūrėjui prof. A. Šeškevičiui suteiktas LSMU profesoriaus emerito garbės vardas.

Laikas bėga. Faktai iš atminties dyla. Lieka rezultatai. Ir teigiamų emocijų prisiminimai.

*Akademikas prof. habil. dr. Limas Kupčinskas, Lietuvos mokslų akademijos
Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas, buvęs
KMU Tarptautinių programų koordinavimo skyriaus vadovas (1989–2002)*

Liko geri prisiminimai...

KMA vietoje Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyriaus buvo kuriamas Slaugos fakultetas. Tuo metu dirbau Studijų skyriaus vedėja. Studijų reikalų prorektorė buvo prof. Nijolė Misiūnienė. Fakultetui vadovauti buvo pakviestas prof. Arvydas Šeškevičius. Mano nuomone, tai buvo apgalvotas ir labai geras sprendimas. Dekanas labai tiko šioms pareigoms. Jis turi gerą pamatinį mediko pasirengimą, mokėjo užsienio kalbą, dirbo mokslinį darbą ir apskritai – tai intelektualiai asmenybė.

Pradėjęs dirbti, prof. Arvydas Šeškevičius mažai galėjo tikėtis pagalbos, nes visų studijas organizavusių darbuotojų patirtis buvo maža. Sudarydami studijų planus, ieškojome, kas ką pažįsta užsienio aukštosiose mokyklose, prašėme planų pavyzdžių. Dekanas ėmėsi dėstyti ieškodamas informacijos, gilindamas žinias, užmegzdamas kontaktus su užsienio slaugos darbuotojais, aukštųjų mokyklų fakultetais.

Ir šiandien aš manau, kad prof. Arvydui Šeškevičiui pavyko parengti geriausiai integruotus studijų planus. Juos reikėjo daug kartų perdaryti, tobulinti. Tai labai sudėtingas darbas. Tenka paisyti katedrų interesų, atsižvelgti į ministerijos reikalavimus. Ne visada viskas priklauso nuo dekanato, tačiau jis įdėjo labai daug pastangų ir darbo. Mano galva, palyginti su kitais fakultetais, Slaugos fakulteto dekanui geriausiai pasisekė priderinti studijų planus prie Europos Sąjungos reikalavimų.

Slaugos fakultetas mažas, glaudus. Toks ir turi būti. Jį kuriant, dekanui reikėjo labai daug dirbti ir jis dirbo. Dekanas matė sistemos visumą, dėmesingai vertino dėstytojus. Į Universitetą įstoja studentai, turintys skirtingą pamatinį parengtumą ir socialinio darbuotojo intencijas. Toliau juos formuoja aplinka, kurią sukūrė ir toliau puoselėja vadovas. Šiandieną išduodami sertifikatai, absolventai priima priesaiką, – tai iš dalies ir dekanato nuopelnas. Manau, kad šio fakulteto absolventai, išvykstantys kitur, neturės sunkumų perlaikydami egzaminus.

KMU Slaugos fakultetas – tai ir prof. Arvydo Šeškevičiaus kūdikis. Dekanas domėjosi, kas vyksta visame pasaulyje, naujoves vežė į Universitetą. Fakultetą jis padėjo kurti nuo pradžios, vadovauti jam atėjo iš idėjos ir manau, kad į jį sudėjo visą savo sielą. Tai unikalūs žmogus. Įsitikinusi, kad geriau už jį niekas kitas šio Fakulteto dekanato pareigų nebūtų atlikęs.

Liko geri prisiminimai apie Fakulteto kūrimo pradžią ir prof. Arvydą Šeškevičių – kaip dekaną, specialistą ir žmogų.

Doc. Alma Pilvinienė, buvusi Studijų skyriaus vedėja

Fakulteto ryškiausias bruožas – veržlumas

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Studijų centrui teko vadovauti 2004 m. gruodžio–2017 m. spalio mėn. Per šiuos tryliką metų visi Universiteto fakultetai keitėsi, augo, tobulėjo – ne išimtis ir Slaugos fakultetas. Tačiau šis Fakultetas visada pasižymėjo – ir dabar išsiskiria – keliais reikšmingais bruožais, kurie Studijų centrui kėlė ir pasididžiavimą, ir džiaugsmą, ir nemažai rūpesčių.

Pats ryškiausias iš šių bruožų – veržlumas. Labiausiai veržlumas pastebimas priėmimo į Slaugos fakulteto studijų programas dinamikos procese. Nors Valstybės priėmimo politika svyravo, valstybės finansuojamų vietų skaičius buvo mažinamas, į Slaugos ir Reabilitacijos kryptį Universiteto studijų programas pageidaujančiųjų stoti visada buvo daug. Yra buvę, kad visais pageidavimais konkursai į Slaugos fakulteto studijų programų valstybės finansuojamas ir nefinansuojamas vietas (27! pretendentai į vieną vietą) du, tris ar net septynis kartus viršijo pageidaujančiųjų studijuoti mediciną, odontologiją ar farmaciją! Tikrai didelį populiarumą išgyveno Reabilitacijos krypties studijų programa „Kineziterapija“ – kuri laiką tai buvo pati populiariausia Universiteto studijų programa ir po priėmimo šioje programoje būdavo formuojamos net penkios ar šešios grupės. Tai buvo mūsų Universiteto pasididžiavimo objektas, bet ir tikras Studijų centro galvos skausmas: dideli konkursai lėmė ir didėjančią priimtųjų skaičių, todėl po priėmimo rezultatų patvirtinimo rugpjūčio mėnesio paskutinę savaitę reikėdavo skubiai peržiūrėti naujų mokslo metų pirmojo kurso tvarkaraščius ir tuo pačiu laiku sutalpinti dar dvi ar tris papildomas grupes.

O kai prasidėjo Fakulteto programų plėtra! 2004 m. Fakultete buvo vykdomos keturios pirmosios pakopos, viena magistrantūros studijų ir viena specialiųjų profesinių studijų programos, o jau po kelerių metų, 2008 m. – penkios pirmosios pakopos ir trys magistrantūros studijų programos. Ir tai dar ne pabaiga – kai kurios programos keitė studijų kryptį, pavadinimą, kuri laiką buvo vykdoma ir ankstesnė, ir naujoji studijų programa. Todėl Studijų centrui buvo svarbu stebėti, kad nesusipainiotų studentų skaičiaus statistika arba diplomų įrašai. Labai ryškus įvykis buvo studijų programos „Akušerija“ atsiradimas – ne kartą Studijų centro specialistams teko aiškinti, kad ši programa rengia ne gydytojus.

Kartu su programų gausėjimu didėjo ir Slaugos fakultete studijuojančių studentų skaičius, nuolat konkuruojantis su ilgesnę istorinę tradiciją turinčiais Odontologijos ar Farmacijos fakultetais – štai 2008 m. Fakultete studijavo daugiau kaip 600 studentų. Studijų centrui – tai dar vienas galvos skausmas: deja, laukiamo naujojo Slaugos fakulteto korpuso vis nėra ir nėra, Universiteto patalpų

nepakanka, todėl tenka ieškoti studijų vietos visose Kauno ligoninėse, reabilitacijos skyriuose... Po 2010 m., mažėjant bendram stojančiųjų skaičiui, nusistovėjus Slaugos fakulteto priėmimo planui, bendras Fakultete studijuojančiųjų skaičius buvo sumažėjęs iki dviejų šimtų. Tačiau labai smagu, kad atsiradus naujoms patrauklioms studijų programoms, tokioms kaip jungtinė su Vilniaus dailės akademija studijų programa „Dailės terapija“, ir Fakultete pradėjus studijas vykdyti anglų kalba, studentų skaičius pastarąjį penkmetį vėl padidėjo. Naujasis Slaugos fakultetas jau pastatytas, tad dabar Studijų centro rūpesčių turėtų sumažėti.

Dar vienas ryškus Slaugos fakulteto bruožas – novatoriškumas. Jau minėta jungtinė studijų programa – tik vienas pavyzdys, kad Fakultetas drąsiai priima naujoves, nebijo iššūkių ir sėkmingai įveikia sunkumus. Atmintyje išliko dar keli ryškūs epizodai, kaip Slaugos fakultetas priėmė ir diegė naujoves. Abu susiję su Slaugos krypties studijų turinio kaita ir išoriniu studijų programų vertinimu.

Kaip Studijų centro vadovei teko dalyvauti diskusijose dėl Slaugos studijų programos turinio su kolegomis iš užsienio. Susitikime labai detalai buvo aptariama, kokią slaugytojo rengimo modelį pasirinkti: tradicinį, Europoje gyvuojantį nesavarankiško gydytojo pagalbininko, ar novatorišką, praktikuojamą Didžiojoje Britanijoje savarankiško specialisto, gebančio atlikti tam tikras paciento sveikatos būklės patikros, nuolatinių vaistų pakartotinio skyrimo, pacientų sveikatos mokymo veiklas. Ilga ir produktyvi diskusija su užsienio kolegomis, visų vieno ir kito modelio aspektų analizė tapo pirmuoju postūmiu Slaugos krypties pirmosios pakopos studijų programos turinyje rasti vietos naujiems fundamentaliosios medicinos ir socialinių disciplinų dalykams. Atsirado dalykų, skirtų bendravimui su kitų sveikatos profesionalų komandos nariais ir pacientų šeima. Šalia tradicinės magistrantūros studijų programos „Klinikinė slauga“ pradėtos studijų programos „Išplėstinės slaugos praktika“, o vėliau ir „Slaugos lyderystė“, kurių pagrindinis tikslas – ugdyti slaugos paslaugų teikimo koordinavimo, vadovavimo, alternatyvių sprendimo variantų numatymo, lyderio kompetencijas.

Kitas įdomus įvykis – ilga pirmosios pakopos studijų programos „Slauga“ komiteto ir išorinio programos vertinimo ekspertų diskusija dėl programos atitikties Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo 2013 m. redakcijos reikalavimams dėl slaugytojų klinikinio rengimo. Rengimo metu „[...] slaugytojai kaip komandos nariai, turintys tiesioginių kontaktų su sveikais arba sergančiais asmenimis ir (arba) bendruomene, remdamiesi įgytomis žiniomis, įgūdžiais ir kompetencijomis, mokosi organizuoti, atlikti ir vertinti reikiamą visavertę slaugą. Rengiami slaugytojai išmoka ne tik dirbti

komandoje, bet ir vadovauti jai ir organizuoti visą slaugą, įskaitant sveikatos priežiūros mokymą asmenims ir mažoms grupėms sveikatos priežiūros institucijose arba bendruomenėje“ (Direktyva, 2013/55/ES. 31 str. 5 dalies pirma pastraipa). Klinikinio rengimo apimtis, remiantis Direktyva, turi būti ne mažesnė kaip pusė iš 4600 bendros pirmosios pakopos studijų programos apimtys – t. y. ne mažiau kaip 2300 val. Buvo vertinamas praėjęs laikotarpis, Direktyvos reikalavimai turėjo įsigaliooti tik nuo kitų mokslo metų, tačiau programą vertinę ekspertai studijų planuose pasigedo tokių skaičių – praktiškai jau tais mokslo metais visos ketvirtos, penktos, šeštos, septintos ir aštuntos semestrų studijos vyko profilinėse klinikose kartu su skyriuose dirbančiais slaugytojais atliekant įvairias veiklas, susijusias su pacientų slauga. Kaip studijų centro vadovei teko kartu su kolegomis iš studijų programos komiteto skaičiuoti valandas, rašyti paaiškinimus. Procesas užtruko apie metus, ir galų gale Fakultetui pavyko įrodyti savo teisumą. Tačiau čia nebuvo sustota. Studijų programa įgyvendino slaugytojų – mentorių idėją: skyriuje dirbantys slaugytojai tapo lygiateisiais studijų programos įgyvendinimo dalyviais, jaunųjų kolegų mokytojais.

Slaugos fakultetas visada buvo laikomas vienu iš mažesniųjų Universiteto fakultetų, tačiau savo veikla, dinamika, dėstytojų, studentų, visų Fakulteto bendruomenės narių pastangomis jis tikrai yra didelis – didelis savo tikslais, didelis savo darbais, didelis savo pasiekimais. PSO pripažinimas bendradarbiaujančiu centru Slaugos studijų ir praktikos srityje, žinomumas tarptautinėje aukštojo mokslo erdvėje patvirtina, kad per trisdešimt savo gyvavimo metų Slaugos fakultetas išaugo į didelį ir svarbų Universiteto padalinį. Linkiu Slaugos fakultetui ilgų gyvavimo metų, sėkmingos veiklos, naujų pasiekimų.

Prof. dr. Raimonda Brunevičiūtė, 2004–2017 m.

KMU ir LSMU Studijų centro vadovė

Humanitarinių-socialinių dalykų studijos Slaugos fakultete

Slaugos studijos yra specifinė žinojimo ir veiklos sritis, kurioje glaudžiai persipynę gamtamokslinis, medicininis, socialinis ir dvasinis pažinimo lygmenys. Dar Aristotelis atkreipė dėmesį, kad žmogaus mąstymas pasireiškia per teorines žinias (*episteme*), praktinį protą (*phronesis*) ir praktinius įgūdžius (*techne*). Teorinės žinios įkūnija mokslo žinias, praktiniai įgūdžiai susiję su gebėjimais (įgūdžiais), produktyviais veiksmais, o praktinis protas – su suvokimu, kaip elgtis tam tikromis aplinkybėmis, kad būtų pasiekta profesionalios praktikos tikslų.

Bioetikos katedroje šventė – katedros vedėjai doc. I. Jakušovaitei suteiktas garbingas profesoriaus vardas. Pirmoje eilėje iš kairės: doc. E. Peičius, doc. Z. V. Liubarskienė, prof. I. Jakušovaitė, A. Blaževičienė, studijų administratorė R. Jurkonienė, laborantė M. Marcinkienė, S. Jurčienė. Antroje eilėje: kapelionas R. Banys, laborantė V. Lodienė, doc. A. Ščiogoleva, dr. L. Mazelskytė, Ž. Luneckaitė, L. Jasinskienė, dr. G. Urbonas.

2005 m. *Bioetikos katedros archyvas*

Praktinis protas yra profesinės išminties pagrindas, kilęs iš profesijos vidi- nių nuostatų ir vertybių. Būtent slaugytojo asmenybės vertybinėms nuostatom, profesinei išminčiai ugdyti buvo įkinkytos visos dėstomos privalomos (filosofija, etika, psichologija, sociologija, ekonomika) ir pasirenkamosios humanitarinės-socialinės disciplinos.

Katedra laikėsi principo, kad humanitarinės-socialinės studijos – tai ne šve- diškas stalas, kur ir kas, ką nori, tą ir renkasi. Tai disciplinų sistema ir jų dėstymo koordinacija, kuri leistų pajusti studentui vidines dalykų sąsajas, jų turinio ver- tybines nuostatas, tam tikrą mąstymo būdą, o ne dalykų iš šalies sąrašo primeti- mą. Studento mąstymo kultūra negali vystytis centralizuotai (negalima išmokyti tiesos „pagal ministerijos atsiųstą programą“), į tiesą kiekvienas ateina pats. Dės- tydami humanitarinius-socialinius dalykus stengėmės per dialogą, įsitikinimų laisvę, toleranciją kitaip mąstančiam, per teisę klysti ir kt. formuoti platoniską studijų dvasią, kuriai esant ne tiek svarbu, kas yra teišus, kiek svarbus pats tiesos ieškojimo procesas, bendravimas, gebėjimas diskutuoti su kitaip mąstančiu.

Humanitarinių-socialinių dalykų studijų Slaugos fakultete pagrindas buvo dar 1989 m. katedroje parengta medicinos studijų humanitarizavimo programa, kurią sudarė 4 dalys: Medicina kaip žinių sistema (gamtamokslinio, socialinio ir humanitarinio pažinimo vienovė); Medicina kaip veikla; Medicina kaip socialinis institutas ir Medicinos vieta kultūroje ir kultūros vieta medicinoje. Norint įgyvendinti programą, reikėjo sukurti tarpdisciplininį studijų lauką, kooperuotis su disciplinomis, turinčiomis įrankius konkrečioms situacijoms spręsti, atskleisti jų prasmės akcentus ir ryšius.

Iš pradžių slaugytojai buvo rengiami Medicinos fakultete. Įkūrus Slaugos fakultetą (1992), buvo permąstytas humanitarinių-socialinių dalykų dėstymas. Jau 1999–2000 m. m. Slaugos fakultetas pirmasis Universitete pereina prie modulinio humanitarinių-socialinių dalykų bloko studijų. Tokių studijų būdą inicijavo Slaugos fakulteto dekanas prof. A. Šeškevičius, susipažinęs su slaugytojų rengimu Europos universitetuose. Danijos, Švedijos, Suomijos ir kt. šalių dėstytojų (Jens Bydam ir kt.) konsultacijos padėjo suintegruoti 5 dalykų – filosofijos, etikos, sociologijos, psichologijos, ekonomikos – dėstymą į 4 modulius. Studijoms buvo skirta 220 val., 6 kreditai.

Vykdamt modulinę humanitarinių-socialinių mokslų studijų programą dėmesio centre buvo slaugytojo profesinė tapatybė ir jos humanistinis potencialas. Studijos prasidėdavo nuo filosofijos. Nuo graikų laikų filosofija apibrėžiama kaip teorija (theoria), orientuota į tiesos pažinimą ir praktiką (ethos – etinė veikla siekiant gėrio). Filosofijos uždavinys buvo lavinti ir ugdyti žmogų, padėti jam suvokti savo ir pasaulio buvimo pagrindus, buvimo prasmę ir galiausiai santykį su transcendencija. Daug dėmesio skyrėme pasaulio pažinimo dėsningumams, bendriesiems pažinimo principams, metodologijos sampratai – tai svarbu ir kitų humanitarinių-socialinių dalykų studijoms. Visada pabrėždavome, kad filosofija – ne tiesos žinojimas, bet tiesos ieškojimas.

Pirmosios filosofijos studijų programos buvo parengtos doc. A. Leonavičiaus ir doc. I. Jakušovaitės. Vėliau jos buvo atnaujinamos atėjusių dirbti į katedrą, studijas baigusių Vytauto Didžiojo, Kauno technologijos universitetus dėstytojų doc. Ž. Luneckaitės ir doc. G. Urbono. Atsiradus naujoms specializacijoms – ergoterapijai, kineziterapijai, socialiniam darbui medicinoje filosofijos programas rengė doc. G. Urbonas.

Filosofijos studijos nuo pat pradžių parodė, kad studentai nieieško lengvų klausimų. Juos domino giluminiai žmogiškos būties klausimai – gyvenimo prasmė, žmogaus laisvė, asmenybės identitetas, kančia, mirtis ir kt. Slaugytojai analizuodavo

filosofinius tekstus, kurie buvo gvildenami plačiu diapazonu, pradedant Šventojo Rašto „Jobo knyga“ ir baigiant Vydūnu, F. Nyče ir A. Kamiu. Ypač didelio susidomėjimo, brandaus mąstymo laisvėjimo apraiškų patirdavome dirbdami su slaugytojais neakivaizdininkais, kurie ieškojo gilesnio filosofinio jų kasdieninės patirties apmąstymo. Juos domino paciento išgyvenamas pasaulis, kuris negali būti redukuojamas tik į priežasčių–padarinių grandinę. Ne vienas iš jų susidomėjo suvokimo fenomenologija, paciento gyvenamo pasaulio sudėtingumu (E. Huserlis, A. Schutzas).

Po filosofijos ėjo etikos (praktinės filosofijos) studijos. Moraliniai slaugos pagrindai visais laikais buvo diskusijų objektas. Slauga (kaip ir medicina) yra žinių sistema ir tam tikra žmonių veikla, kurios negalima tyrinėti apsiribojant tik mokslinio racionalumo kriterijais. Slaugos (kaip ir medicinos) veiksmų lauko centre – žmogus. Todėl svarbiausias klausimas – kiek galima įsibrauti į jo gyvenimą, kad nebūtų pažeistas paciento integralumas, jo autonomija.

Pirmąsias etikos programas slaugos studijoms po kolegijos ir vidurinės mokyklos bei kineziterapeutams parengė doc. Z. V. Liubarskienė. Jos apėmė temas nuo moralės filosofijos iki naujų biotechnologijų vertinimo. Ypač daug dėmesio buvo skiriama slaugytojų ir pacientų santykių etinėms dilemoms klinikinių atvejų analizėje. Studentai aktyviai dalyvaudavo diskusijose, rengė referatus, skaitė pranešimus studentų mokslinėse konferencijose.

Slaugos etikos dalykui tobulinti didelės reikšmės turėjo katedroje parengta A. Blaževičienės disertacija „Slaugytojų vertybių pokytis ir jų sąsajos su gyvenimo kokybe“, kurioje įvertinti slaugytojų vertybių pokyčiai 1960–2004 m. 2008 m. išleistas universiteto vadovėlis (A. Blaževičienė, I. Jakušovaitė. „Slaugos etika“, 2008), kuriame moralės filosofija nuo Sokrato iki postmodernios etikos paradigmos tapo metodologiniu pagrindu atsakant į klausimus, iš kur kyla moralinių reikalavimų normatyvinė galia, koks yra pareigos ir atsakomybės santykis, kodėl aš turiu rūpintis kitu ir kt.

Šie klausimai taip pat labai svarbūs, kai kalbame apie kritinius žmogaus gyvenimo etapus, ypač gyvenimo pabaigoje. Jie tapo Ž. Luneckaitės mokslinio tyrimo lauku. 2009 m. Ž. Luneckaitė apgynė disertaciją „Onkologinių ligonių gyvenimo kokybės sąsajos su socialiniais-psichologiniais veiksniais ir paliatyvioji priežiūra“, kurioje atskleidė socialinių-psichologinių ir dvasinių veiksnių reikšmę paliatyviojoje slaugoje, etinių ir teisinių reguliavimų svarbą mirimo proceso valdymo tarpsniu. Katedros doktorančių mokslinių tyrimų duomenys buvo plačiai aptarinėjami paskaitų ir seminarų metu, tapo teorinių ir praktinių užsiėmimų skaitiniais slaugytojų tobulinimosi kursuose.

Brandžiu studentų mąstymu įsitikinome 2000 m. vasario 2–3 d. vykusiame tarptautiniame medicinos filosofijos ir etikos seminare, kurį organizavo pasaulinis A. Šveicerio centras Kauno medicinos universitete. Seminarą vedė Kreitono (Creighton) universiteto dėstytojai B. Furlongas ir J. Welie'as (Nebraska, USA). Buvo sudarytos dvi studentų grupės – 20 būsimų slaugytojų ir 20 gydytojų, kurios sprendė amerikiečių dėstytojų parengtą situaciją. Mūsų studentai parodė ne tik kritinio mąstymo gebėjimus, bet ir moralinį brandumą. Seminaras atskleidė kultūrinius vertybinius skirtumus nagrinėjant gyvybę palaikančių priemonių atjungimą. Dėstytojams užsieniečiams buvo netikėta mūsų studentų neigiama nuomonė dėl gyvybę palaikančių priemonių nutraukimo analizuojamosiomis situacijomis.

Dar viena svarbi darbo kryptis – bendrosios sociologijos ir medicinos (vėliau – sveikatos) sociologijos dalyko parengimas. Pirmoji programa ir paskaitos buvo parengtos A. Žemaitaičio. Jose išdėstytos asmenybės koncepcijos, visuomenės socialinė struktūra, individo santykis su visuomene, su valstybe, sociologinė sveikatos ir ligos samprata. Šią programą vėliau tobulino į katedrą atėję dirbti jauni dėstytojai. 2002 m. bendrosios ir medicinos sociologijos kursą slaugytojams pradeda dėstyti R. Kaminskas ir Ž. Darulis. Jie išplėtė medicinos sociologijos dalį. Programoje atsiranda slaugytojo profesijos sociologinės charakteristikos, socialinės slaugos koncepcija. Be to, atkreipiamas dėmesys į metodologinę socialinių reiškinių analizę individo, grupės, organizacijos, socialinės sistemos lygmenimis. Studentai buvo įtraukiami į sociologinius tyrimus, aktyvią socialinių sprendimų paiešką.

Formuojant studentų kompetenciją labai svarbus psichologinis slaugytojo pasirengimas, nes psichologiniai veiksniai lemia žmogaus elgseną ir raišką. Slaugos procese integruojasi visos veiklos formos, fizinės ir dvasinės. Katedroje buvo dėstoma tik bendrosios psichologijos pamatinės temos (psichikos struktūra, emocijos, valia, motyvacijos mechanizmai ir kt.). Dėstytoja O. Gylytė daug dėmesio skyrė bendravimo psichologijos klausimams. Medicinos ir sveikatos psichologija buvo dėstoma klinikinėse katedrose.

Ne mažiau svarbus slaugytojo ekonominio mąstymo ugdymas, ypač dirbant rinkos sąlygomis. Ekonomikos pagrindų kurso programoje, parengtoje doc. A. Ščiogolevos, buvo aptariami mikro- ir makroekonomikos dėsniai, rinkos mechanizmai, pajamų paskirstymas rinkos ekonomikos sąlygomis, žmoniškojo kapitalo teorijos ir kt. Sveikatos ekonomika (kaip ir sveikatos teisė) buvo dėstoma tuometinėje Sveikatos apsaugos katedroje.

Siekiant suteikti studentams platesnį mokslo ir kompetencijų spektrą, kuris sietųsi su specialybės dalykais ir kartu padėtų pažinti tarpdisciplininių studijų sąsajas, buvo siūlyta daug pasirenkamųjų dalykų.

Viena iš pamatinių socialinių ir humanitarinių mokslų disciplinų, kuri dėstoma daugelyje universitetų pasaulyje ir kuri užpildo nišą, atsirandančią jungiant humanitarinius, socialinius ir biomedicinos mokslus, yra kultūrinė antropologija. Vieno iš kultūrinės antropologijos pradininkų Lietuvoje prof. Arvydo Žygo paskaitas kaip pasirenkamąjį dalyką rinkosi ir Slaugos fakulteto studentai. Vėliau šį kursą skaitė Ž. Luneckaitė, E. Peičius, M. Stankūnas. Kultūrinę antropologiją studentai renkasi iki šiol.

Studentų kritiniam mąstymui ugdyti didelę įtaką turėjo dar 1995 m. pradėtas dėstyti logikos kursas, kurį parengė ir iki 2018 m. dėstė R. Garškaitė. Studentai sakydavo, kad pasirinktas dalykas pakeitė jų nuomonę apie loginį mąstymą. Jie pradėjo skirti argumentaciją nuo įrodymo, suprato, kad argumentuotai ginama ne tik tiesa ir gėris, bet ir melas bei blogis. Loginės klaidos buvo atsekamos vertinant pačių studentų referatus ir kalbas. Tai buvo kritinio mąstymo ugdymo pagrindas, kuris yra ne tik priežasčių radimas, bet ir savianalizė, padedanti identifikuoti prielaidas, įvertinti aplinkybių svarbą, išvelgti ir tyrinėti galimas alternatyvas.

Labai populiarius buvo menotyrininkės R. Purvinaitės nuo 1993 m. dėstomas pasirenkamasis dalykas „Estetika“, o vėliau – ir „Meno terapija“ (2014), kuriuos noriai rinkdavosi ir Slaugos fakulteto studentai. Dalis paskaitų ir seminarų vykdavo meno galerijose, kur buvo tiesiogiai aptarinėjamos naujos atviro mąstymo ir kūrybos formos. Meno terapijos tikslas buvo supažindinti studentus gydymo tikslais su skirtingomis meninės raiškos formomis – daile, muzika, judesiu, žodžiu. Paskaitose akcentuota psichoterapinė menų terapijos kryptis, ugdoma geba analizuoti skirtingus kūrybinės raiškos lygmenis ir geba vienu metu būti stebėtoju ir tiesioginiu dalyviu. Meno terapija neprarado savo populiarinimo lig šiol.

2018 m. Socialinių ir humanitarinių mokslų katedrai tapus Bioetikos katedra, keitėsi dėstomi kreditai. Kai kurių dalykų temos buvo įtrauktos į naujai sukurtus modulius. Specialybės dalykai atskleidė humanistinį problematikos potencialą. Neatsižvelgiant į visus pokyčius, aktualus lieka klausimas, kokia slaugytojo profesijos ateitis. Pasiekimai dirbtinio intelekto ir robotizacijos srityse nuolat kelia klausimą, ar robotai pakeis slaugytojo darbą? Šiuolaikinės technologijos jau (pa)darą (administravimo sritis, kraujospūdžio, širdies, kvėpavimo funkcijų stebėsena, temperatūros matavimai ir kt.) ir ateity dar labiau darys slaugytojo darbą lengvesnį. Tačiau slaugos kilmė, rūpinimasis paciento poreikiais nuo gimimo iki

mirties, profesionalo tapatybės kūrimas ir atsakomybė jausmas, moralinis jautrumas negali būti perkeltas technologijoms, kokius analitinius gebėjimus ir įrankines galias jos beturėtų. Svarbu nepamiršti, kad būti profesionalu yra ne tik gebėjimas kompetentingai atlikti tam tikrą veiksmą, bet ir asmens charakteristika. Šia prasme humanitariniai ir socialiniai mokslai, formuojantys asmenybės brandos gylį ir sutelkiantys dėmesį ne tik ir ne tiek į veiklos rezultatus, kiek į žmonių tarpusavio santykius, egzistencines jų gyvenimo problemas, duodantys pažinimo instrumentus jiems spręsti ir ateity užims tinkamą vietą slaugos studijose.

*Prof. Irayda Jakušovaitė, buvusios Filosofijos ir socialinių mokslų
katedros vedėja*

Kuo daugiau žmones mokysime, tuo mažiau reikės gydyti...

Pirmoji pažintis su žmogumi – paslaptina. Spusteli ranką, prisistatai – ir tiek. Bet kartais tas spustelėjimas, akių žvilgsnis perveria ir ką tik buvęs nepažįstamas žmogus tampa savas. Taip atsitiko, kai 1994 metais VDU Profesinio rengimo centro vadovo Rimanto Laužacko ir Pedagogikos katedros vedėjos Margaritos Teresevičienės iniciatyva buvau rekomenduota KMU slaugytojų rengimo studijų programoje dėstyti slaugos pedagogikos ir šeimos pedagogikos dalykus. Susitikome su tuometiniu Slaugos fakulteto dekanu prof. Arvydu Šeškevičium ir nuoširdi bendrystė mus sieja iki šiol. Abipusio supratimo ir bendrų idėjų vedami nuveikėme prasmingų darbų, kurie, neabejoju, pasitarnavo šiuolaikiškam slaugytojų rengimui Lietuvoje.

Darbas su Slaugos fakulteto studentais man teikė džiaugsmą, bet kartu ir daug nerimo pasėjo. Supratau: prisiimu atsakomybę ne tik būti dėstytoja, stebėtoja, bet aktyvi universitetinės slaugytojų rengimo programos, kuri parengtų kitokį, kitaip mąstantį slaugytoją, tobulinimo veikėją. O tam reikia daug žinojimo ir supratimo.

Vėl nauji klausimai: kur surasti mokslinių žinių apie šiandieninius slaugos poreikius, kaip studentėms parodyti teigimus pavyzdžius? R. Šteinerio filosofijoje atrandame, kad globojamo, slaugomo žmogaus akimis žvelgia į mus Dievas, ir mes dalyvaujame šventose jų slaugos mišiose (Šteiner, R. (2011). *The Philosophy of Freedom: The Basis for a Modern World Conception*. Wilder Publications, Inc.). Kaip padėti būsimiems slaugytojams būtent taip suvokti savo misiją, kad jų veikla plauktų ne iš formaliai išmuktų teorijų, o iš gaivaus neišsenkančio vidinio šaltinio?

1994 m. VDU surengtas kompetencijų tobulinimo tęstinis seminaras Slaugos

fakulteto dėstytojams, kurį vedė VDU edukologijos ir psichologijos sričių mokslininkai.

Prof. Arvydo Šeškevičiaus iniciatyva turėjau galimybę bendradarbiauti su Laima Karosas iš JAV, Jens Bydam ir Lise Kaalund-Jørgensen iš Danijos. Jie buvo nuosirdūs slaugytojų rengimo programos tobulinimo konsultantai. Mūsų pašnekesiuose ryškėjo ateities slaugytojų vizijos kontūrai. Išryškėjo socialinių mokslų svarba slaugytojų profesinėje veikloje. Neatsitiktinai žymi vokiečių gydytoja, psichologė, med. m. dr. M. Glöckler yra akcentavusi, kad pedagogika ir medicina yra neatsiejami mokslai, nes kuo daugiau žmones mokysime, tuo mažiau gydysime... (Glöckler M. (2004) Tarpusavio santykių galia. Lietuvos Valdorfo pedagogikos centras).

1995 m. pradėjusi doktorantūros studijas Vytauto Didžiojo universitete ėmiausi aktyviai tyrinėti slaugytojų profesinės veiklos poreikius ir rengti daktaro disertaciją tema „Slaugos institucija visuomenės sveikatos koncepcijoje: profesinio rengimo kaitos dimensijos“. Pagrindinis disertacinio darbo tikslas buvo teoriškai ir empiriškai pagrįsti ir parengti slaugos darbuotojo (slaugos praktikos mokytojo, dėstytojo, slaugos administratoriaus, slaugytojo) pedagoginės kvalifikacijos įgijimo ir tobulinimo dalykinį-pedagoginį modelį ir studijų programinį projektą slaugos specialistų rengimui tobulinti Kauno medicinos universitete.

Negalėjau žinoti, kur tai nuves, tačiau žinojau, kad reikia tai padaryti.

Disertacinis tyrimas truko penkerius metus. Tuo metu dirbau Kauno medicinos universitete (dabar – Lietuvos sveikatos mokslų universitetas) dėstytoja ir Vytauto Didžiojo universiteto Profesinio rengimo centre asistente. Profesinio rengimo studijų centro veikla buvo sutelkta į profesinio rengimo srities mokslinius tyrimus ir mokymą bei konsultavimą, apimančią profesinį mokymą ir studijas. Tad čia buvo palanki bazė tyrimui. Disertacinio darbo vadovas prof. Rimantas Laužackas (1950–2009) – išskirtinė asmenybė savo intelektu, erudicija, santykiais su žmonėmis, vadovavimo kultūra. Pažinau jį iš arti. Buvau pirmoji Jo disertantė, vėliau – artimiausia bendradarbė, kolegė. Mums teko nemažas iššūkis, nes sveikatos priežiūros specialistų rengimas nebuvo gerai pažįstamas. Dėkinga prof. Arvydui Šeškevičiui už profesionalias konsultacijas ir mokslinę paramą. Teko išsamiai išanalizuoti pasaulinę slaugytojų rengimo praktiką, ištirti Lietuvos slaugytojų profesinę veiklą ir naujus slaugos poreikius. Respondentai buvo slaugos darbuotojai iš Panevėžio, Šiaulių, Kauno, Vilniaus, Klaipėdos, Utenos medicinos įstaigų ir aukštesniųjų medicinos mokyklų.

Disertacinį darbą apgyniau 2000 m. Tai buvo pirmasis mokslinis darbas Lietuvoje, kuriame tyrinėjamas slaugytojų (med. seserų) universitetinis rengimas,

išryškintos socialinės ir pedagoginės kompetencijos, apibrėžtas joms įgyti reikalingas studijų turinys ir parengtas slaugos pedagogikos modulis.

Disertacijoje susiliejo dvi mano gyvenimo meilės: medicina ir pedagogika. Vertybės tos pačios, svarbu, kad jos iš tiesų ateitų į gyvenimą.

Tais pačiais 2000-aisiais metais slaugos studentams buvo išleistas Jens Bydam vadovėlis „Pedagogika“ lietuvių kalba, kurį teko man recenzuoti. Pacientų mokymo svarbą ėmėsi tyrinėti Slaugos fakulteto studentai. 2004 m. doktorantė Dairė Kriukelytė KMU apgynė pirmąją Lietuvoje slaugos srities daktaro disertaciją „Sergančiųjų lėtiniu prieširdžių virpėjimu ir vartojančių netiesiogiai veikiančius geriamuosius antikoagulantus gydymo režimo valdymo, gyvenimo kokybės ir pacientų mokymo vertinimas“.

Darbas su studentais kėlė daug rūpesčių. Naktį ilgai neužmigdavau: kokių pedagoginių žinių ir gebėjimų reikia slaugos studentams? Kaip suorganizuoti paskaitas, kad nebūtų nuobodu nei man, nei mano studentams? Juk paskaita – ne vieno aktorius teatras, ir čia neišsiversi tik savo žodžiais, kad ir pačiais moksliškiausiais. Stengiausi būti nuoširdi, kartu su studentėmis ieškojome atsakymų apie pedagogikos prasmę slaugos studijose ir slaugytojų veikloje. Dabar madinga diskutuoti, kas yra dėstytojo kūrybiškumas. Man šis klausimas keistas, nes nesuprantu, kas yra nekūrybiškumas. Kiek studentų per dešimtmetį LSMU nuėjo pro mano apnuogintą sielą, negi su vienais elgiausi kūrybiškai, o su kitais – ne? Ar gali būti bendravimas su žmogumi kūrybiškas? Jis nuoširdus arba nevisai. Visada stengiausi, kad nestigtų jo, to nuoširdumo, kartais gal net atlapaširdiškumo. Ir kažkodėl nepamenu, ar teko kada dėl to gailėtis? Svarbiausia – didelė meilė tam, ką darai. Dėstytojo profesija man teikė ne tik daug nerimo, bet atnešė ir daug džiaugsmo. Tokią vilionę patirdavau kaip kūrybą. Eidavau į darbą truputį sparnuota. Kiekviena paskaita man buvo spektaklis, tik jame nebuvo žiūrovų, visi – aktyvūs dalyviai. Diskutavome, ieškojome atsakymų į naujus klausimus, naują požiūrį į slaugytojų veiklą. Su studentų pagalba vis tobulinau slaugos pedagogikos modulio turinį. Kartais savo darbą lygindavau su režisieriaus, kartais su scenos apšvietėjo darbu. Ką apšviečiu aš, tą ryškiai pamato studentės. Ir tikėjau, nesuprato šiandien, gal supras kada nors – po penkerių, dešimties ar dvidešimties metų. Su studentais iš naujo augau. Kiekvienų studijų metų pabaigoje paskutiniai mano atsisveikinimo žodžiai buvo: „Ačiū, kad Jus mokiau ir tiek daug išmokau iš Jūsų.“ Ir tai nuoširdu, nesumeluota, nes iš tiesų išmokau daug.

Slaugos fakultete išdirbau 10 metų. Iš pradžių lektore, vėliau asistente, docente. Su studentėmis visuomet siejo šilti, abipusio supratimo, bendrų ieškojimų,

nuoširdumo santykiai. Kai kurie iš jų pasirinko pedagoginį mokslinį kelią, dirba universitetuose, kolegijose. Galiu paminėti Olgą Riklikienę, Vilną Žydzžiūnaitę, Daivą Kriukelytę, Liną Spirgienę, Jurgitą Gulbinienę, Jovitą Demskytę, Vilną Rastenienę, Virginiją Kondratavičienę ir kt. Man be galo malonu, kad jos pamilo pedagogiką, mokslininko ir dėstytojo veiklą. Bendradarbiavimo ir bendrystės ryšius palaikome iki šiol. Su buvusia studente prof. Olga Riklikiene bendromis pastangomis išleidome bendrauniversitetinį vadovėlį slaugos studentams „Slaugos praktinis mokymas“ (*Riklikienė, Sajienė. Praktinis slaugos mokymas. LSMU Leidybos namai. 2011 m., 168 p.*).

Džiaugiuosi, kad slaugos pedagogika išliko LSMU Slaugytojų rengimo programoje, nors ir gerokai apkarpyta. Gal ir pakankama, kad slaugytojai įgytų pedagoginę kompetenciją. Gyvenimas nestovi vietoje, viskas kinta. Tai tegul sprendžia dabartiniai Slaugos fakulteto mokslininkai. Tik atsigręžus į tuos metus, kai teko daug bendrauti su slaugytojais, jau dirbančiais ir dar studijuojančiais, mintyse aisbergu iškyla nepakantumas komandavimui, instrukciniams žmonėms, darbų ir žodžių atotrūkiui. Slaugytojai jaučia turintys daug gero, bet... prislopinta. Jie nenori būti kieno nors atspindys, o šviesti savo šviesa. Pacientas – taip pat Žmogus, kurio kūnas, siela ir dvasia trokšta bendrystės. Tai suprasti ir giliai pajusti savo širdyse nuoširdžiai linkiu Slaugos fakulteto bendruomenei, mininčiai Fakulteto įkūrimo 30-metį.

Prof. Laima Sajienė, buvusi LSMU ir VDU dėstytoja

Svarbus dėstytojo ir studento santykis

Rūta Butkevičienė, LSMU Bioetikos katedros docentė. Nuo 1995 m. dirbo Slaugos fakultete. Nuo 2001 m. koordinavo studijų programą „Socialinis darbas medicinoje“, vėliau buvo šios studijų programos komiteto pirmininkė. 2000 m. Kauno technologijos universitete apsigynė daktaro disertaciją „Šeimų, auginančių vaikus su klausos negalia, socialinė charakteristika“. Dėstomų dalykų ir mokslinės veiklos kryptys apima ligos / negalios šeimoje, paliatyviosios pagalbos, tarpprofesinės komandos, profesinių santykių temas. Taip pat dirba profesinių santykių konsultante (supervizore) sveikatos priežiūros, socialinių, švietimo paslaugų srityse.

Socialinis darbas, kaip profesija, į Universitetą atkeliavo apie 1990 m., kai, prof. V. Grabausko pakviesta, slaugos studijų programoje studentams pradėjo dėstyti I. Lukoševičienė. Būdama socialinė darbuotoja ji 18 metų dirbo Toronto

(Kanada) vaikų onkologijos klinikoje. Todėl jos pateikti pavyzdžiai ir patirtis suteikė galimybę studentams susipažinti ne tik su socialinio darbuotojo veikla sveikatos priežiūros įstaigoje, bet ir su kitais, tuo metu gana naujais dalykais, pvz., tarpprofesiniu komandiniu darbu, paciento (šeimos) ir specialisto bendravimo ypatumais. Ši pradžia ir įdirbis buvo svarbūs įtraukiant žodį „rūpyba“ į naujai kuriamos katedros pavadinimą (Slaugos ir rūpybos katedra įkurta 1994 m., pirmasis katedros vedėjas doc. A. Šeškevičius, dabar katedra pavadinta Slaugos klinika). Į studijų programą „Slauga“ buvo integruotas dalykas „Įvadas į socialinę rūpybą“. Ši pradžia buvo svarbi tolesniam studijų programų „Slauga“ ir „Socialinis darbas medicinoje“ bendradarbiavimui, nes studijų programoje „Slauga“ pradėjusios dirbti jaunos dėstytojos, buvusios šios programos absolventės, jau susipažinusios su socialinio darbo vieta sveikatos priežiūroje.

Manau, kad Slaugos fakultetas buvo pirmasis tuometinės Kauno medicinos akademijos fakultetas, kuriame, atgavus Nepriklausomybę, prasidėjo nauji ir pažangūs gilesnio ir platesnio paciento ir pagalbos jam suvokimo žingsniai. Studijų programos „Socialinis darbas medicinoje“ (toliau – Programos) pradžia 2001 metais yra vienas iš tokių žingsnių. Slaugos fakulteto Reabilitacijos klinikos vadovai (prof. A. Kriščiūnas ir doc. L. Švedienė), kurdami Reabilitacijos įstatymą, kartu rūpinosi ir specialistų, kurie dirbs reabilitacijos komandoje, rengimu. Socialinis darbuotojas buvo numatytas kaip vienas iš reabilitacijos komandos narių. Šio įstatymo pagrindu Reabilitacijos klinikos specialistai inicijavo ir parengė Programą. Gydytoja doc. L. Švedienė buvo viena pagrindinių šios Programos kūrėjų ir globėjų. Kuriant Programą dalyvavo Neuroreabilitacijos klinikoje dirbusi socialinė darbuotoja R. Gudėnaitė (viena iš pirmųjų profesionalių socialinių darbuotojų sveikatos priežiūros sistemoje). Katedroje jau dėsciau Socialinio darbo krypties dalykus, todėl dekanas prof. A. Šeškevičius pavedimu buvau paskirta šios programos koordinatorė. Pirmosios Programos turinyje buvo numatyta nemažai medicinos dalykų. Tuo laikotarpiu reikėjo plėtoti teisinę bazę, reglamentuoti komandinį darbą – įtraukti socialinį darbuotoją ir į kitas sveikatos priežiūros sritis, tokias kaip psichikos sveikatos priežiūra, neonatologija, paliatyvioji pagalba, psichiatrija. Reikėjo reaguoti į šiuos pokyčius ir nuolat atnaujinti programą, kviešti atitinkamas kompetencijas turinčius dėstytojus. Taip 2002 m. prie dėstytojų komandos prisijungė daug metų dirbusi gydytoja R. Jurkuvienė, turinti ir gydytojo ir socialinio darbuotojo išsilavinimą, kuruosianti inovacines programas Respublikoje, dar po metų – L. Danusevičienė, dirbusi su senyvo amžiaus žmonėmis, P. Šedienė, kūrusi ir vadovavusi socialinių paslaugų centrui Šilainių poliklinikoje.

Į programą buvo įtraukti dalykai – socialinis darbas sveikatos priežiūros sistemoje, socialinė politika, socialinis darbas su psichikos negalios žmonėmis, socialinis darbas paliatyvioje medicinoje, psichosocialinė problema medicinoje ir jos analizė ir kt. Pristatant Programos studijų planus Slaugos fakulteto tarybos posėdžiuose, kartais nerimaudavau, kaip taryba reaguos į numatytus pakeitimus atsisakant tik medicinos dalykų, nes visi tarybos nariai buvo medikai. Tačiau taryba iš esmės palaikė Programos idėją, pasitikėjo dėstytojų kompetencija ir pateiktais argumentais dėl pokyčių. Biomedicinos dalykų integracija į socialinio darbo studijas, atsižvelgiant į Programos specifiką, buvo svarbi viso programos gyvavimo laikotarpiu. Bendradarbiaujant su medikais ir slaugytojais, buvo ieškoma būdų medicinos žinias studentams perteikti jiems suprantamu būdu.

Visos kolegės, dėsčiusios socialio darbo dalykus, buvo baigusios VDU socialinio darbo magistrantūros studijas, todėl turėjome bendrą socialinio darbo, kaip profesijos, sampratą. Prof. A. Šeškevičius įsiklausydavo į mūsų siūlymus, ką ir kodėl norėdavome pakviesti dirbti Programoje. Ieškojome žmonių, suprantančių holistinį požiūrį į žmogų, turinčių socialinio darbo praktikos patirties, nusiteikusių mokyti ir mokytis, reflektuoti ir diskutuoti, nuolat atsinaujinti. Taip į komandą įsitraukė dr. Dalija Snieškienė, Lina Bartusevičienė, Jūratė Makauskienė, Vaida Alksnevičienė, Aušra Mazgienė. Vienas labai svarbių dalykų, kuris nuo pat pradžių lydėjo visų dėstytojų profesinę kelionę – palaikymas, kurį patyrėme ir patiriame iš savo pirmųjų mokytojų. Prof. Davidas Harrisonas (JAV) nuo 1995 m. kiekvienais metais atvykdavo (atvyksta iki šiol) į Lietuvą ir dirbdavo „pagal mūsų poreikius“. Pvz., kartu su socialinio darbo profesore Gail Kenyon dar 2004 m. vedė praktinius mokymus sveikatos priežiūros specialistams ir studentams apie kliento / paciento simuliaciją, tai buvo visiškai naujas mokymo būdas Lietuvoje. 2005 m. Slaugos fakulteto dėstytojams profesorius vedė mokymus apie vadovavimą baigiamiesiems darbams, skaitydavo paskaitas ir vedavo seminarus studentams. Savo komandoje ir dabar dažnai kalbame apie tai, kad labai svarbus dalykas, kurį pačios patyrėme savo studijose iš savo užsienio dėstytojų ir galėjome perkelti (taikyti) Programoje, yra dėstytojo ir studento santykis – pagarba studentui, gebėjimas išklausti, mokyti ir mokėti suteikti ir priimti grįžtamąjį ryšį.

Studijų programa „Socialinis darbas medicinoje“ Slaugos fakulteto Slaugos ir rūpybos katedroje buvo vykdoma iki 2011 m., o nuo tų metų rudens buvo perkelta į Visuomenės sveikatos fakulteto Socialinių ir humanitarinių mokslų katedrą. Programos vykdymo Slaugos ir rūpybos katedroje laikotarpiu vyko aktyvus abiejų programų bendradarbiavimas: esame kartu organizavę konferencijas ir

seminarus ligos / negalios šeimoje, smurto, pagalbos senyvo amžiaus žmonėms, psichinės sveikatos ir kitomis temomis. Socialinio darbo programos dėstytojos vadovavo slaugos studentų baigiamiesiems darbams, kuriuose buvo gvildenamos psichosocialinės pagalbos, komunikacijos, santykių, paslaugų plėtros temos. Dėstytojai kartu kūrė projektus, dalyvavo projektuose rengiant vadovėlius ir mokamąsias knygas, publikuojant mokslo straipsnius, dalyvavo dėstytojų Erasmus+ mainų programose.

Vyravo kūrybiškumas, entuziazmas ir dėmesys studentams

Ramunė Jurkuvienė (1957–2023), LSMU Bioetikos katedros docentė. 1980 m. baigiau Kauno medicinos institutą, dirbau gydytoja terapeute, vėliau kardiologe. Paskelbus Nepriklausomybę supratau, kad mūsų šaliai reikia esminių pokyčių, todėl nusprendžiau mokytis: baigiau užsieniečių dėstomą Socialinio darbo magistrantūrą VDU, vėliau – sociologijos doktorantūrą, apsigyniau disertaciją apie socialines inovacijas. Dirbau įvairiuose Lietuvos universitetuose ir kolegijose, NVO, kur inicijavau 15 inovatyvių socialinių projektų ir programų. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (tuo metu – Kauno medicinos universitete, KMU) Slaugos fakultete dirbau nuo 2002 m. Tyrinėjau ir dėščiau platų spektrą dalykų: nuo socialinio darbo teorijų, socialinio darbo sveikatos priežiūros sistemoje iki socialinių tyrimų metodologijos, socialinės politikos, socialinės raidos ir socialinių inovacijų, interprofesinio bendravimo ir integralios pagalbos. 2011 m. buvau Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vadovybėje, tęsiau ir dėstymą. Iki šiol dalyvauju ekspertinėse tarybose prie Seimo ir ministerijų. Vadovavau daugeliui europinių socialinių ir mokslinių tyrimų projektų, esu 8 knygų autorė ir bendraautorė, parašiau apie 50 mokslo ir kitų mokslo populiarinimo, švietėjiškų straipsnių. Inicijavau tarptautines supervizijos studijas Lietuvoje, vykda individualias, grupines ir komandines supervizijas.

Į Slaugos fakulteto Slaugos ir rūpybos katedrą dėstyti atėjau tik dalimi etato. Pagrindinė mano darbovietė tuo metu buvo Vytauto Didžiojo universitetas ir Kauno kolegija, kur buvau katedros vedėja. KMU Slaugos ir rūpybos katedra išsiskyrė dėmesiu studentui, o ne sausiems biurokratiniais reikalavimams. Fakultete bendravimas buvo laisvas, nuoširdus, nuotaika – skatinanti kūrybiškumą, atvirumą, bendradarbiavimą. Darbai čia vyko intensyvūs: neužteko tik dėstyti dalykus, kurie visi buvo nauji, reikalaujantys didelio pasirėngimo. Reikėjo dėstyti, atsižvelgiant į visuomenėje vykstančius didžiulius, tiesiog techtoninius lūžius, būtinybę kurti naują socialinę sistemą ir paslaugas, griežtai hierarchinę medicinos

universiteto struktūrą bei tradicijas ir slaugos profesijos virsmą Europoje, net pasaulyje. Lietuvoje taip pat. Tokiomis sąlygomis dirbti ir kurti buvo įmanoma tik labai susitelkus. Dekanas ir katedros vedėjas prof. A. Šeškevičius buvo telkėjas, skatinęs entuziazmą ir jį palaikęs.

Du dalykai – kūrybinė atmosfera katedroje ir mano sena svajonė į mediciną įnešti socialinių aspektų suvokimą – padėjo man apsispręsti: nutraukiau darbą VDU ir Kauno kolegijoje ir 2004 m. atėjau dirbti į katedrą visu etatu. Atsinešiau didelę patirtį: gydytojo praktiko suvokimą ir įgūdžius, disertacijos apie socialines inovacijas analizes, supervizijos vedimo ir organizavimo, tarptautinės projektinės patirties, vadovavimo nevyriausybinei organizacijai ir katedrai įgūdžius. Be to, jau buvau organizavusi studentų baigiamųjų darbų rašymo palydėjimą ir gynimus. Šią patirtį dekanas prof. A. Šeškevičius leido diegti. Pradėjau kurti supervizuojamos praktikos sistemą, planuoti diplominių darbų rengimo procesą, dėstyti studentams kursą apie tyrimų metodologiją, kurios mane išmokė pasaulinio masto mokslininkai profesoriai iš JAV W. Meezanas, D. Harrisonas, profesorė M. L. Sanden iš Švedijos. Šiame universitete tokio kurso nebuvo. Rengiau baigiamojo (diplominio) bakalaurnio darbo reikalavimus, organizavau gynimus katedrose. Ėmiau supažindinti ne tik studentus, bet ir dėstytojus su skirtingomis mokslo paradigmomis, kokybiniu tyrimu, apie kurio metodologiją didžioji dėstytojų dauguma buvo mažai girdėjusi. Vadovavau programos „Slauga“ magistrantams, „Slaugos ir socialinio darbo medicinoje“ bakalauro baigiamiesiems darbams.

Vadovaudama baigiamiesiems darbams stengiausi užkirsti kelią plagijavimui ir diplominių darbų pirkimui – tai respublikoje tuo metu buvo paplitę. Daug laiko skyrėme diskusijoms su dėstytojomis. Siekėme, kad nebūtų studentų darbų plagijavimo, tam tikslui organizavome konsultacinę pagalbą studentams. Neilgai trukus ir kitos programos ėmė sekti mūsų pavyzdžiu rengiant diplominius darbus.

Reikia pripažinti, kad Universitete Slaugos ir rūpybos katedra iš pradžių turėjo minimalias sąlygas. Prof. A. Šeškevičiui tiesiog teko išsiprašyti ar išsikvoti. Patalpos buvo mažutės – nedidelis flygelis prie Vaikų endokrinologijos klinikos. Viena mažutė auditorija, kuri nuolat buvo užimta: paskaita sekė paskaitą, laikai nuolat buvo derinami tarp dėstytojų. Nebuvo jokios erdvės, kur dėstytojos per pertraukėlę galėtų nors kiek atsikvėpti, todėl slaugos dėstytojos Jurgita, Daiva ir Jovita atitraukė koridoriaus gale stovėjusią spintą, už jos pastatė staliuką su keliomis kėdėmis ir taip sukūrė „privatą rekreacinę erdvę“. Joje vyko tikras linksmas socialinis gyvenimas: čia ateidavo pasitarti ir vyr. slaugytojos iš skyrių, vyko neformalus, bet labai svarbus dalijimasis patirtimi, planavimas, šventėme šventes.

Buvome kaip viena šeima. Po kiek laiko profesoriaus rūpesčiu gavome mažutį kambarėlį Kardiologijos klinikos pusrūsyje. Tai programos „Socialinis darbas“ buvo ir auditorija, ir konsultavimo kabinetas, ir pasitarimų kambarys. Jis funkcionavo nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro. Nuolatos.

Šiltą atmosferą kūrė kuklios ir turiningos kartu švenčiamos valstybinės šventės. Vasario 16-oji, Kovo 11-oji visada buvo pažymimos bendru picos valgymu, mėgavimusi didžiuliu tortu, kurį dažniausiai atnešdavo profesorius A. Šeškevičius. Jis niekada nestokojo humoro, būdavo smagu. Kūrėsi naujos tradicijos: Trijų Karalių dieną (sausio 6-ąją) klinikų slaugytojos susirinkdavo į Endokrinologijos klinikos salę ir rinkdavo Metų slaugos karalienę. Buvo valgomas didžiulis aguoninis tortas, į kurį buvo įkepta moneta. Slaugytoja, savo torto gabalėlyje atradusi monetą, buvo vainikuojama Slaugos fakulteto karaliene...

Programos „Socialinis darbas“ kūrimas KMU buvo didžiulė inovacija. Pirmieji programos „Socialinis darbas“ studentų diplominiai darbai Slaugos fakultete, studentų palydėjimas juos rašant ir kokybiškas diplominių darbų gynimų organizavimas reikalavo daug energijos. Mums pavyko. Darbuose buvo nagrinėjamos naujos aktualios temos, tyrimai buvo sąžiningi ir gana aukšto lygio bendrame diplominių darbų pagal bendrus diplominius darbus. Problemų iškilo, kai studentams reikėjo dirbti, nes diplome buvo nurodyta – slauga kaip biomedicinos mokslų studijų sritis, o kryptis – socialinis darbas, kuris pagal klasifikaciją turėjo priklausyti kitai – socialinių mokslų – sričiai. Atsiskleidė skaudi tiesa: biurokratiniai reikalavimai ir profesijų klasifikacijos neatitiko gyvenimo poreikių. Švietimo sistema nesiderino su kitomis sistemomis. Kažkas turėjo parengti teisinę bazę, kad naujos profesijos studentai turėtų galimybę legaliai įsidarbinti. Buvo neaišku, kieno tai atsakomybė. Tarpžinybinio derinimo akivaizdžiai trūko.

Paaiškėjo, kad reikia dirbti ir su politikais, ir su darbdaviais, kad nauja profesija įsitvirtintų. Ėmėme organizuoti susitikimus su Kauno medicinos universiteto klinikų (taip tada vadinosi dabartinė LSMU ligoninė Kauno klinikos) skyrių vedėjais, kad priimtų mūsų studentus dirbti. Deja, pokyčiai įsileidžiant socialinius darbuotojus į mediciną, vyko labai vangiai. Priimta tik keli. Viena iš absolvenčių, norėdama pagreitinti šalyje socialinių darbuotojų medicinoje įdarbinimą, kreipėsi į Seimą. Netrukus Seime įvyko mūsų programos svarstymas, dalyvaujant Švietimo ir Sveikatos apsaugos ministerijų atstovams bei Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) vadovams. Dėl meistriškos diplomatijos ir gebėjimo susikalbėti dekanas prof. A. Šeškevičius apgynė programos poreikį. Tik iškelta viena sąlyga – per tris savaites parengti naują Socialinio darbo programą ir atiduoti ją Studijų

kokybės vertinimo centro ekspertizei. Ji turėjo būti patvirtinta kaip Socialinių mokslų studijų srities programa, vienintelė tokios srities šiame Universitete.

Galimybė turėti kokybišką programą įkvėpė dirbti: dviese su Rūta Butkevičiene parengėme programą. Svarbi buvo mano ankstesnė patirtis dirbant kolegijos katedros vedėja, susitelkimas, akivaizdus prof. A. Šeškevičiaus palaikymas, nebiurokratinis požiūris į darbą. Per tris savaites parengti originalią šimto puslapių programą su dalykų aprašais, atitinkančią SKVC reikalavimus, buvo rimtas iššūkis, tęsiant dėstymą visuose keturiuose kursuose. Studentai mus palaikė, nes matė naują programą kaip galimybę kurti naują profesiją, padėti labiausiai vargsiantiems žmonėms. Dekanas po trijų savičių pristatė į Vilnių parengtą naują programą. Programa buvo patvirtinta. Nuo 2006 metų atsirado galimybė priimti studentus į naują programą „Socialinis darbas“. Iki to laiko išėjo studentų laidos, kurių diplome buvo įrašyta, kad tai slaugos bakalaurs, socialinio darbo programa (medicinoje). Nauja prilyginimo socialinio darbo bakalauroi procedūra pareikalavo daug pastangų. Tik 2011 m. tai pavyko pasiekti, kai dirbau Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje.

Naujai programai plėtoti trūko vadybos įgūdžių. Kvietėme užsieniečius profesinės veiklos priežiūrai (supervizijai). Viena iš supervizorių buvo Lies G. van Weezel iš Nyderlandų. Ji padėjo mums išmokti struktūruoti užduotis, planuoti laiką, protokoluoti periodinius posėdžius, dirbti nuosekliai plėtojant programą. Jos dėka pavyko užmegzti ryšius su Nyderlandų socialinio darbo ekspertais. Pasi-naudojome Erasmus mainais. Išvykų buvo ir anksčiau pagal Erasmus programą į skandinavų universitetus, bet studentų ir dėstytojų mainų neinicijuota. 2008 m. į Olandiją išvyko pirmosios programos studentės Guoda Vaičekauskaitė ir Gintarė Marcinkevičiūtė. Jos įveikė gausias biurokratinės kliūtis ir išvažiavo mokytis į Amersforto ir Utrechto universiteto socialinio darbo programą, tarsi atverdamos vartus į Vakarų Europos universitetus. Po jų kiekvienais metais visi norintys programos studentai vykdavo studijuoti pagal Erasmus mainus į Olandiją, kiti – į Švediją. Dėstytojai keliaudavo lydimiesiems vizitams. Amersforto ir Utrechto socialinio darbo programos dėstytojai kasmet organizuodavo Tarptautinę savaitę, į kurią buvome kviečiami ir mes, programos „Socialinis darbas“ dėstytojai iš tuometinio KMU. Ten susipažinome su daugelio kitų šalių dėstytojais ir studentais, reprezentavome Universitetą, skaitydavome paskaitas, dalyvaudavome forumuose ir diskusijose, lankėme praktikos vietas, inovacinius projektus. Laikėmės principo, kad važiuoja vienas didesnę patirtį turintis dėstytojas, o kitą įtraukiame jaunesnį, kad būtų išlaikomas tęstinumas ir užsienyje pabuvotų kuo daugiau naujų

programos dėstytojų. Pakvietėme dėstytojų iš Vakarų Europos lankytis ir mūsų Universitete – Peterį Stetą, Toke'ą Smoldersą. Jie ypač šiltai globojo programos studentus Nyderlanduose, atvyko ir į Lietuvą. Šie dėstytojai Slaugos ir rūpybos katedroje vedė seminarus, dalijosi patirtimi, susitikdavo su dekanu prof. A. Šeškevičiumi, Universiteto vadovybe, domėjosi mūsų kultūra, plėtė tarptautinius ryšius. Kartu lankėmės pagal Erasmus programą, plėtodami ir anksčiau Slaugos fakulteto Slaugos ir rūpybos katedros užmegztus ryšius: teko lankytis Groningeno universiteto (Nyderlandai) Slaugos fakultete, klausytis paskaitų, pačiai skaityti paskaitas, diskutuoti, studijuoti pagrindinį studento modelį, pamatyti praktiką, kurią vėliau siekėme įgyvendinti ir Lietuvoje. Grįžę į Universitetą dalydavomės patirtimi ir skatinome tai daryti studentus, kurie stengėsi Lietuvoje diegti matytas gerąsias patirtis. Nenuostabu, kad studentai, baigę programą, tapo praktikais, intensyviai plėtojančiais ir populiarinančiais socialinio darbo profesiją, ypač naująją kryptį – socialinį darbą medicinoje, įtvirtindami holistinį požiūrį per inovacinius projektus ten, kur dirbo – pradedant pirminės sveikatos priežiūros grandimi ir baigiant ministerija.

Vertybinių nuostatų ugdymas

Lina Danusevičienė, LSMU Bioetikos katedros docentė. Studijų programoje „Socialinis darbas medicinoje“ dėstytoja pradėjau dirbti 2006 metais. Prof. A. Šeškevičiaus paskatinta 2008 metais įstojau į Slaugos krypties doktorantūrą. LSMU Slaugos ir rūpybos katedroje apgyniau Biomedicinos srities Slaugos krypties daktaro disertaciją „Namuose teikiamos integralios pagalbos asmenims, turintiems nuolatinį slaugos poreikį, veiksmingumo įvertinimas“. Mokslinė tematika – į asmenį orientuota sveikatos priežiūra, asmens orumas, integrali pagalba, tarpprofesiniai santykiai organizacijos kultūros kontekste. Šalia pedagoginės-mokslinės veiklos dirbu supervizore (profesinių santykių konsultante). Vėdu individualias, grupės ir komandos supervizijas socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros įstaigose.

Kartu su kolegėmis plėtojome studijų programos „Socialinis darbas medicinoje“ koncepciją ir turinį, kertiniais poliais laikydamos socialinio darbo teorines žinias, socialinio darbo praktiką, vertybinių nuostatų ugdymą (studijos pradedamos etikos pagrindais ir baigiamos profesinių vertybių ir etikos kursu) ir lygiaverčiu bendradarbiavimu grįstus tarpusavio santykius.

Studijų procese vyko nuolatinis ieškojimas, kaip perteikti socialinio darbo žinias, kad jos būtų ne tik pažintos, bet ir suvoktos; kaip teorinius konceptus

padėti suvokti giluminiu būdu, sujungti su turima studentų patirtimi. Vienas iš taikytų metodų – projektinių darbų rengimas ir jų išbandymas praktikos vietose, realiomis situacijomis, pasitelkiant kolegas bei kituose kursuose studijuojančius studentus. Savanorystė socialiniame darbe ir Socialinis darbas su bendruomene – du pagrindiniai kursai, kuriuose studentai išbandydavo savanorystės patirtis, veikimo drauge sinergiją bei bendruomenės telkimo ypatumus. Keletas pavyzdžių iš projektinių darbų: Adventinis vakaras Šilainių psichinės sveikatos centre prie Kauno miesto poliklinikos Šilainių padalinio; Socialinio darbo medicinoje alumnų susitikimo tradicijos įvedimas ir tęstinumo užtikrinimas; studijoms patrauklesnės aplinkos sukūrimas Onkologijos ligoninėje. Inicijatyvinė studentų grupė Onkologijos ligoninėje vieną iš auditorijų – buvusią pacientų palatą pavertė žaisminga studijų aplinka. Visus nustebino studentų išmonė – ant perdažytų sienų šviesia violetine spalva, panaudojant veidrodinį raidžių trafaretą, buvo surašytos grupės supervizijos taisyklės. Šią sukurta erdvę studentai naudojo ir kitiems savo sumanymams. Studentės, atliekančios praktiką Onkologijos ligoninėje, šioje auditorijoje vesdavo užsiėmimus pacientams, atvykstantiems chemoterapijai į Dienos stacionarą. Pacientams, kurie po chemoterapijos nieko neveikdami turėdavo tiesiog išbūti visą dieną stacionare, šie užsiėmimai su filmų peržiūromis ir pokalbiais, suteikdavo naujų potyrių. Savanorystės kursas buvo jungiamas su pirmojo kurso antrojo semestro savanorystės praktika. Susipažinę su įvairiomis organizacijomis ir išbandę savanorystę (organizacijose Kauno bendrija „Prošvaistė“, VšĮ „BaltaiJuoda“, VšĮ „A. C. Patria“ ir kt.), pirmieji studijų metai buvo užbaigiami pasirengimą veikti socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros įstaigose neformalioje aplinkoje įsivertinimu, pasirenkant tokias erdves kaip Kauno marių regioninis parkas, Kauno senamiestyje įsikūrusį Kauno Arkivyskupijos Jaunimo centrą arba VšĮ „A. C. Patria“. Tai buvo ypatingas veikimo būdas ir laikas – studentai galėdavo giliau vieni kitus pažinti, užmegzti artimesnius tarpusavio santykius. Toku būdu buvo klojamas tolesnio glaudesnio bendradarbiavimo santykių plėtotės pagrindas. Tarpusavio santykiai buvo kuriami ne tik kurso viduje, su programoje dirbančiais dėstytojais, bet ir su kitų kursų studentais, programos alumnais.

Socialinio darbo praktika buvo viena esminių studijų programos dalių. Per praktiką įgyti gebėjimai ir įgūdžiai, palydimi individualių ir grupės supervizijų proceso, studentų buvo pripažinti kaip turintys ypatingą vertę ir poveikį asmenims ir būsimiems profesionalams. Kiekvieną semestrą nuo pirmojo kurso studentai turėjo 6 ECT kreditų praktiką, o rašant baigiamąjį bakalaurinį darbą paskutinį semestrą praktika apėmė net 8 ECT kreditus. Pirmoji studentų

praktika buvo skirta socialinio darbo laukui pažinti. Studijuodami kursą „Įvadas į socialinį darbą ir socialinio darbo praktika I“ studentai kartu su dėstytoju lankėsi skirtingose socialinio darbo įstaigose, NVO ir savo patirtis mokėsi reflektuoti grupėje, pasakydami savo mintis, mokydamiesi atpažinti savo potyrius, jausmus. Pirmakursiai studentai, ką tik palikę mokyklos suolą, buvo mokomi naujo vaidmens, kur pagrindinė už mokymąsi atsakomybė tenka studentui, o dėstytojas yra tik kaip profesionalas lydi mokymosi laikotarpį. Buvo įdomu stebėti studentų virsmą. Nuo pirmosios praktikos – kai susidūrus pirmą kartą su neįgaliais asmenimis ar slaugomais seneliais, – kurią studentai vertindavo kaip vieną labiausiai sukrečiančių patirčių pirmajame kurse iki įdomios, nepakartojamos patirties, atliekant praktiką su tais pačiais neįgaliaisiais, senyvo amžiaus žmonėmis, į socialinės rizikos grupes patekusiomis šeimomis – jau vėlesniuose kursuose. Studentai pripažindavo, kad jie tapdavo kitokie, sunkiai suprantami bendraamžiams ar kitiems šalia esantiems. Tas kitoniškumas buvo nauja, įdomi, bet kartu ir varginanti patirtis, nes reikalavo išeiti iš komforto zonos į visiškai naują nepažintų santykių plotmę ir joje veikti. Kartais tai keldavo frustraciją arba net pyktį. Tačiau visa vainikuojantys tapdavo baigiamieji studijų metai, kai dėstytoji nereikėdavo skaičiuoti, ar praktikoje buvo išdirbtos 100 val. ar 160 val. praktikos valandų. Dėstytojo pagrindinis uždavinys – laiku sustabdyti studentą, kad neviršytų praktikai skirto laiko. Dažnas studentas po praktikos savo pasirinktoje praktikos vietoje likdavo savanoriauti arba dirbti. Praktikos vietas studentams rinkdavome labai atsakingai, ypač atsižvelgdami į praktikos mentoriaus kompetencijas ir patirtį. Socialinės darbuotojos Aušra Mazgienė (Kauno klinikų Neonatologijos klinika), Sandra Šatkauskienė (Psichiatrijos klinika), Andželika Balčiūnienė (Vaikų ligų klinika), taip pat ir kitų padalinių bei įstaigų socialiniai darbuotojai kūrė puikią praktinio mokymosi aplinką studentams. Praktikos mentoriai taip pat daug prisidėjo prie programos tobulinimo ir stiprinimo: A. Mazgienė buvo Programos studijų komiteto narė, S. Šatkauskienė – baigiamųjų darbų gynimo komisijos narė. Mane, kaip dėstytoją, visada paliesdavo studentų pasidalijimai. Kiek įvairiausių aspektų jie atpažindavo veikdami socialinio darbo įstaigose: kvapai, spalvos, emocinis klimatas, ten dirbančių darbuotojų kalba, nuotaika, įstaigos atmosfera. Kiek neįtikėtinų dalykų studentai pastebi ir atpažįsta, ko mes, darbuotojai, dažnai nebematome, nebegirdime, nebepastebime. Reta įstaiga suvokia ir vertina organizacijos patiriamą vaizdinį – kaip mokymosi ir organizacijos plėtojimo galimybę. Studentai, rašydami praktikos dienoraštį, individualių ir grupės supervizių metu išmoko reikšti savo mintis,

suprasti socialinės realybės daugiasluoksniškumą, įvairovę, veikti esant neapibrėžtumo būsenai. Socialinio darbo praktika studentams suteikdavo galimybę pasimatuoti pasirinktos profesijos drabužį, atrasti būsimą profesinės veiklos tikslinę grupę arba būsimą darbo vietą, išdrįsti išreikšti savo nuomonę, atstovauti sau ir savo klientui. Vienas ryškesnių pavyzdžių, kai studentė, atlikusi praktiką priklausomybės ligų centre, aiškiai pajutusi savo pašaukimą ir norą dirbti šioje srityje, praktikos pabaigoje tai pasakė įstaigos vadovui. Toks studentės ryžtas ir pasitikėjimas savimi padarė įspūdį vadovui. Jis pažadėjo, kad baigusi studijas su diplomu rankose studentė galės grįžti į jų įstaigą, nors galbūt nebuvo tikras antrakursės apsisprendimo rimtumu. Vadovui buvo šiek tiek netikėta, kai studentė, gavusi diplomą ir sukaupusi patirties per studentų mainų programą Erasmus+, grįžo į buvusią praktikos vietą ir priminė tą pažadą. Vadovas tesėjo pažadą ir ši absolventė iki šiol sėkmingai dirba tame pačiame priklausomybės ligų centre, dar antrajame kurse atradusi savo pašaukimą. Iš pradžių studentai nesuvokdavo jiems teikiamų individualių ir grupės supervizijų prasmės, tačiau studijų pabaigoje visi vienbalsiai kartodavo, kad neįsivaizduoja, kaip studentai gali turėti praktiką be supervizijų. Galiausiai jie pripažindavo, jog supervizijos turėjo neįkainojamą vertę jų vidiniam ir profesiniam augimui. Žinoma, toks praktikos formatas iš mūsų, dėstytojų, reikalavo didelio įdirbio ir pastangų. Reikia pripažinti, kad pagal studijoms organizuoti skiriamas valandas, dalį kontaktinių valandų su studentais dėstytojams tekdavo padengti savanorišku darbu. Tačiau to įdirbio niekada nebuvo gaila, nes supervizijos ne tik brandino studentus, bet leido kurti ypatingus santykius su jais, kartu padėti jiems kaip grupei augti, pažinti bei suprasti santykių prasmę profesinėje veikloje. Šiuo metu supervizijas – palydimąją praktiką – vedame ir studentams medikams.

Studentai studijų procese atpažino ir teigiamai vertino studijose patirtą lygiavertį ir pagarbų santykį su dėstytojais. Šioje programoje studentai į dėstytojus galėjo kreiptis vardu. Vardais į studentus buvo kreipiamasi jau nuo pirmojo kurso. Sėdėjimas ratu visų dėstomų kursų metu, paskaitų pradėjimas paprastais klausimais – „Kaip šiandien laikotės?“, „Su kuo šiandien atėjote?“ – iš pradžių glumines, vėliau tapo neatskiriama, natūralia studijų proceso dalimi. Studijų programos esminis principas ir laikysena išliko – vertybinės nuostatos, kurios buvo skleidžiamos ir gilinamos studijose, būtų patiriamos kasdieninėmis situacijomis viso studijų proceso metu. Besąlygiška pagarba asmeniui, savo ir kito autonomijos pripažinimas, kito priėmimas, subsidarumas ir solidarumas – mūsų puoselėtos ir laike nekintančios socialinio darbo vertybės.

Matyti žmogų, o ne ligą...

Polina Šedienė, LSMU Bioetikos katedros docentė, praktikuojanti psichoterapeutė, profesinių santykių konsultantė (supervizorė), Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centro įkūrėja ir vadovė „Caritas“ organizacijoje. Nuo 2004 m. studijų programos „Socialinis darbas medicinoje“ dėstytoja. KTU Sociologijos katedroje apginta daktaro disertacija „Sergančiojo lėtine psichikos liga patirtis: vaidmuo ir tapatumas“. 2020 m. LSMU Leidybos namuose išleista mokslinė monografija „Epilepsija sergančių asmenų psichosocialinė situacija. Tarpdalykės komunikacijos ir kūrybiško bendradarbiavimo prielaidos“. Mokslinė tematika – sveikatos sociologija, naratyvinė medicina, į asmenį orientuota sveikatos priežiūra.

Nepriklausomybės apyaušryje susirinkome įgyvendinti svarbius sau ir visuomenei pokyčius. Gerbėme vieni kitų patirtis, gebėjimus, svajones. Maloniai bendravome vieni su kitais, stengėmės vieni kitus pamatyti, išgirsti. Slauga ir socialinis darbas kaip partneriškos profesijos ir kaip gana jaunos aukštojo mokslo kontekste turėjo daug bendrų sąlyčio taškų ir buvo susikalbėjimo, supratimo ir palaikymo pagrindas. Prof. A. Šeškevičiaus vadovavimas buvo palankus kūrybai, saviraiškai ir profesiniams tikslams realizuoti. Mes, dėstytojai, jautėmės laisvi savo ieškojimų procese, kaip kurti santykį su studentais, kaip mokyti juos savarankiškumo ir kūrybiškumo, kaip dalytis tarpusavio patirtimis ir sąveikauti kasdienybėje. Savo atvirumu patirčiai veikėme ir studentus, kurie, eidami iš kurso į kursą, integravosi į praktinės veiklos sritis, atrasdavo mokslinio domėjimosi kryptis. Studentai, kaip ir mes, dėstytojai, buvo įsitraukę į aplinkos kūrimą, profesijos viešinimą, akademinę veiklą. Susibūrė mokslinė praktinė socialinio darbo bendruomenė, kuriai rūpėjo profesija ir jos plėtra į sritis, kuriose taip trūko psichosocialinės pagalbos. Studijuodami dalyką „Socialinis darbas su grupe“ kartu su studentais sukūrėme filmą apie socialinio darbo studijas ir praktiką. Mokymasis buvo gyvas, įtraukusis, motyvuotas. Filmu kūrimo procesą galima vertinti kaip naują mokymo (-si) metodą, kuriame buvo naudojamos meno terapijos ir naratyvinės medicinos priemonės, grupės dinamikos valdymo technikos. Toks integruotas mokymosi būdas kaip filmo kūrimas subūrė studentus į darbo grupę, kurioje buvo aptarta filmo paskirtis – reklamuoti programą „Socialinis darbas“, siekiant pakviesti abiturientus ją studijuoti. Filmu idėjos ir siužeto aptarimuose priimtas sprendimas ne vaidinti, bet parodyti realią studentų kasdienybę. Taip gimė pirmoji scena: prie centrinių LSMU rūmų A. Mickevičiaus gatvėje studentė pasakojo apie savo svajonę ir džiaugsmą, kai svajonė išsipildė ir ji įstojo ten, kur labiausiai troško.

Toliau studentės filmuojamos troleibuse, kuriuo važiuojama į paskaitas. Paskaitos vyksta Onkologijos ligoninės auditorijoje ir Dienos centre, kurį lankė psichikos negalią turintys žmonės. Studentės jaukioje Dienos centro lankytojams muzikos terapijai skirtoje patalpoje įsitačiusios ant sofos-lovos, susikėlusios kojas, nes, kaip ir visi kiti centro lankytojai, į paskaitas atsinešdavo šlepetes, o batus palikdavo koridoriuje prie durų. Studentės pateko į terapinę bendruomenę, į kurią įėjo tokiu pačiu būdu kaip ir visi kiti tos bendruomenės nariai. Po paskaitų filmo herojai nusikelia į praktikos vietas: privačią pradinę mokyklą, neurologijos kliniką, slaugos ligoninę, šeimų paramos labdaros fondą „Aušta“, Dienos centrą psichikos negalią turintiems žmonėms, organizacijos „A. C. Patria“ atvirą jaunimo centrą. Filmas atskleidžia socialinio darbo praktikos prasmę studentų studijose, scenos iš praktikos vietų labai jautrios ir jaukios, nes studentės kviečia žiūrovą apsilankyti jų praktikos vietose ir labai asmeniškai pristato jas, sakydamos: „Štai čia mano praktikos vieta, prašau užeikite, susipažinkite, čia labai miela ir pan.“ Vaikų neurologijos klinikoje studentės žaidžia su vaikų grupe, kartu žiūri animacinius filmukus, Slaugos ligoninės palatoje studentė skaito knygą dviem ligoniams, gulintiems lovoje, „A. C. Patria“ atvirame jaunimo centre pagrindinis veikėjas katinas Patrikas linksmina susirinkusiuosius, mokykloje studentė vykdo užimtumo veiklas ir kalbasi su vaikais, Dienos centre studentė dalyvauja sunkių psichikos sutrikimų turinčių žmonių grupėje, o su krizes patiriančių šeimų vaikais studentės bendrauja žaisdamos boulingą.

Apie pedagoginio, mokslinio ir praktinio darbo vienį, dėstytojų bendradarbiavimą su studentais rodo to meto veiklos. Apie tokį veiklą, požiūrių ir siekių integruotumą pateiksiu pavyzdį, kaip buvo kuriamas dienos globos centras psichikos ligomis sergantiems žmonėms. Dienos centro kūrimo istorija susideda iš dviejų etapų, simboliškai pavadintų projektiniu ir instituciniu. Reikia paminėti, kad tais metais, kai buvo kuriamas centras, nuo idėjos paskleidimo 2001 m. ir vėliau dar nebuvo reformuota psichikos sveikatos priežiūra, visiškai nebuvo dienos stacionarų, dar tik pradėti kurti PSC ir žmonių, turinčių psichikos negalią, bendruomenės. Buvau viena iš pirmųjų socialinių darbuotojų, pradėjusių dirbti naujai susikūrusiame Psichikos sveikatos centre. Įgijau patirties, kuria pasidalyti su studentais buvau pakviesta į LSMU Slaugos fakulteto programą „Socialinis darbas“. Maždaug tuo metu suformulavau profesinės veiklos tikslą – įkurti dienos centrą žmonėms, sergantiems psichikos ligomis. Šiam tikslui įgyvendinti prireikė penkerių metų – 2001–2006 m. – profesinės kelionės iki centro atidarymo. Dienos centro kūrimą lydėję projektai, kurių tikslinė grupė – psichikos

negalią turintys žmonės, buvo remiami tarptautinių fondų: Dreifuso sveikatos fondo, Ecologia Baltia Virtualaus fondo, Bendradarbiaujančiųjų Nyderlandų fondų ir Valstybinės jaunimo reikalų tarybos. Šį centro kūrimo etapą pavadinau projektiniu. Nuo centro atidarymo 2006 m. pradedamas antrasis jo kūrimo etapas, vadinamas instituciniu ir besitęsiantis nenutrūkstamai, kiekvieną centro gyvavimo dieną. Psichikos liga sergantys žmonės susiduria su stigmatizavimu, izoliacija, atskirtimi. Dažnai šie žmonės yra susidūrę su pažeminimu ir asmens orumo menkinimu. Į šio centro kūrimą įsitraukę studentai, savanoriai, svečiai padeda formuluoti taisykles – susitarimus, kaip mes bendrausime kiekvieną dieną, stengdamiesi keisti pačių centro lankytojų ir visuomenės požiūrį į juos. Per pirmuosius septynerius centro gyvavimo metus – 2006–2013 m. – praktiką jame atliko apie dvidešimt studentų iš LSMU studijų programų „Socialinis darbas“ ir „Ergoterapija“; iš VDU ir iš Kauno bei Utenos kolegijų socialinio darbo programų; iš KTU sociologijos studijų programos; iš LKKA gydamosios mankštos programos. Kiekvienais metais centre savanoriavo Europos mainų tarnybos savanoriai iš Vokietijos, Lenkijos, Moldovos, Sakartvelo, Anglijos, Danijos. Centre vyko „Žmogaus teisių“ seminaras, kuriame dalyvavo centro bendruomenė, LSMU socialinio darbo studentai ir dėstytojai, socialinio darbo profesorius D. Harrisonas iš JAV. Periodiškai centro bendruomenė diskutavo su socialinio darbo eksperte iš Olandijos Lies G. van Weezel. Centro darbuotojai, lankytojai, studentai praktikantai, savanoriai pradėdavo savo dieną „rytine arbata“, kurios metu pasidalijama patirtimis, rūpesčiais, aptariamos aktualios kasdienės veiklos, dalyvavimas renginiuose ir kt. Toks naujos organizacijos kultūros diegimas, kai ryte kava geriama kartu susėdus socialiniams darbuotojams, studentams, savanoriams ir klientams, prisideda prie lygiateisiškumo įgyvendinimo, naujos, humanistinėmis vertybėmis grindžiamos kultūros formavimo. Ši atvira, besiformuojanti, integruojanti akademinės, terapinės, praktinės veiklos aspektus į kasdienos gyvenimą bendruomenė suformavo tezes: „Mes rūpinamės vieni kitais“, – lankome ligoninėje ir kt.; „rytinė arbata privaloma“ – kaip jungianti studentus, darbuotojus, klientus, suteikiant erdvę sprendimams priimti, organizacijos pulsui pajauti; „mes priimame kiekvieno asmens unikalumą“ – suvokiame, kad visada bus žmonių, kuriems neįmanoma prisitaikyti ir griežtai laikytis centro taisyklių, pavyzdžiui, atvykti iki dešimtos valandos ryto ir pan.; „mes galime toleruoti kitokį ar mums nesuprantamą elgesį“, nors tai ir įvardijame, pamažu aiškinamės ir po truputį per pokalbius, buvimą ir jautrą siekiame pokyčių.

Ko išmoko studentai? Prisiimti atsakomybę už savo pasirinkimus, matyti

žmogų, o ne jo ligą, planuoti savo veiklas, bendrauti su sunkią negalią turinčiais žmonėmis, atpažinti jų poreikius, leisti sau priimti atvirumą, dalyvauti, būti ir veikti kartu, neišskiriant ar neiškeliant vienų žmonių ar statusų virš kitų. Socialinio darbo kaip mokslo disciplinos pagrindas yra praktika, o praktikos vietų socialinio darbo studentams iš tiesų trūko, jas kūrėme mes patys, dėstytojai ir studentai.

Dėstytojos prašė į jas kreiptis vardais

Absolventė Almanė Pakrijauskaitė, LSMU Bioetikos katedros lektorė. Studijų programos „Socialinis darbas medicinoje“ dėstytoja nuo 2016 m. Socialinis darbas medicinoje absolventė, studijų metai 2007–2011 m. Šiuo metu VDU Sociologijos katedros doktorantė, mokslinė sritis – sociologija. Mokslinė tematika – sveikatos sociologija, į asmenį orientuota sveikatos priežiūra, profesinė komunikacija.

Seniai prabėgo studijų metai ir beveik pamirštos akimirkos iš bakalauro darbo „Socialinis darbas“ (2017–2011 studijų metai), tačiau galiu konstatuoti – tai buvo geriausi jaunystės metai! Studijuoti LSMU Slaugos ir rūpybos katedroje reiškė daug – svarbu būti medicinos profesionalų komandos dalimi, turėti galimybę lankyti paskaitas medicininėje aplinkoje – Kauno klinikų miestelyje.

Santykis su dėstytojais. Pirmosios studijų paskaitos – vienas didžiausių teigiamų sukrėtimų gyvenime. Atėjus iš mokyklos suolo, per pirmąją paskaitą dėstytojas kreipėsi į mus „kolegos“, „būsimi kolegos socialiniame darbe“. Programos dėstytojos paprašė kreiptis į jas vardais, paaiškindamos, kad ši kultūra programoje yra įprasta – nuo šiol mes turime lygiavertį santykį, dėstytojos lydės mus profesijos kelyje. Šis svarbus ir didelis pokytis bendravimo kultūroje buvo nauja pradžia suvokiant, ką iš tiesų reiškia lygiavertis kolegiškas santykis. Ir prisidėjo prie suvokimo, kad peržengdami universiteto slenkstį atėjome į suaugusiojo pasaulį, kur jau nesame tiesiog moksleiviai, kurie nieko nežino.

Užmezgus glaudų santykį buvo daug lengviau tapti atviriems, tai skatino stengtis, domėtis, todėl kaupėsi drąsa atstovauti savo profesijai. Dėstytojos tapo mano autoritetais. Visos mano grupės paskaitų lankomumas buvo nepriekaištingas. Dėstytojų dėka išmokome suprasti, kad kiekvienas grupės žmogus yra svarbus ir jo nebuvimas yra reikšmingas ne tik paskaitos darbo kokybei, bet ir grupės dinamikai. Tapome aktyvūs studentai – norėjome visur dalyvauti, atstovauti. Mes nesijautėme vieniši, nes skirtingų kursų studentai lengvai mezgė ryšius. Netrukus po įstojimo susipažinome su vyresnių kursų studentais, bendravome ir kartu su

dėstytojais, auditorijoje. Dėstytojos skatino vienyti, veikti kartu, kaskart pabrėždamos, kad esame stiprūs.

Tradicijos. Tokioje santykio kultūroje, nenuostabu, kūrėsi ir naujos tradicijos, kurios buvo neatsiejamos nuo studijų. Fuksų krikštynos buvo dėstytojų palaiškoma idėja ir kūrė bendrumo jausmą. Mokslo metų, pusmečio pradžioje vykdavo visų studijų programos kursų susitikimas kartu su dėstytojomis. Pirmojo kurso studentai turėjo galimybę susipažinti ir užmegzti ryšius su vyresnių kursų studentais, o tai ypač pravertė rengiantis atsiskaitymams, egzaminams ar kilus klausimams, neaiškumams. Susitikimai visada buvo tarsi šventė: naujos pažintys, atostogų išpūdziai. Buvome viena bendruomenė. Dėstytojų paskatinti ir palaiškomi organizuodavome alumnų susitikimus. Taip mezgėme naujas pažintis jau su baigusiais programą absolventais, išgirsdavome, kur dirba, taip ieškodavome naujų praktikos vietų.

Paskaitos ir seminarai vykdavo ne tik auditorijose. Dėstytojos, ypač dirbančios kitose socialinio darbo įstaigose, organizacijose, dažnai reaguodavo į mūsų jaučiamą nuovargį, norą pakeisti aplinką. Jos pakviesdavo į seminarus vietose, kur socialinis darbas buvo matomas iš arti. Ir tai netrikdė. Atvirkščiai, tai buvo vienas geriausių sprendimų studentams: mažino monotoniją, leido pamatyti kasdienę socialinio darbo lauko veiklą. Tokia studijavimo praktika tapo įprasta – būtų net sunku įsivaizduoti paskaitas, nuolat vykstančias auditorijoje prie stalų. Auditorijose retai būdavo stalai, turėjome galimybę kalbėtis, diskutuoti sėdėdami ratu, matydami kiekvieną, jausdami artumą. Šis metodas viena iš socialinio darbo, dirbant grupėje, vertybė.

Praktika. Praktika prasidėjo pirmąjį semestrą. Susipažinome su įstaigomis, organizacijomis, ieškojome praktikos lauko, kuriame toliau norėtume atlikti individualią praktiką. Praktika buvo neįsivaizduojama be dėstytojų palydėjimo, grupinių ir individualių supervizijų. Nuo pat pirmojo kurso matėme socialinį darbą, skirtingas sritis, per visus studijų metus išbandėme įvairias praktikos vietas. Dar studijų metais atlikdama praktiką dirbau pagal profesiją. Praktika visoms mūsų grupės studentėms padėjo suprasti, kokia sritis domina, kuri – nelabai, aiškiai suprasti, kas laukia baigus studijas, kokia yra darbo realybė ir galimybės.

Svarbi praktikos dalis – supervizijos. Individualios supervizijos leido mokytis iš asmeninės patirties, klaidų, suprasti save ir kitus, ugdyti empatiją, suvokimą, kas yra svarbiausia socialiniame darbe. Vienas svarbiausių įgūdžių, išmuktų individualių supervizijų metu, – mokytis reflektuoti savo patirtį. Grupinės supervizijos mokė mus būti grupėje, išklausti kitą, atvirai dalytis savo patirtimi, išmokus

įgūdžius taikyti čia ir dabar. Be įgūdžių, mokėmės suprasti, kaip reikėtų dirbti tiek individualiai, tiek grupėje. Praktikos valandų niekada neskaičiauvau, nes praktikoje praleisdavau daugiau laiko nei buvo privaloma.

Vieni iš įsimintiniausių studijų dalykų, susijusių su medicinos sritimi: Socialinė reabilitacija ir pasirenkamasis dalykas „Neįgalieji ir aplinka“. Socialinės reabilitacijos dalykas labiausiai įsiminė, nes paskaitas turėjome Reabilitacijos klinikoje. Nors ir nedidelė patalpa paskaitoms, tačiau už sienų – pacientų palatos suteikė galimybę matyti įvairių profesionalų darbą. Mums, studentėms (grupėje buvome tik merginos), svarbiausia buvo ne tik teorinės žinios, bet ir praktika. Studijų dalykas „Neįgalieji ir aplinka“, kurį dėstė T. Morkevičius – geriausiai žinantis gyvenimišką realybę, ypač įtraukė: dalydamasis savo patirtimi, leidamas pamatyti situaciją negalią turinčio žmogaus akimis, tapti jautresne, empatiškesne, pastabesne būsima socialine darbuotoja. Paskaitos vykdavo LSMU Kauno klinikų miestelyje. Labiausiai įsiminė gauta užduotis – realiai pačioms mums, studentėms, pamatyti, kaip viešosios vietos, įstaigos yra (ne)pritaikytos būtent judėjimo negalią turintiems asmenims. Dėstytojas įkvėpė savo pavyzdžiu, ypač besiformuojančioms asmenybėms, mums, jaunuolėms, tik pradėjusioms studijuoti Universitete.

Vertinimas. 2014 m. vyko išorinis programos vertinimas. Programai buvo suteikta maksimali, 6 metų, akreditacija. Ekspertų nuomone, programos turinio loginė seka, taikomi mokymo metodai, ypač praktikos organizavimas, buvo nurodytos kaip stipriausios programos pusės. Programos išskirtinumas – orientacija į sveikatos priežiūros sritį – ekspertų nuomone, yra šios programos stiprybė, atitinkanti visuomenėje vykstančius pokyčius. 2015 m. žurnalo „Reitingai“ duomenimis, programa užėmė aukščiausią vietą Lietuvos universitetuose vykdomų socialinio darbo krypties programų reitinge (iš 7 universitetų). Darbdavių nuomonės apie programos alumnus ir moksliskumo rodikliai dvigubai lenkė antroje vietoje esančio VU universiteto atitinkamus rodiklius.

Tačiau svarbiausias programos įvertinimas – pačių studentų ir absolventų atsiliepimai. Pateikiu keletą tokių atsiliepimų: „Kai atėjo metas rinktis specialybę, lyg tyčia, lyg netyčia į stojamųjų sąrašą įrašiau man visai iki šiol negirdėtą profesiją – socialinis darbas medicinoje. Pasirinkti šią specialybę viliojo tai, jog studijuoti galėsiu tuometiniame LSMU, o ir dėstomi dalykai – labai stipriai persipynusi žmogaus psichologija ir medicina. Tikriausiai didžiausią įspūdį ir, dabar kaip pagalvojau, šoką sukėlė praktika Neuroreabilitacijos klinikoje, kur turėjome bendrauti su žmonėmis, kurie buvo po galvos ir nugaros smegenų traumų ar

operacijų, galvos ir nugaros smegenų kraujotakos sutrikimų, degeneracinių nervų sistemos ligų. Taip jau gyvenime būna, kad tam tikri dalykai, kuriuos darai, praktiškai išlieka ilgiau galvoje, <...>“ (Giedrė).

„Kiekvienas studentas turi galimybę pasijusti individualiu, kartu pajusti save kaip grupės narį“ (Milda).

„Per ketverius mokslo metus pasikeitė požiūris į žmogų, aplinką, gyvenimą. Būtent dėl dėstytojų didelio noro mums įdiegti socialinio darbo žinias tapome brandesnės asmenybės“ (Rimantė ir Aistė).

„Nuo pirmojo kurso atliekamos praktikos neleidžia tapti tik „teoriniais“ bakalaurais“ (Eglė).

„Prisipažinsiu, pasirinkau socialinį darbą LSMU nenumanydama, kas tai... Riklavau, bet pasiteisino ir džiaugiuosi, kad taip pasisuko mano gyvenimas“ (Irina).

„Studijų LSMU metu patyriau netipiską bendravimą tarp dėstytojo ir studento. Abipusė pagarba, dialogas ir lygiavertiškumo jausmas mane lydėjo visus ketverius studijų metus“ (Inga).

Mes didžiuojamės jūsų pažangumu

Turėjome palaikymą iš užsienio. Atsiliepė JAV išeivijos lietuvių slaugos dėstytojos, kelis mėnesius dirbusios Fakultete. Klivlando šv. Gertrūdės slaugos universitetinės kolegijos prof. Rauda Gelažis rašo: „Pirmiausia atsimenu Dr. Arvydą Šeškevičių, kuris yra Slaugos fakulteto širdis, galva ir inspiracija. Jo dėka aš turėjau progą praleisti labai įspūdingą laiką su Jumis. Jo raminanti, inteligentiška ir imli laikysena laiko Slaugos fakultetą tiesiu keliu ir skatina visus, studentus ir dėstytojus, siekti vis daugiau ir daugiau. Taip pat atsimenu visų studentų ir dėstytojų atvirumą ir draugiškumą. Tas viskas palengvino ir paskatino mane pasidalyti, kiek tik galėjau per trumpą laiką <...>.

Pradėjom semestrą su iškilmingu mokslo metų atidarymu. Man buvo gražu, kad studentai buvo kviečiami įsijungti į šokių, dainų, ir kitų įvairių grupių veiklą. Šiuo būdu studentai turėjo gerą progą bendrauti ir tapti dalimi universiteto bendruomenės. Taip pat buvo įspūdinga, kad malda buvo dalis šių iškilmių. Jautėsi ir tautiškumas ir naujai atgauta Lietuvos nepriklausomybė.

Man labai patiko ir nustebino studenčių dėmesys ir domėjimasis mano dėstomu kursu. Jos visos buvo gerai nusiteikusios ir atrodė, kad norėjo, kiek tik galėjo, išmokti ir išgirsti apie slaugytojus ir studentus Amerikoje. Psichiatrinė slauga ne visiems patinka, bet šie studentai stengėsi suprasti viską apie šią slaugos sritį. Mane įspėjo kiti,

kad studentai klasėje nepripratę prie diskusijų, bet mano paskaitose jie turėjo daug klausimų ir aktyviai išreiškėdavo savo nuomones. Turėjome daug įdomių diskusijų, pavyzdžiui, kalbėjome apie žmonių nuomones apie psichinės sveikatos ligonius ir kokias problemas ligoniai turi, kai grįžta į namus. Amerikoje ligonis praleidžia tik savaitę ligoninėse, o Lietuvoje buvo laikomas mėnesiais ar ilgiau. Kalbėjome apie šiuos skirtumus ir jų reikšmę slaugytojams. Mokymo programa turėjo ir praktiką psichiatrinėje ligoninėje. Visi studentai mielai išbandė su ligoniais viską, ką auditorijoje išmoko apie komunikaciją su psichiškai nesveikais. Vėliau diskusijose išsamiai pasisakydavo apie ligonius. Buvo įdomu, kad kai kurios ligonių problemos buvo labai panašios, kaip Lietuvoj taip ir Amerikoje. Keli ligoniai turėjo įkyrias mintis apie erdves ir kosminį susisiekimą. Ši tema kartojasi ir Amerikoje.

<...> Mano prisiminimai labai geri. Jūsų vaišingumas, puikus priėmimas, nuostabus noras tobulėti ir Lietuvoje gerinti slaugą, visada liks mano mintyse. Aš didžiuojuos Jūsų pažangumu ir noru išmokyti viską ką galima. Tokiu būdu ir pasiektė labai daug, turite net magistro ir doktorantūros programas specialiai slaugytojams Lietuvoje. Sveikinu visus šia sukaktės proga ir linkiu dar daug gražių metų. Dirbkite visi toliau šį naudingą darbą, kad dabar ir ateityje prisidėtumėm visi Lietuvos žmonių sveikatai ir laisvei! (Šeškevičius A. Penkiolika kūrybos metų. Kaunas. KMU leidykla, 2006 m., p. 64–65).

Maloniai sutiko dėstyti psichiatrinę slaugą Oklando (JAV) universiteto Slaugos fakulteto dėstytoja Ramunė Mikaila. Ji Universiteto bibliotekai atvežė per dešimt vertingų knygų, skirtų slaugai dėstyti. Dėstytoja Ramunė prisimena: „Pirmomis dienomis Lietuvoje susipažinau su slaugos reformos eiga Lietuvoje. Reikėjo susipažinti su Lietuvos medicinos sistema ir slaugytojų funkcijomis. Mano įspūdis buvo, kad bus nelengvas kelias ne tik įgyvendinant slaugos programą, bet ir pakeičiant visuomenės ir ypač medikų požiūrį apie slaugytojų universitetinį išsimokslinimą ir jų funkcijas. Vienas iš pagrindinių mano pastebėjimų buvo tai, kad slaugytojos turi būti daugiau savarankiškos ir atsakingos. Kad slaugos reforma būtų efektinga, slaugytojai turi patys dėstyti ir paruošti studijų programas. Iki šiol nebuvo Lietuvoje kvalifikuotų slaugoje universitetinio išsilavinimo dėstytojų (su magistro ar daktaro laipsniais). Sovietiniais laikais gydytojai dėstė slaugos dalykus. Slaugytojai turi patys atstovauti savo profesijai ir slaugos vadovai turi atstovauti jiems Sveikatos apsaugos ministerijoje. Ligoninėse ir klinikose reikia įdiegti slaugos dokumentaciją apie asmens sveikatos priežiūrą. Tuo laiku studentai jau buvo pradėję rašyti slaugos dokumentaciją ir gydytojai tikrai kartais skaitydavo jų dokumentaciją.

Supratau, kad negalima pakartoti Amerikos slaugos modelio, bet reikės pritaikyti prie Lietuvos sąlygų. Amerikoje slaugytojai turi universitetinį išsilavinimą, daugiau yra savarankiški, patys vadovauja ligonio slaugymui, ir jie daro įrašus į ligonio ligos istoriją.

Tuo metu buvo skelbta, kad Lietuva pasižymėjo didžiausiu savižudybių skaičiumi pasaulyje. Kelias paskaitas pristačiau medicinos darbuotojams apie depresiją, liūdesio ir mirties procesą bei savižudybę. Visi klausytojai labai domėjosi šiomis temomis ir stebėjosi, kad galima ir reikia kalbėti su ligoniais ir šeimos nariais, kurie miršta arba galvoja apie savižudybę. Pastebėjau, kad Lietuvoje žmonės buvo daugiau uždari. Apie psichologines problemas ir apie asmeninius jausmus nekalbėjo, nors tuo laiku spauda buvo pradėjusi atviriau rašyti apie depresiją ir savižudybę. Bakalauro slaugos programoje buvo reikalavimas dėstyti psichiatrinės slaugos kursą. Šis kursas ne tik paruošia dirbti su psichiatriniais ligoniais, bet turi išmokinti žmogų išsaugoti psichinę sveikatą, padėti susitaikyti su negalia ar oriai sutikti mirtį. Slaugytojai turi mokėti terapiškai bendrauti, kad galėtų išklausyti ir padėti ligoniams išreikšti savo rūpesčius ir baimes. Jie privalo turėti žinių ir mokėti įvertinti savižudybės gresiančius simptomus. Lankydama ligonines ir bendraudama su medicinos darbuotojais jatau psichologinių žinių trūkumą, ypač ekstremaliuose atvejuose.

Kai lankiausi antrą kartą ir buvau Kauno medicinos universitete, Slaugos fakulteto studentai ir jau baigę Slaugos fakultetą, pradėjo vykdyti mokslinį darbą. Šis mokslinis darbas reikalavo daug laiko, bet visi dalyviai entuziastiškai įsijungė į šį projektą. Aš kartu su Oklando universiteto Slaugos fakulteto grupe išvertėme „Zung Depresijos Skalę“ į lietuvių kalbą. Lietuvoje lietuviškas vertimas buvo išdalytas 1200 Kauno medicinos universiteto studentų. Tikėjomės, kad šią studiją užbaigsiu ir rezultatus paskelbsiu. Tikiuosi, kad Zung Depresijos Skalė bus vartojama Lietuvos sveikatos klinikose savižudybės prevencijos tikslu (Šeškevičius A. *Penkiolika kūrybos metų. Kaunas. KMU leidykla, 2006 m., 66–67 p.*).

Jūs esate išskirtinis pavyzdys pasaulio slaugos bendruomenei

Man buvo garbė dėstyti šioje švietimo įstaigoje su jos atsidavusiais dėstytojais, darbuotojais ir studentais. Slaugos fakultetas su minimaliais resursais pasiekė daug reikšmingų rezultatų – parengė pirmąsias Lietuvoje bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros slaugos studijų programas ir planus. Šių svarbių laimėjimų pasiekė per labai trumpą laiką, greičiau nei daugelis kitų šalių universitetų. Šis Fakultetas pademonstravo Lietuvos žmonių išmintį, energiją ir organizuotumą.

Šie pasiekimai daugiausia susiję su dviem drąsiais žmonėmis, galima teigti herojais, rektoriumi prof. V. Grabausku ir dekanu prof. A. Šeškevičiumi. Rektorius turėjo progos pamatyti kitų šalių slaugos studijas ir spręsti, ką galima padaryti gero Lietuvai. Reikėjo drąsos reformuoti studijas pagal Vakarų Europą.

Gydytojas kardiologas Arvydas Šeškevičius taip pat turėjo drąsos perimti vadovavimą, kurti visiškai naujos krypties slaugos studijas ir pradėti naują savo veiklos etapą.

Mano ryšys su Kauno medicinos universitetu prasidėjo 1995 m., kai buvau Fulbrighto mokslininkė ir dėstytoja jūsų universitete. Su doc. Arvydu Šeškevičiumi susipažinau tamsią žiemos dieną Kauno traukinių stotyje. Pamenu, tą dieną man reikėjo bėgti paskui jį, ir nuo to laiko sekiau jo greitą tempą ir nepaprastą energiją. Man patiko tą žiemą dirbti su A. Šeškevičiumi ir Slaugos fakultetu, dėstyti bendruomenės sveikatos slaugą ir išbandyti naujas mokymo strategijas slaugos programoje. Studentai buvo nuostabūs, ir ko tik paprašydavau, į viską greitai reagavo. Jie puikiai baigė mano dėstomą kursą.

Tolesnė partnerystė su Arvydu tęsėsi jau Mičigano universitete, kur aš dirbu. Mūsų universitete jis buvo vizituojantis profesorius. Arvydas buvo nepakartojamas Lietuvos emisaras ir jo pasidalijimas įspūdžiais apie savo šalies istoriją, studijas ir Nepriklausomybę padarė mūsų universitete didelį įspūdį. Jis buvo mano kolegų gerai sutiktas. Laisvalaikiu mes viešėjome „Disneyworld Parks“, kurį surengė dvi Floridos slaugytojos. Jis daug bendravo su įvairių šalių žmonėmis, stebėjo jų kultūrą. Vizito pabaigoje labai nuliūdo, kad tokios galimybės taip ilgai nebuvo dėl Sovietų lietuvių tautos okupacijos.

Aš, kaip Amerikos lietuvė, esu pagerbta, kad galėjau dėstyti jūsų Universitete. Mane nepaprastai praturtino bendradarbiavimas su dėstytojais ir studentais. Dėkoju už jūsų kolegialumą, draugystę, pasidalijimą ir išmintį. Jūs esate išskirtinis pavyzdys pasaulio slaugos bendruomenei.

*Violet H. Barkauskas, PhD, MPH, RN, FAAN Mičigano (JAV)
universiteto profesorė (Šeškevičius A. Penkiolika kūrybos metų.
Kaunas. KMU leidykla, 2006 m., p. 76).*

Maloni mokymo atmosfera

Doc. Arvydą Šeškevičių sutikau 1997 m. sausio mėn. mūsų universitete vykusiame tarptautiniame probleminio mokymo seminare. Tada jis manęs paklausė:

„Ar aš negalėčiau intensyvios terapijos kursą dėstyti Kaune medicinos akademijoje“. Sutikau.

Linšioingas (Švedija) senas miestas su 130 000 gyventojų, turintis universitetą ir Sveikatos mokslų fakultetą.

Probleminis mokymas – pedagogikos filosofija ir mokymo metodas. Pagrindinis jo bruožas – raginti studentus priimti atsakomybę už mokymąsi, ieškoti ir vertinti žinias, kurias patikrina praktikoje. Mokymo procese naudoja įvairius metodus: darbą mokymosi grupėse, paskaitas, mokslo straipsnių apžvalgą seminaruose.

Atsiliepdami į Arvydo prašymą pradėjome planuoti kelionę. Pirmiausia reikėjo gauti kelionėms lėšų. Aš ir mano kolega Staffanas Pellingas dėl finansavimo kreipėmės į Švedijos institutą, kuris parėmė mūsų projektą. Projekto tikslas – dėstyti intensyviosios terapijos slaugos modulį ir prisidėti prie kompetencijų ugdymo.

1997 m. rudenį aš ir slaugos programų direktorė Elsy Nilsson kelioms dienoms atvykome į Kauną susitikti su dekanu Arvydu. Tikslas – pamatyti, susipažinti ir suvokti slaugytojų, dėstytojų ir studentų poreikius dirbant intensyviosios terapijos klinikoje. Ši kelionė buvo vertinga tolesnio bendradarbiavimo planavimui.

Intensyviosios terapinės slaugos dalyko pasiekimai

1998 m. kovo mėn. gydytoja Diana Bilskienė, atsakinga už intensyviosios terapinės slaugos kursą, su studentais vieną savaitę lankėsi Linšioingo universitete. Svečiai iš Kauno dalyvavo probleminio mokymo ir intensyviosios terapinės slaugos mokymo procese su mūsų studentais, lankėsi įvairiuose klinikų skyriuose.

Po to Kaune dirbome su 14 ketvirtojo kurso studentų grupe. Mūsų mokymas buvo orientuotas į kvėpavimo takų problemas ir skausmo valdymą. Į mokymą integravome fiziologiją, patofiziologiją, su intensyviąja terapine slauga. Naudojome grupinį diskusinį mokymą su scenarijumi. Kadangi ne visi studentai mokėjo anglų kalbą, dirbome su dviem studentais vertėjais.

Studentai šią mokymo formą vertino labiau nei tikėjome. Dauguma dėstytojų buvo gydytojai, todėl savo mokymo procese akcentavome slaugos aspektus. Seminaruose dėmesio skyrėme profesionaliajai slaugai, remdamiesi klinikinių tyrimų patirtimi ir mokslo straipsniais.

Bendradarbiavimas tęsėsi. Kaip kviestiniai svečiai mes dalyvavome Respublikinėje konferencijoje „Sepsinis šokas“, skirtai slaugytojams. Mūsų universiteto gydytojas S. Bergas kalbėjo apie sepsio klinikinę eigą, tyrimus, o aš – apie slaugos

aspektus sepsinio šoko metu. Sepsis yra viena iš aktualių Lietuvos intensyviosios terapijos problemų, todėl 1999 m. intensyviosios terapinės slaugą pakartojome su tam tikrais pakeitimais ir su nauja studentų grupe. Šį kartą studentai gerai mokėjo anglų kalbą ir vertėjų nereikėjo.

2000 m. – paskutiniai projekto metai. Visą kursą dėstėme kartu su gydytoja D. Bilskiene. Ji dėstė fiziologiją, patofiziologiją ir kliniką, o aš – slaugos įgūdžius ir vedžiau seminarus.

Į Kauną kartu su mumis atvykę mūsų universiteto studentai dalyvavo bendruose seminaruose, dirbo intensyviosios terapijos skyriuose, dalijosi patirtimi: „Koks yra skirtumas Švedijoje ir Lietuvoje?“

Kauno studentai kelias savaites dirbo Linšiopingo universiteto klinikose, dalyvavo paskaitose ir seminaruose.

Studentų vertinimas

Kauno ir Linšiopingo studentai puikiai įvertino studentų mainų programą, nurodė pasitenkinimą ir vertingus patirtus išgyvenimus. Kauno studentai ypač vertino malonią mokymo atmosferą, kuri stiprina dėstytojų ir studentų bendravimą, tai skatina studentų aktyvumą. Vaizdo mokymo priemonės taip pat puikiai vertino.

Linšiopingo studentai nurodė klinikinės praktikos sunkumus, nes daug dirbančių slaugytojų nemoka anglų kalbos.

Rezultatai

Mokymuose dalyvavę Kauno ir Linšiopingo studentai suprato žinių ir patirčių skirtumus. Studentų ir dėstytojų mainai pasiteisino ir įvertinti labai gerai. Buvo pastebėta tam tikra intensyviosios terapinės slaugos studentų žinių ir patirties teigiama raida, kuri mus nuteikė naujiems pokyčiams. Mes pastebėjome:

- Probleminis mokymas yra kaip pedagogikos filosofijos metodas.
- Sukurta nauja puiki slaugos studijų programa.
- Studentai, baigę intensyviosios terapijos slaugos kursą, gali būti kitų slaugytojų mokytojai.
- Pirmajai slaugos doktorantei suteiktos konsultacijos baigti rašyti disertaciją.
- Dauguma studentų moka anglų kalbą ir gali skaityti mokslo straipsnius.
- Universiteto klinikos aprūpintos nauja modernia aparatūra.

Tikimės toliau tęsti paramą studentams ir dėstytojams, tobulinti slaugos studijas. Susitikimų ir bendradarbiavimo metu suteikti dėstytojams ir studentams profesinį tobulėjimą.

Margareta Beierholm (1938–2004) ir Staffan Pelling Linšiopingo (Švedija) universiteto dėstytojai (Šeškevičius A. Penkiolika kūrybos metų. KMU leidykla. Kaunas. 2006 m., p. 69–72).

Lietuva užėmė ypatingą vietą mūsų širdyse

Pirmuosius užsieniečius partnerius turėjome iš šiaurės Švedijos, iš Liuleo (*Lulea*) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegijos (*Vardhogskolan in Boden*). Tai kolegijos rektorė Lillemor Karlstrom, tarptautinių ryšių koordinatorė Gerd Andersson, dėstytojos: Kerstin Öhrling, Ingalill Nordstrom, Monika Fredriksson, Daina Dagit ir Eva Nyman.

Kolegijos rektorė L. Karlstrom prisimena. Tai ką aš patyriau, nebus oficialus vertinimas. Tai mano asmeninės mintys. Labai teigiami prisiminimai apie Bodeno kolegijos ir Slaugos fakulteto 1990–1995 m. bendradarbiavimą, kai aš buvau kolegijos rektorė.

Pirmoji Kauno medicinos akademijos delegacija Bodene lankėsi 1990 metų pavasarį. Bodenas yra šiauriausiame Švedijos Norboteno regione, turi tik 250 000 gyventojų, nors plotas užima 1/4 visos Švedijos teritorijos.

Atsiprašau, tuo metu mes mažai žinojome apie Lietuvą. Prisimenu, kaip pirmojo apsilankymo metu viena studentė paklausė: „Kaip sukurti gerovės valstybę?“ Nepamenu savo atsakymo, bet klausimas išliko iki šių dienų. Kita studentė bandė išmokti švedų kalbą klausydama radijo. Tai darė man didelį įspūdį!

Vėliau susitikdavau su daugelio pasaulio šalių delegacijomis, tačiau iš jūsų delegacijos aš daug ko išmokau: jūsėjote tuo pačiu keliu kaip ir mes – keisdami sveikatos sistemą, turėdami mažai išteklių, bet su tais pačiais rezultatais.

1990-aisiais metais lankantis jūsų studentams nebuvo lengva. Jauni žmonės manė, kad tik daug pinigų turint, galima išspręsti visas problemas. Kita vertus, ir mūsų studentai, neturintys istorinių žinių ir patirties, sunkiai supranta, kad mes 1980-ųjų metų pabaigoje turėjome visai ne tokią modernią ligoninę. Pokyčiai sveikatos sistemoje vyko per mūsų gyvenimo laikotarpį.

Tuo metu atkreipiau dėmesį į politinę veiklą ir politinį nestabilumą jūsų šalyje – net už 1000 kilometrų. Tada mūsų asmeniniai ryšiai tapo labai artimi: „Ašara Dievo aky, Lietuva, kur tu eini?“. Didžiulis džiaugsmas mane apėmė, kai man per petį užrišo tautinę juostą su užrašu „Lietuva“.

Pirmasis mano vizitas buvo 1992 m. kartu su tarptautinių ryšių koordinatorė Gerd Andersson ir kineziterapijos studijų vadovu Werneriu Jageriu. Prieš atvykdamas nesupratau, kad mūsų ir jūsų klimatas labai panašus. Tą patį vakarą pasiūlėte fantastišką vėlyvą vakarienę su liaudies dainomis, kurias atliko studentė Jovita Akelytė su kanklėmis. Vizito metu sutikome daug puikių žmonių. Prisimenu vienos studentės komentarą: „Jūs turite suprasti – mes buvome užauginti sistemoje, kurioje vienaip mąstėme, o elgėmės kitaip“.

Doc. Arvydas buvo fantastiškas dekanas! Jis mus supažindino ne tik su Lietuvos sveikatos sistema bei švietimu, bet ir su šalies istorija, kultūra ir folkloru. Tada Lietuva užėmė ypatingą vietą mūsų širdyse.

Būnant akademinės bendruomenės atstovu, reikia nuolat siekti žinių, užduoti sau klausimus ir kritiškai mąstyti. Manau, kad tarptautinių santykių kūrimas yra svarbi švietimo dalis: gauname naujų žinių, kitų sprendimų, atrandame daugiau nepastebėtų problemų, bet ne mažiau svarbus naujas požiūris į mūsų pačių tikrovę.

*Buvusi Bodeno sveikatos mokslų kolegijos rektorė emeritė Lillemor Karlstrom
(Šeškevičius A. Penkiolika kūrybos metų. KMU leidykla.
Kaunas. 2006 m., p. 72–73)*

Tai buvo Fakulteto kūrimosi metas

Aš, Gerd Andersson, Liuleo (*Lulea*) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegijos dėstytoja dirbu nuo 1970 m. Nuo 1986 m. esu tarptautinių ryšių koordinatorė. Mūsų kolegija 1999 m. integravosi į Liuleo (*Lulea*) technologijos universiteto sudėtį.

1990 m. Kauno medicinos akademijos delegacija lankėsi Bodeno sveikatos mokslų kolegijoje ir ligoninėje. Vizito metu didžiausias dėmesys buvo skiriamas ligoninės darbuotojų ir studentų bendradarbiavimui. Delegacijos vadovas buvo tarptautinių ryšių prodekanas, prof. Limas Kupčinskas. Planavome bendradarbiauti slaugos studijų programoje.

Prasidėjo ilgas susirašinėjimas laiškais ir faksu.

1992 m. Bodeno sveikatos mokslų kolegija gavo iš dekanu doc. Arvydo Šeškevičiaus kvietimą atvykti į Kauną. Laiške buvo parašyta, kad Kauno medicinos akademijos Slaugos fakultetas yra kūrimosi stadijoje ir norima pasidalyti patirtimi. Tai buvo pirmasis kontaktas.

Su dekanu Arvydu sunkiai ir intensyviai dirbome, plėtojome bendradarbiavimą susitikimų metu telefonais, laiškais, faksu ir elektroniniu paštu.

Pirmasis vizitas į Kauną buvo 1992 m. Vykome penki: trys dėstytojai ir dvi studentės. Niekada nepamiršiu šio pirmojo susitikimo Kaune ir visų fantastiškų sutiktų žmonių. Tai buvo iš karto po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Žmonės, kuriuos mes sutikome, buvo kupini džiaugsmo, laisvės, šilumos ir dosnumo. Jautėme, kad esame tikrai laukiami. Galiu pasakyti, kad visą tą laiką, kai lankiausi Kaune, jaučiau šį jausmą. Kauno kolegos buvo parengę turtingą ir gražią vizito programą. Aplankėme akademiją, ligoninę, slaugos fakultetą. Pasikeitėme informacija apie slaugos studijų teoriją ir praktiką. Parengėme dvišalį bendradarbiavimo susitarimą. Aplankėme Kauno senamiestį, muziejus, bažnyčias.

Prisimenu du epizodus, kurie labai įstigo. Vienas – klausėmės puikaus choro koncerto. Galų gale choras sudainavo: „Jis turi pasaulį savo rankose“. Nuo tokio grožio pajutau drebulį. Kitas epizodas – paskutinį vakarą su dėstytojais ir studentais šokome liaudies šokius, dainavome liaudies dainas. Jautėme, kiek turime bendro...

1992 m. rudenį dekanas doc. Arvydas Šeškevičius, dr. Žilvinas Padaiga ir doc. Angelija Valančiūtė lankėsi Bodene. Vizito metu jie studijavo Švedijos sveikatos sistemą, švietimą, slaugos studijų programą, lankėsi ligoninėje.

Tą patį rudenį Bodeno kolegija išsiuntė slaugos studentus keturioms savaitėms praktikai į Kauną.

1993 m. Kaune vyko tarptautinis pasitarimas dėl slaugos mokymo Kauno medicinos akademijoje. Dalyvavo Edenburgo (Škotija), Odensės (Danija) kolegijų dėstytojai. Parengėme slaugos mokymo projektą pagal Tempus programą.

Prasidėjo pirmieji dėstytojų mainai. Į Kauną vyko dėstytojos Kerstin Öhrling, Ingalill Nordstrom ir Gerd Andersson. Dirbo vieną savaitę. Vėliau į Bodoną atvyko studentai Zita Masiulytė ir Vilma Zdanavičiūtė.

Taip metai iš metų kartojosi dėstytojų ir studentų mainai.

Kokius matėme Bodeno ir Kauno slaugos studijų skirtumus? Kaune visi dėstytojai buvo gydytojai (dar nebuvo nė vienos slaugytojų laidos). Trūko vaizdo priemonių ir kompiuterių. Slaugos studijų turiniui turėjo įtakos medicinos mokslas. Todėl mūsų tikslas buvo – suteikti pagrindinius slaugos mokslo aspektus pagal Vakarų Europos reikalavimus ir normas.

Man, kaip tarptautinių ryšių koordinatoriui, projekto įgyvendinimui daugiausia laiko užėmė lėšų paieška. Pinigų daugiausia gavome iš Švedijos instituto ir iš Rytų Europos komiteto (*East European commite*). Daug parėmė Švedų vyriausybė, kad šis reikšmingas bendradarbiavimas vyktų.

Daugiausia į Kauną vykdavo slaugos ir keli socialinės rūpybos specialistai. Pagrindinės mokymo temos: slaugos procesas, slaugos mokslas, pedagogika,

motinos sveikatos priežiūra, vaikų sveikatos priežiūra, anestezija ir intensyvioji terapinė slauga, rehabilitacija, socialinė rūpyba ir pan. Pagrindiniai dėstytojai: aš, Gerd Andersson, Kerstin Öhrling, Ingalill Nordstrom, Monika Fredriksson, Daina Dagis, Eva Nyman ir daug studentų.

Dažnai pagalvoju: „Kodėl buvo toks daugelį metų geranoriškas ir supratingas bendradarbiavimas?“ Manau, kad tai priklauso nuo daugelių teigiamų veiksnių:

- Kauno medicinos universiteto Slaugos fakulteto dekanas A. Šeškevičiaus ir Bodeno kolegijos rektorės L. Karlstrom palaikymas.
- Lėšų pritraukimas iš skirtingų organizacijų.
- Bodeno sveikatos mokslų kolegijos dėstytojų patogus darbo laiko suderinimas.
- Įsitraukimas į Slaugos fakulteto studijas ir dėstytojų kantrybė.

Tai ilgas procesas, reikalaujantis daug pastangų. Tik dekanas doc. Arvydas Šeškevičius labai didelių pastangų dėka per trumpą laiką buvo pasiekta fantastiškų slaugos studijų rezultatų.

Ačiū už nuostabiai gerą bendravimą.

Gerd Andersson Liuleo (Lulea) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegijos tarptautinių ryšių koordinatorė (Šeškevičius A. Penkiolika kūrybos metų. KMU leidykla. Kaunas. 2006 m., p. 73–75).

Susitikome su profesionalumu, kultūra ir draugiškumu

Su smalsumu ir šiokiu tokiu nerimu 1993 metų rudenį atvykau į Kauno medicinos akademijos Slaugos fakultetą. Tai buvo mano pirmoji patirtis skaitant paskaitas anglų kalba ir susitinkant su kitos šalies studentais. Tačiau žinojau, kad mus visus sieja tas pats interesas, būtent vaikų slauga ir tai suteikė man pasitikėjimo savimi.

Noriu pasidalyti šio susitikimo patirtimi ir kitų dėstytojų nuomone.

Pradėsiu nuo to, kaip viskas prasidėjo, pasidalysiu mintimis apie paskaitų ir seminarų planavimą bei slaugos studijų raidą mūsų šalyje. Galiausiai pasidalysiu prisiminimais apie Kauno dėstytojus, studentus ir Lietuvos visuomenę.

Pirmasis bendradarbiavimo tarp Kauno medicinos akademijos ir Bodeno sveikatos mokslų kolegijos bandymas prasidėjo nuo dvišalių abiejų institucijų atstovų vizitų. Šiuo pradiniu bendradarbiavimo etapu didelį vaidmenį suvaidino kolegijos tarptautinių ryšių koordinatorė Gerd Andersson. Ji susitiko su doc. Arvydu Šeškevičiumi, diskutavo apie dėstytojų ir studentų mainus. Vieną dieną

Gerda atėjo pas mane ir paklausė: „Ar tau įdomu dalyvauti dėstytojų mainuose Lietuvoje?“. Tuo metu mano profesinė patirtis pagal išsilavinimą buvo vaikų slaugytojas. Ši sritis man buvo artima – dėčiau kolegijoje. Jaučiausi pagerbta ir laiminga, kad gavau kvietimą vykti į Lietuvą. Nuogąstavimai buvo pagrįsti mano nedidelėmis žiniomis apie Lietuvą, jos istoriją, visuomenę, kultūrą, vaikų sveikatos priežiūrą. Svarsčiau, nuo ko pradėti? Kokiame lygyje dėstyti? Kokią temą geriausia pasirinkti? Koks geriausias būdas organizuoti paskaitas ir seminarus? Nežinojau Kauno medicinos akademijos pedagoginio konteksto. Tai nebuvo barjeras nevykti į Kauną, tai buvo daugiau man malonus iššūkis. Todėl Gerdai pasakiau: „Taip!“ ir pradėjau rengtis paskaitoms ir seminarams.

Nutariau paskaitas ir seminarus orientuoti į vaikų slaugą ir mokslinius slaugos tyrimus. Pradėjau rinkti informaciją apie Lietuvą, susitikau su Kaune jau buvusiu dėstytoja Ingalill Nordstrom. Savo paskaitų turinį ir apimtį sudarėme kartu su Gerda Andersson. Tais laikais dar nebuvo prieigos prie interneto, nebuvo išvystytas elektroninis paštas.

Man, Gerda Andersson ir Ingalill Nordstrom atvykus į Vilnių, pasitiko dekanas A. Šeškevičius, kuris planavo ir organizavo mūsų vizitą. Pakeliui į Kauną mes jau turėjome nuostabų gidą ir galėjome susipažinti su jūsų krašto istorija, pakeliui užsukome į nuostabią Trakų pilį.

Gyvenome netoli Universiteto, todėl turėjome galimybę pažinti Universitetą ir jo klinikas.

Ir tada, kitos dienos ryte, pirmą kartą susitikome su studentais. Juos supažindiname su studijų tvarkaraščiu ir paskaitų temomis. Mano paskaitų atspirties taškas buvo Erlovo ir Peterssono (1992) atlikti tyrimai. Šie autoriai yra vaikų slaugytojai, daug metų tyrę Švedijos vaikų sveikatos poreikius, vaikų veiklą ir slaugos švietimą. Jų istoriniai tyrimai leido man lengvai apibūdinti vaikų slaugos ir jų sveikatos iššūkių raidą, kuri turėjo įtakos Švedijos sveikatos apsaugos vystymui ir siekiant pažangos. Visa tai man leido studentams vesti diskusijas ir palyginti Švedijos vaikų sveikatos priežiūrą su Lietuvos, jų panašumus ir skirtumus. Taip pat skatinau studentus toliau domėtis ir tobulėti vaikų slaugoje ir vykdyti mokslinius tyrimus.

Diskusijos apie slaugą kaip mokslą mūsų šalyje prasidėjo 1960 metais. Vyko išsami švietimo reforma „Vard-77“, kuri palietė ir slaugos studijas. Buvo nutarta, kad sveikatos priežiūros mokslas turi būti tik universitetuose, slaugos studijos – taip pat. Tada prasidėjo slaugytojų mokymo integravimas (pvz., kolegijų) į universitetus.

Po švietimo reformos padaugėjo slaugos mokslinių tyrimų apie žmogų ir jo

gyvenimo ciklus nuo gimimo iki mirties. Šie tyrimai orientuoti į žinių pagilinimą sveikatos stiprinimo srityje, siekiant išlaikyti ir atkurti sveikatą ar palengvinti kančias ir prisidėti prie orios mirties. Pedagoginės slaugos metodai ir lyderystė taip pat buvo nagrinėjama slaugos moksle.

Į mokymą įtraukiau Vaikų teisių konvenciją, kurią 1989 m. priėmė Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja, taip pat temą, susijusią su vaikų prievarta. Papildomai studentai pageidavo, kad papasakočiau apie vaikų, turinčių cistinę fibrozę, priežiūrą.

Paskaitos vyko anglų kalba, į lietuvių kalbą vertė vaikų ligų dėstytojas doc. Sigitas Dumčius.

Kai 1995 m. sausį buvau antrą kartą pakviesta į Lietuvą – jaučiausi geriau, nes buvau parengusi paskaitas apie studentų pageidaujamąs temas. Šio antro vizito metu buvo galimybė naudoti vaizdo grotuvą ir pristaciau istoriją apie Švedijos šiaurinį kraštą ir Bodeno sveikatos mokslų kolegiją.

Susipažinome su 1993 metų slaugos studijų planu ir su kitais Universiteto fakultetais: Medicinos, Farmacijos ir Odontologijos. Vėliau, 2001 m., gavau slaugos studijų planą, kuris man padarė didžiulį teigiamą įspūdį. Tai buvo atliktas fantastiškas, profesionalus darbas. Man buvo malonu skaityti ir stebėtis tokia greita pažanga.

Svarbu pažymėti, kad dekanas doc. A. Šeškevičius, universitetinių slaugos studijų pradininkas, jau 1993 m. turėjo toliaregišką viziją kurti antrosios pakopos studijas: slaugos magistrantūrą ir doktorantūrą slaugos mokslo daktaro laipsniui gauti. Tai vertingas faktas Lietuvos slaugos ugdymo istorijoje. Tokia dekanato pasirinkta strategija leido pasiekti aukštos kokybės sveikatos priežiūrą, pagrįstą moksliniais įrodymais.

Vizito metu turėjau galimybę aplankyti Vaikų ligų kliniką. Man, kaip vaikų slaugytojai, turinčiai naujųslaugos patirties, buvo labai įdomu.

Laisvalaikio kartu su gidu lankėmės Kauno senamiestyje, žavėjomės gražiomis bažnyčiomis, muziejais ir net vienuolynu. Neužmirštami buvo spektakliai Kauno muzikiniame teatre.

Kai pagalvoju apie savo išgyvenimus Lietuvoje, turiu pripažinti, kad šie išgyvenimai giliai įsirėžė man į atmintį. Ir noriu su visais pasidalyti patirtomis emocijomis: „Vaikščiojant senamiestyje, pradėjo snigti. Gražios senovinės lempos skleidė ypatingą ryškią šviesą, kuri atsispindėjo sniego kristaluose, sukurdamas tebuklingą jausmą. Tai buvo beveik tas pats, kas būna pasakoje. Nuostabi, neužmirštama patirtis“.

Ką man reiškia šie dėstytojų manai? Visų pirma, turiu pripažinti, – visų su-tiktų dėstytojų ir studentų didelis dosnumas ir šiluma, sukūrę naujus draugiškus ryšius, bet taip pat suteikė išvalgos, kiek daug žmonių turi bendros patirties. Taip pat man suteikė galimybę ištirti savo galias. Po šių vizitų baigiau mokslines studijas ir dabar esu dėstytoja docentė Liuleo (Lulea) technologijos universiteto Bodeno sveikatos mokslų kolegijoje. Šiandien mano profesinė sritis – ugdyti stu-dentams slaugos žinias, siekti nuolatinių mokslinių tyrimų ir užmegzti ryšius su ligoninių personalu. Taip pat svarbu užmegzti tarptautinius ryšius su sveikatos priežiūros specialistais.

Šios kelionės buvo neįkainojamos.

*Kerstin Öhrling, PhD, MEd, RNT, Liuleo (Lulea) universiteto
Bodeno sveikatos mokslų kolegijos docentė (Šeškevičius A.
Penkiolika kūrybos metų. KMU leidykla. Kaunas. 2006 m., p. 77–81).*

Matėme jūsų pasididžiavimą pirmaisiais nepriklausomybės rezultatais

Pateikiu keletą prisiminimų iš pirmųjų Kauno medicinos universiteto ir Bo-deno sveikatos mokslų kolegijos bendradarbiavimo metų. Esu jau šešeri metai pensininkė ir tai man patinka, buvau labai patenkinta savo darbu. Man visada atrodė – mano įdomus darbas, padedantis pažinti naujus žmones, jų gyvenimą, elgesį ir mąstyseną.

Viena tokia galimybė atsirado, kai 1995 metais manęs paprašė prisijungti prie nedidelės grupės dėstytojų, praleisti savaitę Kauno medicinos universiteto Slau-gos fakultete. Mano kolegės buvo chirurgijos slaugytojos ir aš, kineziterapeutė.

Esu dėstytoja, studentus mokanti, kaip reikia saugiai ligonį pasodinti lovoje ar ant kėdės, paversti, atsistoti, mokinti vaikščioti, perkelti ant ratukų ir pan. Tai padeda slaugos personalui lengviau atlikti minėtus veiksmus, mažiau naudojant savo jėgą ir pastangas.

Taigi mokiau ligonio judėjimo technikos kartu su kolege kineziterapeute Daina Dagis (1996) ir Christina Bremer (1997). Mūsų tikslas buvo pasiektas. Šį metodą perdavėme Fakulteto dėstytojams (autorius: dabar dėsto asistentė Jovita Demskytė).

1998 m. mūsų kolegija priėmė praktikai dvi studentes Aušrą ir Gitaną.

Man apsilankymai Kaune vieną kartą per metus trejus metus iš eilės sutei-kė nepamirštamą jausmą pažinti žmones socialinių santykių prasme. Atvykusi

iš turtingos šalies kaip Švedija, kur žmonės įpratę gyventi labai patogiai ir pirkti tai, ką tik nori, kur ligoninės aprūpintos moderniausia aparatu, kur studentai gauna paramą iš valstybės, aš nusileidau šalyje, kurioje ką tik vėl pradėjo kilti demokratinis gyvenimas po daugelio dešimtmečių trukusio teroro ir priklausomybės nuo svetimos valstybės. Mane labai sužavėjo gerumas ir svetingumas, kuriuos sutikau visur: tarp studentų, dėstytojų ir paprastų sutiktų žmonių. Mes patyrėme tiek džiaugsmo ir matėme pasiruošimą dirbti ir labai didelį pasididžiavimą pirmaisiais nepriklausomybės rezultatais.

Esu dėkinga, kad sutikau jus, Fakulteto darbuotojus, jūs suteikėte nuostabių neužmirštamų patirčių.

*Monika Fredriksson Liuleo (Lulea) technologijos universiteto
Bodeno sveikatos mokslų kolegijos dėstytoja (Šeškevičius A.
Penkiolika kūrybos metų. KMU leidykla. Kaunas. 2006 m., p. 81–82).*

Tai buvo kūrybinis ir įkvepiantis laikas

1996 m. ir 1997 m. kartu su Danijos slaugytojų asociacija Kauno medicinos akademijoje buvo vykdomas projektas „Ikidiplominis ir podiplominis slaugytojų mokymas Lietuvoje“: (*Basic and postbasic Education of Nurses to Lithuania*). Kelerius metus su pertraukomis atvykdavo Kopenhagos slaugos ir radiologijos kolegijos dėstytojas magistras Jensas Bydamas, kuris specializavosi slaugos pedagogikoje. Pagrindinis tikslas – parengti slaugos studijų programą ir planą modulinio principu.

J. Bydamas prisimena: „Akademijos dėstytojams aiškinau, kad visi dėstomi dalykai turėtų būti susiję su slauga. Kartu su doc. A. Šeškevičiumi rengėme naują slaugos bakalauro studijų planą, kuris atitiktų ES reikalavimus. Tai buvo kūrybinis ir kartu įkvepiantis laikas integruoti dalykus į slaugos mokslą ir kad studentas gautas žinias patikrintų praktikoje. Ypač man patiko diskutuoti apie švietimo teoriją su dėstytoja Laima Sajiene. Iš tų diskusijų supratau, kad Lietuvoje trūksta pedagogikos knygų, skirtų slaugytojams. Tada gimė mintis parašyti knygą, tai aš ir padariau, 2000 metais išleidau knygą „Pedagogika“.

Mokiausi pažinti Lietuvą ir jos žmones. Man tai buvo puiki patirtis. Buvau sužavėtas, kaip greitai 90-ajame dešimtmetyje vyko šalies ir visuomenės vystymasis. Gėrėjausi šalies istorija, senoviniais pastatais, tokiais kaip Trakų pilis, Rumšiškių idiliškų kaimų grožiu, opera „Traviata“. Man pasisekė sutikti daug dėstytojų, susidomėjusių, entuziastingų ir įsigilinusių, kurie norėjo dirbti pagal Vakarų

Europos standartus“ (Šeškevičius A. *Penkiolika kūrybos metų. KMU leidykla. Kaunas. 2006 m., p. 67–68*). J. Bydam Kopenhagos slaugos kolegijos dėstytojas.

Tai nuoširdūs, draugiški svečiai iš užsienio, padėję kurti, plėsti, tobulinti studijų kokybę, nesibodėję ekonominių sunkumų, tačiau vertinę mūsų dėstytojų pastangas ir ryžtą kuo daugiau išmokyti ir studentus išmokyti.

Studijų metus prisimenu su džiaugsmu ir nostalgija

1996 m. baigiau KMU Slaugos fakultetą. Mes buvome trečioji Slaugos fakulteto laida. Slaugos fakultetas dar tik kūrėsi, žiūrint iš šiandienos perspektyvos – tai buvo tik kelio pradžia. Pradžia nebuvo lengva, nes turbūt kiekviena pradžia sunki, o mes pasirinkome studijuoti slaugą, niekas nežinojo, kokia bus ateitis. Visos mano kurso kolegės buvo dirbančios praktikės, studijuoti atėjusios praėjus gana daug metų po medicinos mokyklų baigimo. Dirbome savaitgaliais, naktimis, o dienomis – mokėmės naujų ir jau užmirštų dalykų. Iš tikrųjų nebuvo lengva, bet noras mokytis ir pati mokslo pradžia buvo uždeganti. Mums buvo įdomu. Studijų programa, mokymo procesas buvo kaip ir būsimų gydytojų, tik glaustesnis, labiau viskas koncentruota. Slaugos dėstytojų ir paties slaugos mokslo – dar nebuvo. Pagrindinius dalykus mums dėstė KMU Slaugos fakulteto dekanas prof. Arvydas Šeškevičius. Slaugos dėstytojų tuomet tiesiog nebuvo.

Visus dėstytojus pamenu labai gerai. Atvažiuodavo užsieniečiai. JAV medicinos seserų delegacija vesdavo mokymus. Bėgte bėgdavome į jų seminarus. Taip buvo įdomu. Ir taip norėjome sužinoti naujų žinių iš užsienio. Naujas požiūris, diskusijos... atvažiuodavo p. Laima Karosas, Amerikos lietuvė p. Nelė Budrienė. Mums buvo ir įdomu, ir sunku, nes atvažiuoja išvažiuoja, o pasiklausti, pasitikslinti nėra iš ko. Atvažiuoja, papasakoja, kaip ten, kažkur, kažkas yra. Pradžia, Fakulteto kūrimosi laikas–atradimų laikas–dalykai, disciplinos, kurios turi būti dėstomos slaugytojams. O ko mums reikia? Ir ko prireiks? – viskas kūrėsi. Mes, studentės praktikės, atėjusios iš savo darbo vietų, dirbti mokame: procedūras atlikti, gydytojų paskyrimus įvykdyti galime. Tai ko mums reikia? Slaugos mokslo, holistinio požiūrio į žmogų, į sergantį, į kenčiantį, ir tai buvo naujo požiūrio į slaugos mokslą laikotarpis. Vadovėlių nebuvo, dėstė gydytojai – profesoriai, docentai tą patį, ką dėstė ir Medicinos fakulteto studentams. Viskas keitėsi, viskas atėjo ir gana greitai, kaip pagalvoji – dabar vertinant slaugos mokslo pasiekimus.

Visada studijų metus prisimenu su tikru džiaugsmu, nostalgija: mokėmės ir dirbome visos kartu, bendrai kūrėme stiprius pamatus slaugai Lietuvoje.

Mūsų slaugos studijų studentų laidos (I, II, III) dar nežinojo, kas bus po baigimo: kuo mes būsime, ką veiksime, kur dirbsime, kokia bus mūsų vieta po Universiteto? Kur mes įsitvirtinsime? Nežinomybės jausmas, nesaugumas gavus diplomą ir kas laukia? Iš pradžių ne paslaptis – ir atstūmimo reakcijos, nepriėmimas slaugytojų po universitetinių studijų, kuo jos kitokios? Kas įdarbins? Kol mokėmės, nematėme nė vieno baigusios laidos specialisto pavyzdžio.

Iš kitos pusės, visos dirbome, patyrusios praktikės ir negalvojome, kad nebeturėsime vietos. Maniau: liksiu ir dirbsiu savo skyriuje, kur ir dirbau, realizuosiu save, turėdama daugiau naujų žinių, kompetencijos, ir galėsiu daugiau padėti savo pacientams bei šalia dirbantiems kolegoms. Motyvacijos ir įkvėpimo nepritrūko, o vėliau matėme ir perspektyvas, kad savo vietą tikrai rasime. Visos, baigusios Slaugos fakultetą, atrado save, savo darbo vietas, taip ir įprasminome šią naują slaugytojo, turinčio universitetinį išsilavinimą, profesiją. Nebuvo besigailinčiųjų, kad stojo, mokėsi, baigė KMU Slaugos fakultetą.

Laikotarpis keitėsi greitai, atsirado galimybė studijuoti ir magistrantūrą. Paputome, kad Universiteto duotos žinios leidžia toliau siekti mokslo, pereiti į kitą, dar aukštesnę, pakopą: pedagogika, administravimas, slaugos mokslas ir galbūt doktorantūra. Tuomet tik tolimos svajonės ir viena kita mintis atrodė visai nereali... atsirado galimybė išvažiuoti stažuotėms į užsienį. Tai skatino ir kėlė nuotailą, pasididžiavimą savo pasirinktu keliu, slaugytojo profesija. Ėjo metai, specialybė rado savo vietą ir prestižą sveikatos priežiūros sistemoje.

Dabar jau net neišsivaizduoju LSMU be Slaugos fakulteto. Toks natūralus ir prasmingas yra jo buvimas. Slaugos fakultetas reikšmingas ir garsus savo studentais, dėstytojais mokslininkais, vadovais. Dabar jau aišrios kryptys ir disciplinos: mokslas ir praktika kartu – nes tai tvirta.

Šiandien džiugina Slaugos fakulteto populiarumas: tiek jaunų žmonių ateina ir renkasi šį Fakultetą, vadinasi, mato karjeros galimybes, savo vietą, nori dirbti sveikatos priežiūros sistemoje. Atvyksta studentų iš užsienio siekti žinių slaugos srityje. Mūsų dėstytojai vyksta į užsienio universitetus skaityti paskaitų, dalyvauja konferencijose, simpoziumuose, o kiek tarptautinių projektų kartu sujungia Lietuvos ir kitų pasaulio šalių patirtis.

LSMU Slaugos fakultetas pripažįstamas Europoje. ES Komisijos ekspertai vertina studijų kokybę, kuri atitinka aukščiausius studijų standartus. Tai rodo Slaugos fakulteto vertę ir svorį. Mano kartos studentai atėjo iš praktikos, mums trūko teorinių žinių. Dabar slaugos studentai gauna visapusiškas žinias, daug praktikos valandų visą tai atlikti ligoninėse, ambulatorijose, pasitikrinti savo

profesinį pasirinkimą. Norėtusi, kad kuo daugiau jaunų žmonių pasirinktų slaugytojo profesiją, jei jaučia pašaukimą padėti sergančiam, padėti tiesiog žmogui, o Slaugos fakulteto pedagogų kolektyvas suteiks aukščiausio lygio žinias. Linkiu visai Fakulteto bendruomenei augti ir klestėti.

„Slauga yra menas: ir tam, kad jis taptų menu, reikia išskirtinio atsidavimo, kaip ir sunkaus pasiruošimo, kaip ir bet kurio tapytojo ar skulptoriaus darbui, susijusiam su negyva drobe ar negyvu marmuru, palyginti su tuo, kad reikia padaryti su gyvuoju kūnu – Dievo dvasios šventykla? Tai yra vienas iš vaizduojamųjų menų: aš jau beveik sakiau, geriausias dailės menas.“ (Florence Nightingale)

*Slaugos fakulteto trečiosios laidos studentė magistrė Silvija Gružauskienė,
Kauno Panemunės socialinės globos namų direktorė.*

Įsimintinos uždegančios diskusijos

Mano pažintis su LSMU prasidėjo 1994 m., kai ligoninėje, kurioje dirbau, vyriausioji slaugytoja buvo Nijolė Stašaitienė. Ji man, tuo metu ką tik Kauno kolegijoje (1993) naujai iškeptai seselei, rekomendavo tęsti studijas Universitete. Buvo tikra naujiena. Nijolė buvo viena iš pirmosios laidos (1994) Lietuvoje slaugos bakalauro studijas baigusių slaugytojų. Be to, dar stažavosi Danijoje. Visoms Garliavos ligoninės slaugytojoms ji kėlė susižavėjimą. Klausydavome pasakojimų apie slaugytojų darbo specifiką Danijoje, apie mums dar naują požiūrį į slaugytoją, kaip asmenį ir specialistą.

1993 m. man taip pat nusišypsojo laimė išvykti į Vokietiją, kur aplankiau keletą ligoninių, susipažinau su slaugos paslaugų namuose tarnybų teikiamomis paslaugomis, darbo organizavimo principais, požiūriu į slaugos procesą.

Sugrįžus slaugytojų susirinkimuose ilgai diskutuodavome apie slaugytojų darbą Danijoje ir Vokietijoje, ką galima taikyti pas mus, ir kalbėdavome apie studijas universitete.

N. Stašaitienė, studijuodama Universitete, taip pat pakeitė požiūrį į slaugą. Ji teigė, kad labiausiai įsiminė tai, kad universitete mokė holistinio požiūrio į pacientą, empatijos. Nijolė taip pat buvo žmogus, kuris keitė ir „seselių“ įvaizdį: „nuėmė“ privalomas kepures, skatino labiau pasitikėti savimi ir niekada savęs nenuvertinti.

Dar mane žavėjo jos skatinimas pradėti bandyti keisti nusistovėjusią tvarką ir požiūrį, kai į slaugytoją buvo žiūrima tik kaip į aklą gydytojo nurodymų vykdytoją ir profesionalų slaugos procedūrų atlikėją.

1997 m., prasidėjus sveikatos priežiūros pertvarkai, buvau paskirta VšĮ Garliavos ligoninės vyriausiąja slaugos administratore. Supratau, kad trūksta žinių, todėl dažnai pasvajodavau, kad būtų gerai studijuoti ir man. Tik niekaip nesi-ryžau, kol vienos konferencijos metu Nijolė supažindino su Slaugos fakulteto dekanu prof. Arvydu Šeškevičiumi. Jis ir pakvietė studijuoti. Už tai esu jam labai dėkinga.

Mano studijų LSMU Slaugos fakultete pradžia buvo 2000 m. Įdomios ir įsimintinos prof. A. Šeškevičiaus, prof. J. Macijauskienės, J. Demskytės, dr. D. Kriukelytės ir kitų lektorių paskaitos, uždegančios diskusijos suteikė žinių, drąsos, pasitikėjimo, ryžto siekti pokyčių darbe.

Po slaugos bakalauro studijų baigimo įstojau į Viduomenės sveikatos fakulteto antrosios pakopos studijas. 2006 m. man buvo suteiktas visuomenės sveikatos magistro kvalifikacinis laipsnis. Darbe pasikeitė pareigos – tapau VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės filialo Garliavos ligoninės direktoriaus pavaduotoja slaugai, vėliau – vadove palaikomajam gydymui ir slaugai bei paliatyviajai pagalbai LSMU Kauno ligoninės Slaugos klinikoje.

Nenurimau. Toliau studijavau slaugos doktorantūroje. Po doktorantūros studijų LSMU Slaugos fakultete 2020 m. man buvo suteiktas daktaro mokslo laipsnis.

Ką man davė studijos? Suteikė ne tik žinių, pasitikėjimo, ryžto, bet ir sutikau naujų autoritentingų dėstytojų, kolegų, draugų, nuostabių žmonių, iš kurių galėjau mokytis ir siekti pokyčių darbe.

Dr. Lina Urbietė, LSMU Kauno ligoninė. Slaugos ligoninės Palaikomojo gydymo ir slaugos bei paliatyviosios pagalbos skyrių vadovė

Didžiavomės savimi, nes jautėme, kad mokomės universitete

Slaugos bakalauro studijas Universitete pradėjau 1998 metais, kai studijų programa dar tik formavosi, buvo nuolat tobulinama. Nors universitetinės slaugos studijos buvo dar ne visiems suprantamas ir aiškus dalykas, studijų programa „Slauga“ tuometiniame Kauno medicinos universitete jau buvo plačiai žinoma ir patraukli. Prisimenu, 1998 metais reikėjo laikyti labai rimtą stojamąjį egzaminą į KMU ir įveikti nemažą konkursą (tuo metu į vieną vietą pretendavo daugiau kaip 4 asmenys). Medicinos mokyklą buvau baigusi prieš 3 metus, todėl studijuoti nebuvo sunku. Studijoms ypač padėjo, kad Kauno klinikose dirbau slaugytoja. Skyriaus, kuriame dirbau, vyresnioji slaugytoja taip pat buvo baigusi KMU

slaugos studijas. Ji mane palaikė, sudarė sąlygas dirbti ir mokytis. Mokslai tuo metu buvo tik dieninės formos, todėl slaugytojo darbą dirbau vakarais, naktimis ir savaitgaliais. Dirbant slaugytoja ir praktiškai žinant visas su slaugytojo darbu ir pacientų slauga susijusias problemas, buvo nesunku užduoti dėstytojams klausimus, diskutuoti, ieškoti sprendimų, sudarant slaugos planus, išsikelti uždavinius, planuoti procesą.

Ypač patiko mokytis patologinės fiziologijos ciklą. Paskaitos ir darbai vyko centriniuose Universiteto rūmuose A. Mickevičiaus gatvėje. Paskaitas dėstė ir darbus vedė patyrę Universiteto profesoriai. Mūsų, slaugytojų, kaip supratau, per daug neskyrė nuo Mediciną studijuojančių studentų. Mokėmės tikrai daug ir išsamiai, laboratorinių darbų metu teko dirbti su varlėmis ir triušiu. Labai gerai atsimenu, kad darbus vedusi docentė po studentų apklausos mus pagyrė: gerai mokomės ir nesiskiriame nuo medicinos studentų. Tą dieną atsimenu kaip vieną šviesiausių iš visų studijų. Visos mes, mūsų grupės merginos, labai didžiavomės savimi ir džiaugėmės sakydamos – šio ciklo metu pajutome, kad mokomės universitete. Labai daug naujų žinių ir supratimo davė Patologinės anatomijos ciklas. Paskaitas ir darbus Geriatrijos klinikoje atsimenu kaip esminį dalyką visoje programoje „Sauga“. Doc. A. Visokinskas – dėstytojas, kuris labai nuosekliai ir nuoširdžiai su mumis dirbo, stengėsi, kad kuo daugiau pasiimtume iš studijų. Atsiskaitymai ir diskusijos per jo darbus buvo gilūs, išsamūs, bet kartu – nekėlė įtampos. Geriausiai ateities slaugytojo viziją perteikė dekanas prof. A. Šeškevičius, dėstydamas kardiologinės slaugos ciklą. Dekanas skatino pasitikėti savimi, gilintis į savo profesiją. Nuolat pabrėžė, kad slaugos studijos neatsiejamos nuo praktikos, skatino visas dirbti slaugytojomis.

Labai džiaugiuosi ir esu dėkinga dekanui prof. A. Šeškevičiui ir Tarptautinių studijų centro tarptautinių programų koordinatoriui Gintarei Diliūnienei, kad paskutiniaisiais studijų metais (2001) turėjau galimybę baigiamąją slaugos praktiką pagal *Erasmus/Sokrates* mainų programą atlikti Tamperės (Suomija) universitetinėje ligoninėje. Kauno klinikų administracija sudarė sąlygas atlikti net 3 mėnesių baigiamąją praktiką Suomijoje ir neatleido iš darbo. Praktikos Suomijoje metu jaučiausi gerai. Turėjau gerą parengimą tiek teoriškai, tiek praktiškai, nes dirbau slaugytoja Kauno klinikose. Praktikos mentoriai Suomijoje gerai kalbėjo angliškai, noriai bendravo, daug klausinėjo manęs, dar daugiau klausinėjau aš. Labai gailėjausi, kad nemoku suomių kalbos. Labai buvo įdomu, ką slaugytojos ir gydytojai tarpusavyje kalba apie slaugos ir gydymo procesus, kaip sprendžia problemas. Viskas buvo labai įdomu, naujoviška, skirta paciento gerovei. Darbai

atliekami neskubriai, bet labai kokybiškai. Praktika Suomijoje labai daug davė ir slaugos kokybės supratimą perkėlė visai į kitą, europinį, lygį.

Nuo pat 1998 metų Lietuvos sveikatos mokslų universitetas išliko tikrasis mano *Alma mater*: beveik be pertraukų čia dirbu ir mokausi iki šiol. 2005 metais pradėjau neakivaizdines (iššęstines) Sveikatos vadybos magistrantūros studijas Visuomenės sveikatos fakultete. 2006 metais, gavusi tuometinės Kauno klinikų direktorės slaugai D. Zagurskienės paskatinimą ir rekomendaciją, pradėjau dirbti Podiplominių studijų centre vyriausiąja specialiste. 2008 m. įgijau visuomenės sveikatos vadybos magistro diplomą ir sėkmingai tęsiu darbą LSMU Podiplominių studijų centre iki šiol. 2021 m. įstojau į LSMU Gyvensenos medicinos magistrantūrą. Nėra lengva visą darbo dieną dirbti su interesantais, studentais, rezidentais ir mokytis LSMU magistrantūroje, tačiau savo sprendimu labai džiaugiuosi: galiu vėl būti studentė, gilintis į medicinos naujoves. Slaugos studijos tuometiniame Kauno medicinos universitete buvo teisingas pasirinkimas.

Inga Sribikienė, LSMU Podiplominių studijų centro vyriausioji specialistė.

Mes vis dar jauni, tik vaikai užaugę

Mano studijos Kauno medicinos akademijoje prasidėjo šiek tiek netikėtai: du kartus mėginau stoti į medicinos studijas ir abu nesėkmingai. Tąkart verkiau. Atrodė, kad gyvenimas baigtas. Ašaros papsi, savijauta – klaiki. Netikėtai prieina Studijų skyriaus vadovas gerbiamas doc. Stasys Gendvilis ir sako: „Nėra ko verkti, galima rinktis slaugos studijas“. Šią mintį palaikė bei pamėginti paskatino ir kartu buvę tėvai. Štai taip ir prasidėjo mano kelias LSMU koridoriais.

Žinoma, ne viskas buvo taip, kaip norėjau, įsivaizdavau ar tikėjausi, bet dabar galiu pasakyti: džiaugiuosi, kad galėjau studijuoti Lietuvoje naują studijų programą, sutikti nuostabių dėstytojų ir gilintis į mokslo naudą.

Kelias, baigus bakalauro studijas, nebuvo lengvas ir paprastas. Daugelis ligininių vyriausiųjų gydytojų nenorėjo priimti į darbą: su nepasitikėjimu žiūrėjo į universitetą baigusias „seses“ (mano laida buvo antroji – tiek bakalauro (1995), tiek magistro (2002) studijų). Iki šiol pamenu vieną žinomo gydytojo pasiūlymą – pradėti darbą nuo valytojo, nors prieš Universitetą buvau baigusi medicinos mokyklą (1990) ir ką tik gavau LSMU diplomą. Be to, turėjau slaugytojo darbo patirties. Šiandien tai prisimenu su šypsena, bet tąkart buvo skaudu.

Nenuleisti rankų ir siekti tobulėti skatino mūsų dekanas prof. Arvydas Šeškevičius. Jis – gydytojas – pakurstė meilę savo profesijai ir visada primindavo, kad

koks bebūtų gydytojas, be mūsų (slaugytojų), vienas nieko nepadarys. Stebėjau si juo ir galvojau: kiek reikia turėti drąsos bei tikėjimo, kad kada nors slaugos mokslas Lietuvoje bus pripažintas ir vertinamas. Toks aistringas tikėjimas užbūrė ir mane, nes siekis įrodyti šią tiesą lėmė mano karjerą. 2003 m. tapau Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Reumatologijos skyriaus vyresniąja slaugytoja-slaugos administratore ir dirbau iki 2016 m. Nuo 2016 m. esu direktoriaus medicinai pavaduotoja slaugai tose pačiose klinikose.

Džiaugiuosi ir didžiuojuosi ne dėl pareigų, bet dėl to, kad esu slaugytoja. Slaugytoja, baigusi slaugos mokslus LSMU.

*Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų
direktoriaus medicinai pavaduotoja slaugai Jurga Šuminienė.*

Tai buvo mano prasmingo kelio pradžia...

Savo profesinį kelią sieju su LSMU Slaugos fakultetu. Į jį įstojau 1999 metais. Tai buvo įdomaus ir prasmingo mano profesinio kelio pradžia. Kelio, kuriame sutikau išties ypatingų žmonių. Tai buvo mano dėstytojai, ne tik specialybės, bet ir mano gyvenimo mokytojai, mano gyvenimo draugai ir bendražygiai. Tai buvo žmonės, kuriuose mačiau pašaukimo svarbą savo profesijai.

Iš pradžių to net nesupratau. Atrodė, jog jie yra reiklūs savo dalykui, kaip ir daugelis kitų. Tik vėliau tapo aišku, kad tai žmonės, kurie savo darbą ir savo profesiją supranta kitaip. Supranta širdimi ir atsidavimu žmogui. Džiugu, kad šias vertybes jie sugebėjo perteikti studentams.

Slaugytojo profesija nepaprasta, reikalauja viso Tavo – Tavo supratimo, pasiaukojimo ir atjautos. Ši profesija susijusi su žmogaus liga, jo jausmais, išgyvenimais, dvasine kančia. Todėl ji glaudžiai susijusi su ligonio gydymu, priežiūra, gerove plačiąja prasme – holistiniu požiūriu. Tapti slaugytoju reikia ypatingo pasirengimo.

Slaugos fakultete dirbantys pedagogai yra nepaprasti. Tai žmonės, gebantys perteikti ypatingą žinojimą slaugytojo profesijoje – žinią, kaip svarbu suprasti sergantį žmogų, kaip svarbu būti empatiškam, gebėti klausytis ir girdėti, kaip svarbu išgirsti sergančio žmogaus kančią, suprasti gedintįjį. Studijuodama Slaugos fakultete, supratau, kad mano gyvenime formuojasi tvirtas profesinis pamatas – žmogaus pažinimo pamatas.

Ypač didelį dėkingumą noriu išreikšti buvusiam Slaugos fakulteto ilgamečiui dekanui prof. A. Šeškevičiui. Tai Slaugos fakulteto Žmogus. Iki šiol prisimenu jo

nuoširdų bendravimą su studentais, paprastas ir kartu nepaprastas paskaitas, kurios buvo aiškos ir suprantamos bei įdomios ir labai svarbios. Didžiulis dėkingumas už kardiologinės slaugos, paliatyviosios pagalbos, o labiausiai – už draugišką bendravimą, supratimą ir pagarbą studentams.

Gitana Stankevičienė, 2003 m. Slaugos fakulteto absolventė

Dabar kitus mokau...

Dar mokydamasi vidurinėje mokykloje svajojau tapti slaugytoja. Apie šią kilnią profesiją man pasakodavo tėtis, nors gimiau ne medikų šeimoje. Kito savo kelio nemačiau – norėjau padėti ligų paliestiems žmonėms. Daug negalvodama įstojau į Kauno kolegijos bendrosios praktikos slaugytojo studijas. Pirmomis studijų dienomis supratau, kad mano pasirinktas kelias teisingas. Patiko dėstomi dalykai, o į paskaitas ėjau kaip į šventę. Ir taip visus trejus su puse metų.

Baigusi kolegiją dirbau LSMU Kauno klinikose, Centriniam anesteziologijos skyriuje: ortopedijos ir chirurginėje poanestezijos palatose, bendrojo profilio operacinėse – anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytoja. Darbas sekėsi gerai. Turėjau puikų kolektyvą. Visi darbą vertinome labai atsakingai. Man tai labai patiko.

Turėjau mintį siekti daugiau mokslo. Sužinojusi, kad LSMU įkurtos neakivaizdinės slaugos studijos, nutariau pabandyti. Įstojau. Studijų laikotarpis Universitete buvo labai sunkus, nes reikėjo dirbti ir mokytis. Tačiau dėl naujų įdomių patirčių, produktyvių diskusijų su dėstytojais, kurie mylėjo ne tik savo darbą, bet ir studentus, sunkumus nugalėjau. Net nebuvo minties palikti studijas. Iki šiol pamenu puikias prof. A. Šeškevičiaus, doc. R. Jurkuvienės, prof. I. Jakušvaitės, prof. O. Riklikienės paskaitas ir seminarus. Man patiko jų požiūris į studentus ir jų neįkainojamą žinių perdavimo indėlį mums.

Dėstytojai įdomiai per praktinius pavyzdžius perteikdavo naujausias mokslo žinias. Jos tapo mums pamatiniais dalykais, kuriais galime remtis savo klinikiniam darbe iki dabar.

Šiose neakivaizdinėse studijose studentavo jau dirbančios slaugytojos – įvairaus amžiaus ir turinčios skirtingą darbo stažą. Viena sesija trukdavo dvi savaites, per kurias tekdavo išmokti labai daug studijų medžiagos. Paskaitos vykdavo nuo ankstauro ryto iki vėlyvo vakaro, turėdavome pietų pertrauką ir tik keletą fiziologinių pertraukų. Per seminarus lektoriai nedavė snausti. Tekdavo ir smegenis pramankštinti, duodavo grupinių ar individualių darbų, kuriuos reikėdavo atlikti

ir pateikti refleksiją čia ir dabar. Mokymosi tempo neatlaikė keletas studentų ir jau po pirmojo pusmečio teko palikti studijas.

Nors ir buvo sunku mokytis, bet labai džiaugiuosi, kad mano grupė buvo draugiška ir mes vieną kitą palaikydavome ir visus sunkumus įveikdavome. Buvo visko: ir ašarų, pykčio ir džiaugsmo, bemiegių naktų pasitinkant rytmetį su aušra.

Po LSMU baigimo 2013 m. Lietuvos sporto universitete įgijau edukologijos magistro laipsnį, o 2017 m. iki dabar esu Lietuvos sporto universiteto Taikomosios biologijos ir reabilitacijos katedros doktorantė. Turiu didelę šeimą, auginame tris sūnelius, tačiau turiu dar vieną tikslą – parašyti ir apginti disertaciją.

Turiu įdomų ir kūrybingą darbą – esu Slaugytojų kvalifikacijos centro kursų dėstytoja. Dėstau kelis dalykus, bet man maloniausia – paliatyvioji slauga, kurią man Universitete dėstė nepamainomas ir charizmatiškas dėstytojas prof. A. Šeškevičius. Iki dabar pamenu, kai pasakė, jog paliatyviojoje pagalbaje į pacientą turite žiūrėti holistiniu požiūriu kaip į žmogų, taip pat nepamiršti ir jo artimųjų, šeimos narių išgyvenimų. Jis supažindino mus su inovatyvia paliatyviąja pagalba: tikslu, uždaviniais, simptomų kontrole, psichologine ir dvasine parama bei šeimos narių gedėjimu. Ši nauja medicinos sritis visuomenei labai aktuali. Esu labai dėkinga prof. A. Šeškevičiui, kad jis padėjo man išsigryninti šį Lietuvoje jauną paliatyviosios pagalbos dalyką, kuris tapo pagrindiniu mano dėstomu dalyku.

Ačiū dėstytojams, kurie vis primindavo: „Slaugykite pacientą taip, kaip savo artimąjį arba taip, kaip jūs patį norėtumėte, kad slaugytų.“ Tai žodžiai, kurie atspindi darbuotojo mediko sąžinę – tokio požiūrio šiuo metu pradedu pasigesti.

*Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras,
dėstytoja LSU doktorantė Alma Ruseckaitė-Paškevičė*

Mokau cukriniu diabetu sergančius vaikus

1991 m. baigiau Utenos medicinos mokyklą ir įsidarbinau Kauno medicinos akademijos klinikų Naujagimių patologijos skyriuje medicinos sesele. Porą metų padirbėjusi supratau, kad man norėtusi įgyti daugiau žinių ne tik slaugos, bet ir bendravimo, psichologijos, farmakologijos ir kt. Todėl nusprendžiau studijuoti slaugos mokslus naujame Fakultete. Įstojau 1993 m.

Man studijuojant pirmajame kurse, Universiteto studijų programa skaičiavo tik trečiuosius savo veiklos metus, dar nebuvo išleista nė viena absolventų laida. Mums dėstė Universiteto gydytojai ir iš užsienio atvykę lektoriai, nes Lietuvoje tuo metu dar nebuvo reikiamos kvalifikacijos slaugytojų, galinčių dėstyti. Trūko

vadovėlių, nebuvo šiuolaikinių technologijų, o slauga buvo tiek neįprasta studijų kryptis, kad net kai kurie dėstytojai abejojo, kuo mes dirbsime baigę studijas ir kodėl mes pasirinkome studijuoti slaugą, o ne mediciną. 1997 m. baigiau Kauno medicinos akademijos Slaugos fakultetą. Diplome buvo parašyta: Medicinos sesuo (slaugytoja) su aukštuoju išsilavinimu.

Tais pačiais metais Fakulteto dekanas doc. Arvydas Šeškevičius pasiūlė dirbti Kauno klinikų Vaikų endokrinologijos skyriaus diabeto mokyklėlėje diabeto mokytoja. Sutikau. Pradžia buvo sunki, reikėjo daug man pačiai studijuoti. Mokiau cukriniu diabetu sergančius vaikus ir jų artimuosius valdyti ligą: skaičiuoti kalorijas, insulino dozavimą, sveikos gyvensenos.

Pradėjusi dirbti diabeto mokyklėlėje, nusprendžiau dar tęsti studijas Klinikinės slaugos magistrantūroje. 2001 m., baigusi magistro studijas, gavau pasiūlymą dėstytojauti Universiteto Slaugos ir rūpybos katedroje (dabar – Slaugos klinika), kur dirbu iki šiol.

Šiandien nuo Fakulteto įkūrimo daug kas pasikeitė. Atsirado daug naujų galimybių tiek dėstytojams, tiek studentams, atsivėrė keliai į kitas šalis, nauji mokymo metodai ir naujos technologijos tapo visiems prieinami.

Virginija Bulikaitė, LSMU Slaugos klinikos dėstytoja, Universiteto klinikų Endokrinologijos klinikos slaugytoja diabetologė

Tai buvo ne finišas, o startas!

Laikas bėga kaip sraunus kalnų upelis. Net nepastebėjome, kaip prabėgo 25 metai nuo laiko, kai atsisveikinome su puikiais dėstytojais ir užvėrėme tuometinės Kauno medicinos akademijos duris.

Tačiau tai buvo ne finišas, o startas!

Mediko profesija ypatinga – nuolatos reikia tobulėti ir viskas turi būti vienoje darnoje: visiškas atsidavimas profesijai, specialybės žinios, patirtis, pagalba, empatija ne tik pacientams, bet ir kolegoms. Taip pat svarbu net ir sunkiausiomis bei beviltiškomis situacijomis išlaikyti loginį mąstymą, šaltus nervus, gerą strategiją, pozityvumą ir svarbiausia – žmogiškumą.

Taigi per šiuos 25 metus mes tapome savo sričių specialistėmis. Daugelis mūsų tęsiame mokslus toliau, tapome įvairių sričių magistrėmis. Ir tai ne riba – kurse turime ir tris mokslo daktares: Renatą Vimantaitę, a. a. Margaritą Staniūtę (1971–2014) ir Viktoriją Piščalkienę. Dabar mano šauniosios grupės draugės yra ne tik specialistės, bet ir skyrių vadovės, dėstytojos, vadovėlių autorės.

Labai džiaugiuosi ir didžiuojuosi savo nuostabia grupe, kuri po tiek laiko vis dar išliko šauniausia! Ir visai nesvarbu, kad prabėgę metai mūsų plaukus pradeda dabinti viena kita sidabrine gija, o veiduose atsiranda neryškių raukšlelių – tai tik rodo mūsų brandą ir įgytą gyvenimišką bei profesinę patirtį.

Tačiau širdyse taip ir likome pašėlusios, energingos, smalsios ir tikslų siekiančios slaugytojos. Tik gaila, kad negailestingi metai iš mūsų atėmė nuostabiai koleges: dr. Margaritą Staniūtę ir Jurgą Rėgalaite-Špakauskienę, kurios niekada daugiau nedžiugins mūsų savo juokais ir sąmojais, tačiau visada išliks mūsų visų širdyse ir atmintyje.

Kad ir kiek metų praeitų, tačiau mūsų atmintyje taip pat išlieka ir nuostabūs dėstytojai, kurie perteikė mums teorines ir praktines žinias ir be kurių pagalbos bei palaikymo mes nebūtume ten, kur dabar esame.

1997 metų absolvenčių vardu tariame: Ačiū! – mūsų mylimam ir gerbiamam dekanui prof. Arvydui Šeškevičiui, patanatomijos dėstytojui prof. Konstancijai Jankauskienei, chirurgui prof. V. Vaškeliui, Šeimos medicinos klinikos vadovui prof. Leonui Valiui, infekcinių ligų dėstytojui prof. Alvydui Laiškoniiui, vadybos dėstytojams profesoriams Eugenijui ir Liudmilai Bagdonams, Geriatrijos klinikos vadovei prof. Vitai Lesauskaitei, Gastroenterologijos klinikos vadovui prof. Limui Kupčinskui, gydytojui neurologui doc. Arūnui Ščiupokui ir Vaikų ligų klinikos doc. Sigitui Dumčiui.

Jolanta Sapranavičienė, 1997 m. SF absolventė

Sugebame ne tik gerai mokytis...

Slaugos fakulteto studentai itin aktyvūs ne tik profesinėje srityje, bet ir įsitraukia į įvairias Universiteto ir už jo ribų esančias veiklas bei užsiėmimus.

Nuo pat pirmojo kurso jie aktyviai domisi ne tik studijomis, bet ir laisvalaikiu. Pastebime tendenciją, kad būtent kineziterapijos studentai aktyviai užsiima sportine veikla ir renka apdovanojimus krepšinio, tinklinio, lengvosios atletikos ir kt. sporto varžybose. Itin sportinėje veikloje pasižymėjusi yra kineziterapijos studentė – Gabrielė Čeponytė, ji skina laurus ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Taip pat turime studentę, kuri dar studijų metu dirbo su LSMU merginų krepšinio komanda, o dabar yra jų komandos kineziterapeutė.

Yra galimybė burtis ir į mokslinius būrelius, jų Fakultete net šeši – Reabilitacijos, Kineziterapijos, Akušerijos, Ergoterapijos, Sporto medicinos ir Dailės terapijos. Studentai aktyviai lanko susitikimus, užsiima moksline veikla, konsultuojasi

su moksliniais vadovais ir ne tik plečia savo kaip mokslininkų akiratį, bet ir semiasi reikalingų žinių ir įkvėpimo vieni iš kitų. Įdomu paminėti, kad mūsų kineziterapijos studentė Gabija Misyte buvo net studentų mokslinės draugijos centrinio biuro valdyboje ir ėjo labai svarbias pareigas.

Viena populiariausių organizacijų – Studentų atstovybė (SA), kuri siekia pokyčių Universitete ne tik sau, bet ir kitų studijų programų studentams, taip pat prisideda prie studentų laisvalaikio organizavimo, jų konsultavimo socialiniais ir akademiniais klausimais. Studentų atstovybėje yra labai daug Slaugos fakulteto studentų, kurie ne tik lankosi susirinkimuose ar atstovauja studentų balsui, bet ir užima svarbias pozicijas. Keletą metų iš eilės viso Universiteto studentų prezidente buvo slaugos studentė – Evelina Alūzaitė. Taip pat ne mažiau svarbias pareigas ėjo kineziterapijos studentė – Judita Miškinytė, kuri dvejus metus buvo Socialinio komiteto pirmininkė. Šiais metais SA valdyboje yra net du Slaugos fakulteto studentai: žmoniškųjų išteklių koordinatorius kineziterapijos studentas – Vaidas Dagys ir LSP ir biuro administratorė slaugos studentė – Ieva Balaišytė.

Studentai prisideda prie Slaugos fakulteto vardo populiarinimo, vyksta į mokyklas, ten pasakoja apie savo studijų programas ir Fakultetą – taip bando padėti moksleiviams rasti savo kelią. Trečiojo kurso studentams dažnai tenka pristatyti ir priimti į Universitetą atvykusius moksleivius. Jiems vedamos paskaitos ir darbo grupės mūsų simuliacijų klasėse – yra itin didelė patirtis ne tik moksleiviui, bet ir studentui. Kasmet aktyviai dalyvauja pirmakursių stovyklose, kurių metu vadovauja pirmakursių komandoms, pasakoja apie būsimas studijas. Gana populiarus kuratorių projektas, kurio metu vyresnieji studentai padeda tik ką į Universitetą atvykusiems pirmakursiams. Jie supažindina ne tik su Universitetu, studijomis arba Universiteto tvarka, bet ir su Kaunu bei jo savitumu. Kuratoriai padeda organizuoti tradiciją jau tapusias cementuotes bei įpusėjus studijoms – mediumus. Tokių renginių metu studentai tampa vieningesni ir palaiko dar geresnius ryšius.

Studentai savanoriauja konferencijose „Health for All“, „International Health Science Conference“, Slaugos fakulteto renginiuose, už Universiteto ribų – „Slaugytojų forumė“, kuris vyko 2020 ir 2022 metais.

Advento laikotarpiu tradiciškai vyksta Fakulteto bendrabūvis, kurio metu susirinkę viso Fakulteto studentai, dėstytojai ir kiti akademinės bendruomenės nariai dalijasi patirtimi, vedamos interaktyviosios paskaitos. Vėliau prie arbatos puodelio galima neformaliai pabendrauti, užmegzti ryšius su norimais asmenimis ir smagiai praleisti laiką prieš šventes.

Studentai itin aktyvūs ir visuomeniškai, savanoriauja Universiteto renginiuose, konferencijose, aktyviai veikia studentų organizacijose, yra bendruomeniškai ir sugeba išlaikyti ir puikius akademinis rezultatus, ir siekti profesinių tikslų.

Evelina Alūzaitė, Studentų atstovybės narė, 2022

Norint išmokyti pacientus, pirma reikia mokėti patiems

Ergoterapijos studijos LSMU mane atvedė į Didžiąją Britaniją ir ergoterapeuto darbą prestižinėje, privačioje psichiatrijos ligoninėje. Tačiau apie viską nuo pradžių. Apsispręsti, ką studijuoti tik pabaigus mokyklą, nebuvo lengva. Aš savo kelią pradėjau nuo medicinos studijų LSMU, bet greitai pajutau, kad tai – ne man. Po ilgų ieškojimų atradau ergoterapeuto specialybę ir nusprendžiau perstoti. Džiaugiuosi, kad nepabijojau stoti į specialybę, kuri tuo metu man buvo mažai žinoma ar girdėta.

Ergoterapijos studijų LSMU metu įgytas teorines žinias galėjau pritaikyti kiekvieno semestro pabaigoje atliekamose praktikose vis skirtingose srityse: neuroreabilitacijos, psichiatrijos, pediatrijos, geriatrijos ir kitose. Niekada nepamiršiu, kaip mes, studentai, bandėme išmokti neįgaliojo vežimėlio valdymo meno – juk norint išmokyti pacientus, pirma reikia mokėti patiems!

Per ketverius bakalauro studijų metus turėjau galimybę dalyvauti ne vienuose tarptautiniuose mokymuose kartu su ergoterapijos studentais iš Belgijos, Švedijos, Suomijos. Tai suteikė ne tik žinių, praplėtė ergoterapijos taikymo kitose šalyse akiratį, bet ir leido užmegzti tarptautines draugystes, kurios tęsiasi iki dabar. Turėjau galimybę dalyvauti ERASMUS praktikoje Belgijoje, kur 3 mėnesius atlikau praktiką senelių namuose. Juose, laikantis ergoterapijos principų, aplinka pritaikyta demenciją turintiems žmonėms.

Universitete taip pat veikia Ergoterapijos SMD (Studentų mokslinės draugijos) būrelis, kurio nariais gali tapti visi. Padedant šiam būreliui atlikau savarakišką mokslinį darbą, kurį pristaciau ne vienoje konferencijoje, bei dalyvavau užpaskaitinėje būrelio veikloje organizuojant Pasaulinę neįgaliųjų dieną ir švenčiant metines šventes kartu su NJU (Neįgaliojo jaunimo užimtumo centro) lankytojais.

Labai džiaugiuosi, kad ergoterapijos studijos LSMU yra pripažintos NARIC (*National Recognition Information Centre*), o dėl aukštos studijų kokybės pavyko gauti HCPC registraciją (kuri yra būtina, norint dirbti ergoterapeutu Didžiojoje Britanijoje) ir įsidarbinti ergoterapeute Londone esančioje privačioje psichiatrijos ligoninėje. Todėl visiems, kas dar iki galo neapsisprendę, rekomenduoju šią

studijų kryptį kaip įdomią, stiprią ir pripažintą tarptautiniu mastu. Svarbiausia pastebėti atsivėrusias galimybes ir jas tinkamai išnaudoti!

Giedrė Mohite, Ergoterapijos studijų LSMU absolventė, 2023

Norėjau padėti vaikams, turintiems negalią

Dešimtoje klasėje turėjau pasirinkti, kuriuos dalykus mokysiuosi. Mąščiau, ką noriu studijuoti. Man sekėsi matematika, chemija, biologija ir fizika, todėl šias disciplinas ir pasirinkau lankyti A lygiu bei laikyti valstybinius egzaminus. Žinojau, kad pasirinkusi skirtingus dalykus, galėsiu stoti ne tik į Lietuvos sveikatos mokslų universitetą (LSMU), bet ir į kitas aukštąsias mokyklas. Galiausiai pasirinkau LSMU. Kodėl? Atvirai, dar mokykloje turėjau svajonę studijuoti LSMU. Tai vienas iš prestižinių universitetų Lietuvoje. Ir tik įstojusi supratau, kad tai buvo mano didelės svajonės pradžia. Dėstytojai dėsto tai, ką žino ir taiko kasdien. Ir dar tai daro su šypsena. Ir pats Universitetas neabejingas studentams – buvome nuolat skatinami bendrauti su LSMU bendruomene ir pasakyti savo nuomonę bei poreikius. Pasirinkau ergoterapijos studijas, nes norėjau padėti vaikams, turintiems negalią. Žinoma, tai buvo tik maža dalelė, ką žinojau. Ir tik vėliau supratau, kiek daug yra skirtingų žmonių ir kokie jų skirtingi poreikiai. Bakalauro studijų metu išmokau ir įtvirtinau žinias, reikalingas darbui su suaugusiaisiais bei vaikais, turinčiais raidos sutrikimų. Vienas didžiausių šių studijų privalumų – paskaitos ir praktiniai darbai vykdavo vienu metu. Visa tai vyko Kauno klinikose. Pacientai buvo labai draugiški. Patiko, kad mokėmės ne sesijomis, kai turi spektrą paskaitų ir vienu metu bandai viską suprasti ir įsiminti, o ciklais. Pavyzdžiui, visą mėnesį mokėmės anatomijos ir pasibaigus ciklui laikėme egzaminą. Tada kitas dalykas ir t. t. Baigusi bakalauro studijas, net nesvarsčiau apie kitus universitetus. Pasirinkau LSMU magistrantūros Sveikatinimo ir reabilitacijos vaikų reabilitacijos šaką. LSMU turime Studentų atstovybę, Studentų mokslinę draugiją (Ergoterapijos būrelį), sporto būrelius, yra galimybė išvažiuoti studijuoti į užsienį pagal ERASMUS. Iš savo patirties sakau: „Verta išbandyti viską“. Aš pasinaudojau galimybe ir išvykau studijuoti į Norvegiją, Belgiją, ir tai buvo nuostabu. Parašiusi mokslinį darbą nuvykau į Ergoterapeutų kongresą. Patikėkite, visi patyrimai buvo nepakartojami! Ech! Tik baigiau studijas, o jau dabar pasiilgstu LSMU dėstytojų ir LSMU Slaugos fakulteto.

Ksenija Stasiulienė, LSMU absolventė, ergoterapeutė, 2023

SVARBIAUSIOS DATOS

1990 m. rugsėjo 1 d. pirmą kartą į KMA Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu studijų skyrių prie Medicinos fakulteto priimta 50 studentų, baigusių medicinos mokyklą (medicinos seseris, akušerės, felčeriai), turinčių ne mažesnę kaip 2 metų pagal specialybę darbo stažą. Stojamasis egzaminas – biologija.

1991 m. sausio 3 d. sveikatos apsaugos ministro (Antano Vinkaus) įsakymu Nr. 3/3-k Kauno medicinos akademijos l. e. rektoriaus pareigas paskirtas prof. habil. dr. Vilius Jonas Grabauskas.

1991 m. balandžio 26 d. KMA taryba (pirmininkas prof. Algis Mickis; 1927–2006) išrinko akademijos rektorių – prof. V. Grabauską, prorektore studijoms paskirta prof. Nijolė Misiūnienė, prorektorius klinikiniam darbui – prof. Petras Stirbys, prorektorius mokslo reikalams – prof. Rimvydas Stropus. Studijų skyriaus vedėja – doc. Alma Urmonienė-Pilvinienė.

1992 m. vasario 1 d. Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyriaus Medicinos fakultete prodekanu paskirtas Elektrokardiostimuliacijos katedros docentas gydytojas kardiologas Arvydas Šeškevičius.

1992 m. birželio 10 d. KMA tarybos ir senato nutarimu Medicinos fakulteto Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyrius buvo pavadintas **Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu fakultetu**. Pirmasis šio Fakulteto dekanas – doc. A. Šeškevičius.

Nuo 1992 m. rugsėjo 1 d. pradėti dėstyti visiškai nauji dalykai: slaugos moduliai, slaugos procesas, rašomi slaugos planai. Daugumos naujų disciplinų Lietuvoje nebuvo kam dėstyti, todėl buvo nuolat kviečiami dėstytojai iš Škotijos, Švedijos, Danijos.

1994 m. sausio 31 d. studijas baigė pirmoji Lietuvoje diplomuotų medicinos seserų (slaugos bakalaurių) laida. 46-ios absolventės įgijo universitetinį slaugos mokslo išsilavinimą.

1994 m. liepos 7 d. Kauno medicinos akademijos senato nutarimu (Protokolo Nr. 11, 199-16-24) ir rektoriaus V. Grabausko įsakymu (1994-07-07, Nr. 261) Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu fakultetas pavadintas **Slaugos fakultetu**. Dekanas doc. A. Šeškevičius.

1994 m. Slaugos fakultetas priimtas į **Europos slaugos modulį**. Šiame projekte dalyvavo 24 Europos slaugos mokymo institucijos.

1994 m. gruodžio 27 d. Senato sprendimu (rektorius V. Grabauskas įsakymas Nr. 495, 1994-12-27) įkurta **Slaugos ir rūpybos katedra**. Katedros vedėju tapo doc. Arvydas Šeškevičius. Tai pirmoji šalyje tokios paskirties katedra.

1995 m. gegužės 10 d. **Irenai Lukoševičienei** (1924–2006) suteiktas Kauno medicinos akademijos **Profesoriaus garbės vardas**. Profesorė 1992–1999 m. su pertraukomis Slaugos fakultete dėstė socialinę rūpybą. Kartu su Kanados lietuvių bendruomene rūpinosi mokomosiomis priemonėmis: lietuvių kalba išleido kelias knygas apie mirštančių ligonių ir jų artimųjų psichologines bei socialines problemas.

1995 m. spalio 2 d. KMA senato sprendimu ir akademijos tarybos nutarimu 2-oji vidaus ligų klinika pavadinta **Geriatrijos klinika** (rektorius V. Grabauskas įsakymas Nr. 383, 1995-10-02). Klinikos vadovė – doc. Vita Lesauskaitė.

1995 m. prorektorės prof. Nijolės Misiūnienės dėka studijų apimtis perorganizuota į **kreditų sistemą**, kuri leido studijų apimtį skaičiuoti pagal Vakarų Europoje veikiančią sistemą. Vienas kreditas sudaro 40 val., t. y. vieną savaitę; pagal ECTS 60 val.

1995 m. gruodžio 20 d. išrinkta pirmoji Slaugos fakulteto taryba. Į Tarybą išrinkta 15 asmenų. Pirmininku tapo doc. A. Šeškevičius, pavaduotoja – doc. V. Lesauskaitė.

1996 m. gegužės 3 d. KMA taryboje prof. V. Grabauskas perrinktas antrajai rektoriaus kadencijai (Tarybos nutarimas Nr. 45/1996-05-03).

1996 m. gruodžio 22 d. KMA senato posėdyje patvirtinta studijų programa „Slauga“ **asmenims, baigusiems vidurinę mokyklą**. Šią programą studijuoti 1996 m. rugsėjo 1 d. priimti 4 studentai.

1996 m. gruodžio 24 d. Slaugos fakulteto taryboje ir KMA taryboje (protokolo Nr. 19) doc. A. Šeškevičius antrajai kadencijai išrinktas Slaugos fakulteto dekanu.

1997 m. balandžio 3 d. KMA klinikoje atidarytas Reabilitacijos klinikos **Neuroreabilitacijos** 15 lovų **poskyris**. Vadovas prof. A. Kriščiūnas.

1998 vasario 27 d. KMA taryboje prorektoriumi studijoms išrinktas gydytojas kardiologas doc. habil. dr. **Remigijus Žaliūnas**.

1998 m. rugsėjo 1 d. pradėtos pirmosios šalyje **studijos modulinio principu**. Studijų programą ir planą parengė doc. A. Šeškevičius kartu su J. Bydamu ir Lise Kaalund-Jørgensen (Danija).

1998 m. kartu su VDU Socialinių mokslų fakulteto (dekanas prof. habil. dr. R. Laužackas) Edukologijos katedros (vedėja prof. habil. dr. M. Teresevičienė) darbuotojais įsteigtos **profesinės kvalifikacinės pedagogikos studijos**. Tai SF studentams suteikė galimybę įgyti antrą profesiją – slaugos pedagogo. Studijas vykdė prof. R. Laužackas, prof. M. Teresevičienė, doc. L. Sajienė, prof. K. Pukelis.

1998 m. birželio 16 d. Lietuvos Respublikos Seimo sprendimu Kauno medicinos akademija pavadinta **Kauno medicinos universitetu**. Kauno medicinos akademijos klinikos – **Kauno medicinos universiteto klinikomis**.

1998 m. rugsėjo 1 d. rektorato ir Universiteto klinikų administracijos rūpesčiu Slaugos ir rūpybos katedra gavo patalpas KMUK Endokrinologijos klinikos poliklinikoje pirmame aukšte.

1998 m. rugsėjo 28 d. Kardiologijos klinikos docentė habil. dr. J. Braždžio-nytė paskirta ikidiplominių studijų centro skyriaus vedėja (rektorius įsakymas 1998 m. rugsėjo 28 d. Nr. 581).

1998 m. lapkričio 15 d. KMU buvo priimtas į ES ERASMUS/SOKRATES sistemą. Tarptautinių ryšių ir studijų dekanė – prof. Angelija Valančiūtė.

1999 m. rugsėjo 1 d. pirmą kartą Lietuvos medicinos istorijoje pradėta dėstyti **paliatyviąją slaugą** – kaip atskirą discipliną. Dėstytojas doc. A. Šeškevičius. Studentams parengti konspektai. 2008 m. doc. A. Šeškevičius išleido vadovėlį lietuvių kalba „Paliatyvioji slauga“. 2001 m. rugsėjo 1 d. pirmą kartą šalyje kaip atskiras dalykas pradėta dėstyti **Paliatyvioji medicina** – bendrosios praktikos gydytojams rezidentams (rezidentų vadovas prof. Leonas Valius). Studijų programą parengė ir užsiėmimus vedė taip pat doc. A. Šeškevičius.

1999 m. gegužė–birželis. Doc. A. Šeškevičius parengė Slaugos doktorantūros studijų pagrindimą ir programą.

1999 m. rugsėjo 1 d. KMU pirmą kartą šalyje pradėjo slaugos **magistrantūros studijas**. Programa „Klinikinė slauga“. Priimtos šešios studentės: J. Demskytė, A. Lekauskaitė, R. Lipovskienė, J. Sėdaitytė, J. Toliušienė, A. Vaškelytė. Studijų programą parengė doc. A. Šeškevičius.

1999 m. kartu su žurnalo „Gydymo menas“ redakcijos nariais (vyr. redaktorius dr. J. Neverauskas) pradėtos kvalifikacijos tobulinimo studijos **nuotoliniu būdu**. Dekanas doc. A. Šeškevičius studijų medžiagą parengė pagal PSO Europos regiono slaugytojų parengtą knygų kompleksą: „Learning Material On Nursing (LEMON)“.

1999 m. Valstybinis kvalifikacinis studijų vertinimo centras patvirtino slaugos doktorantūros studijas ir suteikė leidimą KMU steigti **slaugos doktorantūrą**.

1999 m. lapkričio 15 d. KMU rektoriaus įsakymu Nr. 434, remiantis Senato posėdžio, įvykusio 1999 m. lapkričio 5 d., nutarimu (protokolo Nr. 4) KMU Slaugos fakultete patvirtintas pirmasis **Slaugos krypties doktorantūros komitetas**; pirmininkas doc. A. Šeškevičius; nariai: prof. D. Vasiliauskas (1940–2017), prof. Pr. Grybauskas, prof. A. Kriščiūnas, prof. R. Laužackas (Biomedicinos sritis, Slaugos kryptis 11B). Studijų trukmė – 4 metai. Tai vienintelis šalyje iki šių dienų universitetas, turintis teisę vykdyti slaugos doktorantūros studijas.

1999 m. kovo 25–28 d. PSO Europos regiono slaugytojų departamento konsultantė **Majda Šlajmer-Japelj** lankėsi SF. Slaugos studijos įvertintos „puikiai“.

2000 m. birželio 20 d. Kauno medicinos universiteto rektorius prof. V. Graubauskas ir Kauno Raudonojo Kryžiaus palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės (Panemunė) direktorė Stanislava Jancevičienė **pasirašė bendradarbiavimo sutartį**, pagal kurią Slaugos ir rūpybos katedra gavo du kabinetus dėstytojams ir 4 auditorijas.

2000 m. birželio 21 d. pagal LR švietimo ir mokslo ministerijos įsakymą buvo išduoti naujo tipo diplomai (bakalauro) su nauju įrašu: **Suteikiama Slaugos bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija**. Iki tol diplomuose buvo rašoma: „Suteikiama diplomuoto slaugytojo (medicinos sesers) profesija“.

2000 m. birželio 23 d. KMU senato posėdžio nutarimu (2000 m. birželio 23 d. protokolas Nr. 10) patvirtinta specialiųjų profesinių studijų programa **Ergoterapija**. Studijos iš Visuomenės sveikatos fakulteto perkeltos į Slaugos fakultetą. Tų pačių metų rugsėjo 1 d. pradėtos **specialiosios ergoterapijos profesinės studijos**. Studijų trukmė – 1,5 metų. Suteikiama profesinė kvalifikacija – ergoterapeutas. Studijuoti turėjo teisę studentai, turintys slaugos ir visuomenės sveikatos bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Šios studijos vyko iki 2006 metų sausio mėn.

2000 m. patvirtinta programa ir vykdomos **Geriatrijos rezidentūros** studijos. Atsakinga – Geriatrijos klinikos vadovė prof. Vita Lesauskaitė.

2000 m. gruodžio 20 d., vadovaujantis KMU statuto 52 straipsniu ir Senato Rinkimų komisijos protokolu Nr. 4, patvirtintas Senatas. Senato pirmininku išrinktas prof. **J. Pundzius**, pavaduotojas prof. **Pr. Grybauskas**, sekretorė prof. **A. Valančiūtė** (rektorius įsakymas Nr. 656).

2001 m. gegužės 10 d. Maribore (Slovėnija) vyko PSO Europos regiono slaugytojų ir akušerių tęstinių studijų strategijos kūrimo posėdis. Jame dalyvavo ir pranešimą skaitė dekanas doc. **A. Šeškevičius**, kuris buvo patvirtintas PSO Europos regiono tęstinių slaugos studijų **ekspertu**.

2001 m. rugsėjo 1 d. pradėtos **ergoterapijos pirmosios pakopos (bakalau-ro)** studijos. Studijų trukmė 4 metai, 160 kreditų. Suteikiamas reabilitacijos bakalau-ro kvalifikacinis laipsnis, profesinė kvalifikacija – ergoterapeutas. Programą parengė: prof. A. Kriščiūnas, doc. A. Kimtys, doc. R. Savickas.

2001 m. rugsėjo 1 d. pradėta pirmosios pakopos studijų programa „**Socialinis darbas medicinoje**“. Studijų trukmė 4 metai. Suteikiamas slaugos bakalau-ro kvalifikacinis laipsnis. Programą parengė: prof. A. Kriščiūnas, A. Kimtys, doc. L. Švedienė, asist. R. Gudėnaitė. Pagrindiniai dėstytojai: dr. R. Butkevičienė, dr. R. Jurkuvienė, doc. L. Švedienė, G. Kavaliauskienė, R. Gudėnaitė, L. Škudienė, P. Šedienė, D. Snieškienė.

2002 m. vasario 1 d. KMU senate **rektoriumi** išrinktas gydytojas kardiologas prof. habil. dr. **Remigijus Žaliūnas**.

2002 m. vasario 8 d. KMU senate prorektore mokslui išrinkta prof. habil. dr. **Irena Misevičienė**, prorektoriumi klinikiniam reikalams – prof. habil. dr. **Juozas Pundzius**, prorektorius studijoms – prof. habil. dr. **Žilvinas Padaiga**. Senate kancleriu išrinktas prof. habil. dr. **Vilius Grabauskas**.

2002 m. rugsėjo 1 d. pradėtos vykdyti **Kineziterapijos** pirmosios pakopos universitetinės **studijos**. Studijų trukmė 4 metai, 160 kreditų. Suteikiamas reabilitacijos bakalau-ro kvalifikacinis laipsnis, profesinė kvalifikacija – kineziterapeutas. Programą parengė doc. A. Kimtys, prof. A. Kriščiūnas, doc. R. Savickas.

2002 m. vasario 18–21 d. Fakultete lankėsi **Europos Sąjungos Komisija TAIEX** (*Technical Assistance Information Exchange Office*). Studijų programa „Slauga“ vertinta „puikiai“, t. y. atitinka Europos Sąjungos direktyvas. Slaugytojų diplomai pripažįstami užsienyje.

2003 m. Universitetas studijoms gavo **patalpas Kauno klinikinėje ligoninėje** (Laisvės al. Nr. 17), vyr. gydytojas Skirmatas Juozas Paukštys (1950–2008). Studijos čia vyko iki 2020 m.

2003 m. rugsėjo 1 d. pradėtos išlyginamosios pirmosios pakopos (bakalau-ro) studijos **Kineziterapija**. Studijų trukmė 2 metai, 80 kreditų. Suteikiamas reabilitacijos bakalau-ro kvalifikacinis laipsnis. Profesinė kvalifikacija – kineziterapeutas. Studijuoti turėjo teisę KMU Visuomenės sveikatos fakulteto absolventai, kurie buvo pasirinkę kineziologijos specializaciją. Programą parengė: prof. A. Kriščiūnas, doc. A. Kimtys, doc. R. Savickas, doc. J. Samėnienė.

2003 m. birželio mėn. Lietuvos mokslų akademijos taryba į **ekspertų** nuolatinę Studijų komisiją išrinko prof. A. Šeškevičių.

2003 m. Universiteto Podiplominių studijų centre įkurti **Kvalifikacijos tobu-**

linimosi kursai. Patvirtinta per 20 programų: slaugytojams, kineziterapeutams, ergoterapeutams, socialiniams darbuotojams (studijų programų administratorė slaugytoja Odetė Vitkūnienė (O. Baltikauskaitė). Podiplominių studijų centro dekanas doc. Algimantas Tamelis.

Taip pat patvirtintos podiplominės tobulinimosi studijų programos: „Fizinė medicina ir rehabilitacija“ (atsakingas prof. A. Kriščiūnas), „Geriatrija“ (atsakinga prof. Vita Lesauskaitė), kurios skirtos bendrosios praktikos gydytojams bei terapeutams. Taip pat nauja paliatyviosios pagalbos programa gydytojams, slaugytojams ir socialiniams darbuotojams (dėstytojai prof. A. Šeškevičius, dr. lektorė R. Butkevičienė, lektorė dr. R. Jurkuvienė).

2003 m. vasario 14 d. KMU Slaugos fakulteto taryboje Geriatrijos klinikos gydytoja doc. dr. **Jūratė Macijauskienė išrinkta Slaugos fakulteto prodekane.**

2003 m. lapkričio 21 d. KMU senato sprendimu **Kineziologijos ir sporto medicinos katedra** integruota į Slaugos fakultetą. Katedros vedėjas prof. Alfonsas Vainoras.

2003 m. spalio 1 d. prasidėjo **neakivaizdinės slaugos studijos** slaugytojams, sovietiniu laikotarpiu baigusiems medicinos mokyklas. Trukmė 4 metai. Vėliau, Švietimo ir mokslo ministerijai išleidus įsakymą tam tikrus dalykus įskaityti, studijos sutrumpėjo iki 2 metų.

2003 m. kovo 31 d.–balandžio 1–2 d. Slaugos fakultetą vizitavo PSO Slaugytojų tarybos prezidentė **Christine Hancock**. Susipažino su slaugos studijų programomis, susitiko su Fakulteto dėstytojais, studentais, doktorantais. Slaugos fakulteto veiklą vertino puikiai.

2004 m. rugsėjo 24 d. KMU Slaugos fakulteto Slaugos ir rūpybos katedros doktorantė **Daiva Kriukelytė**, pirmoji šalyje slaugytoja, apsigynė Biomedicinos srities slaugos krypties daktaro disertaciją. Darbo tema „Sergančiųjų lėtinio prieširdžių virpėjimu ir vartojančių netiesiogiai veikiančius geriamuosius antikoagulantus gydymo režimo valdymo, gyvenimo kokybės ir pacientų mokymo vertinimas“. Mokslinis vadovas doc. A. Šeškevičius.

2004 m. gruodžio 14 d. studijų prorektore tapo gydytoja kardiologė prof. **Julija Brazdžionytė** (1954–2007). Buvęs studijų prorektorius prof. Ž. Padaiga išrinktas į Lietuvos Respublikos Seimą, vėliau tapo SAM ministru.

2004 m. gruodžio 17 d. įkurtas **Dėstytojų edukacinės kompetencijos centras**, vadovė Egidija Želvytė.

2005 m. kovo 23 d. Centrinė projektų valdymo agentūra patenkino investicinio projekto paraišką **Slaugos ir rehabilitacijos mokslo ir studijų bazės**

sukūrimas. Skirta 40 000 Lt. Projektą rengė prof. A. Kriščiūnas, doc. A. Kimtys, doc. R. Savickas, prof. A. Šeškevičius.

2005 m. balandžio 4 d. įkurtas **Tarpuniversitetinis slaugos studijų ir mokslo komitetas.** Bendradarbiavimo sutartį pasirašė: Kauno medicinos universitetas, Vilniaus universitetas (VU), Klaipėdos universitetas (KU). Tarpuniversitetinio studijų ir mokslo komiteto nariai: prof. I. Misevičienė (KMU), doc. J. Macijauskienė (KMU), prof. D. Kalibatienė (VU), prof. A. Kirkutis (KU), doc. V. Alekna (VU), dr. V. Kasiulevičius (KU), doc. A. Razbadauskas (KU), doc. R. Stukas (VU), prof. G. Žiliukas (KMU), doc. D. Drungilienė (KU), dr. lektorė D. Kriukelytė (KMU), prof. A. Šeškevičius (KMU).

2005 m. gruodžio 15 d. KMU Slaugos fakulteto Slaugos ir rūpybos katedros doktorantė, slaugos magistrė **Jolanta Toliušienė** antroji šalyje slaugytoja apgynė Biomedicinos srities slaugos krypties daktarinę disertaciją „Pagyvenusių vyrų slaugos poreikių ir gyvenimo kokybės kaita sergant išplitusiu priešinės liaukos vėžiu“. Mokslinis vadovas prof. A. Šeškevičius.

2005 m. gruodžio 21 d. rektorius įsakymu Studijų centro vadove paskirta Kalbų ir edukacijos katedros vedėja doc. **Raimonda Brunevičiūtė.**

2005 m. Reabilitacijos klinikos darbuotojai D. Petruševičienė ir S. Mingaila pirmieji Lietuvoje ergoterapeutai apgynė daktaro disertacijas. D. Petruševičienės mokslinio darbo tema: „Sergančiųjų galvos smegenų insultu veiklų, motorikos, pažintinių ir psichosocialinių funkcijų bei ergoterapijos efektyvumo įvertinimas ankstyvuojų reabilitacijos laikotarpiu“. S. Mingailos – „Ligonių po nugaros smegenų pažeidimų funkcinės būklės ir sutrikusios veiklos korekcijos, taikant ergoterapiją, įvertinimas ankstyvuojų reabilitacijos laikotarpiu“. Abiejų disertantų mokslinis vadovas prof. A. Kriščiūnas.

2006 m. vykdomas Europos struktūrinio fondo BPD 2.4 priemonei „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“ projektas **Slaugos, kinezitarapjos ir ergoterapijos studijų krypčių inovatyvių mokymo(si) metų ir formų sukūrimas ir įgyvendinimas.** Projektą parengė: doc. J. Macijauskienė, K. Šmigelskas, prof. A. Šeškevičius, dr. L. Šiupšinskas, dr. J. Toliušienė, J. Gulbinienė, A. Lekauskaitė. Projektui įgyvendinti gautas finansavimas – 1,2 milijono Lt. Atsakinga už programos vykdymą – Geriatrijos klinikos gydytoja Jurgita Knašienė. Pagal šį projektą buvo parašyta ir išleista 18 vadovėlių ir mokomųjų knygų.

2007 m. SF prodekanei doc. **Jūratei Macijauskienei** suteiktas profesoriaus vardas.

2007 m. SF dekanė išrinkta Geriatrijos klinikos gydytoja prof. **Jūratė Maciauskienė**. Prodekanė – doc. **Daiva Petruševičienė**.

2010 m. pradėtos pirmosios pakopos studijos „**Akušerija**“.

2010 m. Lietuvos veterinarijos akademija įėjo į Kauno medicinos universiteto sudėtį. Akademijos ir Universiteto taryboms ir senatams pritarus LR Seimo sprendimu įkurtas **Lietuvos sveikatos mokslų universitetas** (LSMU).

2010 m. pradėta vykdyti antrosios pakopos studijų programa **Fizinė medicina ir reabilitacija**.

2011 metais pradėta vykdyti nauja antrosios pakopos studijų programa **Sveikatinimas ir reabilitacija fiziniais pratimais**, parengta kartu su dar trijų užsienio šalių aukštosiomis mokyklomis (HARPE projektas). Programos kito, tobulėjo, transformavosi ir vietoje abiejų programų 2015 metų rugsėjo 1 dieną įregistruota ir pradėta vykdyti magistrantūros studijų programa „Sveikatinimas ir reabilitacija“.

2012 m. įkurta Elgesio medicinos klinika, kuriai nuo 2017 metų vadovavo dr. Narseta Mickuvienė, 2022 m. birželio mėn. LSMU tarybos sprendimu ši klinika buvo panaikinta.

2012 metais įkurtas prof. Rūtos Jolantos Nadišauskienės (1959–2021) vadovaujamas PSO Žmogaus reprodukcinės sveikatos mokslų centras, kuriame dalyvauja Slaugos fakulteto dėstytojai ir absolventai.

2013 m. pradėtos vykdyti antrosios pakopos jungtinės su Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultetu studijos **Dailės terapija**.

2013 metų gegužę vykusioje 133-iojoje PSO Vykdomojoje Taryboje Lietuva buvo išrinkta atstovauti Europos regiono valstybėms PSO Programų, biudžeto ir administraciniame komitete.

2015 m. pradėta vykdyti antrosios pakopos studijų programa **Išplėstinė slaugos praktika**.

2015 m. pradėta antrosios pakopos studijų programa **Sveikatinimas ir reabilitacija**.

2015 metų rudenį Vilniuje vykusioje PSO asamblėjoje buvo priimtos **Strateginės slaugytojų ir akušerių vaidmens stiprinimo** Europos regione kryptys, siekiant „Sveikata 2020“ tikslų, kurių įgyvendinimas tiek Lietuvoje, tiek tarptautiniu lygiu, SF tapo vienu iš PSO bendradarbiaujančių centrų.

2016 m. spalio 5 d. PSO Europos regiono direktorė dr. **Zsuzsanna Jakab** patvirtino, kad LSMU Slaugos fakultetas tapo PSO bendradarbiaujančiu centru. Nuo

2016 metų spalio 5 d. LSMU Slaugos fakultetas tapo **PSO bendradarbiaujančiu centru Slaugos srityje**. Tokia teisė suteikta 4-iems metams, pratęsta 2020 m. ir 2024 m.

Nuo 2016 m. programoje „**Ergoterapija**“ III ir IV kursuose taikomas **problemio mokymo metodas**. Programos vadovas doc. Sigitas Mingaila.

Nuo 2017 m. vykdoma studijų programa „**Slaugos lyderystė**“.

2018 m. liepos 19 d. Slaugos ir rūpybos katedros (dabar – Slaugos klinikos) asistentė, Lietuvos paliatyvosios medicinos draugijos valdybos narė pirmoji slaugytoja lietuvė **Jovita Demskytė** įrašyta į **Londono Florencijos Naitingėil muziejaus garbės knygą**.

Pirmieji profesoriai kineziterapeutai: dr. **Eglė Lendraitienė** (2018), dr. **Laimonas Šiupšinskas** (2020) ir dr. **Inesa Rimdeikienė** (2021).

2020 m. Senato pirmininke išrinkta SF dekanė prof. **Jūratė Macijauskienė**, pavaduotoju – prof. **Gintaras Zamokas**, sekretore – prof. **Ramunė Morkūnienė**.

Pirmajai ergoterapeutei dr. **Daivai Petruševičienei** 2020 m. suteiktas profesoriaus vardas, docento – **Sigitui Mingailai**. Kiti ergoterapeutai mokslo daktarai: **Jolita Rapolienė** ir **Daiva Baltaduonienė**.

Už pedagoginį ir mokslinį darbą pirmajai šalyje slaugytojai dr. **Olgai Riklikienei** 2021 m. sausio 21 d. suteiktas profesoriaus vardas.

Slaugos klinikos vadovei docentei dr. **Aurelijai Blaževičienei** 2021 m. spalio 28 d. suteiktas profesoriaus vardas.

2020 m. Universiteto rektoriumi išrinktas gydytojas kardiochirurgas prof. **Rimantas Benetis**. Inauguracijos metu naujasis rektorius įsipareigojo: „Ištikimai ir garbingai vadovauti Universitetui, puoselėti jo istorines tradicijas, mokyti studentus naujausiais medicinos mokslo pasiekimais grindžiamo gydymo meno“ (www.alkas.lt; 2022-09-12).

2024 m. vasario 1 d. Slaugos fakultetas pradėjo veiklą ilgai lauktame naujame pastate – modernioje Slaugos mokslo ir studijų bazėje.

2024 m. balandžio 15 d. Slaugos fakulteto dekanate pradėjo dirbti prodekanė mokslui prof. Kristina Berškienė, Sporto medicinos klinikos profesorė.

IN MEMORIAM

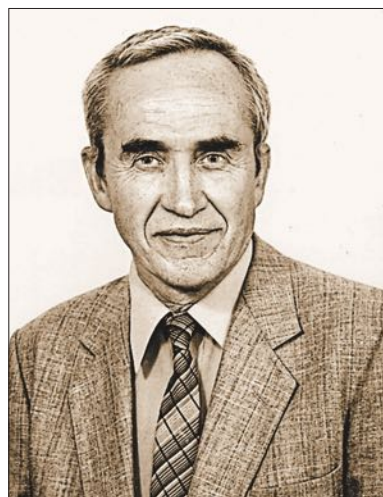
Su pagarba prisimename iškeliavusius į amžinybę savo kolegas, kurie padėjo organizuoti, plėtoti, kurti Fakultetą kaip atskirą Universiteto padalinį, tikėjo Fakulteto ateitimi, padėjo įveikti daug biurokratinių barjerų. Šie žmonės spinduliuojo pareigingumu, kūrybiškumu, sąžiningu ir pasiaukojamu darbu bei ištikimybe savo pasauliui būti dėstytojais. Tokius prisimename ir liksime jiems dėkingi.

PRO MEMORIA

Profesorius Emeritas Arvydas Šeškevičius (1939-07-05–2023-01-22)

Iškeliavo į amžinybę šviesi asmenybė – profesorius emeritas Arvydas Šeškevičius – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Slaugos fakulteto įkūrėjas ir pirmasis dekanas.

Profesorius Arvydas Šeškevičius gimė išsilavinusių žmonių šeimoje, 1946–1958 m. mokėsi Alytaus rajono Simno vidurinėje mokykloje, 1958–1961 m. – Kauno medicinos mokyklos Rentgeno technikos skyriuje, 1964–1970 m. studijavo Kauno medicinos instituto Gydomajame fakultete. 1961 m. – Vilniaus 2-osios ligoninės rentgenotechnikas, 1970–1971 m. – Lazdijų rajono Seirijų apylinkės ligoninės Vidaus skyriaus vedėjas, gydytojas, 1971–1986 m. – Kauno medicinos instituto Kardiologijos instituto vyriausiasis mokslinis bendradarbis, Kauno klinikų gydytojas kardiologas. 1978 m. tapo medicinos mokslų kandidatu, 1982 m. – docentu, 1991 m. – medicinos mokslų daktaru. Iki 1992 m. – Kauno medicinos akademijos Gydytojų tobulinimo fakulteto Elektrokardiostimuliacijos katedros docentas, Kauno medicinos universiteto Kardiologijos klinikos gydytojas kardiologas, 1992–2007 m. – Kauno medicinos universiteto Slaugos

fakulteto įkūrėjas ir pirmasis dekanas, 1995–2008 m. – KMU Slaugos fakulteto Slaugos ir rūpybos katedros įkūrėjas, pirmasis vedėjas. Profesorius aktyviai dalyvavo Universiteto akademiniame gyvenime, buvo LSMU Profesorių klubo Stebėjimo komiteto pirmininkas, Bioetikos centro valdybos garbės narys. Profesorius itin daug savo laiko ir širdies skyrė paliatyviosios medicinos plėtrai: jis paliatyviosios medicinos pradininkas Lietuvoje, ilgametis Lietuvos paliatyviosios medicinos draugijos prezidentas, Pagalbos onkologiniams pacientams asociacijos įkūrėjas ir pirmasis prezidentas, Lietuvos onkologų draugijos Paliatyviosios pagalbos sekcijos vadovas, Europos paliatyviosios pagalbos asociacijos narys, paliatyviosios medicinos projektų ir mokslo vertintojas.

Profesorius A. Šeškevičius daugelio knygų autorius – rengė ne tik vadovėlius, mokomąją literatūrą, bet ir itin aistringai domėjosi savo gimtojo miesto Simno istorija: 2006 m. kartu su broliu Benonu išleido knygą „Simnas“, o 2015 m. – „Simno ir apylinkių pradinės mokyklos, 1972–2012: (Simno pradinei mokyklai 230 metų)“, 2019 m. parašė dviejų dalių leidinį „Simno šimtmečių istorija“, 2020 m. išleido knygą „Simno bažnyčiai 500 metų“. Paskutinis leidinys pasirodė 2022 m. – knyga „Nenugalėta tiesa“, skirta Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos 50-mečiui. Periodikoje spausdinta A. Šeškevičiaus eilėraščių.

A. Šeškevičiui 2006 m. įteikta LR Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirminko padėka, 2009 m. apdovanotas nusipelnusio LR sveikatos apsaugos darbuotojo garbės ženklu, LR sveikatos apsaugos ministro daugkartinėmis padėkomis. 2011 m. profesorius įteiktas projekto „Lietuvos garbė“ „Metų pašaukimo“ apdovanojimas, o 2016 m. Gyvybės apdovanojimų metu paskirta nominacija „Už ilgametį indėlį gyvybės kultūros puoselėjimui“. 2016 m. Valstybės dieną LR Prezidentė A. Šeškevičiui įteikė Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžių.

Profesorius Arvydas buvo ištikimas Alytaus krašto mokslininkų bendrijos „Vizija“ narys, Alytaus paliatyviosios pagalbos ir globos centro „Tėviškės namai“ valdybos narys, „Vilnijos“ draugijos narys. 2012 m. profesorius A. Šeškevičius buvo išrinktas Simno miesto metų žmogumi, 2016 m. įteikta Simno miesto seniūno padėka, 2015 m. vasario 16 d. apdovanotas Alytaus rajono mero Algirdo Vrubliausko padėka už pilietiškumą, tautiškumą, meilę gimtajam kraštui, bendruomeniškumą ir aktyvią visuomeninę veiklą, Simno krašto istorijos atgaivinimą.

Sudie brangus Mokytojau, Vadove, Kolega, palikote mums savo moto: Kiekvienas, nors ir paprastas žmogus, bet didis darbas.

Gintautas Bagdonas

2015 m. spalio 21 d. Kaune staiga mirė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Slaugos fakulteto Geriatrijos klinikos docentas, biomedicinos mokslų daktaras Gintautas Bagdonas. Gintautas Bagdonas gimė 1958 m. balandžio 28 dieną tarnautojų šeimoje. Mokėsi kauno 2-oje vidurinėje mokykloje, kurią baigė gerais pažymiais, domėjosi fizika, tačiau pasirinko gydytojo kelią. Studijavo Kauno medicinos instituto Gydomajame fakultete. 1982 m., baigęs studijas, dirbo Plokščių ligoninės vyr. gydytoju. Į jauną gabų gydytoją dėmesį atkreipė prof. Pranas Šnipas, 1986 m. pakvietęs dirbti asistentu Fakultetinės terapijos katedroje. Gintautas Bagdonas 1992 metais apgynė kandidatinę (nostrifikuota biomedicinos mokslų daktaro) disertaciją „Lazerinės refleksoterapijos pritaikymas ligonių sergančiųjų endogenine bronchine astma gydymui“, kurią parengė vadovaujant prof. Pr. Šnipui ir konsultuojant žymiems Maskvos pulmonologams. 1995 m. jam suteiktas mokslo pedagoginis docento vardas. Nuo 1995 m., Vidaus ligų kliniką reorganizavus į Geriatrijos kliniką, doc. Gintautas Bagdonas joje ir dirbo iki mirties. Velionio mokslinio darbo sritys buvo pulmonologija ir gerontologija. 5 vadovėlių bendraautoris. Doc. Gintautas Bagdonas dėstė gerontologiją ir geriatriją Medicinos fakulteto studentams, slaugos ir reabilitacijos magistrantams, doktorantams, dalyvavo gydytojų podiplominėse studijose. Keletą kadencijų buvo išrinktas Slaugos fakulteto tarybos nariu.

Su žmona gydytoja neurologe Rosita išaugino sūnų Vygintą, krūtinės chirurgą. Sportavo, domėjosi krepšiniu, futbolu, kalnų slidinėjimu. Buvo draugiškas, geranoriškas, visada pasirengęs padėti. Netekome brangaus bičiulio, draugo, atidus ir nuoširdaus kolegos. Mums visiems jo labai truks.

*LSMU MA SF Geriatrijos klinikos kolegos. Gintautas Bagdonas. In memoriam.
„Ave vita“, 2015 m. spalio 23 d., Nr. 34.*

Julija Braždžionytė

Prof. J. Braždžionytė (g. 1954 m. vasario 27 d. Kaune) – Lietuvos gydytoja kardiologė, habilituota biomedicinos mokslų daktarė. 1977 m. baigė Kauno medicinos institutą. 1996 m. habilituota biomedicinos mokslų daktarė, vienintelė Lietuvoje apsigynė habilituoto daktaro disertaciją reanimacijos srityje.

Nuo 1998 m. – Kauno medicinos universiteto Ikidiplominių studijų skyriaus, 2003–2004 m. Studijų centro vedėja, nuo 1999 m. – KMU klinikų Kardiologijos

intensyviosios terapijos skyriaus vadovė; nuo 1999 m. – profesorė. Kauno medicinos universiteto studijų reikalų prorektorė.

Lietuvos ir tarptautinėje spaudoje paskelbė daugiau, kaip 100 mokslo straipsnių. Nuo 1996 m. – Tarptautinės kardiologų draugijos ir federacijos narė. Mirė skaitydama paskaitą kolegoms medikams 2007 m. gegužės 13 dieną.

„Ave vita“. Informacija. 2007 m.

Nebaigta paskaita apie gyvybę ir mirtį

Išgelbėjusi šimtus gyvybių žinoma kardiologė profesorė Julija Braždžionytė mirė skaitydama paskaitą kolegoms medikams, staiga susmukusi jų akyse.

Medicinos profesoriai, iš mirties nagų išplėšę šimtus savo pacientų gyvybių, patyrė žiaurią profesinę pamoką. Medikų akivaizdoje staiga mirė niekada sveikata nesiskundusi Kauno medicinos universiteto studijų reikalų prorektorė, Kardiologijos klinikos Kardiologijos intensyvios terapijos skyriaus vadovė profesorė Julija Braždžionytė. Profesorė staiga nutilo ir sukniubo skaitydama savo kolegoms paskaitą Panevėžyje. Penkiasdešimt trejų metų kardiologę ištiko insultas.

Išvažiavo linksmi nusiteikę

„Mums visiems tai – baisi netektis. Ją mylėjo ir studentai, ir dėstytojai, ir ligoniniai, – teigė KMU rektorius profesorius Remigijus Žaliūnas. – Kartu su profesore Julija Braždžionyte dirbau dvidešimt metų, kartu dalyvavome daugybėje įvairių projektų. Julija buvo nuostabus žmogus. Tą pasakytų visi, kurie ją pažinojo. Tai dora, protinga, išmintinga mokslininkė, pedagogė ir gydytoja praktikė, sugebėdavusi ramiai, dalykiškai spręsti pačius opiausius klausimus. Insultas ją ištiko beskaitant paskaitą, kaip gelbėti žmogaus gyvybę mirties akivaizdoje.“

Penktadienį KMU rektorius, Kardiologijos klinikos vadovas profesorius R. Žaliūnas, profesorė Rūta Babarskienė ir profesorė Julija Braždžionytė važiavo į Panevėžį skaityti paskaitų regiono gydytojams.

KMU specialistai nuolat važinėja po visą Lietuvą ir pristato naujausius medicinos pasiekimus, dalijasi patirtimi. Kelionėje į Panevėžį profesorė Julija Braždžionytė buvo puikiai nusiteikusi, linksmi.

„Juokavome, kad grįždami namo pirsime šviežių Kėdainių agurkų, – lemtingą dieną prisimena profesorė R. Babarskienė. – Su Julija Braždžionyte ir Remigijumi Žaliūnu planavome grįžti apie 14 valandą. Aš turėjau skaityti paskaitą po Julijos. Buvome susitarę, kad aš pradėsiu 15 minučių po pirmos.“

Užgeso auditorijoje

Nelaimė įvyko profesorės R. Babarskienės akyse: tą akimirką, kai ji pravėrė auditorijos duris, profesorė J. Braždžionytė staiga nutilo.

„Buvo šurpu. Julija iškeliavo mano akyse, netikėtai. Ji turėjo didžiulį planą. Deja, tai buvo paskutinė paskaita jos gyvenime. Įvyko staigus galvos smegenų insultas. Esu giliai sukręsta, – liūdnai kalbėjo profesorė R. Babarskienė.

Profesorė J. Braždžionytė buvo skubiai nuvežta į Panevėžio ligoninę. Kolegę lydėjo R. Babarskienė.

Insulto ištiktai profesorei J. Braždžionytei skubiai pirmąją pagalbą suteikė Panevėžio medikai. „Tik ką pasakojusiai kolegoms, kaip reikia ligonį gaivinti ištikus staigiai mirčiai, jai pačiai prireikė tokios pagalbos. Panevėžio medikai dirbo labai operatyviai, tačiau išgelbėti jau nebegalėjo. Nors Juliją skubiai pervežė reanimobiliu į Kauną ir jos mirtis konstatuota čia šeštadienio rytą, tačiau ji užgeso Panevėžyje, auditorijoje. Iki šeštadienio ryto ji buvo ištikta gilios komos, kvėpavimą palaikė aparatu. Tačiau tikrasis išėjimas įvyko auditorijoje. Nepaprastai gaila Julijos. Mes labai išgyvename ir liūdime“, – sielvartauja R. Babarskienė.

„Medicinos požiūriu buvo padaryta viskas, kas įmanoma. Panevėžio medikai dėjo visas pastangas, diagnozė buvo nustatyta tiesiog žaibiškai, tačiau išgelbėti gyvybės buvo neįmanoma“, – apgailestavo profesorius R. Žaliūnas.

Nebuvo jokių simptomų

Daugumą profesorę J. Braždžionytę pažinojusių žmonių staigi jos mirtis pribloškė.

„Tarp mūsų vadovaujamų skyrių Klinikose – glaudus ryšis, ir su Julija bendraudavome kasdien. Ji gerai jautėsi, niekada nesiskundė sveikata“, – sakė KMU Kardiologijos klinikos sektoriaus vadovė docentė Audronė Statkevičienė.

„Gamtos paslaptys nėra iki galo pažintos, – sakė KMU senato pirmininkas, kancleris profesorius Vilius Grabauskas. – Tai buvo gana retas atvejis: kai kraujas išsilieja į galvos smegenų kamieną, šansų išgyventi nebelieka. Ir to priežastys nėra aiškios. Nebuvo nei jokių rizikos veiksnių, nei ligos požymių.“

Jau pasigenda profesorės patarimų

Draugai, kolegos profesorę Juliją Braždžionytę prisimena labai šiltai ir mini tik geru žodžiu.

„Ji buvo labai darbšti, organizuota. Apgynė vieną po kitos disertacijas ir tapo profesore, – pasakoja profesorius V. Grabauskas. – Julija buvo išskirtinai ramaus būdo, tai labai svarbu tokiai mediko specialybei kaip intensyvioji

kardiologija. Antra vertus, profesorė buvo greitos reakcijos, kuri būtina dirbant reanimacijoje.“

Profesorė R. Babarskienė nuo studijų laikų pažinojo J. Braždžionytę. „Ji ir studentė būdama, ir vėliau, jau tapusi gydytoja, buvo taktiška, inteligentiška, miela. Tokia ji buvo ir su savo kolegomis, ir su studentais, kurie ją labai mylėjo“, – sakė profesorė R. Babarskienė.

„Tai buvo jautri, įdomi asmenybė, neeilinė savo prigimtimi, charakteriu, išsilavinimu, – tvirtino A. Statkevičienė. – Julija buvo puiki mokslininkė, neeilinė kardiologė, savo dalyko žinovė, puikiai sugebėjusi savo žinias perteikti studentams. Ji vienintelė Lietuvoje apsigynusi habilituoto daktaro disertaciją reanimacijos srityje.“

Vakar Kardiologijos intensyvios terapijos skyriuje buvo dar tyliau nei įprasta. Gydytoja Giedrė Stanaitienė pripažino, kad reanimacijos kolektyvui jau trūks ta profesorės patarimų ir rūpesčio [Prieiga prie interneto: <http://kauno.diena.lt/dienrastis/kita/nebaigta-paskaita-apie-gyvybe-ir-mirti-47211#ixzz3xb3BU8di>; Violeta Gustaitytė. Nebaigta paskaita apie gyvybę ir mirtį].

Kauno diena 2007 m. gegužės 14 d.

Doc. Irena Čygaitė-Buožienė (1941–2018)

I. Čygaitė-Buožienė gimė 1941 m. liepos 15 d. Jurbarkė inteligentų šeimoje. 1963 m. baigė Kauno medicinos institutą. Tais pačiais metais pradėjo dirbti terapeute Respublikinės Kauno klinikinės ligoninės poliklinikoje. 1971 m. priimta asistente į KMI Fakultetinės terapijos katedrą. Nuo 1982 m. tęsė darbą 2-oje Vidaus ligų klinikoje, nuo 1995 m. – Geriatrijos klinikoje. 1989 m. apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją „Persirgusiųjų ūmine pneumonija kardio-respiracinės funkcijos ypatumai“. 1990 m. pripažinta aukščiausia terapeuto kvalifikacija. 1993 m. suteiktas docento vardas.

1995 m. gruodžio 12 d. buvo išrinkta į naujai organizuojamą pirmąją Slaugos fakulteto tarybą.

Tais pačiais metais išrinkta į Slaugos fakulteto Konkursų ir atestacijų komisiją. Tarybos narė buvo dvi kadencijas, 10 metų.

Mokslinės veiklos kryptis – lėtinės obstrukcinės plaučių ligos: jų rizikos veiksniai, diagnostika, gydymo ir reabilitacijos ypatumai. Kartu su bendraautoriais turėjo pripažintus 5 racionalizacinius pasiūlymus. Docentė buvo vadovėlių „Geriatrija“ (1997, 1998), „Pagyvenusių žmonių slauga (2001) bendraautorė. I. Čygaitė-

Buožienė buvo studentų praktikos vadovė, KMI Moterų tarybos narė, apdovanota medaliu „Už šaunų darbą“, gavusi KMA rektoriaus padėką. Klinikinį darbą dirbo RKKL bei Kauno 2-oje klinikinėje ligoninėje, kurioje išdirbo 35 metus.

2006 m. išėjo į pensiją, tačiau ryšių su Universitetu nenutraukė. Gyvai domėjosi *Alma mater* istorija, dalijosi prisiminimais, kaupė nuotraukas. Bendradarbiai Ireną prisimena kaip aukšto intelekto asmenybę, linkusią filosofuoti, apibendrinti, geranorišką ir sąmojingą, padrašinančią ir nesiskundžiančią savomis problemomis.

Doc. I. Čygaitė-Buožienė išaugino dukrą Aušrą ir sūnų Martyną. Aušra pasekė Mamos pėdomis – medikė, sūnus – tėvo – informacinių technologijų specialistas.

Staiga susirgusi mirė 2018 m. rugpjūčio 31 d. Palaidota Petrašiūnų kapinėse.

Geriatrijos klinikos informacija

Raimundas Brunonas Kibiša

Po ilgos ir sunkios ligos į paskutinę kelionę iškeliavo docentas Raimundas Brunonas Kibiša. R. B. Kibiša gimė 1933 m. Kaune. 1959 m. baigė Kauno medicinos instituto Gdomąjį fakultetą, gydytojavo Vilkijoje, Kauno ligoninėse. 1967–1985 m. – Respublikinės Kauno klinikinės ligoninės gydytojas, skyriaus, sektoriaus vedėjas. 1961–1985 m. dėstė Kūno kultūros institute. 1971 m. apgynė medicinos mokslų kandidato (dr.) disertaciją apie raumenų kraujotakos tyrimą veninės okliuzinės pletizmografijos metodu.

Nuo 1985 m. – Kauno medicinos akademijos klinikų Elektrostimuliacijos sektoriaus vedėjas. Mokslinio darbo kryptis – griaučių raumenų kraujotakos ir motorikos medicininė rehabilitacija. 1980 m. Kūno kultūros institute ir 1985 m. Kauno medicinos institute jo iniciatyva įkurtos mokslinės laboratorijos elektrinės raumenų stimuliacijos funkcijai tirti.

1997 m. tobulinosi Švedijos medicininės rehabilitacijos centruose.

Vienas pirmųjų Lietuvoje pradėjo taikyti gydymui ir sporto medicinai raumenų elektrostimuliaciją.

Vienas ir su bendraautoriais spaudoje paskelbė daugiau kaip 150 mokslo darbų, 3 vadovėlių, 4 metodinių rekomendacijų, 4 išradimų, daigiau kaip 40 racionalizacinių pasiūlymų, keletu medicininėje praktikoje naudojamų ir serijiniu būdu gaminamų prietaisų (raumenų elektrinių stimuliatorių, veninio okliuzinio pletizmografo ir kitų) autorius ir bendraautoris.

Skaldžios netekties valandą dėl Raimundo Brunono Kibišos mirties nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą ir artimuosius.

*LSMU ligoninės Kauno klinikų Reabilitacijos klinikos kolektyvas
(Raimundas Brunonas. In memoriam. „Ave vita“. Informacija. 2016 m.)*

Ričardas Liachovičius

Universiteto bendruomenė liūdi spalio 7 dieną netekusi KMU Kineziologijos ir sporto medicinos katedros lektoriaus Ričardo Liachovičiaus.

Netekome darbštaus, kūrybingo pedagogo, palikusio gilų pėdsaką *Alma mater* ir šalies sportiniame sąjūdyje.

Ričardas Liachovičius gimė 1944 m. lapkričio 21 d. Adutiškio miestelyje, Švenčionių rajone. Čia augo ir mokėsi. Baigęs Adutiškio vidurinę mokyklą, pajuto pašaukimą pedagoginei, sportinei veiklai. Po studijų Lietuvos kūno kultūros akademijoje (tuometiniame LVKKI) R. Liachovičius profesinę, pedagoginę veiklą pradėjo Lietuvos veterinarijos akademijos Kūno kultūros ir sporto katedroje (1966), treniravo LVA vaikų tinklinio rinktinę. Išugdė daug gabių tinklininkų, susidomėjo moksliniu tiriamuoju darbu. Buvo savanoriškos sporto draugijos „Žalgiris“ garbės narys.

Nuo 1975 m. Ričardas Liachovičius Kauno medicinos universiteto bendruomenės narys: Kineziologijos ir sporto medicinos katedros lektorius, daug metų vadovavo katedros mokomajam procesui, buvo sporto klubo „Medikas“ tinklinio, plaukimo, stalo teniso rinktinų treneris. Be to, aktyvus ir visapusiškas sporto visuomenininkas, 1976–1984 metais vadovavo KMU sporto klubui „Medikas“.

R. Liachovičių prisiminsime kaip nuoširdų, pasirengusį pagelbėti, patarti, besidominčią įvairiomis Universiteto gyvenimo sritimis žmogų, suburiančią medikus aktyviai sporto veiklai. Būdamas reiklus sau ir kitiems, kiekvienam studentui skiepijo pareigingumą, atsakomybę, sveikos gyvensenos principus. Kolegos, pažįstami žavėjosi nepaprastu Ričardo kruopštumu, pedantiškumu ir užsispyrimu sprendžiant dalykinius klausimus. Kolegų atmintyje Ričardas liks be galo kuklių poreikių žmogus, mokėjęs kukliai būti tarp kitų tyliai juos gerbdamas. R. Liachovičius buvo reto šiems ir ne tik šiems laikams garbingumo ir kuklumo žmogus, paslaugus bičiulis, atsakingas ir mylintis tėvas.

Šv. Pranciškus Asyžietis sakė, kad mūsų kūnas – tai celė joje gyvenančiai dvasiai. Ir mirtis tėra sesuo, kuri atidaro celės duris. Ramios tau kelionės, Ričardai, į Amžinuosius namus. KMU kineziologijos ir sporto klubo „Medikas“ kolektyvas.

*Ričardas Liachovičius (1944–2009). In memoriam.
„Ave vita“. 2009 m., spalio 9 d. Nr. 33 (1813), p. 4*

Kunigas Virgilijus Dudonis

2020 metų sausio 19 dieną, eidamas 50-uosius metus, Kaune staiga mirė Kauno m. V. J. Kristaus Prisikėlimo parapijos rezidentas kunigas Virgilijus Dudonis (1970–2020).

Virgilijus Dudonis gimė 1970 metų balandžio 20 dieną Ukmergėje. Tėtis nuo Rokiškio, mama nuo Anykščių (du draugeliai visą gyvenimą. Mokėsi Ukmergės 5-ojoje vidurinėje mokykloje, kurią baigė 1988 metais. Išlaikius vidurinės mokyklos egzaminus (direktoriaus rūpesčiu sumažinant rezultatus už antisovietinių minčių platinimą) išsiųstas į Sibire veikiančią tarybinę spec. dalinį (vienus metus buvo likęs tik vienas lietuvis, bet apie įvykius Lietuvoje nieko nežinojo). Virgilijaus svajonė buvo tapti karininku, jis ketino stoti į karo aviacijos mokyklą, tačiau tam trukdė tiek tėvų nepritarimas, tiek aplinkybė, kad tarnybos draugai sulaukė jį tarnybos vietoje Novosibirske.

1990 metais, jau paskelbus Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą, Virgilijus grįžo į Lietuvą, tikėdamasis, kad Tėvynei reiks savų karininkų. Parvykusiam jaunuoliui Ukmergės kriminalinės policijos viršininkas patarė vykti į Vilnių, nes tuo metu ten kūrėsi greitojo reagavimo būrys „Aras“. Apsisprendimui daug reikė ir Tėvynės pasiilgimas. Įstoti į „Aro“ būrį Virgilijui nebuvo sudėtinga, tačiau tuometinė tarnyba buvo labai sunki. „Aro“ vyrai budėjo, saugojo objektus, teko susidurti su nusikalstamo pasaulio atstovais.

Aprimus situacijai Lietuvoje Virgilijui Dudoniui iškilo dilema, ką veikti toliau: likti tarnauti „Aro“ būryje, tapti Aukščiausiosios Tarybos apsaugos darbuotoju ar siekti karininko karjeros. Šiuo dvejonių laikotarpiu pradėjo ryškėti dar vienas kelias, kurį, Virgilijaus nuomone, pats Dievas jam padėjo pasirinkti. Jis slapta nuo būrio draugų ėmė gilintis į teologines tiesas ir apsisprendė pasukti kunigystės keliu. Jau padavus dokumentus į seminariją jį pasiekė žinia apie Medininkų žudynes, kuriose žuvo jo tarnybos draugai. Tai buvo dar vienas postūmis, vertęs Virgilijų grįžti į tarnybą, bet tuometinis „Aro“ vadas tik pasakė: „Ačiū, bet ir be tavęs čia rūpesčių apstu“. Atidavęs ginklus Virgilijus Dudonis pradėjo naują savo gyvenimo kelio etapą. Jis buvo įsitikinęs, kad šis jo pasirinkimas tikrai buvo teisingas. Pažymėtina, kad, tiek apie savo norą tapti kariškiu, tiek apie kelią į kunigystę Virgilijus neskubėjo informuoti tėvų. Tai buvo jo paties apsisprendimas.

Į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją Virgilijus Dudonis įstojo 1991 metais. 1996 metų birželio 8 dieną buvo įšventintas diakonu ir paskirtas sielovadinei

tarnystei Kauno arkikatedroje bazilikoje bei Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos klierikų formarijumi. Kunigu jis tapo 1996 metų gruodžio 1 dieną ir, toliau paliekant eiti skirtas pareigas seminarijoje, buvo paskirtas Kauno arkikatedros bazilikos vikaru.

Vikaro darbą arkikatedroje kunigui Virgilijui teko atlikti labai neilgai. Jau 1997 metų sausio 10 dieną jis, likdamas kunigų seminarijos ugdytoju, tapo Kauno apskrities karo kapelionu bei kunigu pagalbininku Šv. arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčioje. Tuometinis Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ypač rūpinosi, kad Įgulos bažnyčioje būtų vienodai ir lygiai svarbi tiek kariuomenės, tiek ir pasauliečių tikinčiųjų sielovada, nes tada labai trūko dėmesio kariuomenės sielovadai.

Pasibaigus mokslo metams 1997 metų gegužės 10 dieną kunigas Virgilijus Dudonis buvo atleistas iš Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos ugdytojo pareigų ir skiriamas Kauno Šv. arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčios rektoriumi, pavedant jam tiek kariuomenės, tiek ir tikinčiųjų pasauliečių sielovadą.

Kunigas Virgilijus Dudonis, Slaugos fakulteto Slaugos ir rūpybos katedros asistentas, dėstė Krikščionišką etiką, kartu su studentais organizuodavo religines šventes. Buvo studentų gerbiamas ir populiarius. Jam teko vadovauti Vilkijos, Paštuvos ir Seredžiaus parapijoms. Seredžiaus bažnyčios buvo suremontuota išorė, viduje pastatytas naujas altorius. Vilkijos bažnyčios nudažytas stogas, išbetonuoti šventoriaus takai, pakeisti lauko laiptai, remontuojamas vidus. Sudegus Paštuvos bažnyčiai ėmėsi naujos bažnyčios statymo.

Jau besidarbuodamas Įgulos bažnyčioje kunigas Virgilijus parodė labai daug dėmesio įvairių piligrimų grupių palydėjimui. Pats rodydamas didelį entuziazmą kelionėms, tuo užkrėtė ir savo ganomuosius. Darbavosi taip pat ir „Saulės“ gimnazijoje, labai džiaugdamasis, kad pavyko joje suorganizuoti aktyvią sielovadą. 1999 metais, artėjant kariuomenės ordinariato įkūrimui, jis kreipėsi į Kauno arkivyskupą, prašydamas palikti jį dirbti arkivyskupijoje, nes jautė, kad gali būti naudingesnis parapijoje. Tiesa, to jam teko laukti dar beveik metus. Tik 2000 metų spalio 24 dieną jis buvo atleistas iš Kauno Šv. arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčios rektoriaus ir Kauno apskrities karo kapeliono pareigų ir paskirtas Raseinių, Kalnųjų ir Alėjų parapijų klebonu.

Besidarbuodamas Raseiniuose 2003 metų sausio 8 dieną kunigas Virgilijus Dudonis kreipėsi į Kauno arkivyskupą, išdėstydamas jam savo ketinimą stoti į kapucinų vienuolyną. Tiesa, vėliau šis sumanymas nebuvo realizuotas. Tai galėjo būti ir vidinis žmogaus sielos nerimas, nes ir vėliau ateityje kunigas Virgilijus vis

išsakydavo širdyje rusenantį norą atsiduoti atgailos ir atsiskyrimo nuo pasaulio gyvenimui. 2005 metų gegužės 31 dieną kunigas Virgilijus Dudonis buvo atleistas iš Raseinių, Kalnujų ir Alėjų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių I) parapijos vikaru bei Kauno „Ažuolo“ gimnazijos kape-lionu. Šias pareigas jis ėjo trejus metus, kol 2008 metų gegužės 26 dieną buvo pa-skirtas Vilkijos parapijos klebonu. 2013 metų rugpjūčio 5 dieną jis buvo paskirtas taip pat ir Paštuvos parapijos klebonu.

Priimdamas pareigą aptarnauti Paštuvos parapiją kunigas Virgilijus prisiėmė taip pat ir pareigą atstatyti 2012 metų gegužės 9 dieną sudegintą parapijos bažny-čią. Atstatymo iniciatyvą parodė parapijos bendruomenė, darbo ėmėsi ir naujasis klebonas. Jau 2015 metų rugsėjo 20 dieną Kauno arkivyskupas galėjo pašventinti naują Paštuvos parapijos bažnyčią.

2013 metų sausio 10 dieną jis buvo paskirtas taip pat ir Seredžiaus pa-rapijos klebonu. Jam tenkančią papildomą našta kunigas Virgilijus Dudo-nis priėmė su pašaukimo ir aukos dvasia. Jo noras buvo tinkamai patarnauti tikintiesiems.

Vis dėlto toks įtemptas darbas atnešė pasekmių. 2016 metų liepos mėnesio pabaigoje kunigas Virgilijus patyrė rimtų negalavimų. Gydytojų nuomone, tai buvo bendro organizmo išsekimo pasekmė. Vis labiau silpnėjant sveikatai, 2017 metų birželio 5 dieną kunigas Virgilijus Dudonis buvo atleistas iš Vilkijos, Paš-tuvos ir Seredžiaus parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kauno m. V. J. Kristaus Prisikėlimo parapijos rezidentu vikaro teisėmis ir pareigomis. Čia darbavosi pa-gal savo išgales, kol 2020 metų sausio 18 dieną, grįžęs iš kelionės, pasijuto silpnai ir naktį iškeliavo pas Viešpatį.

2008 metais surašytuose pageidavimuose dėl savo laidotuvių kunigas Vir-gilijus Dudonis prašė, kad jo laidotuvėse būtų kuo daugiau baltos spalvos, kad nebūtų liūdesio, o vien tik džiaugsmas dėl Dievo gailestingumo, kurį Jis parodo žmonėms, bei padėka už gautą gyvenimo dovaną. Tai buvo kunigo gyvenimo nu-sistatymas. Jis mokėjo džiaugtis gyvenimu, mokėjo pripažinti klaidas ir visuomet troško Dievo artumo, degė meile savo Tėvynei.

Virgilijus Dudonis už visuomeninę veiklą ir indėlį telkiant Vilkijos ir Paštu-vos bendruomenes apdovanotas Kauno rajono savivaldybės II lygio Garbės žen-klo ordinu. Mirė staiga 2020 m. sausio 20 dieną.

Amžinąjį atilsį duok savo tarnui, Viešpatie!

Kauno arkivyskupijos kurijos informacija. 2020 m. sausio 21 d.

Mirė VDU prorektorius prof. R. Laužackas

Ketvirtadienį, palaužtas sunkios ligos, mirė žymus mokslininkas, Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) studijų prorektorius, profesorius Rimantas Laužackas. Laužackas gimė 1950 m. Studijoms, moksliniam ir pedagoginiam darbui pašvęsti metai prabėgo Kaune. 1973 m. baigė Kauno politechnikos institutą. 1973–1992 m. Kauno politechnikos institute dirbo (nuo 1990 m. – Kauno technologijos universitetas) dėstytoju, 1988–1991 m. Pedagogikos ir estetinio lavinimo katedros vedėju, 1991–1992 m. – Socialinių ir humanitarinių mokslų instituto direktoriumi. Nuo 1994 m. – Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojas, 1997–2006 m. Socialinių mokslų fakulteto dekanas, Profesinio rengimo studijų centro vadovas, nuo 2006 m. – VDU studijų prorektorius, Senato narys.

Vytauto Didžiojo universitete R. Laužackas padėjo metodologinius profesinio rengimo pamatus, išvystė edukologijos kryptį. Profesorius vykdė aktyvią mokslinę veiklą – rengė monografijas, metodines knygas, mokslo straipsnius, skaitė pranešimus konferencijose Lietuvoje ir užsienyje.

R. Laužackas dalyvavo daugelyje tarptautinių bei Lietuvos mokslo ir plėtros projektų. Būdamas charizmatiška asmenybė, jis sutelkdavo profesinio rengimo srityje dirbančius žmones bei suvienydavo jų jėgas bendram tikslui – tapti lygia-verčiais partneriais Europoje.

Jam vadovaujant, disertacijas apsigynė 12 doktorantų.

R. Laužacko indėlis labai svarbus kuriant Lietuvos profesinio rengimo sistemą. Pastaraisiais metais jis aktyviai dalyvavo rengiant Lietuvos profesinio mokymo įstatymą, pedagogų rengimo, aukštojo mokslo kvalifikacinius bei pažangumo vertinimo rekomendacinius nuostatus, profesinio mokymo Baltąją knygą ir kitus svarbius dokumentus. Jis taip pat buvo mokslo žurnalų redkolegijų narys, redagavo žurnalą „Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos“, praneša universitetas.

www.DELFI.lt 2009 m. gegužės 14 d.

Iškilieji išėję pasilieka

Profesoriaus Rimanto Laužacko, šio kilnaus žmogaus, netektis buvo labai skaudi ne tik artimiesiems, kolegoms, bet visiems jį pažinėjusiems žmonėms. Tai labai taurus žmogus, aukščiausios kvalifikacijos pedagogas, visą gyvenimą paaukojęs kitiems.

Pažintis su Profesoriumi užsimezgė, kuriant Kauno medicinos universiteto Slaugos fakultete visiškai naują slaugos studijų programą. Norint šią programą įgyvendinti pagal ES direktyvas, reikėjo dėstyti pedagogiką. Kreipiausi į prof.

R. Laužacką pagalbos. Prisimenu, jis maloniai priėmė, išklausė mano pageidavimus bei norus ir patarė kreiptis į jauną, energingą, tuo metu dirbančią asistentę Laimą Sajienę, kuri sutiko ir dėstė mūsų Fakultete daugiau nei 10 metų. Studijų procese atsiradus neaiškumams, nors Profesorius nuolat buvo užsiėmęs, Jis neatsisakydavo patarti, dėmesingai skirdavo laiko konsultacijoms dėl dėstomo dalyko ar studijų programos turinio sudarymo.

Profesoriaus ir jo bendradarbių iniciatyva buvo parengta nauja pedagoginio minimumo studijų programa. Studentai pasirinktinai lankė VDU paskaitas, laikė egzaminus. Studijų programoje dalyvavo ne tik Profesorius, bet ir prof. Laima Sajienė, prof. Margarita Teresevičienė ir kiti. 2002–2004 metais Vytauto Didžiojo universiteto Socialinių mokslų fakulteto Profesinio rengimo studijų centre slaugos studentai sėkmingai baigė 42 kreditų studijų programą ir įgijo profesijos mokytojo / dėstytojo pedagoginę kvalifikaciją. Pedagogiką dabartiniu metu jau dėsto R. Laužacko ir jo bendradarbių mokiniai, Kauno medicinos universiteto Slaugos fakulteto absolventai. Buvę studentai prisimena Profesorių kaip turiningą lektorių, neišsenkantį naujų idėjų, minčių ir išradimų generatorių, kaip puikų organizatorių, ir nuoseklų ieškotoją būdų kolektyvui sutelkti. Už tokį pasiaukojimą kilnūs Profesorius pelnė didžiausią studentų pagarbą ir meilę.

Taip pat teko su Profesoriumi dalyvauti Lietuvo Respublikos mokslų akademijos Studijų komitete. Jis aktyviai dalyvavo tiriant studijų magistrantūros poreikius, programų sudarymo metodiką. Studijų komisija savo pasiūlymus ir rekomendacijas pateikdavo Švietimo ir mokslo ministerijai, tačiau nė vienas pasiūlymas nebuvo įgyvendintas. Profesorius tai pastebėjęs ir pergyvendamas dėl paaukoto veltui sugaišto laiko, tarsi nujausdamas gyvenimo trapumą, iš šios komisijos atsistatydino. Savo gyvenimą prof. Rimantas Laužackas skyrė kūrybiniam, įtemptam moksliniam, pedagoginiam ir administraciniam darbui. Visą save atiduodamas pamėgtai profesijai, nuolat besiverždamas pirmyn, nepaliaujamai ieškantis naujų veiklos barų, sąžiningas ir principingas, kuklus ir nuoširdus, reiklus sau, kerintis bendravimo kultūra.

Profesorius paaukoko artimiesiems, kolegoms ir draugams, mokslui ir studentams visą savo be galo kūrybingą gyvenimą, iki paskutinių gyvenimo dienų dirbo užmiršdamas save, aukodamas artimųjų labui, stengdamasis, kad nebūtų pamiršti jie patys ir jų darbai. Sunku net suvokti, kad jo nėra šalia, kad netekome garbingo, didelės erudicijos, aukštos kultūros, labai plačių interesų tarptautinio masto mokslininko, vieno iš Lietuvos edukologijos kūrėjo, didelės širdies Asmenybės, kurios nuopelnus sunku įvertinti.

Gera prisiminti šalia profesoriaus Rimanto Laužacko prabėgusius metus. Visada didžiuojuosi ir dėkoju likimui, kad teko su Profesoriumi bendradarbiauti.

Mintis gena mintį, prisiminimas keičia prisiminimą, tačiau iškilieji išėję pasilieka.

Prof. Arvydas Šeškevičius

Irena Lukoševičienė

I. Lukoševičienė gimė 1924-09-24 Simaneliškių dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps. – 2006 m. Toronte (Kanada) – pedagogė, visuomenininkė. Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją ir vokiečių k. mokytojams parengti kursus. Dvejus metus mokytojavo Leipalingyje. 1944 m. pasitraukė į vakarus. Studijavo Vokietijoje, vėliau apsigyveno Kanadoje, kur mokėsi Monrealio McGyl universitete, įgijo socialinės darbuotojo specialybę. Aktyviai dirbo stiprinant Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) veiklą Lietuvoje (1988–1997); 1988–1992 m. buvo PLB valdybos vicepirmininkė, 1993 m. rūpinosi PLB Atstovybės atidarymu Lietuvos Respublikos Seime, talkino savo vyrui dr. Petrui Lukoševičiui, pirmajam PLB atstovui Lietuvoje. 1997 m. vadovavo pirmojo PLB Seimo Lietuvoje programos komisijai. Nuo 1990 m. aktyviai bendradarbiavo su įvairiomis Lietuvos sveikatos ir socialinės apsaugos institucijomis.

1992–1994 m. dėstė ir vadovavo praktikai pirmiesiems Lietuvos socialinio darbo magistrantūros studijų studentams Vytauto Didžiojo universitete. 1990–1996 m. laikotarpiu net ištisus metus savo gyvenimo paskyrė naujos Lietuvos sveikatos priežiūros specialybei sukurti ir įtvirtinti. 1992–1996 m. dirbo Slaugos fakultete, kur dėstė socialinio darbo pagrindus slaugytojams ir vadovavo jų praktikai įvairiose sveikatos priežiūros įstaigose. Kauno medicinos universiteto senatas 1995 m. suteikė jai garbės profesoriaus vardą. Parengė mokomąsias knygas studentams „Gyvenimo ciklai“ (1994), „Profesinio socialinio darbo pagrindai“ (1995). Paskutinę savo knygą (bendraautorė Gražina Kadžytė) simboliškai pavadino „Ant amžinybės slenksčio“ (1996). (Prieiga internete: <https://etnografijavil-kaviskis.lt/lukoseviciene-kemezyte-irena-regina/>).

Prof. I. Lukoševičienė (Kanada) skaitė paskaitas ir vadovavo praktikos darbams „Socialinio darbo principai ir reikšmė slaugytojo praktikoje“, publikavo mokomąsias knygas: „Šeimos evoliucijos cikla“, „Profesinio socialinio darbo pagrindai“.

Profesorius Antanas Praškevičius (1934-09-08–2022-10-23)

Iškeliavo šviesi asmenybė – profesorius, habilituotas daktaras Antanas Praškevičius – Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys (1990; nuo 2011-ųjų narys emeritas), Europos mokslų ir menų akademijos tikrasis narys (1990), vienas medicinos biochemijos pradininkų Lietuvoje.

Profesorius Antanas Praškevičius gimė 1934-08-09 Kalviuose (Kruonio valsč.). 1954 m. baigė Kruonio vidurinę mokyklą. Gabus ir visuomeniškas jaunuolis įstojo į Kauno medicinos instituto Gydomosios medicinos fakultetą. Dar studijuodamas domėjosi tuomet tik prasidedančiais biomedicinos srities tyrimais, todėl baigęs Kauno medicinos institutą ir įgijęs gydytojo diplomą įstojo į doktorantūrą Rygos medicinos institute (1962–1965). Čia susipažino su iškiliais mokslininkais, kurie gabaus jaunuolio sąmonėje įspaudė neišdildomą žymę. 1964 m. pabaigoje apgynė disertaciją, kurioje nagrinėjo parenterinio maitinimo dinamiką, organizmo aprūpinimą plastinėmis ir energinėmis medžiagomis. Profesoriaus mokslinis akiratis plėtėsi, jo moksliniai tyrimai buvo tęsiami grįžus į Kauno medicinos institutą. Platesnės mokslinių tyrimų galimybės atsivėrė 1966 m. tapus Biochemijos katedros vedėju. Profesoriumi vadovaujant buvo apgintos daktaro disertacijos, įkurtos naujos laboratorijos. Remiantis surinkta tyrimų medžiaga, 1972 m. Latvijos mokslų akademijoje profesorius apgynė habilituoto daktaro disertaciją „Medžiagų apykaita širdies raumenyje esant eksperimentinei narkozei ir stimuliuojant atstatomuosius procesus“. Kaip asmuo, turintis ryškių lyderio savybių, ir gabus organizatorius profesorius Antanas Praškevičius buvo įtrauktas į Kauno medicinos instituto administracinę veiklą: 1972–1977 metais Farmacijos fakulteto dekanas, 1977–1984 metais – mokslo reikalų prorektorius, o 1984–1991 m. – rektorius.

Kad ir kokie nepalankūs buvo tuometinės istorijos vėjai, profesorius sugėdavo rasti būdų, kaip padėti savo *Alma mater*. Jam padedant į Kauno medicinos instituto mokslines laboratorijas pateko tam laikotarpiui unikali įranga, kokia negalėjo pasigirti gerokai didesnės studijų ir mokslo institucijos. Visose veiklose pasireiškė ryškus profesoriaus bruožas matyti žmogų, jo gabumus, neleisti užgesti kūrybinei ugnelei. Todėl buvo plėtojamos naujos mokslinių tyrimų kryptys – sunkiųjų metalų poveikio medžiagų apykaitos procesams tyrimai, išemijai jautriausių mitochondrijų kvėpavimo grandinės dalių tyrimai, analizuoti riebalų rūgščių oksidacijos polifermentinės sistemos pažeidimai, audinių ir ląstelių membranų pažeidimo mechanizmai, plačiai tirtos mitochondrijų funkcijų

pažeidimo priežastys. Dėl Profesoriaus mokslinio įžvalgumo ir organizacinių gebėjimų buvo sukurtos mokslininkų grupės ir laboratorijos, kuriose atlikti tyrimai įvertinti ne viena prestižine premija. Pats profesorius Antanas Praškevičius buvo ne vienos tokios premijos laureatas. Tarp išskirtinių apdovanojimų – valstybinės premijos 1978 ir 1987 metais bei ordinas „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžius (2008).

Kaip mokslininkas ir gydytojas profesorius paskelbė daugiau negu 400 mokslo straipsnių, buvo 6 išradimų bendraautoris, parašė daugiau nei 40 vadovėlių ir mokomųjų knygų. Iki 2004 m. profesorius vadovavo Kauno medicinos akademijos, vėliau Kauno medicinos universiteto Biochemijos katedrai, su kuria glaudžius ryšius palaikė iki pat mirties. Sudie brangus Mokytojau, Vadove, Kolega, palikote mums savo moto:

Alma mater gimtoji,

Tu mokslo šventovė,

Atleiski už mūsų klaidas...

LSMU MA Medicinos fakulteto Biochemijos katedra

(Profesorius Antanas Praškevičius (1934-09-08–2022-10-23).

„Ave vita“. 2022 m., spalio 26 d. Nr. 34, p. 11).

Kunigas Ričardas Repšys

Ričardas Repšys (1950–2009) – kunigas, Slaugos ir rūpybos katedros asistentas. Pakeitus slaugos studijų programą, humanizuojant studijas buvo įvesta Krikščioniška etika. Šalia tiesioginių pastoracinių pareigų Kunigas R. Repšys maloniai sutiko Slaugos ir rūpybos katedroje dirbti dėstytoju. Daug diskutuodavo su studentais moralės klausimais, ką duoda medikams ir ligoniams dvasinės vertybės. Už savo švelnų būdą, prieinamumą, sugebėjimą patraukliai ir įsitikinamai aiškinti tikėjimo tiesas buvo studentų ir kolegų gerbiamas ir mėgstamas.

R. Repšys 2009 m. liepos 28 d., atlikdamas misiją JAV, nuskendo gelbėdamas skęstantį vaiką (Prieiga internete: <http://ringaudai.eu/Ringaudai/Zmones/Ricardas-Repsys>).

Margarita Staniūtė

2014 m. gegužės 19 d. mirė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Elgesio medicinos instituto vyresnioji mokslo darbuotoja, slaugos administratorė, biomedicinos mokslų daktarė Margarita Staniūtė.

Netikėtai, po sunkios kovos su liga, amžinybėn iškeliavo mūsų visų mylima ir gerbiama kolegė Margarita: mokslininkė, jaunųjų mokslininkų patarėja, gera ir nuoširdi draugė, šeimos siela. Skaudu ir liūdna – išėjo tokia dar jauna, tokia reikalinga.

Margarita Staniūtė gimė 1971 m. vasario 28 d. Palangoje. 1989 m. baigė Palangos 2-ąją vidurinę mokyklą. Nuo mažens ją traukė pagalba sergančiam, silpniam žmogui, todėl pasirinko medicinos sesers specialybę. 1993 m. baigė Klaipėdos aukštesniąją medicinos mokyklą ir pradėjo dirbti Kauno medicinos akademijos Psichofiziologijos ir reabilitacijos instituto klinikoje slaugytoja.

Ji toliau gilino profesines žinias slaugos bakalauro studijose Kauno medicinos akademijoje, kartu dirbdama medicinos felčere Kauno miesto greitosios pagalbos stotyje.

1997 m. Margarita tapo Kauno medicinos universiteto diplomuota medicinos seserimi (slaugytoja), pradėjo dirbti instituto klinikoje slaugos administratore ir tęsė šį darbą iki paskutinės gyvenimo dienos.

2002 m. Klaipėdos universitete įgijusi vadybos ir verslo administravimo magistro kvalifikacinį laipsnį, įstojo į doktorantūrą Kauno medicinos universitete ir 2007 m. apgynė Biomedicinos mokslų srities slaugos krypties daktaro disertaciją.

Nuo 2007 m. instituto Kinikinės fiziologijos ir reabilitacijos laboratorijoje dirbo mokslo darbuotoja, o vėliau – vyresniąja mokslo darbuotoja.

Margarita turėjo patirties ir pedagoginiame darbe. 2007–2011 m. ji buvo Klaipėdos universiteto docentė, 2007–2009 m. Kauno medicinos universiteto Slaugos ir rūpybos katedros lektorė. Ji buvo mokomosios knygos „Sergančiųjų širdies ligomis slaugos diagnozės“ (2011) bendraautorė.

Margarita buvo daugelio mokslo straipsnių prestižiniuose tarptautiniuose ir Lietuvos žurnaluose autorė, turėjo didelį mokslinį klinikinių studijų patyrimą, Lietuvos mokslų tarybos ir Europos struktūrinių fondų bei Europos Komisijos finansuojamuose mokslo projektuose – kaip vykdytoja ir administratorė.

Dalyvavo ir skaitė mokslo pranešimus daugelyje Europoje ir Lietuvoje vykusių konferencijų. Ji buvo instituto tarybos narė bei sekretorė.

Margarita Staniūtė 2014 m. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro buvo apdovanota padėkos raštu už pasiaukojamą, nuoširdų ir kilnų slaugos administratoriaus darbą, rūpestį ir dėmesį, už rankų ir širdies šilumą.

Margarita mylėjo gyvenimą, džiaugėsi juo, buvo smalsi, turėjo daug gerų draugų, daug keliavo, mėgo slidinėti ir sportuoti, buvo savo šeimos atrama ir spindulėlis.

Pasigesime jos – ramios, tolerantiškos, draugiškos ir paslaptingos. Mūsų širdyse Margarita išliks kaip tauri amenybė, pasirengusi padėti ir išklaudyti, darbšti ir kantri kolegė, turinti gerą humoro jausmą, mylinti gyvenimą, draugus ir šeimą.

LSMU Elgesio medicinos instituto bendruomenė (Margarita Staniūtė.

In memoriam. „Ave vita“. 2014 m. birželio 6 d., Nr. 23, p. 10).

Ligija Švedienė

L. Švedienė gimė 1945 m. Kaune. Baigusi J. Jablonskio vidurinę mokyklą 1962 m. įstojo į Kauno medicinos institutą. 1968 m. baigė ir vienus metus dirbo Respublikinėje Kauno klinikinėje ligoninėje Vaikų ligų skyriuje. 1969–1976 m. dirbo Kauno 1-osios tarybinės klinikinėje ligoninėje gydytoja terapeute. 1976–1978 m. dirbo LTSR Epidemiologijos, mikrobiologijos ir higienos mokslo tyrimo instituto klinicine ordinatore (Vilniuje).

1965 m. iškėlė už L. Švedo, Kauno A. Sniečkaus politechnikos instituto vibrotechnikos laboratorijos jaunesniojo mokslinio bendradarbio. Susilaukė dukros Giedrės ir sūnaus Sauliaus.

1986 m. apsigynė disertaciją biomedicinos srities medicinos mokslų kandidato laipsniui gauti.

L. Švedienė 1987–1992 m. dirbo Z. Januškevičiaus širdies ir kraujagyslių sistemos fiziologijos ir patologijos mokslinio tyrimo institute jaunesniąja moksline bendradarbe.

1992 m. Reabilitacijos klinikoje ėjo asistento pareigas. 1999 m. suteiktas docento vardas. Dirbo reabilitacijos gydytojų rezidentų vadove, skaitė paskaitas, vadovavo seminarams. Buvo išrinkta į SF tarybą. Kartu su bendradarbiais parengė studijų programą „Socialinis darbas medicinoje“ ir planą.

Doc. L. Švedienė nuo 2005 m. dirbo Klaipėdos universiteto Sveikatos mokslų fakultete. 2007–2013 m. – Reabilitacijos katedros vedėja; profesorė (2011). Neįgaliųjų reabilitacijos namuose programos Kaune viena kūrėjų ir vadovė (1992–2005); Europos aplinkos epidemiologų draugijos narė (nuo 1986). Gyvenimą pašventė mokslui ir studentams. Mokslinio darbo svarbiausia sritis – medicininė, socialinė, ekologinė neįgaliųjų reabilitacija namuose ir bendruomenėje, kenksmingų aplinkos veiksnių įtaka neįgaliųjų sveikatai. Paskelbė apie 180 mokslo straipsnių.

Vadovėlio „Reabilitacija“ (1993–1996) ir mokomųjų knygų „Komandos organizavimo principai: reabilitacijos specialistų komandos pavyzdžiu“ (2003),

„Būsto aplinkos veiksnių įtaka neįgaliųjų sveikatai“ (2006), „Poetikos terapijos metodas rehabilitacijoje“ (2012) viena autorių.

Mirė 2014 m. balandžio 25 d. Klaipėdoje, palaidota Kaune.

LSMU archyvas. 2022 m.

Audris Visokinskas

A. Visokinskas (1963–2010). 2010 m. lapkričio 6 d. Kaune staiga mirė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Geriatrijos klinikos docentas, biomedicinos mokslų daktaras Audris Visokinskas.

Audris Visokinskas gimė 1963 m. rugpjūčio 20 dieną tarnautojų, chemiko ir pediatrės, šeimoje. Mokėsi Kauno 4-oje vidurinėje mokykloje, kurią baigė 1981 m. Studijavo Kauno medicinos instituto Gydomajame fakultete. Gydytojo diplomą gavo 1987 m. ir kaip gabus studentas buvo paliktas Fakultetinės terapijos katedroje, vadovaujamoje a. a. prof. Pr. Šnipo, stažuotoju mokslininku. 1992 metais, jau dirbdamas Pulmonologijos laboratorijos moksliniu darbuotoju, apgynė kandidatinę (nostrifikuota biomedicinos mokslų daktaro) disertaciją „Hemosorbcijos – ekstrakorporalinės membraninės kraujo oksigenacijos.“

1995 m. jam suteiktas mokslo pedagoginis docento vardas. Nuo 1995 m., Vidaus ligų kliniką reorganizavus į Geriatrijos kliniką, doc. Audris Visokinskas joje ir dirbo iki mirties. Velionio mokslinio darbo sritys buvo pulmonologija ir gerontologija. 6 vadovėlių bendraautoris. Doc. A. Visokinskas dėstė gerontologiją ir geriatriją Medicinos fakulteto studentams, slaugos ir rehabilitacijos magistrantams, doktorantams, aktyviai dalyvavo gydytojų ir farmacininkų podiplominėse studijose. Keletą kadencijų buvo išrinktas Slaugos fakulteto tarybos ir Medicinos fakulteto tarybos nariu. Doc. A. Visokinskas buvo mokslinio recenzuojamo žurnalo „Lietuvos bendrosios praktikos gydytojas“ redakcinės kolegijos narys nuo pat jo leidimo pradžios 1997 m. Daug straipsnių rašė pats, recenzavo mokslo straipsnius, konsultavo pradedančius jaunuosius kolegas.

Buvo jautrus, šiltas žmogus, dėmesingas kolega, puikus gydytojas, mėgstamas ir vertinamas studentų, pacientų, bendradarbių. Buvo pasirengęs padėti visiems, besikreipiantiems profesiniais ir tiesiog žmogiškais klausimais.

Su žmona odontologe Asta išaugino dukrą Aistę, odontologę, ir sūnų Ainį, dar mokinį. Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir kartu liūdime. Vis dar negalime patikėti, kad tai nutiko... (*Audris Visokinskas. In memoriam. „Ave vita“. 2010 m. lapkričio mėn. 12 d. Nr. 37, p. 3).*

EPILOGAS

Prabėgę 30 metų – trumpas laikotarpis amžių egzistencijoje, tačiau turtin-gas darbų gausa. Tai gražiausias metų tarpsnis Fakulteto gyvenime – kupinas ieškojimų, nerimo ir atradimų džiaugsmo, turtingas prasmingais darbais ir reikšmingais pasiekimais. Šį jubiliejų Fakultetas švenčia naujame moderniame pastate.

Buvo bandoma įrodyti, kad slauga yra ne mokslas ir universitetinis išsilavinimas nereikalingas, pakanka medicinos mokyklų. Atviras neigimas buvo iš įvairių profesinių organizacijų, aukštesniųjų mokyklų ir ministerijų atstovų. Tačiau buvo dirbama, planuojama, svajojama, ieškoma, ginčijamasi. Pasirinktas tiesiausias kelias į pažangą – formuoti Slaugos fakultetą kaip atskirą, savarankišką, europie-tišką, visavertį, turintį autoritetą ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Pasiryžome nu-galėti visas biurokratinės užtvaras. Reikėjo ne tik didelės diplomatijos, bet išlikti oriems ir atkakliai siekti tikslo. Po daugelio Europos universitetų slaugos studijų konsultacijų buvo formuojama nauja slaugos mokslo samprata, vadovaujantis ho-listiniu požiūriu, atjautos ir humanizmo principais.

Dėl Universiteto administracijos diplomatijos ir taktikos – nenusileista iki oponentų destruktvyvios veiklos, nepasiduota, kad būtų sugriauta viskas, kas jau sukurta, siekta vienintelio tikslo – kad mūsų absolventai būtų patys geriausi ir pripažinti. Galima drąsiai teigti, kad mūsų Fakulteto studijas ir absolventų išsi-mokslinimą pirmiausia pripažino užsienyje, o ne mūsų šalyje.

Slaugos sistema keičiasi – tai, kas buvo svajonė, šiandien vyksta mūsų gy-venime. Kokia fantastiška kažkada buvo tarsi ir nereali mintis, kad slaugytojai, kineziterapeutai, akušeriai, ergoterapeutai gali rašyti disertacijas, tapti mokslo daktarais. Dabar Slaugos fakultete dirba mokslo daktarai docentai ir profeso-riai. Slaugytojai tapo savarankiški, lygiateisiai medikų komandos nariai. Slauga tobulėja: priimti slaugos standartai, patvirtinta slaugytojų licencijavimo sistema, sukurtas slaugytojų etikos kodeksas bei pareiginė instrukcija. Slaugytojas atlieka svarbų ir vis daugiau reikšmės įgaunantį darbą: sprendžia sveikatos problemas ir garantuoja kokybišką, prieinamą, nešališką, veiksmingą ir lanksčią pagalbą, atitinkančią žmogaus teises bei jo kintamus poreikius. Tobulėjant medicinos

mokslo ir technikai, intensyvėja gydymo procesas, gerėja ir greitai progresuoja slaugymas, keičiasi požiūris į slaugą.

Naujų Slaugos fakulteto studijų principai: atsakomybė už save, studentus, ligonius, bendradarbius, kolegas, visus, su kuo bendradarbiauja, atsakomybė už visus darbus, kurių imasi Fakulteto darbuotojai.

Dauguma mūsų buvusių studentų yra pasirinktame kelyje, nemetė mediko profesijos, dirba Lietuvoje. Tai mums didžiulė padėka ir laimė, kad pedagoginis darbas nenuėjo veltui. Didžiuojamės jais ir džiaugiamės.

Sėkmė – tai nuolatinių pastangų ir puikių idėjų sąjunga. Tą mes patyrėme 2002 m., kai Europos Sąjungos Komisija slaugos studijas įvertino puikiai.

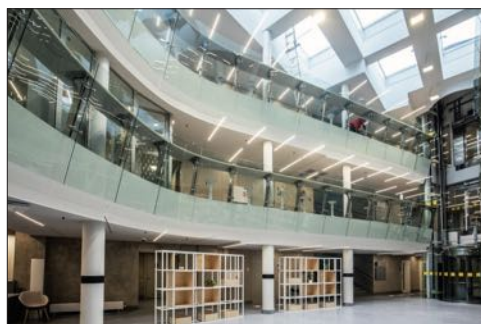
Nuolat didėja studijų programos „Slauga“ studentų skaičius. Sudarytos visos sąlygos įgyti žinias ir gerus praktinius įgūdžius. Pasaulyje ir Lietuvoje juntama tendencija – daugėja vyresnių ir ligotų žmonių, tad ne tik gydytojai geriatrai, bet ir slaugytojai, kineziterapeutai, ergoterapeutai yra laukiami sveikatos priežiūros sistemoje.

Darna tarp profesinės patirties ir jaunatviško veržlumo neabejotinai bus ir ateityje pažangos ir Fakulteto studijų modernėjimo laidas. Patirtis skatina akademinės bendruomenės pastangas įgyvendinti dabarties ir ateities Fakulteto viziją. Slaugos fakultetas subrendo reformų laikotarpiu, atnešdamas naują slaugos mokslo ir meno supratimą. „Šio fakulteto absolventų laukia garbinga užduotis – reformuoti Lietuvos slaugą vadovaujantis atjautos ir humanizmo, artimo meilės principais“ – teigia buvęs rektorius prof. V. J. Grabauskas („Ave vita“. *Informacija*. 1996 m. kovo 22 d. Nr. 14 (1234), p. 1). Ateityje ir toliau sieksime: daugiau naujų kokybiškų studijų programų ir studentų, daugiadalykių ir inovatyvių, naujų mokslo projektų, tarptautiškumu grįstos veiklos. Žinoma, svarbiausia – lauksime motyvuotų, smalsių ir aktyvių studentų.

Autoriai

PRAEITO LAIKO ŽENKLAI

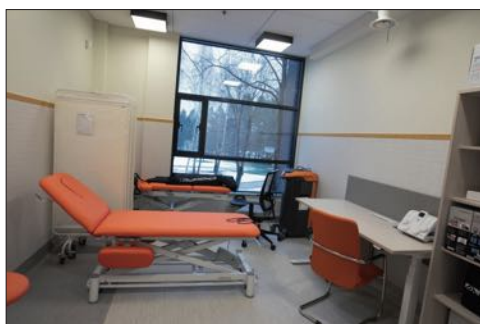
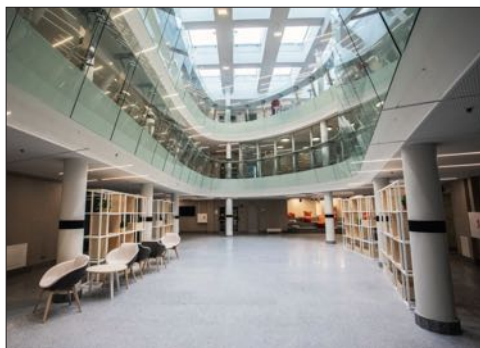
Slaugos fakultetas

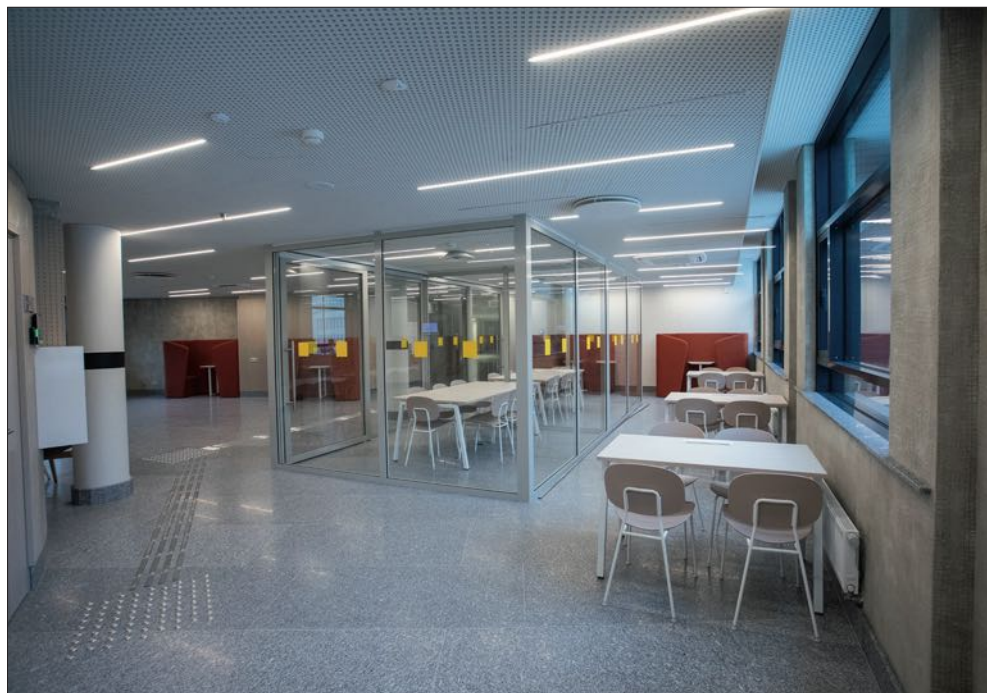
Slaugos fakulteto dekanė
prof. Jūratė Macijauskienė

2024 m. vasario 1 d. duris atvėrė naujas Slaugos fakulteto pastatas –
moderni mokslo ir studijų bazė

2024 m. vasario 1 d. duris atvėrė naujas Slaugos fakulteto pastatas –
moderni mokslo ir studijų bazė

2024 m. vasario 1 d. duris atvėrė naujas Slaugos fakulteto pastatas –
moderni mokslo ir studijų bazė

Garsiname Universitetą

2008 m. Slaugos konferencija

2013 m. Slaugos konferencija

2014 m. balandžio 4 d. SMD Kineziterapijos būrelis organizavo daugiadalę konferenciją „Stuburo patologijos“

2016 m. lapkričio 9–11 d. LSMU MA Slaugos ir rūpybos katedroje vyko slaugos tinklo *Trollnet* koordinatorių susitikimas. *Trollnet* tinklui priklauso Šiaurės šalys (Norvegija, Švedija, Danija, Suomija) ir Lietuva

Iš kairės: Jevgenij Razgulin, Milda Mankelevičienė, Abdul Razak, prof. Jūratė Macijauskienė 2017 m. kelis kartus lankėsi Indijoje pristatinėdami SF studijų programas vidurinėse mokyklose bei Slaugos kolegijose Čenajuje, Parumaloje ir Kočyje

Mokslinė praktinė konferencija „Aktualūs reabilitacijos klausimai“
2017 m. kovo 31 d.

2017 m. Tarptautinė mokslinė praktinė konferencija,
skirta Tarptautinei slaugytojų dienai

2017 m. rugsėjo 28 d. LSMU Sporto institutas organizavo fizinio aktyvumo valandą. Tai buvo vienas iš Europos sporto savaitės BEACTIVE renginių. Europos Komisijos iniciatyva organizuojamas renginys siekia, kad kuo daugiau europiečių pamėgtų sportą ir fiziškai aktyvią gyvenseną

2018 m. gruodžio 8 d. LSMU Sporto institutas kartu su Lietuvos sporto medicinos federacija organizavo jau 3-iąją mokslinę-praktinę konferenciją „Fiziniai pratimai sveikatinimui ir reabilitacijai“. Konferencija suvienijo ne tik įvairių sričių specialistus, bet ir aktyvios gyvensenos mėgėjus, besidominčius sveikatinimu ir reabilitacija

2018 m. balandžio 21 d. XXXIV Lietuvos studentų kroso čempionatas, Vilniuje, skirtas Jono Pipynės ir Felicijos Karoblienės taurėms laimėti. 2000 m. bėgimo startas

2018 m. balandžio 21 d. XXXIV Lietuvos studentų kroso čempionate, Vilniuje, LSMU SF II kurso studijų programos „Kineziterapija“ studentė Gabrielė Brusokaitė laimėjo 1-ąją vietą moterų 1 000 m bėgimo rungtyje

2019 m. Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos organizuotame konkurse studijų programos „Slaugos lyderystė“ absolventės Aušros Kunčienės magistro baigiamasis darbas (MBD) „Slaugytojų patirtys vertinant artimųjų / globėjų įtraukimą į namų slaugos procesą“ (darbo vadovė – prof. Aurelija Blaževičienė) pripažintas geriausiu biomedicinos mokslų MBD

Reabilitacijos klinikos lektorius, Sporto medicinos gydytojas dr. Gediminas Tankevičius testuoja sportininkus

Studentų mokslinės draugijos
Kineziterapijos būrelis

Studentų mokslinės draugijos
Kineziterapijos būrelio nariai dalyvauja
studijų programų viešinimo akcijoje

Studijų programos „Ergoterapija“ SPK pirmininkas doc. Sigitas Mingaila ir
dvi studijų programos „Ergoterapija“ studentės dalyvauja radio laidoje,
populiarina ergoterapijos studijas LSMU, 2017 m.

2019 m. birželio mėn. Singapūre vykusiame Pasauliniame slaugytojų kongrese Lietuvai atstovavo Slaugos klinikos vadovė prof. Aurelija Blaževičienė (dešinėje) ir dėstytoja doc. Aurika Vanckavičienė

Bendradarbiaujame

2013 m. SF dekanė prof. Jūratė Macijauskienė ir Slaugos klinikos vadovė prof. Aurelija Blaževičienė lankėsi Niujorke

Prof. Johnas Swanas, Marianne Liebing-Wilson, dr. Williamas Goodallis iš Jungtinės Karalystės su studentais Palangoje 2015 m. gegužės 25 d.

Doc. J. Samėnienė, doc. L. Varžaitytė, gyd. G. Žemaitytė su kolegėmis 20-ajame Europos fizinės medicinos ir reabilitacijos kongrese Lisabonoje 2016 m. balandžio mėn.

5-asis Europos slaugos kongresas „Caring for Older people: How can We Do the Right Things Right?“ 2016 m. spalio 4–7 d. Roterdame, Nyderlanduose. Organizacinis komitetas (iš kairės): prof. Gabriele Meyer, Martin Luther University Halle – Wittenberg, Vokietija; prof. Jūratė Macijauskienė, Slaugos fakulteto dekanė, LSMU, Lietuva; Karen Cox, Eindhoven, Nyderlandai; Nelleke Vogel, Nyderlandai; prof. Janas Hamersas, Maastricht University, Nyderlandai; Johanas Lambregtsas, Nyderlandai; prof. Marieke Schuurmans, University Medical Center Utrecht, Nyderlandai; Brigitte de Brouwer, Belgija; <...>; prof. Roelofas Ettema, University of Applied Sciences Utrecht, Nyderlandai

LSMU delegacijos vizitas Azerbaidžano valstybiniame A. Alijevo podiplominių gydytojų mokymų institute, Baku, Azerbaidžane 2016 m. Iš kairės: pirma – Chirurgijos fakulteto dekanė Nasirova Rimma Ilyas, antras – LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. Algimantas Tamelis, trečia – Terapijos fakulteto dekanė Guliyeva Zemfira Mehdi, ketvirta – LSMU Slaugos fakulteto dekanė prof. Jūratė Macijauskienė, penktas – rektorius Nazimas Gasimovas, šeštas – LSMU Tarptautinių ryšių ir studijų centro dekanas prof. Žilvinas Padaiga, aštuntas – prorektorius studijoms Təyyaras Eyvazovas

SF Elgesio medicinos klinikos psichologai
Obsesinės kompulsinės asmenybės draugijos konferencijoje
Paryžiuje, Prancūzijoje 2017 m. rugsėjo mėn.

Pasaulio sveikatos organizacijos Europos bendradarbiaujančių centrų slaugos
ir akušerijos srityje susitikimas Glazge, Škotijoje. Antroje eilėje iš kairės: prof. Aurelija
Blaževičienė, Slaugos ir rūpybos katedros vadovė, PSO bendradarbiaujančio centro
direktorė, LSMU, Lietuva; prof. Jūratė Macijauskienė, Slaugos fakulteto dekanė,
PSO bendradarbiaujančio centro direktorė, LSMU, Lietuva; prof. dr. Jürgen Osterbrinkas,
Paracelso universitetas, Austrija

2018 m. vasario 19 d. vyko Slaugos fakulteto ir Tarptautinių ryšių ir Studijų centro (TRSC) susitikimas su Azijos ir Afrikos šalių studentų paieškos agentūrų atstovais. Iš kairės: Slaugos klinikos vadovė prof. Aurelija Blaževičienė, Reabilitacijos klinikos dėstytoja Erika Endzelytė, agentūros atstovė, Tarptautinių ryšių ir studijų centro programų koordinatorė Milda Mankelevičienė, agentūros atstovas ir SF tarptautinių programų koordinatorė Rūta Lingytė

2018 m. kovo 12–23 d. Slaugos fakultete viešėjo prof. Laima Karosas iš Jungtinių Amerikos Valstijų Konektikuto valstijos Kvinipiak universiteto (*Quinnipiac University*). Iš kairės: prof. Laima Karosas, prof. Arvydas Šeškevičius ir prof. Olga Riklikienė

2018 m. balandžio 3 d. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
sulaukė svečių iš Tailando

Europos aukštųjų kineziterapijos mokyklų tinklo ENPHE (*European Network of Physiotherapy in Higher Education*) seminaras, Absalon universitetinė kolegija, Danija Roskild, 2018 m. balandžio 12–14 d. Iš kairės: doc. V. Dudonienė (LSU); dr. A. Šidlauskienė (VU); doc. dr. I. Rimdeikienė (LSMU Reabilitacijos klinika); R. Bikuličienė (KVK); doc. dr. M. Žukauskienė (VK); K. Žukienė (VK); dr. V. Berneckė (ŠU, ŠVK); dr. I. Jamontaitė (VU)

2018 m. gegužės 2 d. Slaugos fakulteto PSO bendradarbiaujantis centras kartu su Kardifo universiteto PSO bendradarbiaujančiu centru akušerijos srityje surengė kūrybines dirbtuves, skirtas akušerių rengimo programos analizei. Kardifo universiteto PSO bendradarbiaujančio centro direktorė prof. Billie Hunter kartu su vadovaujančia akušere Grace Thomas pristatė akušerių rengimo vertinimo instrumentą – MATE.

3-čia iš kairės Grace Thomas, prof. Billie Hunter, prof. Aurelija Blaževičienė, dr. Vita Vaičienė su studijų programos „Akušerija“ studentėmis

2018 m. birželio 27 d. Sporto institute (dabar – Sporto medicinos klinika) atvirą paskaitą skaitė Mainco Johano Gutenbergo universiteto Judėjimo ir treniravimo mokslų instituto direktorius prof. dr. Wolfgangas I. Schöllhornas (Wolfgang I. Schöllhorn), atvykęs pagal tarptautinių mainų programą *Erasmus+*. Profesorių skaito paskaitas įvairiuose Europos (Vienos, Barselonos, Kopenhagos) bei pasaulio (Šanchajaus, Kanados) universitetuose

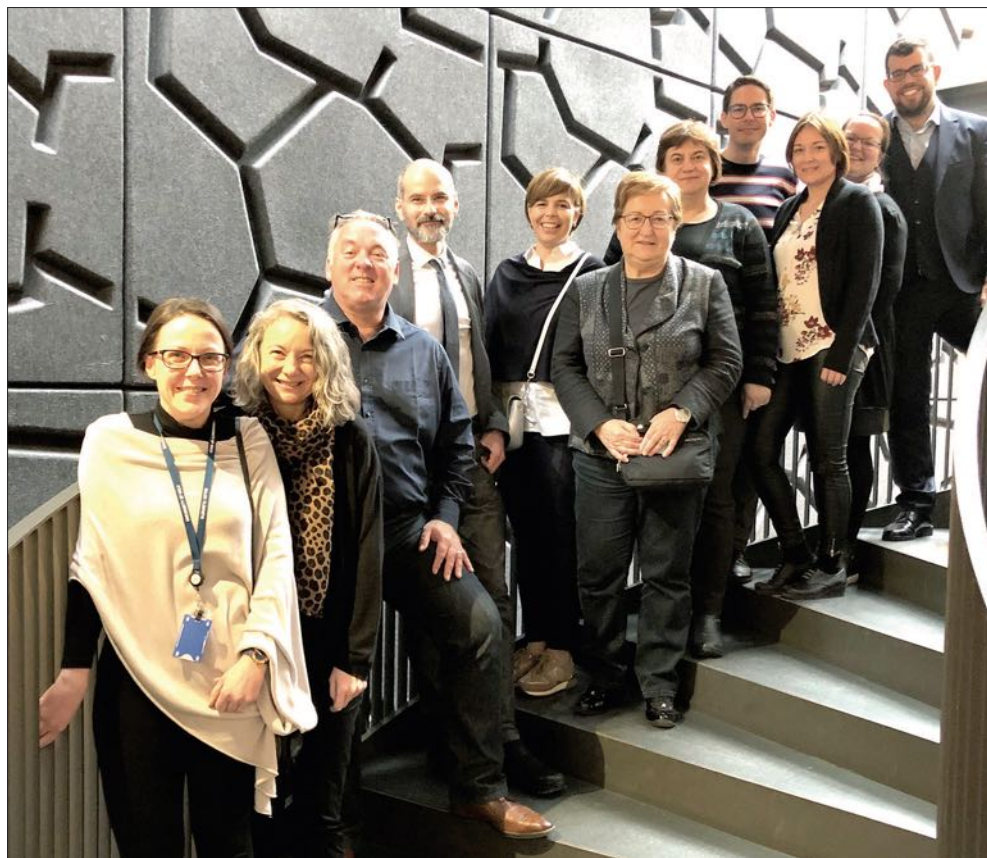
2018 m. lapkričio 26–27 d. Celėje (*Celje*), Slovėnijoje, vyko *Erasmus+ KA2* programos finansuojamo projekto „Kokybiškas praktinis mokymas, rengiant kompetentingus slaugos studentus“ (angl. *Quality Mentorship for Developing Competent Nursing Students – QualMent*) partnerių susitikimas. Lietuvai atstovavo prof. Olga Riklikienė (trečia iš kairės)

2019 m. sausio 8–11 d. pagal *Erasmus+* mainų programą SF Slaugos ir rūpybos katedroje lankėsi ir paskaitų ciklą studentams bei dėstytojams vedė prof. Auli Vähäkangas (kairėje) ir dr. Suvi-Maria Saarelainen iš Suomijos Helsinkio universiteto

2019 m. vasario 5 d. Slaugos fakulteto dekanė prof. Jūratė Macijauskienė (pirma iš dešinės) dalyvavo kasmetiniame Pasaulio sveikatos organizacijos bendradarbiaujančių slaugos ir akušerijos srityje centrų vadovų susitikime Kopenhagoje

Slaugos ir rūpybos katedra dalyvauja *Erasmus+* Strateginės partnerystės aukštajame moksle projekte „Kokybiškas praktinis mokymas rengiant kompetentingus slaugos studentus“. 2019 m. balandžio 4–5 d. Oulu universitete, Suomijoje, vyko antrasis darbinis partnerių susitikimas. 7-ta iš kairės – prof. Olga Riklikienė

2019 m. balandžio 9 d. Slaugos fakultetas kartu su Plėtros tarnyba organizavo renginį „Inovacijų pusryčiai“, kurio tikslas – mokslininkų ir verslo atstovų dialogas

2019 m. gegužės 6–10 d. Slaugos fakultetą aplankė gausūs užsienio universitetų atstovų būrys. Lektoriai iš Suomijos, Nyderlandų, Čekijos, Albanijos, Turkijos dalyvavo LSMU Tarptautinių ryšių ir studijų centro organizuojamoje tarptautinėje dėstyto ir personalo mokymų savaitėje („Erasmus Staff week“). Iš kairės: dr. Jurgita Gulbinienė, dr. Erna Tichelaar, dr. Nicole Janmaat, dr. Altina Xhaferi, dr. Emilia Laapio-Rapi, dr. Sini Hämäläinen, Banu Cevik, Sevcan Avci Isik\ kartu su Išplėstinės slaugos praktikos studentėmis

2019 m. rugsėjo 9–13 d. Slaugos fakulteto dekanė prof. Jūratė Macijauskienė viešėjo Kazachstane. Vizito metu siekta pristatyti LSMU MA Slaugos fakulteto, kuris yra PSO bendradarbiaujantis centras Slaugos studijų ir praktikos srityje, veiklas ir suteikti kokybiškus mokymus Astanos medicinos universiteto Slaugos fakulteto dekanato darbuotojams ir dėstytojams. Šis vizitas įtrauktas į Kazachstano Slaugos studijų programos kūrimo, modernizavimo, kokybės gerinimo 2019–2024 metais planą

Susitikimas su Astanos medicinos universiteto Slaugos fakulteto dekanato darbuotojais ir dėstytojais Kazachstane 2019 m. rugsėjo 10 d.

Prof. Jūratė Macijauskienė susitikime su slaugos praktikos mokytojais Astanos miesto ligininėje Nr. 3, Kazachstane 2019 m. rugsėjo 11 d.

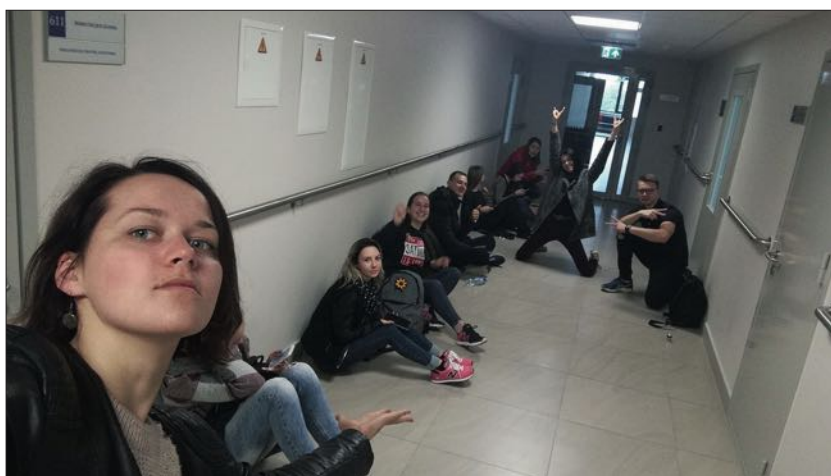

2019 m. rugsėjo 24 d. Slaugos fakultete lankėsi Vokietijos EIIE EURASIA INSTITUTE for International Education GmbH direktorius Andrewas Geddesas ir atstovas iš Kalkutos Dhanjikumar Bhesaniya. Vizito tikslas – susipažinti su SF vykdomomis studijų programomis anglų kalba – „Slauga“, „Ergoterapija“ ir „Kineziterapija“. Iš kairės: Aušra Surantienė, Brigita Siparytė-Sinkevičienė, prof. Aurelija Blaževičienė, Milda Mankelevičienė, Andrewas Geddesas, Dhanjikumaras Bhesaniya, Rūta Lingytė

Mokomės

2006 m. studijų programos „Kineziterapija“ studentai

Programos „Ergoterapija“ studentai laukia paskaitos

2010 m. studentai. Rengiamės egzaminui

Prof. Jūratė Macijauskienė dalyvauja
European Geriatric Medicine
Society (EUGMS) konferencijoje
Nicoje, Prancūzija

Mokomės.
Doc. Sigitas Mingaila ir
programos „Ergoterapija“
studentė

2016 m. birželio mėn. – prisiųsi studijų programos „Dailės terapija“ laida su dėstytojais ir programos studijų komiteto primininke dr. Jolita Rapoliene (centre)

Vaikų reabilitacijos klinika. Paskaita

2017 m. SMD Ergoterapijos būrelis. Iš kairės: Erika Endzelytė, dr. Jolita Rapolienė ir programos „Ergoterapija“ studentai

2019 m. Slaugos fakulteto doktorantė Erika Juškauskienė atliko 3 mėnesių stažuotę Kvinipiac (angl. *Quinnipiac*) universitete, Konektikuto valstijoje (JAV) pagal *Erasmus+* mainų programą

Mokomės. Programos „Sauga“ studentai mokosi klinikinių įgūdžių

2019 m. kovo 14 d. prof. Laima Karosas iš Kvinipiako (angl. *Quinnipiac*) universiteto, Konektikuto valstija (JAV), skaito paskaitą programos „Slauga“ studentams

Klinikinių įgūdžių mokymo klasė

2016 m. birželis – pirmoji antrosios studijų pakopos (magistrantūros) programos „Išplėstinė slaugos praktika“ (anglų kalba) laida. Šešta iš kairės – SF tarptautinių programų koordinatorė Rūta Lingytė

Mokomės. Programos „Slauga“ studentai mokosi klinikinių įgūdžių

Slaugos fakulteto profesorė Olga Riklikienė 2019 m. liepos–rugpjūčio mėn. atliko mokslinę stažuotę Flinderso universitete, Adelaidė (Australija)

2016 m. LSMU Podiplominių studijų centras pradėjo organizuoti kursus „Sergančiųjų širdies nepakankamumu specializuota slauga“, skirtus parengti slaugytojus konsultantus dirbti su širdies nepakankamumu sergančiais žmonėmis. Pirmoji baigusiujų laida

2019 m. vasarą programos „Sauga“ studentė Emilija Urbonaitė pagal Erasmus+ mainų programą atliko papildomą praktiką Navaros universiteto klinikoje (*Clinica Universidad de Navarra*) Kardiologijos skyriuje, Pamplona (Ispanija). Nuotraukoje: Kardiologijos skyriaus medikės, iš kairės: sėdi mentorė Uxua Iraneta, stovi trečia Emilija Urbonaitė

2023 m. birželio 6 d. studijų programos „Slauga“ (anglų k.) absolventai išlaikė baigiamąjį praktikinį egzaminą OSKE. Iš kairės: stovi studentė Harriet Kemunto Mesa, dėstytojos Aušra Lekauskaitė, Virginija Bulikaitė, Jovita Demskytė, Justė Kivilienė, dr. Daiva Kriukelytė, studentas Hamza Camlibelis, dėstytoja dr. Jurgita Gulbinienė

2024 m. birželio 13 d. studijų programos „Slauga“ (anglų k.) absolventai apsigynė bakalauro baigiamąjį darbą. Iš kairės: dėstytoja dr. Jurgita Gulbinienė, BD gynimų komisijos narys doc. Vidmantas Vaičiulis, dėstytoja dr. Aurika Vancavičienė, programos „Slauga“ (anglų k.) absolventai, 10-ta iš kairės: BD gynimų komisijos narė Aušra Lekauskaitė, Erika Jasukaitienė (LSMU Kauno ligoninė), Sonata Račkauskienė (Kazio Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė), dr. Lina Urbietė (LSMU Kauno ligoninė), dėstytoja doc. Lina Spirgienė

Kitus mokome

Reabilitacijos krypties studentų konferencija 2013 m.
Pranešimą skaito kineziterapijos studentė Giedrė Dambruskaitė

Reabilitacijos krypties studentų konferencija 2013 m.
Pirmoje eilėje iš kairės: dėstytojos dr. Lina Leimonienė, prof. Inesa Rimdeikienė,
prof. Olga Riklikienė, SF prodekanė prof. Daiva Petruševičienė ir studentai

2016 m. LSMU Atvirų durų diena. Kineziterapijos studentai pristatinėja
studijų programą „Kineziterapija“ moksleiviams

2016 m. LSMU Atvirų durų diena. Kineziterapijos studentai pristatinėja studijų programą „Kineziterapija“ moksleiviams

Prieššventiniu laikotarpiu sertifikuota Europos klinikinės sveikatos psichologė, SF Slaugos ir rūpybos katedros lektorė dr. Viktorija Grigaliūnienė padovanojo vertingą paskaitą savo kolegoms ir LSMU studentams „Kaip tapti sėkmingu žmogumi ir įveikti stresą?“, 2016 m. gruodžio mėn.

Studijų programos „Slauga“ studentai darželyje moko vaikus valyti dantukus, 2017 m.

Studijų programos „Sauga“ III kurso studentai, vadovaujami dėstytojos doc. Alinos Vaškelytės, 2018 m. spalio 11 d. organizavo projekto „Vaikų ir jaunimo psichotropinių medžiagų vartojimo prevencija“ mokymus Zapyškio (Kauno r.) pagrindinės mokyklos 8-osios klasės moksleiviams

2019 m. balandžio 29 d. SF Slaugos ir rūpybos katedra bei LSMU ligoninės Kauno klinikų Slaugos koordinavimo tarnyba organizavo susitikimą su užsienio studentais, atliekančiais praktiką LSMU Kauno ligoninėje pagal *Erasmus+* mainų programą. Iš dešinės: dr. Aurika Vanckavičienė, dr. Daiva Zagurskienė, prof. Aurelija Blaževičienė ir *Erasmus+* praktiką atliekantys studentai

Studijų programos „Sauga“ III kurso studentai darželyje moko vaikus plautis rankas, 2019 m.

Šventės

2009 m. birželio mėn. Slaugos fakulteto mokslo metų pabaigtuvių šventė. Slaugos ir rūpybos katedros darbuotojai. Sėdi iš kairės: dr. J. Gulbinienė, prof. A. Šeškevičius, A. Lekauskaitė, J. Demskytė. Stovi: dr. O. Riklikienė, dr. A. Blaževičienė, dr. D. Kriukelytė, R. Urkienė, R. Zunkienė, R. Markauskienė, dr. V. Grigaliūnienė, G. Stankevičienė, L. Laurs.
2009 m. Vaišvydava sodyba „Rojus“

2016 m. lapkričio 29 d. Slaugos fakulteto bakalauro studijų programų III kurso studentai švenčia Medioumo šventę

2017 m. sausio 31 d. Diplomų įteikimo šventė. Pirmoji antrosios studijų pakopos (magistrantūros) programos „Sveikatinimas ir rehabilitacija“ laida

2017 m. birželio 22 d. Slaugos fakulteto mokslo metų pabaigtuvių šventė.
Vykstame į Kulautuvą

2017 m. rugsėjo 1 d. LSMU Rugsėjo 1-osios šventė. Rotušės aikštė, Kaunas

2017 m. rugsėjo 1 d. LSMU Rugsėjo 1-osios šventė. Rotušės aikštė, Kaunas

2018 m. birželio 29 d. LSMU diplomų įteikimo šventė Kauno Žalgirio arenoje

2019 m. birželio 18 d. Slaugos fakulteto mokslo metų pabaigtuvių šventė

2019 m. birželio 18 d. Slaugos fakulteto mokslo metų pabaigtuvių šventė.
Mokomės suteikti pirmąją medicinos pagalbą

2019 m. birželio 18 d. Slaugos fakulteto mokslo metų pabaigtuvių šventė.
Mokomės suteikti pirmąją medicinos pagalbą

2020 m. sausio 23 d. Diplomų įteikimo šventė. Pirmoji antrosios studijų pakopos
(magistrantūros) programos „Slaugos lyderystė“ laida

2020 m. sausio 31 d. Pirmoji studijų programos „Slauga“ (anglų k.) laida.
Iš kairės: SF tarptautinių programų koordinatore Rūta Lingytė, trečia – Slaugos fakulteto dekanė prof. Jūratė Macijauskienė ir užsienio studentės

2023 m. birželio 21 d. Slaugos fakulteto mokslo metų pabaigtuvių šventė.
Plaukiame į Kačerginę

Jubiliejai

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus,
2017 m. lapkričio 30 d.
Prof. Rimantas Benetis

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus,
2017 m. lapkričio 30 d.
Buvęs Slaugos fakulteto dekanas
prof. Arvydas Šeškevičius

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus,
2017 m. lapkričio 30 d.
Prof. Vilius Grabauskas

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus,
2017 m. lapkričio 30 d.
Prof. Remigijus Žaliūnas

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus, 2017 m. lapkričio 30 d.
Antra iš kairės – prof. Jūratė Macijauskienė

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus, 2017 m. lapkričio 30 d.
Iš kairės: LSMU tarybos narys prof. Remigijus Žaliūnas, kancleris prof. Vilius Grabauskas,
SF dekanė prof. Jūratė Macijauskienė, LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus,
2017 m. lapkričio 30 d.

Slaugos fakulteto 25 metų jubiliejus,
2017 m. lapkričio 30 d.

PRIEDAS

XXI amžiaus slaugytojos (-o) priesaika

PRIESAIKA, kurią, gaudami bakalauro diplomą ir įgydami bendrosios praktikos slaugytojo kvalifikaciją, duoda slaugytojai visame pasaulyje.

Aš, XXI amžiaus slaugytojas (-a), pasižadu visas savo žinias, įgūdžius ir žmogiškumą skirti visos visuomenės sveikatai. Mano tikslas – siekti geresnės sveikatos visiems, dirbti kartu su visuomene, rūpintis, kad būtų užtikrinta kiekvieno žmogaus teisė į profilaktiką, slaugą ir gydymą. Drauge su slaugos ir akušerijos srityje dirbančiais savo kolegomis ir kitais sveikatos apsaugos specialistais aš nuolat stengsiuosi užtikrinti sveiką gyvenseną, sveiką darbo aplinką ir sveiką bendruomenę. Pagerėjusi kiekvieno žmogaus, šeimos ir bendruomenės sveikata bus mano sėkmės matas. Užuojauta, etiškumu paremta slauga bus nuolatinis mano vadovas.

APIE MUS RAŠO

Šiame skyriuje pateikiami keli straipsniai, kuriuose dekanai kalba apie pagrindines Fakulteto kūrimo kelyje iškilusias ugdymo ir organizacines problemas, laimėjimus, kūrybos džiaugsmą bei pasididžiavimą pasiekus norimus rezultatus.

Slaugos fakultetas atšventė jubiliejų

2017 m. vienas jauniausių Lietuvos sveikatos mokslų universiteto padalinių – Slaugos fakultetas – iškilmingai pažymėjo 25 metų veiklos sukaktį. Šventiniame vakare prisiminta Fakulteto istorija, pasakyta daug šiltų linkėjimų, skambėjo juokas ir daina.

Jubiliejų iškilmės dažniausiai paskatina prisiminti praeitį, pasidžiaugti dabartimi ir užsibrėžti ambicingus tikslus ateities veiklai. Jaunatviška, veržli Slaugos fakulteto dabartis garbius Universiteto bendruomenės svečius pasitiko jau ant slenkščio: šurmuliuojantis fakulteto studentų būrys sveikino besirengiančius į šventinį vakarą, vaišino šviežiomis sultimis, kvietė įsiamžinti prie fotografijų sienos.

Slauga – prioritetinė LSMU kryptis

Garbūs vakaro svečiai taip pat pirmiausia žvelgė į Fakulteto šiandienos pasiekimus ir ateities galimybes. „Universitetinės slaugos studijas kūrime neturėdami profesionalų, mokydamiesi iš kviestinių užsienio dėstytojų. Tada niekas nebūtų galėjęs nuspėti, kad po ketvirčio amžiaus slauga bus viena prioritetinių mūsų Universiteto krypčių.

Šiandien jau rengiame išmaniuosius slaugytojus, kurie gebės savarankiškai dirbti naudodami modernią sudėtingą, specializuotą aparatūrą. Atvėrėme duris Indijai – auga Fakulteto galimybės milžiniškoje rinkoje rinktis geriausius potencialius užsienio studentus. Tai – mūsų ateitis“, – kalbėjo LSMU rektorius prof. Remigijus Žaliūnas. Rektorius pajuokavo, kad vienas didžiausių iššūkių dar neįveiktas – nenutiesti tiltai tarp universitetinio ir koleginio slaugytojų rengimo.

LSMU tarybos pirmininkas, ilgametis buvęs Universiteto rektorius prof. Vilius

Jonas Grabauskas pabrėžė, kad šiandien Slaugos fakultetas yra PSO bendradarbiaujantis centras Slaugos studijų ir praktikos srityje – vadinasi, specialistai rengiami pagal Europos standartus ir Fakultetas svariai prisideda prie mokslo pažangos.

Šiuo metu Slaugos fakultete taip pat rengiami savarankiški, kvalifikuoti akušeriai, naujausius, mokslo įdiegimus pagrįstus metodus taikantys ergoterapeutai ir kineziterapeutai. Studijų programoje „Ergoterapija“ taikomas probleminio mokymo metodas.

Nuo sesutės iki išmaniojo slaugytojo

LSMU senato pirmininkas, Širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos vadovas prof. Rimantas Benetis prisipažino, kad slaugytojus dar neretai norisi pavadinti kaip seniau – sesutėmis. Ir prisimena, kad būtent sesutės jį, vos pradėjus gydytojo praktiką, išmokė daugelio iki šiol pravarčių įgūdžių.

„Slaugytojai tęsia mūsų, kardiochirurgų, darbą: kardiologinėmis ligomis sergančių ligonių slauga po operacijų yra ypač svarbi. Didžiuojusi, kad pradedamos naujos studijų programos, ir didžiuojusi, kad netrukus su išmaniaisiais slaugytojais dirbsime vienoje komandoje“, – kalbėjo profesorius.

Su brandžiu Fakulteto jubiliejumi LSMU akademinę bendruomenę sveikino sveikatos apsaugos viceministrė profesorė Gintarė Šakalytė, Kauno miesto savivaldybės gydytoja Asta Garmienė, kiti svečiai.

Visaverčių studijų idėja atlaikė sunkumus ir blokadas

Pasidžiaugus dabartimi, atsigręžta į Slaugos fakulteto ištakas. Tad antroji išskilmingo jubiliejaus vakaro dalis buvo skirta apžvelgti svarbiausius Fakulteto plėtros laikotarpius.

Pirmuosius Fakulteto žingsnius pristatė tuometinis ir ilgametis (1992–2007) Fakulteto dekanas, Bioetikos centro garbės narys, paliatyviosios medicinos pradininkas prof. Arvydas Šeškevičius. „Pirmiesiems visada sunkiausia. Pasirinkome tiesų kelią į pažangą – formuoti slaugos studijas kaip atskiras, savarankiškas, visavertės, turinčias autoritetą ne tik Lietuvoje. Tam reikėjo ne tik diplomatijos, bet ir gebėti išlikti oriais Universiteto astovais“, – pastebėjo profesorius. Pirmoji absolventų laida – 46 diplomuotos slaugytojos, studijas baigė 1994 m. Nemažai absolvenčių vėliau tapo stiprėjančio Fakulteto dėstytojomis.

Linkėjo augimo ir tarptautiškumo

Slaugos fakulteto augimą, plėtros laikotarpio savitumą pristatė Geriatrijos klinikos vadovė prof. Vita Lesauskaitė, Reabilitacijos klinikos vadovas ir Kulautuvos

reabilitacijos ligoninės direktorius prof. Raimondas Kubilius, Slaugos ir rūpybos katedros vedėja prof. Aurelija Blaževičienė.

Slaugos fakulteto dekanė profesorė Jūratė Macijauskienė pasidžiaugė tolesnio augimo laikotarpiu ir įvardijo ateities siekius, daugiau naujų mokslo projektų, tarptautiškumo grįstos veiklos. Fakulteto 30-metį švęsti jau naujame Fakulteto pastate.

Rasa Masiokaitė. Slaugos fakultetas atšventė jubiliejų.

„Ave vita“. 2017 m. Nr. 40 (2161), p. 1–2.

Augimo dešimtmečiai sutelkė veiklią Fakulteto bendruomenę

Augimo dešimtmečiai. Taip galima apibūdinti vieno jauniausių – Universiteto slaugos – Fakulteto plėtrą. Nuo vienos slaugos studijų programos iki keturių bacheloro ir keturių magistratūros programų šiandien. Nuo keleto dešimtmečių entuziastingų absolventų veiklos pradžioje – iki beveik aštuonių šimtų Fakulteto studentų šiandien. Su kokiomis viltimis Fakultetas pasitiko šį savo jubiliejų? Apie tai kalbame su LSMU MA Slaugos fakulteto dekane profesore Jūrate Macijauskiene.

Šiomet dešimtmetis, kai vadovaujate Slaugos fakultetui. Apžvelkite svarbiausius per šį laikotarpį nuveiktus darbus ir įvykusius pokyčius.

Labiausiai Fakultete džiugina žmonės – puikus dėstytojų ir studijų administratorių kolektyvas ir labai išaugęs studentų būrys. Per pastarąjį dešimtmetį pradėtos vykdyti kelios naujos studijų programos: pirmosios pakopos studijų programa „Akušerija“ (2010), antrosios pakopos jungtinė su Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultetu studijų programos „Dailės terapija“ (2013), „Sveikatinimas ir reabilitacija“ ir „Išplėstinė slaugos praktika (2015). Iš esmės atnaujinta, tad taikytina nauja studijų programa „Slaugos lyderystė“ programa (2017). Studijų programoje „Ergoterapija“ taikomas probleminio mokymo metodas.

Taip pat pasirengta anglų kalba vykdyti studijų programas „Sauga“, „Išplėstinė slaugos praktika“ bei „Ergoterapija“. Slaugos studijų programose anglų kalba jau studijuoja pirmieji studentai iš Indijos, tikimės dar didesnio jų būrio. Iš viso 2007 m. į pirmą kursą priėmėme 158 studentus, o 2017 metais kartu su užsienio studentais priimta net 330. Šiuo metu Fakultete studijuoja 783 studentai.

Fakulteto augimo (ne tik skaičių prasme) nebūtų be dirbančių žmonių atsidavimo, kūrybiškumo, entuziazmo, be viso Universiteto bendruomenės palaikymo. Ačiū visiems, kurių dėka augame, tobulėjame – ir nebetelpame savo vietoje.

Tad pradėtos Slaugos fakulteto statybos: išryškėjęs pagrindo kontūras, kol kas statybos darbai vyksta tik gilyn į žemę. Labai laukiamas etapas, kai pradės kilti pastato sienos ir galėsime pradėti žvilgčioti pro langus. Visas kolektyvas labai laukia naujų patalpų, kuriose būtų modernios auditorijos ir mokymo kambariai, suburtume vienoje vietoje padalinius dabar išsibarsčiusius per kelias vietas.

Padidėjo ir padalinių skaičius: į Fakulteto veiklą įsiliejo Vaikų reabilitacijos ir Elgesio medicinos klinikos. Kineziologijos ir sporto medicinos katedra išaugo į Sporto institutą, persikraustė į atnaujintas patalpas, puoselėja naujus planus. Geriatrijos klinika džiaugiasi turėdama klinikinę bazę – Kauno klinikinėje ligoninėje įkurtą pirmąjį Lietuvoje Geriatrijos skyrių, kuris tikimasi su LR SAM pritarimu išaugti į geriatrijos paslaugų centrą. Reabilitacijos klinika aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų filialu, klinikoje veikia net 4 studentų moksliniai būreliai (Reabilitacijos, Ergoterapijos, Kineziterapijos ir Sporto medicinos), kasmet daugėja kviestinių lektorių ir atvykstančių užsienio studentų. Slaugos ir rūpybos katedra didžiuojasi didėjančiu slaugos studijų programų populiarumu, išaugusiu tarptautiniu bendradarbiavimu, naujais mokslo projektais, akademinio potencialo augimu.

Tarptautinis Fakulteto bendradarbiavimas ir nuolatinė prasminga veikla neliko nepastebėti. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) – 2016 m. spalio mėnesį Fakultetas buvo paskelbtas PSO bendradarbiaujančiu centru slaugos praktikos ir studijų srityje. Europos slaugos srities centrų tėra septyni, tad toks įvertinimas labai brangus, bet kartu – ir labai įpareigojantis.

Kaip per tuos 25 metus Slaugos fakultetui keliami reikalavimai?

Per 25-erius gyvavimo metus Slaugos fakultete daugėjo studijų programų ir kartu – studentų. Steigiami nauji padaliniai, stiprėjo vykdomi moksliniai tyrimai ir projektai, gausėjo mokslo publikacijų. Aukštojo mokslo sistema per šį laikotarpį irgi kito. Tad teko taikytis prie naujų sąlygų ir reikalavimų, tačiau visą laiką pagrindinis siekis – atitikti aukščiausius tarptautinius ir nacionalinius reikalavimus, puoselėti Fakulteto kultūrą, grįstą atvirumu ir etiškumu, bendryste ir integravimu, tradicijų puoselėjimu ir novatoriškumu, kryptingumu ir tobulėjimu.

Kuo išsiskiria šiandieninė jaunoji karta – Fakulteto studentai?

Jauni žmonės šiandien labai smalsūs, aktyvūs, pilietiški, kūrybingi, iniciatyvūs. Visada džiugina jų organizuotos iniciatyvos, renginiai, akcijos, atstovavimas – su didžiuliu entuziazmu – savo studijuojamoms programoms ir didžiavimasis pasirinkta specialybe. Tačiau Fakulteto misija – ne tik suteikti akademinį žinių, bet

ir ugdyti išsilavinusius, kūrybingus žmones, puoselėti Universiteto, bendrąsias, žmogiškąsias vertybes. Labai norėtusi, kad absolventai susiburtų į stiprų ir gausų fakulteto alumnų klubą.

Slauga, ergoterapija, rehabilitacija, kineziterapija, geriatrija – visame pasaulyje vis aktualesnės sritys; šie specialistai JAV kasmet patenka į perspektyviausių, labiausiai augančių profesijų dešimtuką. Ar šie specialistai taip pat paklausūs ir Lietuvoje? Kas pas mus kitaip?

Slaugytojo profesija itin paklausi visame pasaulyje, vien JAV 2022 m. papildomai reikės 1,13 mln. slaugytojų. Europoje 2020 m. trūks 1 mln. sveikatos priežiūros specialistų. Mūsų Universitete nuolat didėja norinčiųjų studijuoti ir studijuojančiųjų studijų programoje „Slauga“ skaičius. Džiaugiamės ir stengiamės sudaryti visas sąlygas žinioms ir geriems praktiniams įgūdžiams įgyti. Neabejotina, kad auga su vyresniojo amžiaus žmonėmis dirbančių specialistų poreikis, nes demografinė situacija visame pasaulyje turi tą pačią tendenciją – daugėja vyresnių ir ligotų žmonių skaičius. Tad ne tik gydytojai geriatrai, bet ir kiti specialistai – slaugytojai, kineziterapeutai, ergoterapeutai – yra laukiami sveikatos priežiūros sistemoje dirbti su vyresnio amžiaus žmonėmis. Tik gaila, kad dar neišnaudojamos visos esamos ergoterapeutų ir kineziterapeutų galimybės. Užsienio šalyse šie specialistai organizuoja paslaugas bendruomenėje – siekiama išlaikyti specialių poreikių turinčius asmenis namų aplinkoje, užtikrinti jų bei artimųjų visavertį gyvenimą.

Kokius matote didžiausius šių dienų visuomenės iššūkius ir problemas, kaip jiems atliepiama rengiant specialistus Slaugos fakultete?

Didėjantis vyresnio amžiaus pacientų skaičius, sudėtingėjant ir vis daugiau modernių technologijų taikanti sveikatos priežiūros sistema kelia naujus iššūkius rengiantiems sveikatos priežiūros specialistams. Studijų programos turi atliepti visuomenės reikalavimus, galbūt reikės ir naujų studijų programų. Moksliniai tyrimai turėtų taip pat prisidėti prie sėkmingų sprendimų paieškos ir taikymo. Ir turėtume nepamiršti labai svarbios sveikatinimo strategijos – ugdyti studentų sveikos gyvensenos įpročius, kad jie patys būtų sveiki ir kad to mokytų, tarkime, būsimus pacientus.

Žvilgsnis į Fakulteto ateitį: kokią ją regite po dešimt metų?

Tarptautinį pripažinimą turinčios, stiprios studijų programos (tiek esamos, tiek naujos, parengtos pagal sveikatos priežiūros sistemos poreikius), kuriose įdiegti šiuolaikiniai mokymo (-si) metodai ir dirba kūrybingi, aktyvūs

dėstytojai, vykdomi daugiadalykiai tarptautiniai moksliniai tyrimai, kurių rezultatai viešinami prestižiniuose mokslo žurnaluose, sveikatos priežiūros paslaugas teikia aukščiausios kvalifikacijos specialistai, nuolat gilinantys savo žinias, jas perteikiantys jaunesniems kolegoms, besivadovaujantys vertybiniais principais ir puoselėjantys pagarbą gyvybei. Ir visa tai vyksta naujame moderniame Slaugos fakulteto pastate.

Rasa Masiokaitė. Augimo dešimtmečiai sutelkė veiklią Fakulteto bendruomenę. „Ave vita“. 2017 m. lapkričio 24 d. Nr. 38 (2159), p. 1, 7.

Profesorius, išauginęs Fakultetą iki brandos...

Ketvirtis amžiaus – solidus jubiliejus žmogui: tokių metų sulaukęs jau vertinamas kaip brandus. Ką 25 metų sukaktis reiškia Universiteto fakultetui, lengviau įvertinti, prisiminus jo ištakas. Kokia gi buvo pagrindinė idėja, ant kurios pamato įsitvirtino ir išaugo LSMU MA Slaugos fakultetas?

Ta proga kalbiname vieną iš Slaugos fakulteto įkūrimo iniciatorių ir pirmąjį jo dekaną, 2011 m. projekto „Lietuvos garbė“ „Metų pašaukimo“ nominantą, nusipelnusį Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotoją profesorių Arvydą Šeškevičių.

Paklaustas, kas buvo sudėtingiausia per tuos šešiolika vadovavimo Slaugos fakultetui metų, prof. A. Šeškevičius linksmai nusišypso: ko jau ko, o netikėtumų ir sudėtingų situacijų anuomet nestigo kone kasdien.

Pirmaisiais atkurtos nepriklausomybės metais imtis kurti profesionalią, tarptautiniu mastu pripažįstamą, kokybišką slaugos studijų programą jau savaime buvo nemažas iššūkis. Juk stigo visko: nuo vadovėlių, dėstytojų – iki degalų ar šildomų patalpų žiemą. Teko ir su paltais auditorijose dirbti, ir megztinius bei šiltus pledus užsienio lektoriams į viešbučius vežti.

Tačiau vienu nemaloniausių akibrokštų ką tik įkurto Fakulteto vadovui buvo priešiška tuomečių medicinos mokyklų atstovų pozicija. Bene dešimtmetį viešai šaipėsi, esą slaugytojai, turintys universitetinį išsilavinimą – nesusipratiimas, esą negali būti slaugos srities magistrų, docentų arba profesorių... Jautė konkurenciją.

Piktos kalbos galutinai nutilo 2002 m., kai studijų programą „Sauga“ patvirtino Europos kvalifikacinė komisija. Pirmoji kregždė buvo ne vienintelė: pasitelkus įvairių sričių specialistus, sukurtos studijų programos „Kineziterapija“, „Ergoterapija“, „Socialinis darbas medicinoje“ ir kt., buvo plėtojamos geriatrijos, reabilitologijos, sporto medicinos sritys.

Tad galima sakyti, jog prof. A. Šeškevičius Slaugos fakultetą palydėjo iki brandos. 2007 m. vadovauti Fakultetui pradėjo prof. Jūratė Macijauskienė.

Kaip atsitiko, kad iš medicinos praktikos ryžotės žengti į administravimo sritį?

Neretai savęs ir tada juokais klausdavau: ir koks velnias mane nešė į tą galerą? Dirbau kardiologu, praktinis klinikinis darbas man labai patiko, ir į administracinę veiklą tikrai nesiveržiau. Man labiau patikdavo dirbti su ligoniais. Tad pakviestas tuomečio rektoriaus prof. Viliaus Grabausko, dar ilgokai galvojau. Įkalbinėjamas kolegų, galiausiai sutikau ir tapau prodekanu. Pasakiau, kad dirbsiu metus, per tą laiką sutvarkysiu studijų programą. Išėjo kitaip: veiklos turėjau šešiolikai metų...

Kaip atrodė tie pirmieji veiklos metai?

1992 m. vasario 2 d. tapau Medicinos seserų su aukštuoju išsilavinimu skyriaus prie Medicinos fakulteto prodekanu. Užmezgiau kontaktus su užsienio aukštosiomis mokyklomis. Pirmieji atvyko škotai, paskui švedai, danai – ir visi kartu kūrėme studijų programą, kurią per gana trumpą laiką pavyko visiškai pakeisti. 1992 m. liepos 7 d. rektoriaus įsakymu buvo įsteigtas Slaugos fakultetas kaip atskiras Universiteto vienetas.

Tapau šio Fakulteto dekanu. Ir prasidėjo didžiuliai vargai. Kas yra slauga universitetiniu išsilavinimo lygmeniu – niekas Lietuvoje nežino. Dėstytojų nėra, vadovėlių nėra, slaugytojai – sovietmečiu baigę medicinos mokyklas – o juk dėstytojai turėjo turėti tik aukštąjį išsilavinimą. Pradėjome kviestis lektorius iš Škotijos, Švedijos. Lietuvoje – blokada, užsieniečiams tekdavo patiems mokėti už gyvenimą nešildomuose viešbučiuose. Dar kita bėda: niekas nemokėjo anglų kalbos, teko kviestis vertėjus.

1993 m. mus priėmė į Europos slaugos modulį, atsirado studentų ir dėstytojų mainų programos, slaugos studijų programą pritaikėme pagal Europos Sąjungos direktyvas: tai buvo pirmoji modulinė studijų programa Lietuvoje.

Sulaukėme didžiulės paramos – vadovėlių iš JAV, vėliau vadovėlius jau rašėme patys. Fakulteto kolektyvą papildė puikiai pasirengę absolventai. Džiaugiuosi, kad Fakultete pavyko suburti daug gabaus jaunimo.

Kuo atgavusioje nepriklausomybę Lietuvoje LSMU parengtas slaugytojas skyrėsi nuo sovietmečiu išugdytų savo kolegų?

Pirmiausia kur kas didesniu savarankiškumu. Anksčiau slaugytojas buvo it gydytojo pagalbininkas. Šiandien jie turi naujausių žinių, praktinių įgūdžių, gali

savarankiškai nustatyti įvairių asmenų slaugos poreikį, sudaryti slaugos planus. Štai neseniai išleistas sveikatos apsaugos ministro įsakymas, kad slaugytojai gali išrašyti kompensuojamąsias medicinos priemones. Savarankiškesni ir slaugytojai, lankantys ligonius, kuriems reikalinga paliatyvioji slauga namuose.

Žvilgsnis į šiandieną: puikiai parengtų specialistų turime – o ko dar trūksta slaugos sistemai?

Didžiausi iššūkiai – senstanti visuomenė, didėjantis sergamumas onkologinėmis ligomis, išvykstantys jauni specialistai. Slaugos ligoninėse stinga vietų, pačių ligoninių per mažai, gydytojams ir slaugytojams nustatyti itin maži paslaugų įkainiai. Vieninteliu Lietuvos paliatyviosios medicinos draugijos laimėjimu galiu pasidžiaugti: ligoniai, kuriems reikalinga paliatyvioji slauga, į slaugos ligonines patenka be eilės ir neterminuotam laikotarpiui. Akivaizdu – laukia daug darbų.

Rasa Masiokaitė. Profesorius išauginęs Fakultetą iki brandos...

„Ave vita“. 2017 m. lapkričio 24 d. Nr. 38 (2159), p. 1, 7

„Fakultetas šiandien yra toks, kokį įsivaizdavau“

Su profesoriumi Arvydu Šeškevičiumi apie Slaugos fakultetą kalbamės nebe pirmą kartą.

„Ką dar galima apie Fakultetą parašyti?“, – klausia profesorius primindamas, kad jau pasakojo „Ave vita“ skaitytojams apie pačią pradžią pradžią, apie sunkumus, kai rodos, kad visos pastangos ir geri norai – lyg žirniai į sieną... Ir apie tai, kaip norėjo viską mesti. „O paskui – jau apie Fakulteto 10-metį. Paskui – knyga. Ir dar kita. Ir dar, – profesorius parodo ant stalo gulinčių kupetą knygų.

Garuojant arbatai nuo peršalimo su medumi ir profesoriškais pyragaičiais su įvairių rudens gėrybių įdaru, dar kartą bandome prisiminti – kokia gi ji buvo ta pradžių pradžia?

1990 m. Kauno medicinos akademijos administracija, atsižvelgdama į Gailestingųjų seserų draugijos prašymą bei Lietuvos, Latvijos ir Estijos regioninio specialistų pasitarimo rekomendacijas, kreipėsi į Lietuvos sveikatos apsaugos ministeriją su prašymu pradėti rengti medicinos seseris, turinčias aukštąjį išsilavinimą.

1990 m. rugsėjo 1 d. buvo priimti pirmieji studentai – 50 būsimų medicinos seserų. Medicinos seserų skyriaus prie Medicinos fakulteto ir studijų programos vadovu buvo paskirtas šio fakulteto Parengiamojo skyriaus prodekanas doc.

Stasys Gendvilis. Mokymo programa buvo parengta pagal Lenkijos universitetinių ir medicinos akademijų slaugos fakultetų patirtį.

1992 m. rektoriaus prof. Viliaus Grabausko įsakymu skyriaus prodekanu buvo paskirtas tuomet dar docentas A. Šeškevičius, kurio iniciatyva bei pastangomis ir buvo kuriamas naujasis Slaugos fakultetas. Tais pačiais metais pirmuoju Fakulteto dekanu tapus doc. A. Šeškevičiui, mokymo programa buvo pakeista ir pradėta rengti pagal PSO medicinos seserų, akušerių ir socialinių darbuotojų departamento bei Lietuvos aukštojo mokslo įstatymų reikalavimus, keliamus diplomuoto (bakalauro) slaugytojo specialybei įgyti. Buvo parengta pirmoji šalyje slaugos studijų programa moduliniu principu, kurią ES Komisija 2002 m. įvertino puikiai, be jokių pataisymų. 1993 m. Slaugos fakultetas buvo priimtas tikruoju nariu į Europos slaugos modulį, kuris sudarė galimybes studentams atlikti praktiką užsienyje.

1999 m. buvo pradėtos Klinikinės slaugos magistrantūros ir Slaugos doktorantūros studijos. 2001 m. pradėtos Ergoterapijos ir Socialinio darbo medicinoje studijos, 2002 m. – Kineziterapijos, 2007 m. – Socialinio darbo. 2003 m. slaugos neakivaizdinės studijos 2002. Studijų kokybės vertinimo departamentas prie Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtino Kineziterapijos bei Ergoterapijos magistratūros programas. Pagal PSO rekomendacijas 1994 m. organizuota Slaugos fakulteto žurnalo „Slauga ir sveikata“ leidyba ir šio žurnalo pagrindu pradėtos nuotolinės kvalifikacijos tobulinimo studijos.

„1992 m. kilo daug problemų: studijų programos nėra, kai ji yra, vadovėlių ir dėstytojų slaugytojų – nėra. Pradėjome kviesti dėstytojus slaugytojus iš užsienio: švedus, škotus, danus. Amerikos, Kanados ir Australijos lietuviai atsiuntė dovanų slaugos vadovėlių anglų kalba. Iš kilo kita problema – studentai nemokėjo anglų kalbos. Iš kalbų katedros kvietėme dėstytojus vertėjus“, – pasakoja profesorius ir kaip įrodymą atverčia paskaitų nuotraukas: dėstytojas, vertėjas, studentai.

„Kalbos barjeras išnyko 1998–1999 m. Į gerą pusę kito stojančiųjų žinios – vertėjo nebereikėjo, nors kviestiniai dėstytojai atvažiuodavo net iki 2006 m. – pasakoja buvęs dekanas. – Pastebėjau, kad kiekvienais metais į Fakultetą įstoja vis geriau išsilavinę ir labiau motyvuoti žmonės.“

Atskira tema Fakulteto istorijoje ir jau ne kartą apkalbėta, aprašyta – Rusijos ekonominės blokados metai, kai dėstytojai ir studentai dirbo susėdę aplink garuojantį virdulį, įsisupę į pledus bei skraistes, net nenusivilkę paltų. Galbūt ir tie laikai ilgam suartino Fakulteto bendruomenę.

„Daug kuo esame išskirtiniai – Fakultetu didžiuojasi prof. A. Šeškevičius. – Pagal tarpuniversitetinę sutartį mūsų dėstytojai vakarais ėjo į VDU organizuojamus pedagogikos kursus. Gavome kvalifikuotų pedagogų sertifikatus. – Tapome pilnaverčiais dėstytojais.. Tai buvo dar negirdėta mūsų Universitete.

„Daug kartų esu pagalvojęs: „Koks velnias mane nešė į tą galerą“. Juk 21 metus dirbau kardiologu ir dabar reikia viską pradėti iš nieko, nuo nulio. Lengviau pasidarė nuo 1998 m. – atsako profesorius, paklaustas apie lūžio metus. – Dėstytojai slaugytojai sėkmingai baigė mokslus ir atsistojo į savo vėžes. Baigėsi tas ilgas ministerijos atstovų viešas neigimas, ištisinis puolimas, kad toks Fakultetas nereikalingas, kad slaugytoja su universitetiniu išsilavinimu – tema anekdotams, kad niekur pasaulyje taip nėra, nors iš pasaulio praktikos mes ir mokėmės.“

„Laikykis dar, laikykis. Pakentėk. Šito reikia ne tau. Šito reikia Lietuvai“, – prof. A. Šeškevičius prisimena prof. Viliaus Grabausko jam ne kartą ištartus žodžius, kai šis eidavęs pasakyti, kad jau viskas, jau daugiau nebegali.

„Mano to meto atsakomybė ir moralinė atsvara, palaikymas buvo prof. Vilius Grabauskas, prorektorė studijoms prof. Nijolė Misiūnienė, prof. Remigijus Žaliūnas, doc. Alma Marijona Urmonienė-Pilvinienė – ir nesvarbu, kokias pareigas jie tuo metu ėjo. Taip pat ir užsienio kolegos. Tai žmonės, kurie mane ir suprato, ir palaikė“, – su dėkingumu prisimena prof. A. Šeškevičius.

Prof. A. Šeškevičius Slaugos fakultetui vadovavo 1992–2007 m. 2007 m. birželio mėn. Slaugos fakulteto dekane išrinkta prof. Jūratė Macijauskienė. „Protiną, išsilavinusi, darbšti asmenybė ir labai geras žmogus“, – sako prof. A. Šeškevičius apie buvusią Slaugos fakulteto prodekanę, kurią jis ir norėjo matyti einančią Fakulteto dekaną pareigas.

„Kokią viziją turėjau, taip ir yra. Studijos yra tikrai „slaugiškos“, aukštos kokybės, grindžiamos modulinio principu, taikomos tęstinės studijos. Nenorėjau jokio pusgaminio. Norėjau visaverčių, kokybiškų slaugos studijų, pasaulyje pripažįstamų slaugos specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą. Fakultetas šiandien yra toks, kokį įsivaizdavau“, – sako 2011 m. projekto „Lietuvos garbė“ „Metų pašaukimo“ nominantas, nusipelnęs Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojas prof. Arvydas Šeškevičius.

Džiuljeta Kulvietienė. Fakultetas šiandien yra toks, kokį įsivaizdavau.

„Ave vita“, 2011 m. rugsėjo 23 d. Nr. 30 (1894), p. 3

MEDICINOS IR SVEIKATOS MOKSLŲ SRITIES, SLAUGOS (M005) KRYPTIES APGINTOS DISERTACIJOS (IKI 2024-01-01)

Pavardė vardas	Institucija	Disertacijos pavadinimas	Metai
Kriukelytė Daiva	Slaugos ir rūpybos katedra	Sergančiųjų lėtiniu prieširdžių virpėjimu ir vartojamųjų netiesiogiai veikiančius geriamuosius antikoagulentus gyvenimo režimo valdymo kokybės ir pacientų mokymo vertinimas	2004
Toliušienė Jolanta	Slaugos ir rūpybos katedra	Pagyvenusių vyrų slaugos poreikių ir gyvenimo kokybės kaita sergant išplitusiu priešinės liaukos vėžiu	2005
Varžaitytė Lina	Reabilitacijos klinika	Ligonių, po galvos smegenų traumos, reabilitacijos efektyvumas ankstyvame periode	2005
Petruševičienė Daiva	Reabilitacijos klinika	Sergančiųjų galvos smegenų insultu veiklų, motorikos, pažintinių ir psichosocialinių funkcijų bei ergoterapijos efektyvumo įvertinimas ankstyvuoju reabilitacijos laikotarpiu	2005
Mingaila Sigitas	Reabilitacijos klinika	Ligonių po nugaros smegenų pažeidimų funkcinės būklės ir sutrikusios veiklos korekcijos, taikant ergoterapiją, įvertinimas ankstyvuoju reabilitacijos laikotarpiu	2005
Staniūtė Margarita	Psichologijos ir reabilitacijos institutas, Palanga	Sergančiųjų išemine širdies liga su sveikata susijusi gyvenimo kokybė ir jos pokyčiai ilgalaikio stebėjimo metu	2007

Pavardė vardas	Institucija	Disertacijos pavadinimas	Metai
Vimantaitė Renata	Kardiochirurginė klinika, LSMU	Slaugytojų, dirbančių Lietuvos ligoninių kardiochirurginiuose centruose, perdavimo sindromo raiškos ir paplitimo įvertinimas	2007
Rapolienė Jolita	Reabilitacijos klinika	Sergančiųjų reumatoidiniu artritu plaštakos ir riešo funkcinės būklės ir veiklos sutrikimų vertinimas bei korekcija ergoterapijos priemonėmis	2007
Franckevičiūtė Eglė (dabar – Lendraitienė)	Reabilitacijos klinika	Veiksnių, įtakančių kineziterapijos efektyvumą ankstyvuoju reabilitacijos etapu asmenims po trauminio galvos smegenų sužalojimo, įvertinimas	2007
Gulbinienė Jurgita	Slaugos ir rūpybos katedra	Mokymo reikšmė pacientų, kuriems suformuota žarnyno stoma, savirūpai ir gyvenimo kokybei	2008
Riklikienė Olga	Slaugos ir rūpybos katedra	Siektini slaugos rezultatai ir jų praktinis pritaikymas palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje	2009
Vaškelytė Alina	Slaugos ir rūpybos katedra	Neišnešiotų naujagimių tėvų poreikiai naujagimių intensyvios terapijos skyriuje	2009
Luneckaitė Žydrūnė	Visuomenės sveikatos fakultetas, LSMU	Onkologinių ligonių gyvenimo kokybės sąsajos su socialiniais, psichologiniais veiksniais ir paliatyviaja priežiūra	2009
Zagurskienė Daiva	Slaugos ir rūpybos katedra	Pacientų sveikatos raštingumo vertinimas	2009
Raškeliene Vilma	Slaugos ir rūpybos katedra	Išeminė širdies ligos rizikos veiksnių reikšmė su sveikata susijusios gyvenimo kokybės vertinimas	2009
Kavaliauskienė Giedrė	Reabilitacijos klinika	Vaikų, augančių globos namuose, lietim suvokimo sutrikimai ir jų korekcija, taikant ergoterapiją	2009

Pavardė vardas	Institucija	Disertacijos pavadinimas	Metai
Butvilas Dainius	Reabilitacijos klinika	Veiksniai, įtakojantys jaunų asmenų, sergančių epilepsija, gyvenimo visavertiskumą	2010
Leonaitė-Evans Aura	Kineziologijos ir sporto medicinos katedra	Vyrų širdies ir kraujagyslių sistemos funkcinės būklės kaita dviejų atsipalaidavimo technikų metu vyrams po miokardo infarkto	2010
Rimdeikienė Inesa	Reabilitacijos klinika	Labai mažo gimimo svorio naujagimių motorinės raidos įvertinimas bei kineziterapijos veiksmingumas atskirais kūdikystės laikotarpiais	2010
Spirgienė Lina	Geriatrijos klinika	Pagyvenusio amžiaus žmonių sveikatos sutrikimų ir jų sąsajų vertinimas stacionariuose ilgalaikės globos institucijose	2010
Bardauskienė Sandra	Sporto institutas	Trumpalaikio badavimo įtaka širdies ir kraujagyslių sistemos funkciniam rodikliams	2010
Jievaltienė Goda	Geriatrijos klinika	Pagyvenusio amžiaus besikreipiančių į šeimos gydytoją moterų šlapimo nelaiškymas ir jo sąsajos su gyvenimo kokybe	2012
Valavičienė Rasa	Geriatrijos klinika	Veiksniai, darantys įtaką vyresnio amžiaus žmonių, patyrusių šlaunikaulio kaklo lūžį, gydymo rezultatams	2012
Gierasimovič Zita	Slaugos ir rūpybos katedra	Profilaktinių priemonių veiksmingumas hospitalinių infekcijų paplitimui	2013
Valiulienė Žaneta	Slaugos ir rūpybos katedra	Onkologinėmis ir širdies ligomis sergančių paliatyviųjų pacientų sveikatos sutrikimai ir jų sąsajos su dvasingumu	2013
Zachovajevienė Brigita	Sporto institutas	Dubens dugno, diafragmos ir liemens raumenų funkcinių ryšių ir jų kaitos įvertinimas vyrams po radiklios prostatektomijos	2013
Taletavičienė Giedrė	Sporto institutas	Elektrokardiografinių rodiklių ir jų dinaminių sąsajų kaita bendrosios krioiterapijos ir peloidoterapijos procedūrų metu	2014

Pavardė vardas	Institucija	Disertacijos pavadinimas	Metai
Tankevičius Gediminas	Reabilitacijos klinika	Sportininkų po ūmios čiurnos raiščių traumos izometrinės eversijos ir inversijos jėgų pokyčių vertinimas reabilitacijos eigoje	2014
Urbonienė Aušrinė	Reabilitacijos klinika	Veiksniai, turintys įtakos ambulatorinės reabilitacijos efektyvumui, esant juosmens – kryžmens nervų šaknelių ir rezginio ligoms	2014
Bertašiūtė Virginija	Sporto institutas	Vyrų širdies ir kraujagyslių bei kvėpavimo sistemų funkcinio rodiklių kaita ties anaerobinės apykaitos slenksčiu	2015
Jakubsevičienė Edita	KL Klinikinės kardiologijos lab.	Ilgalaikės fizinio krūvio programos poveikis periferinių arterijų liga sergantiems pacientams po kojų arterijų nuosrūvio operacijos	2015
Repšaitė Viktorija (dabar – Kaktienė)	Sporto institutas	Diferencinio mokymo poveikis asmenų, patyrusių galvos smegenų insultą, funkciniam judesiui ir savarankiškumui	2015
Vanckavičienė Aurika	Slaugos ir rūpybos katedra	Radiologijos technologų pasiūlos ir poreikio prognozė 2012–2030 m. bei kompetencijų tyrimas	2015
Danusevičienė Lina	Slaugos ir rūpybos katedra	Namuose teikiamos integralios pagalbos asmenims, turintiems specialųjį nuolatinės slaugos poreikį, veiksmingumo įvertinimas	2016
Petraškienė Renata	Slaugos ir rūpybos katedra	Žvyneline sergančių pacientų su sveikata susijusios gyvenimo kokybės vertinimas	2016
Radžiūnienė Margarita	Sporto institutas	Motorikos pokyčiai kūdikystėje ir vaikystėje, taikant pagal amžių adaptuotą judesių mokymą	2016
Bykovienė Lina	Reabilitacijos klinika	Dubens dugno raumenų treniravimo ir užpakalinio blauzdinio nervo elektrostimuliacijos derinio poveikis moterims, sergančioms dirgliąja šlapimo pūsle	2018

Pavardė vardas	Institucija	Disertacijos pavadinimas	Metai
Burkauskas Julius	Elgesio medicinos lab.	Sergančiųjų išemine širdies liga kognityvinių funkcijų sąsajos su psichologiniais, klinikiniais ir biologiniais veiksniais	2018
Jakavonytė- Akstinienė Agnė	Geriatrijos klinika	Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės pagyvenusiu pacientų pažintinių ir fizinių funkcijų sąsajos su slaugos poreikiais	2018
Juškienė Alicja	Elgesio medicinos lab.	Psichologinių ir biologinių veiksnių sąsajos su obstrukcine miego apnėja sergantiesiems išemine širdies liga	2018
Baltaduonienė Daiva	Reabilitacijos klinika	Interaktyvių reabilitacijos priemonių poveikis asmenų, patyrusių išeminį galvos smegenų insultą, pažinimo funkcijoms ir savarankiškumui ankstyvuojant reabilitacijos etapą	2019
Kažukauskienė Nijolė	NI Elgesio medicinos lab.	Širdies ir kraujagyslių sistemos funkcinės būklės, fizinio pajėgumo, psichosocialinių ir biologinių žymenų sąsajos reabilitacijos metu ir jų įtaka gyvenimo kokybei ligoniams po ūminių išeminių sindromų	2019
Donec Venta	Reabilitacijos klinika	Kelio sąnario artroze sergančių pacientų gydymo veiksmingumo vertinimas taikant Kinesio Taping® (judėsenos korekcijos juostelėmis) metodą	2020
Garbenytė- Apolinskienė Toma (eksternu)	NI Palangos kl., UAB „Hemsta“	Didelio meistriškumo krepšininkų apatinių galūnių sporto traumų ir funkcinių griaučių ir raumenų sistemos rodiklių sąsajų tyrimas	2020
Naruševičiūtė Dovilė	Reabilitacijos klinika	Gydymo didelės galios lazeriu poveikio vertinimas sergantiems plantarinio fascitu	2020
Urbietė Lina	Geriatrijos klinika	Iš palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės į namus išrašomų pagyvenusių žmonių savarankiškumo ir slaugos paslaugų namuose tęstinumo vertinimas	2020

Pavardė vardas	Institucija	Disertacijos pavadinimas	Metai
Velička Deivydas	Sporto medicinos klinika	Didelio intensyvumo intervalinės treniruotės, okliuzinės treniruotės ir aerobinio krūvio pratybų, papildytų diferencinio mokymo užduotimis, įtaka vyrų širdies ir kraujagyslių sistemai	2020
Lauris Lina (eksternu)	LSMU ligoninė Kauno klinikos	Lietuvos slaugytojų pasirengimo slaugyti pacientus jų gyvenimo pabaigoje ir moralinio išsekimo sąsajų vertinimas	2021
Salatkaitė Saulė	Sporto medicinos klinika	Jauno amžiaus fiziškai aktyvių asmenų, kuriems atlikta priekinio kryžminio raiščio rekonstrukcija, tolimųjų gydymo rezultatų įvertinimas	2021
Vaičienė Vita	Slaugos ir rūpybos katedra	Lietuvos akušerių darbo aplinkos, profesinės savivokos ir psichoemocinės gerovės sąsajų vertinimas	2021
Gečaitė- Stončienė Julija	Elgesio medicinos klinika	Psichofiziologinės pacientų reakcijos į psichologinį stresą po patirtų ūminių vainikinių arterijų sindromų	2022
Tamulevičiūtė- Prascienė Eglė	Reabilitacijos klinika	Antruoju reabilitacijos etapu taikytų papildomų jėgos ir pusiausvyros treniruočių įtaka vyresnio amžiaus pacientams po širdies ydos operacijos ar gydamosios perkateterinės intervencijos	2023
Bartkevičiūtė Birutė	Geriatrijos klinika	Cukriniu diabetu sergančių senyvo amžiaus žmonių į pacientą orientuota priežiūra	2023
Beigienė Aurelija	Reabilitacijos klinika	Kineziterapijos poveikis fiziniam pajėgumui, gyvenimo kokybei ir senatvinio silpnumo sindromui vyresnio amžiaus pacientams po ūminio vainikinių arterijų sindromo gydymo antruoju reabilitacijos etapu	2023
Juškauskienė Erika	Slaugos klinika	Onkologinėmis ligomis sergančių vaikų ir paauglių dvasinė gerovė ir dvasiniai poreikiai bei jų sąsajos su gyvenimo kokybės rodikliais ir socialiniais-demografiniais veiksniais	2023

PAGRINDINIAI VADOVĖLIAI IR MOKOMOSIOS KNYGOS, PARENGTI SLAUGOS FAKULTETO DĖSTYTOJŲ

1. Daubarienė, Jurgita; Šakalienė, Rasa; Lendraitienė, Eglė; Rimdeikienė, Inesa. Studijų dalyko „Kineziterapija vandenyje“ paskaitų ir praktikos darbų konspektai: mokomoji knyga, 2021.
2. Gurskienė, Ernesta; Aukštuolytė-Bačienė Ernesta; Berškienė Kristina; Bertasiūtė Virginija; Daunoravičienė, Algė; Kajėnienė, Alma; Kaktienė, Viktorija; Poškaitis, Vytautas; Šiupšinskas, Laimonas; Tamulionytė, Vilma; Velička, Deividas. Fizinis aktyvumas ir sveikata: vadovėlis, 2021.
3. Blaževičienė, Aurelija; Domeikienė, Auksė; Jaruševičienė, Lina; Knašienė, Jurgita; Kontrimienė, Aušrinė; Krančiukaitė-Butylkinienė, Daina; Kušleikienė, Simona; Lazaravičienė, Kristina; Liseckienė, Ida; Lukšienė, Dalia; Radišauskas, Ričardas; Sapranavičiūtė-Zabazlajeva, Laura; Sauserienė, Jolanta; Spirgienė, Lina; Tamošiūnas, Abdonas; Valius, Leonas; Vasiliauskienė, Olga; Zagurskienė, Daiva; Blaževičienė, Aurelija (sudaryt.); Krančiukaitė-Butylkinienė, Daina (sudaryt.); Spirgienė, Lina (sudaryt.). Bendruomenės sveikata ir gerovė: universitetinis vadovėlis, 2020.
4. Krutulytė, Gražina; Rimdeikienė, Inesa; Siparytė-Sinkevičienė, Brigita. Klinikinės kineziterapijos praktikos pagrindai: manualinis raumenų jėgos tyrimas, goniometrija: knyga, skirta kineziterapeutams, ergoterapeutams, šių specialybių studentams ir kitiems reabilitacijos specialistams, 2019.
5. Spirgienė, Lina; Blaževičienė, Aurelija; Riklikienė, Olga; Vaškelytė, Alina. Slaugos mokslinių tyrimų duomenų sklaida: mokomoji knyga, 2018.
6. Lesauskaitė, Vita; Damulevičienė, Gytė; Knašienė, Jurgita; Kučikienė, Odeta; Macijauskienė, Jūratė. Geriatrija: vadovėlis, 2017.

7. Žumbakytė-Šermukšnienė, Renata; Poderys, Jonas; Kajėnienė, Alma; Tamulionytė, Vilma; Vainoras, Alfonsas; Poderienė, Kristina. Sporto medicinos pagrindai: universiteto vadovėlis, 2017.
8. Samėnienė, Jūratė; Savickas, Raimondas; Gudėnaitė, Rosita; Jarmalavičiūtė, Irena; Milinavičienė, Eglė; Mingaila, Sigitas; Petruševičienė, Daiva. Ligonų laikinojo nedarbingumo, neįgalumo ir išlikusio darbingumo vertinimas bei specialiųjų poreikių nustatymas: mokomoji knyga, 2017.
9. Blaževičienė, Aurelija; Dambrauskienė, Rūta; Gerbutavičienė, Rima Jūratė; Gerbutavičius, Rolandas; Grigaliūnienė, Viktorija; Juozaitytė, Elona; Macijauskienė, Jūratė; Patinskienė, Liucija; Remeikienė, Diana; Rutkauskienė, Giedrė; Spirgienė, Lina. Hemofilija sergančių pacientų slauga: mokomoji knyga, skirta slaugytojams, slaugos programos studentams ir kitiems sveikatos priežiūros specialistams, 2016.
10. Kriščiūnas, Aleksandras; Kavaliauskienė, Aurelija; Kibiša, Raimundas Brunonas; Kriščiūnas, Aleksandras (redakt.). Sergančiųjų stuburo ligomis kineziterapija vandenyje ir skausmo malšinamoji elektros stimuliacija: mokomoji knyga, 2016.
11. Lamsodienė, Evelina (redakt.); Baltaduonienė, Daiva (redakt.); Lamsodienė, Evelina (vert.); Baltaduonienė, Daiva (vert.). Nugaros smegenų pažeidimus patyrusių asmenų savarankiškumo skatinimas: mokomoji knyga, 2016.
12. Gudas, Rimtautas; Šiupšinskas, Laimonas; Trumpickas, Vytenis; Mikučionis, Petras; Piktuižytė, Aušra; Tankevičius, Gediminas; Ūsas, Arvydas; Špokas, Mindaugas; Kandravičius, Evaldas; Velička, Deivydas. Sportinės traumos: diagnostika, gydymas, rehabilitacija ir prevencija: mokomoji knyga, 2015.
13. Kriščiūnas, Aleksandras; Gerbutavičius, Rolandas; Dambrauskienė, Rūta; Neverbickienė, Lina; Remeikienė, Diana; Gelumauskienė, Brigita; Keizeris, Alvidas; Rutkauskienė, Giedrė; Jušinskaitė, Viktorija; Patinskienė, Liucija; Kriščiūnas, Aleksandras (redakt.); Kriščiūnas, Aleksandras (sudaryt.). Sergančiųjų hemofilija rehabilitacija: mokomoji knyga, 2015.
14. Varžaitytė, Lina; Lendraitienė, Eglė; Kriščiūnas, Aleksandras; Savickas, Raimondas; Milinavičienė, Eglė. Asmenų, patyrusių trauminę galvos smegenų sužalojimą, rehabilitacija: mokomoji knyga, 2015.
15. Kriščiūnas, Aleksandras. Rehabilitacijos pagrindai: vadovėlis, 2014.

16. Blaževičienė, Aurelija; Bulikaitė, Virginija; Demskytė, Jovita; Grigaliūnienė, Viktorija; Kriukelytė, Daiva; Riklikienė, Olga; Spirgienė, Lina; Vaškelytė, Alina. Klinikinė slauga: slaugos programos studijų vadovėlis, 2013.
17. Spirgienė, Lina; Blaževičienė, Aurelija; Riklikienė, Olga; Vaškelytė, Alina. Slaugos mokslinių tyrimų duomenų sklaida: mokomoji knyga, 2013.
18. Kriščiūnas, Aleksandras; Kalesinskas, Romas Jonas; Vitkus, Linas; Keizeris, Alvidas; Tankevičius, Gediminas; Trumpickas, Vytenis; Rimdeikienė, Inesa; Drulytė, Vilija; Bušmanienė, Giedra; Zachovajevienė, Brigita; Kriščiūnas, Aleksandras (redakt.); Kriščiūnas, Aleksandras (sudaryt.). Reabilitacija po ortopedinių-traumatologinių operacijų: mokomoji knyga studentams, fizinės medicinos ir reabilitacijos, sporto medicinos gydytojams rezidentams, reabilitacijos specialistų komandos nariams, 2012.
19. Kriščiūnas, Aleksandras; Savickas, Raimondas. Pragulos ir jų profilaktika: mokomoji knyga, 2011.
20. Riklikienė, Olga; Sajienė, Laima. Praktinis slaugos mokymas: vadovėlis, 2011.
21. Velička, Deivydas; Vyskupaitis, Eligijus. Studentų savarankiškas fizinis ugdymas: mokomoji knyga, 2011.
22. Butkevičienė, Rūta. Socialinio darbo interviu: vadovėlis, 2010.
23. Grigaliūnienė, Viktorija. Šeima ir vaiko emocinis pasaulis: mokomoji knyga, 2009.
24. Subačiūtė, Jadvyga; Šeškevičius, Arvydas. Neurochirurginės ligos ir slauga: universiteto vadovėlis, 2009.
25. Demskytė, Jovita; Gulbinienė, Jurgita; Kriukelytė, Daiva; Lekauskaitė, Aušra; Šeškevičius, Arvydas. Slaugos technika: universiteto vadovėlis, 2008.
26. Kriščiūnas, Aleksandras; Kimtys, Algimantas; Savickas, Raimondas; Samėnienė, Jūratė; Gradauskienė, Marija Dalia; Kibiša, Raimundas Brunonas; ir kt. Reabilitacija: universiteto vadovėlis, 2008.
27. Pauliukėnas, Linas; Šeškevičius, Arvydas. Reabilitacijos ir slaugos studijų kryptių mokslinių darbų rengimas: universiteto vadovėlis, 2008.
28. Šeškevičius, Arvydas. Paliatyvioji slauga: universiteto vadovėlis, 2008.
29. Šeškevičius, Arvydas. Kardiologinė slauga: universiteto vadovėlis, 2008.

30. Šeškevičius, Arvydas; Kriukelytė, Daiva; Gulbinienė, Jurgita; Demskytė, Jovita; Lekauskaitė, Aušra; Vaškelytė, Alina. Slaugos technika: universiteto vadovėlis, 2008.
31. Dambrauskas, Žilvinas; Kindlen, Margaret; Lugton, Jean; Pundziūtė, Gabija; Šeškevičius, Arvydas. Paliatyvioji slauga: vadovėlis, skirtas universitetinių studijų studentams slaugytojams bei praktiškai dirbantiems slaugytojams, 2005.
32. Pauliukėnas, Linas; Šeškevičius, Arvydas. Studijų darbų rengimas ir jų gynimas: mokomoji knyga, 2005.
33. Dambrauskas, Žilvinas; Hodder, Patty; Macijauskienė, Jūratė; Turley, Anne; Šeškevičius, Arvydas. Paliatyvioji pagalba: vadovėlis, 2004.
34. Šeškevičius, Arvydas; Pundziūtė, Gabija. Slaugos žinynas: [a-ž]: žinynas, 2003.
35. Šeškevičius, Arvydas. Mokomoji medžiaga slaugytojams, 2002.
36. Šeškevičius, Arvydas. Paciento higiena: universiteto vadovėlis: slaugos, medicinos, stomatologijos, visuomenės sveikatos specialybių studentams, slaugytojams praktikams, slaugos mokytojams, 2001.
37. Šeškevičius, Arvydas. Mokomoji medžiaga slaugytojams LEMON: versta iš PSO mokomosios medžiagos slaugytojams LEMON, 2001.
38. Kriukelytė, Daiva; Lipovskienė, Rasa; Šeškevičius, Arvydas. Injekcijos. Infuzijos: mokomoji knyga, 2000.
39. Šeškevičius Arvydas. Pragulų profilaktika (ligonio padėtys): mokomoji knyga, 2000.
40. Lesauskaitė, Vita; Bagdonas, Gintautas; Čygaitė, Irena; Vileišytė-Paulavičienė, Paulina; Poniškaitienė, Irena; Ragaišis, Jonas. Geriatrija: vadovėlis Slaugos fakulteto studentams, 1997.

30-YEAR ANNIVERSARY OF FACULTY OF NURSING

At the time of writing this book, we lost Professor Arvydas Šeškevičius on 22 January 2023. His great love for the written word and books, his respect for history and the people who created it, and his loyalty to the University and the Faculty he nurtured, have been the inspiration for this publication. The archives, shared memories, and photographs of the Faculty's history that have been preserved by Professor Arvydas have been included in the pages of this book. Thank you, dear Teacher, for creating, preserving and sharing the history of the Faculty!

This book is a testament to the establishment, growth, and strengthening of the Faculty of Nursing (FN) of the Lithuanian University of Health Sciences (LSMU), witnessing the 30-year history of the Faculty of Nursing.

Until 1990, six medical schools trained nurses in Lithuania, offering 3-year programs. There were no integrated or Bachelor's and Master's (university) studies of Nursing at that time. Study programs were managed by the Ministry of Higher Education of the USSR, located in Moscow.

In 1990, after Lithuania regained its independence, there was a need to create modern, up-to-date study programs that would meet the expectations of the national health insurance system and society. During these three decades, the qualification requirements for health care workers changed. These changes were driven by the rapid progress of medical science and the social development of society, which lead to the improvement of professional training. Historically, future nurses, obstetricians, physiotherapists, occupational therapists, art therapists, geriatric doctors, psychiatrists and rehabilitation doctors, and sports medicine doctors have been trained in FN. These specialists play an increasingly important role in helping society overcome health challenges by providing safe, high-quality, effective and efficient healthcare services.

By the decision of the Ministry of Health of Lithuania and the resolution of the Council meeting of the Kaunas Medical Academy (now the Lithuanian

University of Health Sciences, LSMU), from September 1, 1990, nurse training programs in higher education have been started.

The planned duration of education was four years, the form of education – full-time, taught in Lithuanian. This new specialty could be acquired by those with a special higher education (nurses, paramedics, obstetricians), who had two years of work experience in their field. 50 students were accepted into the program.

The first curriculum of the new specialty was prepared according to the program and plan of the Faculty of Nursing of the Bialystok Medical Academy (Poland).

On January 5, 1991, Prof. Vilius Grabauskas became the rector. On February 1, 1992, he appointed cardiologist Associate Professor Arvydas Šeškevičius as the first dean of the Department of Nurses with Higher Education at the Faculty of Medicine.

New disciplines were taught in Lithuania for the first time, so lecturers from abroad were invited frequently: Scotland, Great Britain, Sweden, the USA, and Canada. The first lecturers were Veronika Leadarbeater and Sigrid Watt in 1993 and 1994 came from Napier University in Scotland (Vice Chancellor for Nursing was Patricia Peattie). Social subjects were taught by I. Lukoševičienė from Canada.

Since the study program at that time did not comply with the directives of the European Union, development of a new program started. Consultations were held with colleges and universities in Denmark, Sweden, Scotland, Iceland, and Norway regarding the new study program. The new program included new subjects that were necessary according to WHO requirements in order to obtain a university Bachelor's degree in nursing. It also considered the requirements of the Law on Higher Education of the Republic of Lithuania for nurses.

In 1998, the dean Assoc. Prof. A. Šeškevičius, together with members of the Danish Nurses Organization and educators Lise Kaalund-Jergensen and Jens Bydam, prepared a new nursing study program and plan based on modular principles. It was the first program of its kind in Lithuania. Although there was a lack of experience and knowledge, after its implementation lecturers and students would soon appreciate the benefits of the program. The compulsory subject "Pedagogy" was taught by the following lecturers of Vytautas Magnus University (VMU): Prof. R. Laužackas (1950–2009), Prof. M. Teresevičienė, Dr. L. Sajienė and Prof. K. Pukelis.

Development of Study Programs

In 1998, the Rectorate and Senate of Kaunas Medical University, the Council of the Faculty of Nursing, and the National Center for the Quality of Qualifying Studies approved the doctoral program in Nursing. The program is still being successfully conducted. It is the only doctoral program in Nursing in the country. The first doctoral committee of Nursing was approved; chairman Assoc. Prof. A. Šeškevičius; the members Assoc. Prof. D. Vasiliauskas, Prof. Pr. Grybauskas, Prof. A. Krisčiūnas, and Prof. R. Laužackas (VMU).

By 2022, 45 doctoral theses in Nursing research field have been defended successfully.

In 1999, Master's program in **Clinical Nursing** was established for the first time. Duration of the studies was 2 years. At this level, nursing theory was integrated with practice and research, teaching not only quantitative research methods but also qualitative methods. The studies were completed with the defense of the Master's thesis. A Master of Nursing Degree were awarded. After graduation, students could continue to study for a Doctorate in Nursing.

In 1999, for the first time, **Remote Qualification Improvement Studies** were launched based on the materials of the WHO Regional Committee for Europe LEMON (*LEarning Materials on Nursing*). The educational material is intended for the Nursing Studies in Central and Eastern European countries. Since 1998 October, the Faculty of Nursing has become the monitoring center for LEMON educational materials in Lithuania – the university library has been granted the right to collect, store and distribute WHO documents. The studies were intended for those nurses who, for various reasons, could not withdraw from their direct work and participate in inpatient professional development courses. These studies were organized together with the staff of the magazine “Gydymo menas” (The Art of Treating) (chief editor Dr. Julius Neverauskas, administrator Reda Repečkaitė). Educational material and questionnaire prepared by Assoc. Prof. A. Šeškevičius were printed in the newspaper. After reading the material, the students had to fill out the questionnaire and send it to the editorial office, where experienced nurses checked the answers. After a year of studying at the university or at workplaces, a final exam in the form of a test is held and a 120 hour graduation certificate is issued. Over 4,000 working nurses graduated from the two-year course.

In 2000, WHO allowed the distribution of LEMON material in Lithuania. Open Lithuania Foundation allocated funding for distribution via the Internet and CDs.

In 1999 the Bachelor's program in **Occupational Therapy** was launched at the Faculty of Nursing. The duration of studies is 4 years (full-time studies, full-time study method). Upon completion, a Bachelor's degree in Health Sciences is awarded, the professional qualification is Occupational Therapist.

Geriatrics residency studies were started in 2000 year. The head of the Department of Geriatrics – Prof. Vita Lesauskaitė.

In 2001, Bachelor's program in **Social Work in Medicine** was launched. The study program of Social Work in Medicine was later transferred to the Faculty of Public Health.

In 2002, **Physiotherapy** Bachelor's degree program was launched. The duration of studies was 4 years (full-time studies, full-time study method). Upon completion, a Bachelor's degree in Health Sciences is awarded, the professional qualification is Physiotherapist.

In 2003, four-year part-time **Nursing** studies were started. Later, after the issuance of the order of the Minister of Education and Science, some subjects of **Nursing** studies in colleges were recognized. The duration of studies was reduced to two years. The program was prepared by the dean Assoc. Prof. A. Šeškevičius.

In 2010, in cooperation with the Department of Obstetrics and Gynecology and the huge support of the Head of the Department Prof. Rūta Jolanta Nadišauskienė (1959–2021), the first-cycle **Midwifery** Bachelor's study program was launched – the first and only university-level Midwifery study program. The duration of studies is 4 years (full-time studies, full-time study method). Upon completion, a Bachelor's degree in health sciences is awarded, the professional qualification is Obstetrician. This encouraged the development of Midwifery Studies: Midwives are studying for a Doctorate, one defended her thesis.

In 2010, Lithuanian Veterinary Academy joined the Kaunas Medical University. With the approval of the academy and university councils and senates, the **Lithuanian University of Health Sciences (LSMU)** was established by the decision of the Parliament of the Republic of Lithuania.

In 2010, the postgraduate study program **Physical Medicine and Rehabilitation** was launched, and in 2011 a new postgraduate study program **Health and Rehabilitation with Physical Exercises** was launched, developed together with higher education institutions of three foreign countries (HARPE project). The

programs changed, improved, transformed, and eventually instead of both programs, on September 1, 2015, **Health and Rehabilitation** program was started. Duration of studies is 2 years. Upon completion, the qualification of Master of Health Sciences is awarded.

After assessing the need, in 2013 the joint master's study program – **Art Therapy** – started to be implemented together with the Kaunas Faculty of the Vilnius Academy of Arts. There was an obvious need for specialists in this therapy in Lithuania. Art Therapy methods were applied with insufficient qualification due to the spontaneity of art therapy application, lack of knowledge, different basic education and insufficient competence of practitioners, and the absence of a university training program for specialists. There were no legal acts regulating the activities and qualifications of Art Therapy specialists.

Nursing Leadership. Launched in 2017, it is a Master's study program. The duration of studies is 2.5 years (part-time studies). Upon completion, the qualification of Master of Health Sciences is awarded.

A very important step for nursing studies and practice was the launch of a new Master's degree program in 2015 – **Advanced Nursing Practice** (2 years full time studies). This is patient-centered, independent nursing practice that reflects the level of development of clinical nursing practice, where, by making maximum use of advanced practice nurse preparation opportunities, profound nursing knowledge and the ability to identify the health care needs of patients, and the ability to work independently are acquired.

International Evaluation and Recognition

The earliest (since 1993) permanent connections were established with the Boden College of Health Sciences at the Lulea University of Technology. Nursing subjects in Kaunas were taught by the following lecturers for several years: Gerd Andersson, Ingalill Nordstrom, Eva Numan, Kerstin Öhrling, Monika Fredriksson, Daina Dagis. The rector of this college, Lillemor Karlstrom, took care of the financial possibility to equip the classrooms with advanced technological teaching tools.

In 1994, the faculty was invited to participate in the **European Nursing Module**, which was founded by the College of Nursing of the University of Brighton (UK). The goal was to share the experience of Nursing Studies and practice. 24 European Nursing education institutions participated in this organization.

In 1996, the KMU Faculty of Public Health, together with the Faculty of Nursing and Renne National School of Public Health (France), Gothenburg

Nordic School for Public Health (Sweden) and University of Tampere (Finland) prepared the project *Management Du Changement En Sante Publique* under the Tempus program (Program Coordinator F.-X. Schweyer). On the basis of this project, Master's studies in Public Health Management were established at the Faculty of Public Health. In June, 1995, lecturers from the Nordic School arrived: J. Arditì, M. Sacco, Vicar, C. Brial, A. Bidan, F. Leclercg, E. Wickquart. The guests gave lectures and conducted seminars on healthcare systems, management and nursing organization to students of the Faculty of Nursing and nurse-administrators working in clinics.

We had great colleagues from Linköping University (Sweden). Lecturers Margareta Beierholm (1938–2004) and Staffan Pelling were irreplaceable friends of the faculty. They, together with Dean Evy Beattie and International Programs Coordinator Ann-Christine Persson, since 1998, not only worked with our students, but also wrote projects, took care of teaching aids and textbooks.

Under the Erasmus/Socrates program in 2003–2005, the Department of Nursing and Care implemented the *Promoting Excellence in European Nursing Practice Through Thematic Collaboration* project. 19 European countries participated in this project. Based on this project, the regulation on preparing mentors (*Preparing Mentors of Professional Learning and Development*) has been prepared. Responsible person – Prof. A. Šeškevičius, executive person – Doctoral student O. Riklikienė.

With the expansion of cooperation under the Erasmus/Socrates program, we established relations with the College of Nursing of the Polytechnic Institute of Beja (Portugal). In 2002, lecturer Maria Manuela Narciso Gncalves gave lectures on Nursing Philosophy and led seminars. The next year, lecturer Ana Christina Martins came. In 2004 – Maria Miquelina da Fonseca Pena lectured and led workshops on Pediatric Nursing. In this college, FN lecturers A. Vaškelytė, Dr. D. Kriukelytė and J. Demskytė gave lectures. It is a great experience to share the study experience and get to know the country's culture. In 2005, on May 6–7, guests organized the international seminar *Law and Ethics in the Health System*.

In 2002–2004, according to the Leonardo da Vinci program of the European Union, the Department of Nursing and Care implemented the project *Nursing University Study Model (Nurse – University – Level Education)*. The Faculty of Nursing, Medical University of Wroclaw, and the College of Health Sciences of Sheffield Hallam University participated in this project. A team of three universities prepared and published recommendations for university Nursing

Studies: Nurse's University – Level Education Models (responsible person Prof. A. Šeškevičius).

FN doctoral studies were conducted together with scientists from other countries. Prof. Wilson Correia de Abreu from Porto D. Ana Guedes College of Nursing (Portugal) in 2003, 2004 and in 2005 lectured and led seminars for Master's and Doctoral students of the Faculty of Nursing: Quantitative Methods of Nursing Science and their Application in Nursing. Lis Wagner and Merete Thorsen, representatives of the Danish Nurses' Organization, organized seminars on the methodology of nursing science for Doctoral students in Nursing and personally provided consultations (2004). These scientists from Denmark helped prepare the National Strategy for Nursing Science.

Lithuanian nursing lecturers in the USA responded. Assoc. Prof. Dr. Laima Karosas in January of 1995, together with the teachers of the Ann-Maria College of Nursing (Massachusetts, USA), organized a one-week workshop. A seminar was also held in May, but other topics were presented. These workshops have been held for several years. Later, she lectured and led seminars at the faculty for a number of years, and was a research consultant for Doctoral student O. Riklikienė.

In 1995, in March–May, Professor of the Faculty of Nursing of the University of Michigan, Violet H. Barkauskas, gave lectures and supervised practical work at FN and VU (Vilnius University) on the topic Community Nursing.

In 1996, Rauda Gelažis, Professor of Nursing at St. Gertrude College (Cleveland, USA), gave lectures on Psychiatric Nursing and conducted seminars. Donated Psychiatric Nursing textbooks.

In 1996–1997, Ramunė Mikaila, a Nursing lecturer at the University of Oakland (USA), gave lectures and led seminars: Communication and Communication Psychology. She donated nursing textbooks to the library.

In 1998, school nurse Aldona Paukštelis (Florida, USA) gave lectures and supervised practical work Nurse's Work in Secondary School. She also donated nursing textbooks to the KMU library.

For nine years in a row, teachers and students of FN program Occupational Therapy have been participating in international courses "Innovation and creativity for life" (*IC4Life*), which have been held since 2013 and organized by Ervinas Vanrojus from Belgium's PXL University.

In 1999, on March 25–28, **Majda Šlajmer-Japelj**, a consultant in the Department of Nursing in the WHO European Region, conducted an evaluation

of nursing studies. She rated it “excellent”. She met with the rector of the university, prof. V. Grabauskas, and invited the Faculty of Nursing to become a member of the Committee for the Development of Strategy and Standards for the Future of Nursing Studies in WHO Europe.

In 2002, on February 18–21, **European Union Commission TAIEX** (Technical Assistance Information Exchange Office) evaluated the study program as “excellent”, i. e. complies with European Union directives. Nursing diplomas are recognized abroad. Tom Keighley, head of the European TAIEX evaluation mission, admitted: *I am pleased with your progress, which has become very evident after the completion of evaluation missions in other countries. Lithuania is an example created by the intensive work of the last decade* (Olga Riklikienė. *Nurses Form an Influence Strategy*. “Ave vita”, January 31, 2003, No. 4 (1528), p. 7).

In 2003, on March 31–April 2, **Christine Hancock**, President of the WHO Nursing Council, visited the Faculty of Nursing. She got acquainted with the nursing study programs, met with faculty teachers, students, Doctoral students. She evaluated the activities of the nursing faculty as “very well”.

In 2012, the WHO Center for Human Reproductive Health Sciences was created, and Prof. Rūta Jolanta Nadišauskienė (1959–2021) lead to advise colleagues in other countries where healthcare systems are not so advanced (Kazakhstan, Tajikistan, Uzbekistan, etc.). This demonstrates recognition of the advancement of study, science and practice within the University and the Faculty of Nursing.

In 2015, at the WHO assembly held in Vilnius in the autumn, the Strategic directions for strengthening the role of nurses and midwives in the European region were adopted, in order to achieve the goals of Health 2020, which are implemented both in Lithuania and internationally. Back in 2013, at the 133rd Session of the WHO Executive Board held in May, Lithuania was elected to represent the countries of the European region in the WHO Committee of Programs, Budget and Administration

In 2016, on October 5, the Faculty of Nursing of LSMU became a WHO Cooperating Center in the field of Nursing. Director of the WHO European Region, Dr. **Zsuzsanna Jakab** confirmed that the LSMU Faculty of Nursing has become a WHO Collaborating Center in Nursing educationa and Practice. Such right is granted for four years. In 2020, the Faculty of Nursing was nominated for the second time to continue this activity. This is a great recognition and appreciation not only of the Faculty of Nursing, but also of LSMU. Currently,

LSMU already has two WHO collaborating centers: the Public Health Research Institute and the Faculty of Nursing.

The Partnership is Being Expanded not only with the EU Countries, but also with the USA and Central Asian Countries

Prof. Donald A. Neumann from Milwaukee Marquette University (Wisconsin, USA) visited the Rehabilitation clinic in 2002 with a Fulbright scholarship. He taught a Biomechanics course to the faculty members and students of the Physiotherapy study program. Prof. I. Rimdeikienė, Assoc. Prof. L. Varžaitytė, and lecturer Dr. Rasa Šakalienė did a traineeship at Marquette University.

In 2010, Assoc. Prof. Patricia Cholewka from the City University of New York (CUNY, USA) visited the Faculty of Nursing with a Fulbright scholarship. She has a long-standing friendship with the faculty and Hospital of Lithuanian University of Health Sciences Kauno klinikos and she has visited the university many times.

In 2014, LSMU and New York University (NYU, USA) signed a cooperation agreement with NYU lecturers to improve the Advanced Nursing Practice Master's program. Professor Jamesetta Newland, member of the committee of this study program, visited Lithuania numerous times.

In 2015, Assoc. Prof. Olga Riklikienė, who won the scholarship of the Baltic American Freedom Foundation (BAFF), interned at the School of Nursing of Yale University and the Interdisciplinary Center for Bioethics of Yale University (USA), where she studied the problems of spiritual nursing of patients.

Relations are being developed with the School of Nursing of Quinnipiac University (Connecticut, USA) according to the contract signed in 2017.

Multiple trips to Kazakhstan, Uzbekistan, Tajikistan, and Azerbaijan and the visits of specialists and university representatives from these countries to LSMU strengthened cooperation, allowed to share accumulated experience in the field of nursing studies, science and practice. In 2017, Nursing, Occupational Therapy, Advanced Nursing Practice studies in English were launched.

In 2020, a new project for the improvement of nursing in Kazakhstan was launched – to strengthen and develop Master's and Doctoral studies in Nursing (*AccelEd*). The Faculty of Nursing, as a project coordinator, participates in the Erasmus+ funded program project ***AccelEd* – Accelerating Master and PhD level nursing education development in the higher education system in**

Kazakhstan. In 2021, a remote introductory meeting of this project (Kick-off meeting) was held.

Contacts with Japanese scientists were established. Prof. Olga Riklikienė and Dr. Dovilė Naruševičiūtė spent several months interning at Japanese universities.

Birutė Petrikas Scholarship

In 2010, A. Petrikas from the USA, in memory of his wife Birutė Petrikas, established two named scholarships for first-cycle (Bachelor's) and second-cycle (Master's) students of Nursing Studies. His wife, B. Petrikas, was born in Kaunas. Later fate took Birutė to Germany, then to the UK, where she graduated from nursing school in Oldham. Later, she continued her studies at Pace University (USA). After graduation, she worked in the operating room of New York's French Hospital.

From 1973 to 1988, Birutė worked as a deputy director for nursing and managed the work of the operating room. From 1988, B. Petrikas worked as the Director of Nursing at White Plains Hospital. Her work in this hospital was recognized as one of the most significant accomplishments of that time. On January 31, 1991, she was awarded with the greatest respect an honorary letter from the Board of Directors of the hospital.

The faculty community is proud and happy about the opportunity to award scholarships in the name of Birutė Petrikas to two top of the class, active and ambitious students studying in the Nursing Study program.

FACULTY DEPARTMENTS: STUDIES, PROJECTS, SCIENCE

The Department of Nursing

In 1994, the Department of Nursing and Care was established. This is the first department of such purpose in the history of Lithuanian education. Assoc. Prof. A. Šeškevičius became the head of the department. Jolanta Toliušienė, Audra Adomavičiūtė, Rasa Lipovskienė, Birutė Baliulevičiūtė and Vilma Emužienė, as well as priest Ričardas Repšys (1950–2009), and later Virgilijus Dudonis (1970–2020), were invited as the first assistants into this department.

The Department of Nursing and Care began to teach not only the students of the Faculty of Nursing, but also the students of the faculties of Medicine, Dentistry, Public Health, and Pharmacy: disciplines of Desmurgy, Clinical Nursing, Injections, Infusions, Communication, and Health Care were taught.

Since 2008, the department has been headed by prof. A. Blaževičienė. In 2021, by the decision of the Council of LSMU, the Department of Nursing and Care was named the Department of Nursing.

Studies and Science

The Department of Nursing and Care has operated WHO TeleNurse (a computerized nursing documentation program) during its first twenty years of existence. Department staff participated in the following EU projects: Tempus, European Nursing Module Network; led Leonardo da Vinci projects: Advanced Nursing Practice (2003–2005), EURHOMAP (2008–2010). Prepared and implemented the project of the EU SPD Implementation of Innovative Methods and Forms of Training in Nursing, Physiotherapy and Occupational Therapy (2006–2008), the Leonardo da Vinci project Partenaires Academiques / Professionnels et Formations (2000–2006), managed Thematic European Network for Nursing (2003–2005), Cachexia (2008–2010), Prisma (2007–2010).

Since 2016, the department has been participating in the COST activity administered by the Research Council of Lithuania: Standardization: Unperformed

or Delayed Nursing Actions – An International Multispectral Problem (represented by Prof. O. Riklikienė). In 2017–2019, the research group projects Spirituality in Nursing: Spiritual Well-being and Spiritual Needs of Oncological Patients – A Mixed Methods Study funded by the Research Council of Lithuania are being carried out at the department (head Prof. O. Riklikienė, researcher Assoc. Prof. L. Spirgienė) and Integral Mental Care of Elderly Persons with Disabilities: Creation of an Intersectoral Cooperation Model (researcher Prof. A. Blaževičienė).

Prof. A. Blaževičienė led two Erasmus+ projects: Improving Healthcare Outcomes in Chronic Disease – Enhancing the Curriculum at Master's Level (2016–2020) and “TRACE: TRA-ining of Informal C-aregivers in E-lderly Care” (2015–2018). The international project “INTEGRATE-HTA Seventh Framework Program (FP7-Health-2012)” was also implemented. The department is one of the partners in multi-professional networks: Rosa Linea, Nordman, Trollinet, Nordinnett – funded activities of the Nordplus program. 18 Erasmus/Socrates contracts have been signed with various European universities.

In 2010–2013, the department joined the international “Erasmus+” project “Empowering the Professionalization of Nurses through Mentorship – EmpNURS (2010–2013)”, during which a training program for nursing practice teachers was developed and tested in four countries (Lithuania, Hungary, Czech Republic and Romania). Under this program, more than 140 nurses and 20 midwives have graduated from the Nurse Practitioner Development Program.

Since 2010, Nursing Education, Research, and Practice (NERP, ISSN 2029-705X), a scientific journal in English, is published twice a year. Its purpose is to gather up-to-date data and disseminate research results relevant to nursing and midwifery practice. In 2014, the NERP scientific journal received the Copernicus Index (*IcV – Index Copernicus Value*). Magazine manager editor prof. E. Stankevičius, editor – prof. O. Riklikienė, editorial board – prof. J. Macijauskienė, prof. A. Blaževičienė, doc. L. Spirgienė, doc. S. Kaselienė. Panel of international experts and reviewers: M. Casey (Ireland), W. Correia de Abreu (Portugal), R. Cordeiro (Portugal), B. Dobrowolska (Poland), L. Fagerstrom (Norway), C. Harvey (Australia), K. Holland (UK), T. Hyppönen (Finland), G. Jarašiūnaitė-Fedosejeva (VMU, Lithuania), M. Kääriäinen (Finland), L. Karosas (USA), S. Kav (Turkey), T. Keighley (UK), K. Mikkonen (Finland), A. Tamošiūnas (LSMU, Lithuania).

The Department of Geriatrics is the only One in Lithuania and the First in the Baltic States

The origins of the Department of Geriatrics currently operating at the LSMU Kaunas Hospital are the Therapy Clinic and Department established at Kaunas University in 1922. The Department, due to changes in the content of pedagogical, clinical and scientific work, was reorganized into the Department of Geriatrics in 1995, which has been headed by prof. Vita Lesauskaitė.

The clinical base of the Department of Geriatrics at LSMU Kaunas Hospital, which has 50 beds. This department treats patients over the age of sixty who have several chronic aggravated or acute diseases. Geriatricians, nurses, physiotherapists, occupational therapists, a medical psychologist, a psychiatrist and a social worker work in this department. Outpatient geriatric consultations are also held at LSMU Kaunas Hospital. From 2019, The Geriatrics Center project is being implemented at LSMU Kaunas Hospital together with LSMU. The Centre was opened at 21st April 2023, in which geriatric day inpatient services will also be provided with a physiotherapy room, an occupational therapy office.

Department staff actively participated in the development of geriatric services in Lithuania: preparing the orders of the Minister of Health of the Republic of Lithuania. Participated in the preparation of all editions (1999, 2006, and 2017) of the doctor's geriatric medical norm.

Studies and Science

Sixth-year students and residents of the Faculty of Medicine study Geriatrics at the Department, students of Nursing, Physiotherapy and Occupational Therapy programs of the Faculty of Nursing and students of the Faculty of Dentistry study Geriatric Nursing and Care of Elderly Patients. Qualification improvement courses for GPs, internal medicine doctors, and geriatric doctors are held at the Department of Geriatrics. The geriatrics residency, the first in the Baltic States, was launched in 2000. The staff of the Department published six textbooks on geriatrics for students of the faculties of Medicine and Nursing. An educational CD on dementia issues has been released. The Department constantly carries out scientific work on the topic of clinical geriatrics, examining the early diagnosis of diseases of elderly people, functional disorders and their correction, quality of life, and the problem of dementia. Gerontological Nursing is one of the tasks of the complex work of the Department.

In research projects, there is cooperation with Kaunas University of Technology, participation in the activities of the Nordic Network in Dementia Diagnostics and the InterRAI thematic network (<http://www.interrai.org>). Implemented projects (international and national):

1. The educational project of the Faculty of Nursing, Implementation of Teaching Methods and Forms of Nursing, Physiotherapy and Occupational Therapy, was aimed at improving the quality of teaching. A textbook and three educational books were published under this project.

2. ENABLE – five countries participated in the project (Ireland, Great Britain, Norway, Finland and Lithuania), it took place under the Quality of Life and Life Resources Program of the European Commission (QLK6-CT-2000-00653), financed by the European Commission. The ENABLE project was designed to investigate the role of assistive technology in ensuring maximum independence for people with dementia living at home.

3. KAUNAS HEALTHY AGING STUDY. An exploratory study was conducted in the city of Kaunas to assess the prevalence of dementia and depression and to determine the links with socio-demographic, cardiovascular and non-infectious disease risk factors. The project was funded by the University of Oslo (Norway).

4. PREDICT. Nine EU countries participated in the project. It was funded by the European Commission (HEALTH-F4-2008-201917). Researchers sought to determine how to increase the participation of the elderly in clinical drug trials. More information about the PREDICT project can be found on the website <http://www.predictEU.org/>.

5. EUREKA – distributed intelligence functional status assessment system for the elderly and disabled. The aim was to ensure the monitoring of elderly people in hospitals, homes and nursing homes.

6. GUARANTEE, or Guardian Angel for the Extended Home Environment, is an international project that aims to create a safe environment for the elderly and monitor them. For elderly people, accidents do not happen at work, on the street, but at home, in the household. A safe home environment must be ensured.

7. EEG in Diagnosis of Dementia Using Statistical Pattern Recognition – an international project in which researchers from Iceland, Denmark, Finland, Sweden, Norway and Lithuania participated. Cooperation is implemented through the Nordic Network in Dementia Diagnostics.

8. Within the scope of the GRIŪTIS project (LSMU-Kaunas University of Technology, KTU, 2016), a system for detection (finding) and notification of falls of elderly people has been developed, which allows real-time tracking of the location of all patients, which is displayed on the screen of a tablet computer or other smart doctor's device. When the patient falls, the doctor or other persons caring for the patient are automatically informed.

9. In the SOTIS project (LSMU-KTU, 2017) for the first time using the Infogest protocol proposed by an international team of scientists, which can be used for studies of the release of food components in various parts of the digestive tract, the rate of hydrolysis of food proteins of various origin, variously processed in the digestive tract was evaluated. Glucomannan, a fibrous substance extracted from the *Amorphophallus konjac* plant, is also being studied and its impact on health.

10. Research based on the iGeronTech project (2016–2018) was carried out, proving that elderly people with vulnerabilities, such as reduced endurance, weakness, reduced mobility, walking, unstable balance, insecurity at home, have the opportunity to live independently in their own home, using smart geriatric personal use technologies that improve safety and quality of life.

11. International project ADVANTAGE (EC Joint Action project) (2017–2020). In the Advantage project, a protocol for the prevention of senile frailty syndrome was prepared, which was translated into Lithuanian and is used in clinical practice, and scientific research on this topic continues.

12. Within the scope of the GerAsMaistas project (LSMU-KTU, 2019), a creamy consistency food product enriched with essential nutrients (proteins, unsaturated fats, vitamins, minerals) was developed and adapted for the elderly. After consuming the developed food product prototype for 10 days, the nutritional status of elderly patients improved – upper arm circumference increased, gait speeded up, vitamin B₁₂ concentration increased, vitamin D concentration tended to increase.

13. Based on the results of the Gerimodis project (LSMU-KTU, 2020), a risk assessment model for the health status of a geriatric patient was created and a model was implemented to test this model.

14. After additional research and technological development work, the ProtoArtis project (LSMU-KTU, 2021) has created an innovative decision support system for providing recommendations to geriatricians, GPs or other medical

personnel, helping to assess the patient's health risks, taking into account medical symptoms and factors identified and confirmed in practice.

15. During the TELELISPA project, methodological recommendations are being prepared for working with patients in risk of hypertensive heart disease, atrial fibrillation or flutter, or type I or type II diabetes.

16. The MICOVID project analyzed the possibilities of providing assistance to cardiology patients during quarantine and developed a hybrid methodology suitable for training health care specialists of remote institutions under quarantine/isolation conditions.

The Department of Rehabilitation

The Department was founded in 1991 at the base of the Physiotherapy and Therapeutic Exercise Departments of the Kaunas Medical Academy clinics. From the first days of the department's existence until 2015, the Department was headed by prof. Aleksandras Kriščiūnas. In 1996, the Lithuanian Rehabilitation Association was founded (chairman Prof. A. Kriščiūnas). This association ended its activities in 2015, and separate associations were established: Lithuanian Physical Medicine and Rehabilitation, Physiotherapy, and Occupational Therapy.

Since 2015, the head of the Department has been Prof. Raimondas Kubilius.

Studies and Science

The Department of Rehabilitation participates in the following undergraduate study programs: Occupational Therapy, Physiotherapy, Nursing, Social Work in Medicine, Public Health, Animal Science; second degree studies of Health and Rehabilitation, Art Therapy, Animal Resource Management; Integrated studies: Medicine (implemented problem-based studies for fourth-year students of the Faculty of Medicine, who are taught in two modules) and Dentistry; third level: Doctorate in Nursing and Non-degree (residencies): Physical Medicine and Rehabilitation.

The Department has five scientific clubs of students: Rehabilitation, Physiotherapy, Occupational Therapy, and Art Therapy.

They participate in the following projects:

1. An international project prepared by three universities – Innovative Occupational Therapy Bachelor's study program.

2. Development of a simulation center for nursing, rehabilitation and public health for practical training.

3. Scientific research work is being carried out with KTU Institute of Biomedical Engineering, Automatic Algorithms for Predicting the Risk of Development of Atrial Fibrillation after Acute Myocardial Infarction.

4. The scientific project Evaluation of the Effect of High-power Laser in Clinically Determined Chronic Lesions of the Plantar Fascia and Achilles Tendon is being implemented.

5. Effect of Long-term Physical Training in Patients after Aortic Valve Surgery on Heart and Respiratory Function, Left Ventricular (LV) Remodeling, Change in Exercise Tolerance and Quality of Life.

6. The Effect of Interactive Physical Therapy Measures on Functional Capacity, Fear of Falls, Motivation and Quality of Life in Patients with Ischemic Heart Disease and Senile Frailty Syndrome in the Second Stage of Rehabilitation.

7. Inclusion of Natural Factors in Complex Medical Rehabilitation of Patients with Degenerative Joint Diseases, Impact on Change in Functional Status, Quality of Life and Socio-economic Significance in Reducing Temporary Incapacity and Disability.

8. Evaluation of the Effectiveness of Repeated Transcranial Magnetic Stimulation in Restoring the Motor Function of the Damaged Arm in the Early Rehabilitation Period of Patients with Cerebral Stroke.

9. Transcutaneous Application of Diaphragm Electrostimulation for the Prevention of Ventilator-induced Diaphragm Atrophy in Patients with COVID-19 Infection and Treated in the Intensive Care Unit.

International Cooperation

The Department cooperates with Bergen University College (Norway), Olsztyn University (Poland), University of Wisconsin-Madison (USA), University College of Limburg (Belgium), Ulm University (Germany).

Employees of the Rehabilitation Department belong to various international organizations: the European Union of Medical Specialists (UEMS), the International Society of Physiotherapists (ENPHE), and the International Society of Occupational Therapists (ENOTE).

Erasmus+ contracts were signed with Alfonso X El Sabio (Spain), University of Applied Sciences for Health Professions (Upper Austria) and University of Applied Sciences "Lavosaly Ružička" in Vukovar (College in Croatia).

The Department Sports Medicine

In 1948, the Department of Physical Education and Sports was established at Vytautas Magnus University. Since 1951, this department has been integrated into Kaunas Medical Institute. Until 1975, the department was headed by Assoc. Prof. Zigmas Vegertas. For the first time in the country, a Sports Medicine and Physiotherapy course was taught for medical and dental students. For almost two decades, the department was headed by Assoc. Prof. Gerardas Šaukllys, and from 1993 to 2003 – by Prof. Valerius Jasiūnas. In 2003, the position of head of the department was entrusted to Prof. Alfonsas Vainoras.

In 2012, the department was named Sports Institute. In 2021, it was named the Department of Sports Medicine. Led by Assoc. Prof. Renata Žumbakytė-Šermukšnienė.

Studies and Science

The Department of Sports Medicine participates in the following study programs:

- First cycle: Oral Hygiene, Occupational Therapy, Animal Husbandry Technology, Animal Science, Physiotherapy, Food Science, Health Psychology, Veterinary Food Safety, and Public Health;
- Postgraduate: Lifestyle Medicine, Advanced Nursing Practice, Nursing Leadership, Health and Rehabilitation, and Veterinary Medicine;
- Integrated studies: Pharmacy, Medicine, and Dentistry;
- Third cycle: Doctorate in Biology, Medicine and Nursing;
- Non-degree: Sports Medicine Residency.

The Sports Trauma Research Laboratory was established.

The research topic “Comprehensive Assessment of Physical Health from a Multidisciplinary Point of View” (2015–2020) is being carried out at the Sports Institute. Since 2015, the international scientific conference “Exercise for Health and Rehabilitation: has been organized every year, and since 2012, student conferences “Move Healthy” have been organized. From 2001 to 2016, 18 doctoral theses were defended.

International Cooperation and Projects

The Department cooperates with Johannes Gutenberg University (Germany), University of Barcelona (Spain), University of Tartu (Estonia), St. Cyril and Methodius University (Macedonia), Seinajoki University of Applied Sciences

(Finland) and Flensburg University of Applied Sciences (Germany). The Department participated in the international projects Interreg, Eureka, Eureka ITEA2.

The Department of Behavioral Medicine

The Department was founded in 2012 on September 1 by the initiative of Prof. Robertas Bunevičius (1958–2014). The Department was led by Assoc. Prof. Narseta Mickuvienė since 2017.

This Department conducted research: Searching for neuroendocrine and psychological prognostic factors in patients with nervous system diseases. It also taught in undergraduate and postgraduate studies: Psychological Medicine, Psychotherapy, and Clinical Psychology.

In June of 2022, the Department of Behavioral Medicine was dissolved by the decision of the LSMU Council.

The Department of Children's Rehabilitation

The Department was founded in 2014, the head of the Department since its establishment till 2024 was Prof. Audronė Prasauskienė. Now the head of the Department is Assoc. Prof. Indrė Bakanienė. The aim of the clinic is to improve the health of Lithuanian children. Functions of the clinic: organize studies, scientific research and healthcare work; prepare study plans for majors and specializations, programs of subjects; organize the improvement and retraining of specialists; to effectively use hardware and equipment necessary for science, studies and health care; prepare scientific articles, textbooks, teaching books and other scientific and study tools.

Studies and Science

Degree-granting study programs:

1. First cycle (Bachelor's): Occupational Therapy in Lithuanian and English.
2. Second cycle (Master's degree): Health and Rehabilitation.
3. Joint program with Kaunas Faculty of Vilnius Academy of Arts. Taught subjects: Art Therapy (long-term study programs) and Health Psychology.

Participates in the following residency programs: GPs, child and adolescent psychiatrists, physical medicine and rehabilitation physicians, and pediatricians.

The Department of Children's Rehabilitation has developed postgraduate qualification development programs:

Autism: modern methods of diagnosis and therapy.

Diagnosis and elimination of children's disorders in language, speech, and eating.

Botulinum toxin therapy for spasticity and dystonia in children.

Palliative care. Features of providing palliative care for children and adolescents.

Social pediatrics. Introductory part 638 h.

Clinical Activity

The Department of Children's rehabilitation provides services for children with impaired development and loss of function: early rehabilitation; medical rehabilitation; palliative care.

Scientific Activity

Ongoing research: Cerebral paralysis epidemiology and the use of telemedicine in the early rehabilitation of children at high risk of developmental disorders.

Preparation of methodological recommendations in the ongoing project Improving the Availability and Quality of Personal Health Care Services for Children with Mental, Behavioral or Developmental Disorders and Children at Risk.

International Cooperation

The Department of Children's Rehabilitation participates in the following international scientific projects:

SUCCESS_Supporting success for all (S).

HISTORICAL CHALLENGES IN CREATING NURSING STUDIES

In the first years of FN's existence, the biggest problems were that there were no teachers with university nursing education, and there was a lack of nursing textbooks in Lithuanian. All the lecturers were doctors, so lecturers and nurses from abroad were constantly invited.

The first lecturer, Veronika Leadbeater, came from Napier University in Scotland. In 1993, she taught Nursing Process, Nursing Philosophy, Nursing Basics and Nursing Module based on N. Roper. In the spring of the following year, these disciplines were taught by Sigrid Watt, also from Napier University.

In the fall of 1994, guest lecturers from Odense College of Nursing in Denmark, Lisbeth Larsen and Gunvor Mogensen, gave lectures and held seminars on Nursing Modules by F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, and N. Nodding. Mai-Britt Nielsen and Inge Rasmussen, lecturers at the College of Nursing in Thisted (Denmark), taught European Nursing History, General Ethics and Communication.

For a number of years (1992–1998), the Boden College of Health Sciences of the Lulea University of Technology (Rector Lillemor Karlstrom, International Relations Coordinator Gerd Andersson, Sweden) helped to organize nursing studies in a high-quality manner. College lecturers: Ingill Nordstrom, Gerd Andersson, Eva Numan, Kerstin Ohrling, gave lectures and led seminars. Topics: health care policy, intensive care, pediatric care, and midwifery care. Monika Fredriksson and Daina Dagis led the practical work Ergonomics in Nursing.

In 1995, a delegation from Renne National School of Public Health (France) arrived. The delegation consisted of J. Arditi, M. Sacco, Vicar, C. Brial, A. Bidan, F. Leclercg, E. Wickquart arrived. The guests gave lectures and conducted seminars on healthcare systems, management and nursing organization to students of the Faculty of Nursing and nurse-administrators working in clinics. They wished that management studies should be taught in undergraduate programs, advanced courses and postgraduate studies. Later, Administration was

taught by Prof. E. Bagdonas and Prof. L. Bagdonienė from Kaunas University of Technology (KTU). They published a textbook, *Principles of Administration* (1996).

Professors Margareta Beierholm (1938–2004) and Staffan Pelling of the University of Linköping (Sweden) worked selflessly for a number of years. Together with International Programs Coordinator Ann-Christine Persson and Dean Evy Beattie, they developed a collaborative project aimed at helping young, beginning lecturers to improve the content and pedagogical methods of lectures and seminars. The training took place for a number of years.

There were more Challenges

As the number of study programs increased and the number of students grew, FN experienced organizational difficulties – there was a lack of classrooms. Due to the lack of facilities, and in addition to bringing studies closer to practice, in 2000 the dean turned to S. Jancevičienė (director of the Kaunas Red Cross Supportive Treatment and Nursing Hospital), who provided six rooms. Studies took place there for 8 years until the faculty was given classrooms in the University's Educational Laboratory Building on the sixth floor.

In 2003, after the start of part-time studies of the first cycle of nursing, intended for graduates of medical schools, the dean of the faculty, Assoc. Prof. A. Šeškevičius, appealed to the administration of Kaunas City Clinical Hospital (Laisvės al. no. 17). Director Juozas Skirmantas Paukštys (1950–2008) kindly agreed to allocate five rooms in the old building. Classes were held in this room until 2020.

The beginning was difficult, there was a lack of teaching aids. The dean appealed to the faculty's friends abroad. The Finns answered. In 1994, 9 projectors were donated by Espoo (Finland) College of Health and Social Sciences (Director K. Luka, International Relations Coordinator L. Forsman). These were the first projectors in the University. There were no computers yet.

The first used computer and printer were donated in 1995 by Boden College of Health Sciences of Lulea University of Technology. Later, in 1997, The Danish Nurses' Association donated a new computer and printer. These were the first computers. Work has become easier.

The first textbooks were translated from foreign languages: from Danish and English: Anne Vesterdal. *Health Care and Patient Care*. Textbook of Nursing. Charibde. 1996, 235 p. and Nancy Roper, Winifred W. Logan. Alice J. Tierney.

Basics of Nursing. From a Model of Life to a Model of Care. Elada. 1996, 682 p. translations and publication were funded by the Danish Nurses' Association (organized by Lise Kaalund-Jørgensen of the organization for Lithuania). These textbooks were provided to the university and college libraries. It has become easier for students to study.

The third textbook was translated from Norwegian: Hollbjorg Almas. *Clinical Nursing*. Translated by Rita Paičienė. Charibde. Vilnius, 1999, I T., (521 p.), II T., (966 p.). The publication was organized by Copenhagen (Herlev) College of Nursing, financed by the Danish Ministry of Health. The textbook is intended for nursing students and practitioners.

The staff of the Nursing and Care Department published the first training book in 2000 (A. Šeškevičius, D. Kriukelytė, R. Lipovskienė, V. Bulikaitė, B. Baliulevičiūtė. *Injections. Infusions. Printing house: UAB "Dalių dizainas". Kaunas. 2000, p. 66*).

It was widely discussed in the country – *what should be the training system for nurses?* Nursing societies and medical school groups have said that only 3.5 years of medical school education is sufficient. We also received resistance from nurses' associations. They demanded that only second or third degree studies should take place in the University. i.e. Master's and Doctoral degrees. A heated debate ensued. In 1993–1998, the associations particularly openly sought for the Ministry of Education and Science to suspend university Nursing Studies. The new faculty members of the University did not succumb, worked hard, and followed the most direct path to recognition and quality of studies.

European Union Commission (Technical Assistance Information Exchange Office) (TAIEX) in 2002 evaluated the study program as "excellent", i. e. complies with the European Union directives. University nursing diplomas are recognized in the EU. Curriculum of colleges of Nursing Studies were ordered to be revised.

Then the resistance subsided. Time has changed a lot things. Six medical schools in 2012 became colleges, many graduates of the University work as lecturers in colleges, share textbooks with the University, organize joint conferences, belong to the same nursing organizations: The Organization of the Nursing Specialists of Lithuania) (first president A. Čiočienė headed in 1992–2008, then D. Margelienė in 2008–2020; currently A. Volodkaitė), President of the Union of Lithuanian Nurse Managers Assoc. Prof. D. Zagurskienė.

FN has become the country's leading nursing study center, recognized abroad.

TRADITIONS AND CELEBRATION

FN traditions are highly valued by faculty and students alike. Great attention is paid to nurturing and maintaining them. Traditions allow the creativity of students and their artistic abilities to unfold, as well as warm the relationship between students and lecturers, consolidate the identity of students, increase pride in their university and bring great joy of self-expression and cooperation.

The first of September is celebrated by all LSMU faculties. It is an impressive and joyful day for first-year students, because it is a very significant turning point in their lives, another “step” in achieving their goal of obtaining their dream specialty – the day when a long-cherished dream becomes a reality. Sincere speeches of the rector and deans encourage freshmen not to stumble at the first difficulties, but to trust in their own strength. For several years now, the University has been organizing a special celebration in the city: the procession of the University community through Laisvės avenue, which attracts a lot of attention from passers-by and townspeople. In 2022, commemorating the centenary of the University of Lithuania, the academic communities of LSMU, KTU and VMU marched in the festive procession on the first of September and participated in the celebration together.

Baptism of first-year students. This is a fun traditional festival not only for freshmen, but also for their organizers. This fun festival is celebrated by students of all faculties of the University at the end of October. It is organized by the members of the student representation – senior year students. At the meetings, they discuss what tasks the freshmen will have to perform, who will coordinate them, and consider what the theme of the event should be.

After completing the second year, the half-diploma – “Medium” is celebrated. It is a fun celebration for students, lots of laughter and wit. Students prepare “half-diplomas” with humorous sentences. In order for the half-diploma to be fully “legalized” and to ensure that you are worthy of this “honor”, you need to pass an additional “exam”. The “angry” commission, consisting of disguised students, examines the half-diplomas.

The last lecture. FN students adopted this tradition from the faculties of

Medicine, Dentistry, and Pharmacy. It takes place at the end of the studies, before the defense of Bachelor's thesis. The celebration takes place solemnly in the main auditorium. The dean is invited to give the last lecture. Students in a creative and cheerful mood share funny memories with lecturers and fellow students, while others grieve the lecturers with sincerely expressed words of thanks.

Award ceremony of Bachelor's and Master's diplomas. These are the solemn festivities of the University. Members of the Rectorate, Senate, Council and lecturers of all faculties are participating. Graduates pledge to uphold the values expressed in the Nurse Oath. Meaningful speeches, thanks, wishes are said. For many years, students have been adorning themselves with togas and hats with tassels. After receiving the diploma, the tassel is moved to the right side – it means that one is already a Bachelor or Master. This festival since 2012 is organized for all graduates of the faculty in the Žalgiris arena – for those who finish their studies in June.

Three Kings. How was this holiday born at the faculty? The story is simple. The Celebration of the Three Kings on January 6 is very popular in Switzerland with French-speaking families. Prof. A. Šeškevičius's grandfather's brother, VMU Lithuanian History professor Ignas Jonynas (1884–1954) worked in the interwar period as Lithuania's representative in UN in Geneva, where he observed this celebration. After returning to Lithuania, he passed on this beautiful tradition to his family. The professor's daughter Birutė Jonynaitė-Andrejevienė (1916–1998), a Lithuanian meritorious teacher, also celebrated it. Prof. A. Šeškevičius often visited her and stayed in her home during his studies. Therefore, FN started celebrating this holiday since 1998. Graduates of the faculty gathered at the Department of Nursing and Care on The Three Kings Day. They bring a huge poppy seed cake, into which a coin is placed without anyone seeing. A year later, the elected queen bakes a poppy cake again, prepares a speech for the transfer of the royal throne. Graduates are very fond of this celebration and gather in large numbers.

End of school year celebration by the Faculty. It is celebrated at the end of June by inviting faculty lecturers and administrators. It is organized to listen to some interesting lecture, presentation, enriching general competences or knowledge in a non-university environment. Sports competitions, games, concerts take place.

St. John of God is the patron saint of the Faculty of Nursing, thus this day's celebration (March 8) begins with a Mass at St. Evangelist Luke's Chapel of the University Clinics, and ends in agape. Sometimes the celebration is organized in

other churches or monasteries, e. g. in Pažaislis Church of the Visitation of the Virgin St. Mary (Pažaislis Monastery complex), where offerings are made during the Mass, and agape takes place at St. Kazimieras Congregation in the educational auditorium.

Every year on May 12, WHO Nurses Day is solemnly celebrated. Hospital of Lithuanian University of Health Sciences Kauno klinikos together with NF and other nursing organisations, organize the National Nurses' Conference Speakers include visiting professors and members of nursing associations.

Prof. A. Šeškevičius (long-time president of the Lithuanian Palliative Medicine Society), together with the members of the society, organized the celebration of the WHO Palliative Care Day on the first Saturday of October. The State Conference is held, and in the evening at 9 P. M. in many cities the town halls or municipal buildings are illuminated in yellow (the sunflower is the WHO palliative care symbol, i. e. yellow is the color of hope). On Sunday, Mass for seriously ill patients, their relatives and palliative care doctors. After the service – a classical music concert is held.

Since 2015, Members of the Occupational Therapists Circle of the Student Scientific Society on October 27 commemorate World Occupational Therapists Day. There is a conference, meetings with the public. During the event, passers-by in Laisvės avenue and at the entrances of Kaunas City Municipality can try out auxiliary means that help the patient to re-enter their daily activities, become self-sufficient and independent, and return to a full-fledged life.

Regular afternoon talks with students and lecturers, as well as culture days organized with foreign students from their countries, have become popular.

Graduates celebrate the anniversaries of graduation from the University: ten, fifteen years and others. The celebrations are organized by the graduates themselves. Meetings with long-lost friends, sharing life experiences, and achieved career are the biggest impressions. The celebration is attended by former rectors, deans and lecturers.

Religious holidays of Easter and Christmas and calendar holidays of New Year and Užgavėnės are celebrated separately by faculty units. They celebrate these holidays with a solemn gathering at the same table as one family. It is a celebration of communion.

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Aahange, Gitte 29
Abromavičienė, Irma 80
Adomavičiūtė, Audra 70, 303
Akelytė, Jovita 173
Aleknavičienė, Romantė 44
Aleksna, Vidmantas 200
Alinauskaitė, Giedrė 57
Alksnevičienė, Vaida 151
Almonaitytė-Navickienė, Vaida 51
Alūzaitė, Evelina 65, 69, 191, 192
Andersson, Gerd 29, 30, 55, 100, 134, 172–176, 297
Andreikėnas, Jonas 97
Andrejaitienė, Judita 48
Arditi, J. 100, 298, 313
Astrauskas, Algimantas 68, 69
Ašeriškytė, Dovilė 88
Aukštuolytė-Baciėnė, Ernesta 89, 92

B

Babarskienė, Rūta 206–208
Bačiulienė, Kristina 88
Bagdonas, Eugenijus 71, 99, 190, 314
Bagdonas, Gintautas 66, 75, 80, 205, 328
Bagdonavičienė, Lina 95
Bagdonienė, Liudmila 49, 190, 314
Bajer, Aurelija 65
Bakanienė, Indrė 40, 95, 97, 311
Bakutienė, Violeta 112
Balaišytė, Ieva 69, 191
Balčienė, Vita 65
Balčiūnienė, Andželika 158
Balevičiūtė, Justė 52
Baliulevičiūtė, Birutė 67, 71, 99, 101, 303, 315
Baltaduonienė, Daiva 52, 86, 202, 287
Baltaduonis, R. 86
Baltikauskaitė, Odeta (V itkūnienė, O.) 57, 58, 101, 199
Baltuškevičius, Algirdas 31
Banyš, Ričardas 141
Bardauskas, Tomas 109

Bardauskienė, Sandra 285
Barkauskas, Violet H. 58, 100, 169, 299
Barkauskienė, Emilija 87
Bartkevičiūtė, Birutė 288
Bartusevičienė, Eglė 43
Bartusevičienė, Lina 151
Bartusevičius, Arnoldas 43
Barzdienė, Goda 65
Baublienė, Reda 87
Bavier, Anna 62
Beattie, Evely 57, 58, 101, 298, 314
Beierholm, Margareta 30, 57, 58, 101, 298, 314
Beigienė, Aurelija 86, 288
Benetis, Rimantas 12, 13, 202, 269, 270, 274
Beresnevaitė, Margarita 67
Berneckė, Vaida 238
Berškienė, Kristina 44, 65, 68, 69, 88, 89, 92, 202
Bertašiūtė, Virginija 88, 89, 92, 286
Bhesaniya, Dhanj Kumar 244
Bydam, Jens 33, 103, 142, 147, 148, 179, 180, 195, 294
Bidan, A. 100, 298, 313
Bieliūnas, Vincas 87, 88
Bierontas, Donatas 28
Bykovienė, Lina 82, 86, 286
Bikuličienė, Roberta 238
Bilevičiūtė-Ljungar, Indrė 85
Bilskienė, Diana 170, 171
Bimbienė, Fausta 87
Blaževičienė, Aurelija 41, 43, 48, 49, 53, 62, 63, 68, 71–74, 108, 110, 141, 143, 202, 231, 233, 234, 236, 237, 239, 244, 256, 258, 275, 303, 304
Bojarskas, Jurgis 28
Braždžionytė, Julija 196, 199, 205–208
Brėdikis, Jurgis 103
Bremer, Christina 178
Brial, C. 100, 298, 313
de Brouwer, Brigitte 235
Brunevičiūtė, Raimonda 140, 200
Brusokaitė, Gabrielė 231
Budrienė, Nelė 180
Buinevičius, Kazimieras 74

Bujanovaitė, Julija 112
 Bukartaitė, Gintarė 66
 Bukauskas, Feliksas 128
 Bulikaitė, Virginija 73, 101, 108, 109, 189, 252, 315
 Bunevičius, Robertas 92, 311
 Burkauskas, Julius 287
 Buterleivičiūtė, Janina 112
 Butkevičienė, Rūta 37, 70, 71, 149, 155, 198, 199, 328
 Butkienė, Agnė 80
 Butvilas, Dainius 63, 285

C

Camlibelis, Hamza 252
 Capezuti, Elizabeth 53
 Casey, Mary 74, 304
 Cevik, Banu 243
 Charičevienė, Dovilė 65
 Cholewka, Patricia 62, 301
 Cook, M. 58
 Cordeiro, Raul 74, 304
 Correia de Abreu, Wilson 57, 74, 299, 304
 Cox, Karen 235
 Crane, Rebecca 94

Č

Čeponienė, Ilmara 86
 Čeponytė, Gabrielė 190
 Čygaitė-Buožienė, Irena 66, 67, 75, 80, 208, 209
 Čigrijienė, Vida Marija 112
 Čiočienė, Aldona 24, 31, 104, 315
 Čiupkevičius, Tomas 82

D

da Fonseca Pena, Maria Miquelina 55
 Dagis, Daina 55, 100, 172, 175, 178, 297
 Dagys, Vaidas 191
 Dainys, Vytautas 86
 Dambrauskaitė, Giedrė 253
 Dambrauskienė, A. 86
 Damulevičienė, Gytė 80
 Danielienė, Irena 112
 Danielius, P. 112
 Danusevičienė, Lina 150, 286
 Dapševičienė, Alma 98
 Darulis, Žilvinas 144
 Daubarienė, Jurgita 82
 Daunoravičienė, Algė 46, 68, 69, 88, 89, 92
 Daunoravičiūtė, Ingrida 89

Demskytė, Jovita 35, 41, 55–57, 70, 73, 101, 108, 112, 149, 178, 183, 196, 202, 252, 258, 298
 Diliūnienė, Gintarė 135, 184
 Dobrowolska, Beata 74, 304
 Donec, Venta 82, 86, 287
 Drungilienė, Danguolė 200
 Dubowski, Janek 39
 Dudonienė, Vilma 238
 Dudonis, Virgilijus 70, 71, 211–213, 303
 Dumčius, Sigitas 177, 190

E

Eisrodiene, Ingrida 73
 Eyvazovas, Tyararas 235
 Ek, A. C. 58, 101
 Emužienė, Vilma 71, 99, 303
 Endzelytė, Erika 46, 82, 113, 237, 248
 Ettema, Roelof 235

F

Fagerstrom, Lisbeth 74, 304
 Falentinienė, Inga 82, 86
 Forsman, L. 102, 314
 Fredriksson, Monika 55, 100, 172, 175, 179, 297
 Furlongas, B. 144

G

Gaidienė, Irma 98
 Gailys, Romualdas 28
 Gajos, M. 56
 Garbenienė, Gražina 87
 Garbenytė-Apolinskienė, Toma 287
 Garmienė, Asta 274
 Garškaitė, R. 145
 Gasimov, Nazim 235
 Gavėnaitė, Rosita 37
 Gavriljev, Ivan 97
 Gečaitė, Julija 95
 Gečaitė-Stončienė, Julija 288
 Geddes, Andrew 244
 Gedeikytė, Kristina 65
 Gedmintaitė, Lina 67, 68
 Gelažis, Rauda 58, 100, 166, 299
 Gendvilis, Stasys 23, 28, 116, 124, 126, 128, 132, 185, 281
 Genutytė-Katarskienė, Dovilė 95
 Giedraitienė, Loreta 38
 Gierasimovič, Zita 285
 Gylytė, O. 144
 Glöckler, Michaela 147, 330

Gncalves, Maria Manuela Narciso 298
Golubova, Tamara 35, 65, 66
Goodall, William 234
Gosselink, R. 114
Goštautaitė, Svajūnė 65
Grabauskas, Vilius Jonas 23, 27–29, 31, 59, 103,
109, 123, 126, 133, 134, 149, 169, 194,
195, 197, 198, 207, 223, 269, 270, 274,
279, 281, 282, 294, 300
Gradauskienė, Dalia 81
Greševičienė, Vitalija 97
Grybauskaitė, Dalia 331
Grybauskas, Pranas 34, 197, 295
Grigaliūnienė, Viktorija 73, 109, 254, 258
Grigas, Česlovas 128
Grinevičienė, Virginija 65
Grinienė, Irena 80
Gružauskienė, Silvija 182
Gudas-Gudavičius, Pranas 74
Gudas, Rimtautas 88, 89, 92
Gudelienė-Gudelevičienė, Loreta 330
Gudėnaitė, Rosita 37, 82, 150, 198
Guedes, D. Ana 299
Gulbinienė, Jurgita 38, 41, 57, 67, 70, 73, 101,
108–110, 149, 200, 243, 252, 258, 284
Guliyeva, Zemfira Mehdi 235
Gurskienė, Ernesta (Sendžikaitė, E.) 87, 88, 92
Gustaitytė, Violeta 208

H

Hämäläinen, Sini 243
Hamers, Jan 235
Hancock, Christine 59, 199, 300
Harrisonas, Davidas 151, 153
Harvey, Clare 74, 304
Hills, Margaret 39, 40
Hyppönen, Tuula 74, 304
Holland, Karen 74, 304
Hollbjorg, Almas 101
Howe, W. 112
Hunter, Billie 43, 239

I

Inčiūrienė, Žydrūnė 98
Indrelienė, Nijolė 66, 67, 75
Iraneta, Uxua 251
Isik, Sevcana Avcı 243

J

Jageriu, Werneriu 173
Jakab, Zsuzsanna 60, 201, 300

Jakaitytė, Jūratė (Macijauskienė, J.) 75
Jakavonytė-Akstinienė, Agnė 287
Jakubsevičienė, Edita 286
Jakušovaitė, Irayda 141–143, 146, 187
Jakutavičienė, Sigita 65
Jamontaitė, Ieva 238
Jancevičienė, Stanislava 102, 197, 314
Jankauskaitė, Guoda 41
Jankauskas, V. 87
Jankauskienė, Konstancija 190
Janmaat, Nicole 243
Janulevičienė, Ingrida 54
Januškevičius, Zigmąs 74, 116
Jarašiūnaitė-Fedosejeva, Gabija 74, 304
Jaruševičienė, Lina 48
Jasinskaitė, Marija 65
Jasinskienė, L. 141
Jasiūnas, Valerius 87, 310
Jasukaitienė, Erika 48, 53, 252
Jazepčikienė, Edita 82, 86
Jeremičė, Jolita 86
Jievaltienė, Goda 285
Jogaitė, Ieva 65
Johano, Mainco 239
Jonaitienė, Kristina 71
Jonynaitė-Andrejevienė, Birutė 107, 317
Jonynas, Ignas 107, 317
Juodris, R. 87
Jurčienė, S. 141
Jurkevičius, Renaldas 16, 18, 110, 111
Jurkonienė, Regina 141
Jurkuvienė, Ramunė 37, 70, 150, 152, 187, 198,
199, 328
Juška, Marius 80
Juškauskienė, Erika 248, 288
Juškienė, Alicja 95, 287

K

Kaajik, Maarten 57, 330
Kaalund-Jørgensen, Lise 101, 103, 147, 195, 315
Kääriäinen, Maria 74, 304
Kabašinskienė, Rita 112
Kadžytė, Gražina 216
Kajėnienė, Alina 88, 89
Kaktienė, Viktorija (Rėpšaitė, V.) 286
Kalasauskienė, Jolanta 108
Kalibatienė, Danutė 200
Kaminskas, Ramūnas 144
Karalienė, Vida 80
Karčiauskas, R. 87
Karlstrom, Lillemor 29, 55, 100, 172, 173, 175,
297, 313

Karosas, Laima 58, 74, 100, 147, 237, 249, 299, 304
 Kaselienė, Snieguolė 74, 304
 Kasiulevičius, Vytautas 200
 Kavaliauskienė, Giedrė 37, 81, 109, 198, 284
 Kav, Sultan 74, 304
 Kazlauskienė, J. 108
 Kazlauskienė, Palmira 80
 Kazlauskienė, R. 87
 Kažukauskienė, Nijolė 95, 287
 Keating, V. 56
 Keighley, Tom 59, 74, 300, 304
 Keizeris, Alvidas 81, 82
 Keliauskaitė, Dalia 102
 Kenyon, Gail 151
 Kerpė, Ričardas 37, 81, 109
 Kibiša, Raimundas Brunonas 66, 67, 81, 87, 209, 210, 328
 Kiburienė, Lina 73
 Kilienė, Asta 98
 Kimtys, Algimantas 31, 37, 57, 66–68, 81, 87, 198, 200
 Kindziulis, Stanislovas 126
 Kirkaitė, Rasa 51
 Kirkutis, Algimantas 200
 Kiršinaitė, Ieva Marija 65
 Kivilienė, Justė 252
 Kleinienė, Rasa 65, 66
 Kleizienė, Tatjana 80
 Klezienė, L. 108
 Knašienė, Jurgita 38, 80, 200
 Kondratavičienė, Virginija 149
 Kontvainis, Vytautas 87
 Korovčenko, Irina 80
 Kriščiūnas, Aleksandras 34, 37, 66–68, 80, 150, 195, 197–200, 295, 308
 Kriukelytė, Daiva 34, 55, 67, 68, 70, 73, 99, 101, 108, 109, 148, 149, 183, 199, 200, 252, 258, 283, 298, 315
 Krutulytė, Gražina 44, 62, 81–83, 86
 Kubilius, Raimondas 68, 69, 81, 82, 85, 86, 275, 308
 Kučikienė, Odeta 80, 109
 Kudirkienė, Jolita 80
 Kulvietienė, Džiuljeta 60, 282, 328
 Kunčienė, Aušra 231
 Kupčinskas, Juozas 74
 Kupčinskas, Limas 118, 133, 136, 173, 190
 Kusienė, Ona 80

L

Laapio-Rapi, Emilia 243
 Laiškonis, Alvydas 190

Lambregts, Johan 235
 Larsen, Lisbeth 99, 313
 Laurs, Lina 108, 258, 288
 Laužackas, Rimantas 33, 34, 146, 147, 196, 197, 214–216, 294, 295
 Lazarevičius, A. 66
 Lazinkaitė, Miglė 41
 Leadbeater, Veronika 29, 30, 99, 313
 Lebedeva, Liudmila 40
 Leclercg, F. 100, 298, 313
 Leimonienė, Lina 52, 86, 253
 Lekas, Raimundas 67
 Lekauskaitė, Aušra 35, 38, 70, 73, 109, 196, 200, 252, 258
 Lendraitienė, Eglė (Franckevičiūtė, E.) 68, 82, 84, 86, 202, 284
 Leonaitė-Evans, Aura 88, 285
 Leonavičius, A. 142
 Lesauskaitė, Vaiva 14, 15
 Lesauskaitė, Vita 36, 66–69, 74, 75, 80, 190, 195, 197, 199, 274, 296, 305
 Liachovičius, Ričardas 87, 88, 210, 328
 Liebing-Wilson, Marianne 234
 Liebmann, Marian 39
 Lindegaard, Grete 29
 Lingytė, Rūta 66, 237, 244, 246, 250, 268
 Lipovskienė, Rasa 35, 67, 70, 99, 101, 196, 303, 315
 Liseckienė, Ida 32, 48
 Liubarskienė, Zita Vincentina 141, 143
 Lodienė, V. 141
 Logan, Winifred W. 101
 Lovkytė, Liudvika 135
 Luka, K. 102, 314
 Lukoševičienė, Irena 27, 58, 71, 118, 122, 127, 149, 195, 216
 Lukoševičienė-Kemežytė, Irena 328
 Lukoševičius, Petras 216
 Luneckaitė, Žydrūnė 141–143, 145, 284

M

Macas, Andrius 48
 Macijauskienė, Jūratė 3, 23, 38, 56, 60, 62, 63, 65–70, 74, 75, 80, 108–110, 113, 183, 199–202, 224, 228, 234–236, 241, 243, 268, 270, 275, 279, 282, 304, 331
 Mačijauskaitė, Goda 65, 68
 Mačiulaitis, Romaldas 134
 Makauskienė, Jūratė 151
 Mankelevičienė, Milda 228, 237, 244
 Marcinkevičiūtė, Gintarė 155
 Marcinkienė, M. 141

Margelienė, Danutė 24, 104, 315
Margevičiūtė, Vaida 82
Maria, Ann 100
Markauskienė, Regina 73, 108, 109, 258
Martins, Ana Christina 55, 298
Martinsone, Kristine 39
Masiokaitė, Rasa 275, 278, 280, 328
Masiulytė-Lothian, Zita 99
Masiulytė, Zita 99, 174
Mašanauskaitė, Daiva 62
Matiušovienė, Ramunė 80
Mauricienė, Vilma 68
Mazelskytė, L. 141
Mazgienė, Aušra 151, 158
Meezanas, W. 153
Meyer, Gabriele 235
Meištačiūtė, D. 35, 108
Mesa, Harriet Kemunto 252
Mickevičiūtė, Indrė 49
Mickis, Algis 194
Mickuvienė, Narseta 39, 92, 94, 95, 201, 311
Mikaila, Ramunė 58, 101, 167, 299
Mikkonen, Kristina 74, 304
Milinavičienė, Eglė 82, 86
Milonienė, Diana 80
Minelgienė, Justina 98
Mingaila, Sigitas 46, 68, 69, 81, 82, 85, 86, 113,
200, 202, 232, 246, 283
Misevičienė, Irena 198, 200
Misytė, Gabija 191
Misiūnienė, Miglė 90, 92
Misiūnienė, Nijolė 28, 116, 127, 137, 194, 195,
282
Miškinytė, Judita 191
Mitalienė, Ona 28, 124
Mogensen, Gunvor 99, 313
Mohite, Giedrė 193
Molytė, Elena 28
Morkevičius, Tomas 82
Morkienė, Erika 66
Morkūnienė, Ramunė 202
Mostauskis, Stasys 51
Motiejūnienė, Violeta 80
Muntianaitė, I. 88
Murnikova, Monika 65
Musulienė, Inga 51

N

Nadišauskienė, Rūta Jolanta 38, 60, 201, 296, 300
Nalivaikaitė, Justina 82, 113
Narciso Gncalves, Maria Manuela 55
Naruševičiūtė, Dovilė 63, 86, 287, 302

Nasirova, Rimma Ilya 235
Naujalienė, Aida 80
Naujalienė, Auksuolė 43
Navickas, Rokas 44
Navickienė, Vaida 39
Nenartavičienė, V. 35
Neumannas, Donaldas A. 62
Neverauskas, Julius 36, 95, 196, 295
Newland, Jamesetta 48, 53, 63, 110, 301
Nielsen, Mai-Britt 99
Nilsson, Elsy 170
Nyman, Eva 172, 175
Nordstrom, Ingalill 55, 100, 172, 174–176, 297
Noreikaitė, Halina 59, 328
Norvilaitė, Arūnė 48
Norvilė, Ilona 80
Numan, Eva 55, 100, 297
Nutautienė, Žydrė 67

O

Öhrling, Kerstin 55, 100, 172, 174, 175, 178, 297
Olbutaitė-Povilaitienė, Žydrūnė 35
Olekas, Juozas 119
Osterbrink, Jürgen 236

P

Padaiga, Žilvinas 62, 119, 129, 131, 135, 174, 198,
199, 235
Paičienė, Rita 101
Pakrijauskaitė, Almanė 163
Paukštelis, Aldona 58, 101, 299
Paukštys, Juozas Skirmantas 38, 102, 198, 314
Pauliukėnas, Linas 67, 68
Peattie, Patricia 29, 33, 34, 99
Peičius, Eimantas 141, 145
Pelling, Staffan 30, 57, 101, 170, 298, 314
Pena, Maria Miquelina da Fonseca 298
Pernavaitė, Ieva 65
Persson, Ann-Christine 57, 101, 298, 314
Petraitytė, Monika 48
Petraškienė, Renata 108, 286
Petrie, George 29
Petrikas, Aloyzas 64, 302
Petrikas, Birutė Judita (Lipnickaitė-Petrikas, B. J.)
64, 65, 302
Petrikonis, Kęstutis 19, 21
Petronis, A. 87
Petrošienė, Bronislava 43
Petrulienė, Zita 81
Petruševičienė, Daiva 46, 65, 66, 68, 82, 86, 113,
200, 201, 202, 253, 283

Piekauskaitė, Daugilė 65
 Pikutienė, Reda 96
 Pilkauskienė, Ramutė 108
 Pilvinienė, Alma 137
 Piščalkienė, Viktorija 189
 Platukytė, Jolanta 108
 Plioplys, Liutauras 87, 88
 Poderys, Jonas Liudas 87, 88
 Poderytė, Kristina 88
 Poniškaitienė, Inesa 112
 Poškaitis, Vytautas 88, 89, 92
 Powket-Henesy, Aina 120
 Prasauskienė, Audronė 40, 52, 95, 311
 Praškevičius, Antanas 23, 28, 124, 127, 129, 217, 218
 Ptašinskienė, Diana 65
 Pucilauskaitė, Rytė 46
 Pukelis, Kęstutis 196, 294
 Pundzius, Juozas 197, 198
 Pundziūtė, Austė 62, 135
 Pundziūtė, Gabija 62, 135
 Purvinaitė, Rūta 145
 Pžeikiewicz, A. 56

R

Račkauskienė, Sonata 41, 252
 Radžiūnienė, Margarita 286
 Ramanauskienė, Kotryna 97
 Rapolienė, Jolita 39, 51, 83, 86, 202, 247, 248, 284
 Rapolienė, Lolita 99
 Rasmussen, Inge 99
 Rastenenė, Vilma 108, 149
 Rastenytė, Daiva 23
 Raškelienė, Vilma 108, 110, 284
 Raudonienė, Agnė 80
 Raugalienė, Rasa 66, 67
 Razak, Abdul 228
 Razbadauskas, Artūras 200
 Razgevičiūtė, Rita 80
 Razgulin, Jevgenij 228
 Razgutė, Laura 68
 Ražukienė, Laima 112
 Rėgalaitė-Špakauskienė, Jurga 190
 Reineckeas, Markas 94
 Repečkaitė, Reda 36, 295
 Repšys, Ričardas 71, 218, 303
 Riklikienė, Olga 41, 49, 55, 59, 63, 71–74, 100, 149, 187, 202, 237, 240, 242, 250, 253, 258, 284, 298–302, 304, 328, 330
 Rimdeikienė, Inesa 37, 62, 81, 82, 86, 202, 238, 253, 285, 301
 Rinkevičienė, Judita 97

Ritsataki, Anna 119
 Roper, Nancy 101
 Rossas, N. 54
 Ruolia, Juozas 28
 Ruseckaitė-Paškevičė, Alma 188
 Rutkauskienė, Laura 44
 Ruutel, Eha 40

S

Saarelainen, Suvi-Maria 240
 Sacco, M. 100, 298, 313
 Sack, Alexander 84
 Sajienė, Laima 71, 72, 149, 179, 196, 215, 294, 330
 Sakalauskas, Raimundas 29
 Salatkaitė, Saulė 288
 Samėnienė, Jūratė 37, 66–68, 82, 86, 109, 198, 234
 Sanden, L. 153
 Sapranavičienė, Jolanta 190
 Sauliūnė, Skirmantė 49
 Savickas, Raimondas 37, 52, 67–69, 81, 82, 84, 86, 198, 200
 Schöllhorn, Wolfgang I. 239
 Schuurmans, Marieke 235
 Schweyer, F.-X. 55, 298
 Sebeikaitė, Aušra 39, 51
 Sėdaitytė, Jūratė 35, 196
 Seibutienė, Angelė 87
 Seniūnas, Giedrius 80
 Simaška, Petras 135
 Simoneau, Guy G. 62
 Siparytė-Sinkevičienė, Brigita 82, 244
 Skarbalius, A. 87
 Skuratovič, Diana 43
 Slapšinskaitė-Dackevičienė, Agnė 44, 63, 67, 90, 92
 Smalinskaitė, Rūta 82, 86
 Smoldersas, Toke 156
 Snieškienė, Dalija 37, 151, 198
 Spirgienė, Lina 48, 71, 73, 74, 109, 149, 252, 285, 304
 Sribikienė, Inga 185
 Stanaitienė, Giedrė 208
 Staniūtė, Margarita 189, 190, 218–220, 283, 328
 Stankevičienė, Gitana 108, 187, 258
 Stankevičius, Adolfas 102
 Stankevičius, Edgaras 74, 304
 Stankūnas, Mindaugas 145
 Staponkienė, Marija 28
 Stasiulienė, Ksenija 193
 Stašaitienė, Nijolė 31, 182

Stašaitis, Kęstutis 48
Statkevičienė, Audronė 207, 208
Steponkienė, Toma 82, 86
Stetas, Peteris 156
Stirbys, Petras 29, 128, 194
Stropus, Rimvydas 28, 29, 127, 129, 134, 194
Stukas, Rimantas 200
Surantienė, Aušra 244
Swan, John 234

Š

Šačkutė, Aušra 120
Šakalienė, Rasa 62, 82, 86, 301
Šakalytė, Gintarė 274
Šakinienė, Egidija 62
Šatkauskienė, Sandra 158
Šauklys, Gerardas 86–88, 310
Šaulytė, Monika 68
Ščiogoleva, Aldona 141, 144
Ščiupokas, Arūnas 190
Šedienė, Polina 37, 150, 160, 198
Šemeškevičius, R. 83
Šeškevičius, Arvydas 3, 11, 23, 29–31, 33–38, 54–57, 59, 65–68, 70, 100–103, 106–109, 111, 112, 116, 117, 119, 120, 122–124, 126, 129–132, 134–137, 142, 146, 147, 150, 151, 153–156, 160, 166–169, 172–180, 183–190, 194–200, 203, 204, 216, 237, 258, 269, 274, 278–282, 293–296, 298, 299, 303, 314, 315, 317, 318, 328–331
Šidlauskienė, Aurelija 238
Šikšnius, Matas 44
Šimanauskaitė, Agnė 80
Šiupšinskas, Laimonas 38, 52, 68, 88, 89, 92, 109, 202
Šiurkus, Telesforas 115
Škėmaitė, Jolita 135
Škudienė, L. 37, 198
Šlajmer-Japelj, Majda 36, 59, 197, 299
Šlapikienė, Asta 62
Šlečkienė, Aušra 98
Šležienė, Giedrė 98
Šmigelskas, Kastytis 38
Šmigelskienė, Nijolė 75
Šmitaitė, Urtė 46
Šnipas, Pranas 74, 205, 221
Šteiner, R. 146
Šuminienė, Jurga 103, 186
Šurmaitienė, Deivė 73
Švagždienė, Milda 48
Švedienė, Ligija 37, 67, 81, 150, 198, 220

T

Taletavičienė, Giedrė 285
Tamašauskienė, Elvyra 28, 128
Tamelis, Algimantas 136, 199, 235
Tamkevičius, Sigitas 212
Tamošiūnas, Abdonas 74, 304
Tamulevičiūtė-Prascienė, Eglė 86, 288
Tamulionytė, Šarūnė 46
Tamulionytė, Vilma 44, 52, 69, 87, 89, 92
Tankevičius, Gediminas 82, 86, 231, 286
Tarvydavičiūtė, Ieva 41
Tendzegolskis, Ž. 87
Teresevičienė, Margarita 146, 196, 215, 294
Thomas, Grace 239
Thorsen, Merete 57, 299
Tichelaar, Erna 243
Tierney, Alisa J. 101
Toliušienė, Jolanta 35, 38, 57, 58, 70, 99, 101, 196, 200, 283, 303

U

Ulozienė, T. 81
Urbietė, Lina 49, 183, 252, 287
Urbonaitė, Emilija 65, 251
Urbonas, Gvidas 141, 142
Urbonienė, Aušrinė 286
Urbonienė, Ingrida 35
Urkienė, Raminta 108, 258
Urmonienė-Pilvinienė, Alma Marijona 29, 194, 282

V

Vähäkangas, Auli 240
Vaicekauskaitė, Raminta 112
Vaičekauskaitė, Guoda 155
Vaičienė, Vita 239, 288
Vaičiulis, Vidmantas 252
Vainienė, Rūta 110
Vainoras, Alfonsas 67, 68, 87–89, 199, 310
Vaišienė, S. 86
Vaitkienė, Gintarė 52
Valančiūtė, Angelija 54, 119, 132, 133, 174, 196, 197
Valasevičienė, A. 81
Valavičienė, Rasa 285
Valiulienė, Žaneta 285
Valius, Leonas 190, 196
Vanckavičienė, Aurika 73, 108, 233, 256, 286
Vanrojus, Ervinas 58, 299
Varkulevičienė, Jovita 51

Varnauskas, Edvardas 117, 118
 Varžaitytė, Lina 62, 81, 82, 84, 86, 234, 283, 301
 Vasiliauskas, Benjaminas 74, 75
 Vasiliauskas, Donatas 34, 67, 197, 295
 Vasiliauskienė, Vaida 98
 Vasiukonytė, D. 71
 Vaškelis, Valdas 190
 Vaškelytė, Alina 35, 43, 55, 57, 70, 73, 101, 108,
 109, 196, 256, 284, 298
 Vaškevičienė, Genovaitė 71, 73
 Važgėlienė, Dovilė 86
 Vegertas, Zigmas 86, 87, 310
 Velička, Deividas 89, 92, 288
 Venslovas, Petras 112
 Veryga, Aurelijus 110
 Vesterdal, Anne 101, 314
 Vicar 100, 298, 313
 Vietrinis, Alfonsas 86
 Viliušienė, Daiva 80
 Vilkaitė-Kondratavičienė, V. 31
 Vilkaitė, Virginija 80
 Vimantaitė, Renata 189, 284
 Vinkus, Antanas 127, 194
 Visokinskas, Audris 66–68, 75, 80, 184, 221
 Vogel, Nelleke 235
 Volodkaitė, Aušra 24, 25, 104, 315

W

Wagner, Lis 57, 299
 Watt, Sigrid 54, 99, 313
 van Weezel, Lies G. 155, 162
 Welie, J. 144
 Whitney, Hannah 94
 Wickquart, E. 100, 298, 313
 Wojnowska-Dawiskiba, Halina 56

X

Xhaferi, Altina 243

Z

Zachovajevienė, Brigita 88, 92, 285
 Zagreckienė, Rima 80
 Zagurskienė, Daiva 41, 67, 73, 104, 185, 256, 284,
 315
 Zalanskienė, Kristina 96
 Zamokas, Gintaras 202
 Zasimauskienė, Audronė 82
 Zaveckas, Vidmantas 87–89, 92
 Zdanavičiūtė, Vilma 174
 Zeltzakytė, Inga 65, 68

Zestler, Astri 40
 Zunkienė, Rima 35, 108, 258
 Zviagincevienė, Sandra 73
 Zvicevičius, Česlovas 112

Ž

Žalytė, Giedrė 95
 Žaliūnas, Remigijus 23, 56, 109, 125, 126, 195,
 198, 206, 207, 269, 270, 273, 282
 Žašytytė, Rūta 69
 Žavoronkytė, Samanta 43
 Žebrauskaitė, Vilija 82
 Žeglienė, Jūratė 86
 Želvienė, Editā 46
 Želvytė, Egidija 199
 Žemaitaitis, Algirdas 144
 Žemaitaitytė, Ingrida 65
 Žemaitienė, Ieva 86
 Žemaitytė, Greta 82, 234
 Žemgulys, Juozas 14
 Žeruolienė, Marija 53
 Žydžiūnaitė, Vilma 149
 Žygas, Arvydas 145
 Žiliukas, Gerardas 200
 Žižys, J. 87
 Žukauskaitė, Emilija 65
 Žukauskienė, M. 238
 Žukienė, Kristina 238
 Žumbakytė-Šermukšnienė, Renata 52, 88–90,
 92, 310

ŠALTINIAI

- Bagdonas, Gintautas. In memoriam. Ave vita. 2015 m. spalio 23 d., Nr. 34, p. 5.
- Butkevičienė, Rūta; Jurkuvienė, Ramunė. Irena Lukoševičienė-Kemežytė. [rankraštis] 2006 m. sausio 28 d., p. 1–2.
- Kauno arkivyskupijos kurijos informacija 2020 m. sausio 21 d.
- Kibiša, Raimundas Brunonas. In memoriam. Ave vita. Informacija. 2016 m.
- Kulvietienė, Džiuljeta. Fakultetas šiandien yra toks, kokį įsivaizdavau. Ave vita, 2011 m. rugsėjo 23 d., Nr. 30 (1894), p. 3.
- Kulvietienė, Džiuljeta. LSMU Slaugos fakultetas tapo PSO bendradarbiaujančiu centru. Ave vita. 2016 m. spalio 28 d., Nr. 35, p. 1, 9.
- Liachovičius, Ričardas. (1944–2009). In memoriam. Ave vita. 2009 m., spalio 9 d. Nr. 33 (1813), p. 4.
- Masiokaitė, Rasa. Slaugos fakultetas atšventė jubiliejų. Ave vita. 2017 m., Nr. 40 (2161), p. 1–2.
- Masiokaitė, Rasa. Augimo dešimtmečiai sutelkė veiklią fakulteto bendruomenę. Ave vita. 2017 m., lapkričio 24 d., Nr. 38 (2159), p. 1, 7.
- Noreikaitė, Halina. Tarptautinės slaugytojų tarybos prezidentės vizijas. Ave Vita. Slaugos teorija ir praktika. 2003 m. balandžio 28 d., Nr. 16 (1540), p. 4.
- Riklikienė, Olga. Slaugytojai formuoja įtakos strategiją. Ave vita. 2003 m., sausio 31 d. Nr. 4 (1528), p. 7.
- Staniūtė, Margarita. In memoriam. Ave vita. 2014 m., birželio 6 d., Nr. 23, p. 10.
- Šeškevičius, Arvydas. Slaugos projektas LEMON įgyvendinimas Europoje. Ave vita. 1998 m. gruodžio 16 d., Nr. 41 (1352), p. 1.
- Šeškevičius, Arvydas. Slaugos studijų perspektyvos Europoje. Ave vita. 1999 m. balandžio 28 d., Nr. 16 (1371), p. 4.

Šeškevičius, Arvydas. Slaugos fakulteto studentės – tarptautinio konkurso laureatės. Ave vita. 2002 m., kovo 14 d., Nr. 11 (1493), p. 1.

Šeškevičius, Arvydas. Respublikinis sveikatos priežiūros vadybos kolokviumas Džūkijos sostinėje. Ave vita. 1999 m. gegužės 5 d., Nr. 17 (1372), p. 6.

Visokinskas, Audris. In memoriam. Ave vita. 2010 m. lapkričio mėn. 12 d. Nr. 37, p. 3.

<http://kauno.diena.lt/dienrastis/kita/nebaigta-paskaita-apie-gyvybe-ir-mirti-47211#ixzz3xb3BU8di>; Violeta Gustaitytė. Nebaigta paskaita apie gyvybę ir mirtį. Kauno diena 2007 m. gegužės 14 d.

https://lt.wikipedia.org/wiki/Rimantas_Lau%C5%BEackas

<http://ringaudai.eu/Ringaudai/Zmones/Ricardas-Repsys>

www.alkas.lt; 2022.09.12

LITERATŪRA

Gliokler, M. Tarpusavio santykių galia. Lietuvos Valdorfo pedagogikos centras. 2004.

Kaajik, Maarten. Padėka [Rankraštis]. 2002 m.

Lietuvos slaugos istorija. 1918–2018. Parengė ir išleido Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijas centras. Sudarytoja prof. Olga Riklikienė, atsakinga redaktorė Loreta Gudelienė-Gudelevičienė. Vilnius. 2018 m., 400 p.

Riklikienė, Olga; Sajienė, Laima. Praktinis slaugos mokymas. LSMU Leidybos namai. 2011 m., 168 p.

Šeškevičius, Arvydas. Penkioloka kūrybos metų. Kaunas. KMU leidykla. 2006 m., 190 p.

Šeškevičius, Arvydas. Mums kiekvienas rūpi. Lietuvos paliatyviosios medicinos draugijai – 25 metai. 1995–2020. Kaunas. 2020 m., 199 p.

Steiner, R. The Philosophy of Freedom: The Basis for a Modern World Conception. Wilder Publications, Inc. 2011.

APIE AUTORIUŠ

ARVYDAS ŠEŠKEVIČIUS – gydytojas kardiologas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius, Slaugos fakulteto kūrėjas ir pirmasis dekanas, ilgametis Lietuvos paliatyvosios medicinos draugijos prezidentas, paliatyvosios medicinos mūsų šalyje pradininkas, pats ir su bendraautoriais išleidęs vadovėlių medikams, tarptautinėse konferencijose skaitęs pranešimus. Nepailstamas Simno krašto kraštotyrininkas, parašęs daug šio krašto istorijos knygų, Alytaus krašto mokslininkų draugijos „Vizija“ narys, Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos narys. 2009 m. suteiktas nusipelnusio Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojo vardas. 2009 m. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro apdovanotas nusipelnusio Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojo garbės ženklu. 2011 m. – TV projekto „Lietuvos garbė“ nominacijos „Metų pašaukimas“ laureatas. 2012 m. – Simno miesto Metų žmogus. 2016 m. – Gyvybės kultūros apdovanojimų laureatas. 2016 m. liepos 6 d. LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžių. 2022 m. LSMU senatas suteikė profesoriaus emerito vardą.

JŪRATĖ MACIJAUŠKIENĖ – profesorė, biomedicinos mokslų daktarė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Slaugos fakulteto dekanė, LSMU Geriatrijos klinikos profesorė, LSMU Kauno ligoninės gydytoja geriatrė, LSMU senato narė, sekretorė (buvusi) ir pirmininkė, LSMU tarybos sekretorė (buvusi), LSMU Slaugos mokslo krypties doktorantūros komiteto pirmininkė, žurnalo „Nursing Education, Research & Practice (NERP)“ redaktorė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (LR SAM) kolegijos narė (buvusi), LR SAM respublikos vyr. specialistė slaugos klausimams (buvusi), LMT nacionalinės mokslo programos „Sveikas senėjimas“ vykdymo grupės narė, Pasaulio sveikatos organizacijos bendradarbiaujančio centro Slaugos edukacijai ir praktikai direktorė, PSO Mokymo strategijos Patarėjų grupės narė, Europos senėjimo medicinos akademijos narė, Europos medicinos specialistų sąjungos (UEMS) Geriatrijos sekcijos prezidentė, interRAI tinklo narė.

Arvydas Šeškevičius, Jūratė Macijauskienė

SLAUGOS FAKULTETO

30 METŲ ISTORIJA

Istorija, faktai, prisiminimai,
straipsniai, dokumentai

Lietuvių kalbos redaktorė Irena Bubnytė

Į anglų kalbą vertė Gediminas Naudžiūnas

Techninė redaktorė Rasa Kleinienė

Korektorė Aida Titienė

Maketuotoja Jelena Babachina

Viršelio grafika – Freepik.com

2024 12 20. 20,75 spaudos l. Tiražas 200 egz. Užsakymo Nr. 2024/215.

Išleido LSMU Akademinei leidybai, A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas.

Spausdino UAB „Igmovila“, Laisvės al. 38A–12, LT-44240 Kaunas.

A. Šeškevičius, J. Macijauskienė

SLAUGOS FAKULTETO 30 METŲ ISTORIJA

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
SLAUGOS FAKULTETAS

ISBN 978-9955-15-871-4

eISBN 978-9955-15-872-1

9 789955 158714